

LLUÍS M. XIRINACS

CONSTITUCIÓ PAQUET D'ESMENES

«No he de callar, por más que con el dedo,
ya tocando la boca o ya la frente,
silencio avises o amenazas miedo.

¿No ha de haber un espíritu valiente?
¿Siempre se ha de sentir lo que se dice?
¿Nunca se ha de decir lo que se siente?»

QUEVEDO

© Lluís M.ª XIRINACS I DAMIANS

Cubierta: «CESC»

Ilustración: Carlos OSORIO

Fotografía: Jaume i Antón MUNS

Imprime: TIPOGRAF, S. A.

Polígono Industrial de San Fernando. Teléfono 675 58 00. TORREJON DE ARDOZ

Fotocomposición: ANDUEZA. San Romualdo, 26, 7.ª planta. Madrid-17

Distribuye: EDIPRESS

Carretera de Gavá, km. 9,200. SAN BAUDILIO DE LLOBREGAT (Barcelona)

Déposito Legal: M. 36.107-1978

I.S.B.N.: 84-300-0050-X

PRÒLEG

QUI escriu aquestes ratlles és senador independent. No té «programa polític». Es limità a anunciar, per la premsa i en conferències, que acceptava tota mena de suggerències per a la nova Constitució. Obrí, en la ciutat, que el votà per senador, una gran sala, a disposició de qui volgués visitar-la, fornida d'un ample fitxer amb l'història de redacció i les esmenes del Congrés sobre cada article de la Constitució; fornida de la col·lecció completa dels diaris de sessions de la Comissió i del Ple constitucional del Congrés i de totes les Constitucions espanyoles i moltíssimes estrangeres i fornida, també, d'innombrables retalls de premsa allusius a la Constitució i classificats per títols i articles de la Constitució. Molta gent estudià, treballà, discutí i em presentà projectes d'esmenes. Individus i grups. Associacions ecologistes, feministes, culturals, juvenils, de veïns, sindicals. Partits polítics, tècnics en educació, dret, economia, història... M'arribaren tantes esmenes que vaig haver de reduir, comprimir i refusar-ne moltes. Tanmateix el nombre encara ha resultat massa elevat. Les vaig presentar simplement per complir un servei, sense ànim de victòria. La responsabilitat es del que vota, més que no del que presenta. Mantinc en el Ple les més destacades. Les defensaré amb el màxim possible de brevetat. «Intelli-

genti pauca». Tot està ja molt debatut. La Constitució gairebé ja està feta, no ens enganyem. Els vots no es mouran gran cosa. Cal no interposar boicots ni tàctiques dilatòries. Per a un treball constitucional n'hi havia prou amb una Cambra. Però contra la nostra voluntat existeixen dos i, per diputats i senadors, es definí i repartí la voluntat popular. O ens disolem o cal fer la feina.

* * *

En el Congrés, per obra de la transacció anomenada «consens» es feu un projecte de Constitució que no enutgés els grans interessos del petit grup dels poderosos, espanyols o no espanyols, que ens dominen. Dins d'aquest marc s'han pogut pintar bells paisatges de drets i llibertats, de democràcies parlamentàries i d'autonomies descentralitzadores. No solament ha restat fora del marc, alienada o reprimida, la voluntat de l'immensa majoria del poble, sino que també restà fora bona part de la voluntat dels diputats i senadors del consens. Un amic meu em parlava de la «constitució de la fel». Més delicadament es parla d'una «Constitució pragmàtica». Els grans interessos de pocs homes insaciabls fan que aquests homes es queixin encara dels seus «sacrificis» i inundin el Senat d'esmenes enduridores del text. Les meves esmenes van per un altre cantó. Formen part de la «Constitució del dissens». Assenyalen la distància que va entre el pragmatisme d'ara — barreja «contra natura» de feixisme i democràcia — i allò que calia que fos estrictament democràtic.

He presentat un PAQUET D'ESMENES que ve a servir de veu de la voluntat reprimida del nostre poble. He procurat de fer la millor síntesi que he sabut de les intencions d'un poble que no renuncia a ser sobirà, independent i lliure.

Un primer bloc d'esmenes: a favor dels drets humans, de les llibertats fonamentals i de la participació del poble treballador en el poder polític. Tot ha estat

derrotat en la Comissió i en el Ple del Senat.

Un segon bloc d'esmenes: en un intent de donar suport a la creació d'un Estat espanyol plurinacional, en el qual cada País figuri com un tot de cara a l'exterior, sense perjudici del respecte al model confederal interior. En aquest projecte la sobirania resideix en cada nació, que té dret al seu propi Estat, la seva pròpia Constitució, pròpia llengua, la potestat tributària, d'ensenyament, de mitjans de comunicació social, d'Ordre Públic, de Justícia, de la Seguretat Social, de la Sanitat, de l'Economia, dels recursos naturals, inclosos els de la plataforma continental marítima i àdhuc una forma d'autonomia militar i d'afers exteriors, tot dins d'un compromís d'autèntica solidaritat i d'afers exteriors, tot dins d'un compromís d'autèntica solidaritat. També fou derrotat aquest bloc, tot i que, com els altres fou escoltat amb respecte i arribà a interessar a molts senadors més independents d'interessos de grup.

Un tercer bloc d'esmenes: el darrer, reforma energicament el poder legislatiu central, el poder judicial, el poder executiu, la forma d'Estat conjunta amb vista a simplificar i democratitzar la possible unió lliure i voluntària dels Pobles Ibèrics.

Un quart bloc d'esmenes, a favor de la participació del poble treballador en el control del poder econòmic. També ha estat derrotat, tot i que la defensa fou escoltada amb un silenci profund, no propi ni de la Comissió ni del Ple.

Ni una sola esmena fou aprovada.

Què és la PERSONA, què és la COMUNITAT, què és el PODER, què és l'EMPRESA. Heus ací les quatre preguntes essencials i interconnectades per ordenar amb justícia la societat. El poder i l'empresa al servei de la persona i de la comunitat. I aquests, al seu torn, lliures, controlant i donant la seva força creadora, d'una banda, a l'empresa econòmica i, d'altra, al poder polític. Totes les per-

sones amb força tenen el deure de treballar, però també de controlar el fruit del seu treball, cosa oblidada en la Constitució. La comunitat té el deure d'obeir l'autoritat, però també de controlar l'ús del poder que fan els seus representants, cosa retallada en la Constitució. La persona i la nació tenen uns drets i llibertats en front d'estructures socials i polítiques més amples, però tenen també el deure de la corresponsabilitat i de la solidaritat. I, finalment, l'economia és la força creadora de valor, per mitjà de la producció empresarial. Ella engrassa i empeny la persona, la comunitat i tots els engranatges del poder. Però tanmateix no es pot instaurar el regnat del diner, l'imperi dels monopolis. La riquesa és un mitjà al servei de la societat. Cal ensems protegir-la i dominar-la.

Així, aquest paquet d'esmenes confirma una Constitució de la coherència, equilibri entre persona i comunitat, comunicat i poder, poder i economia, economia i persona. Equilibri entre treball productiu i estructures politico-socials, entre poble i poder polític i econòmic, entre consum i producció, entre llibertat i planificació, entre desenvolupament econòmic i ecologia, entre vida i estructura, entre socialització estatal i autogestió. Una alternativa constitucional que volgué superar les contínues incoherències que salten a la vista de qualsevol lector i que només s'expliquen perquè el text que s'està aprovant és, com he dit, el resultat del pacte antinatural entre gent de dictadura i gent de democràcia amplament deformada per haver viscut quarente anys sbmergida en el oceà de l'autoritarisme i del feixisme.

Jo no he dit simplement «no» al projecte de Constitució. He presentat una alternativa amb molt d'esforç i moltíssimes col·laboracions de persones i grups. Els parlamentaris, gairebé sense comentaris, sense una crítica, sense cap debat, de vegades amb fredor glacial i amb abstencions assèptiques han dit «no» a les meves esmenes.

Es molt possible que el lector s'astori en llegir algunes de les esmenes i saber quins grups votaren «no» en el Senat i quins s'abstingueren. Com exemples suficientment expressius, entre altres, es poden anotar els articles n.º 34 i 152 bis. La meua veu ha estat la veu de la minoria parlamentària marginada per la part de l'esquerra que cal que es faci escoltar, que cal que sigui respectada i atesa en vista a la possible ampliació del consens amb aportacions noves. I que, si és derrotada, no resta reduïda al mer testimoni. Tal vegada podrà també preparar millores constitucionals o constitucions del futur. L'atenció a les minories és condició essencial de les democràcies.

He procurat respectar l'estructura general, la distribució i temàtica dels arti-

cles, la majoria dels noms d'us tradicional, per a no augmentar encara més el nombre d'esmenes. Gairebé sempre he evitat esmenes de detall.

Agraeixó aquí l'ajuda de tantes i tantes i tantes persones i grups que han col·laborat en les esmenes, en les defenses, en els fitxers, en les traduccions, en la mecanografia i en les correccions. M'és impossible posar tants i tants i tants noms.

La línia de defensa serà senzilla. Fugiré d'erudicions, de tecnicismes i de jurisdimes. Tractaré de portar al Senat la simple veu del ciutadà del carrer amb el mínim possible de paraules.

Lluís María XIRINACS

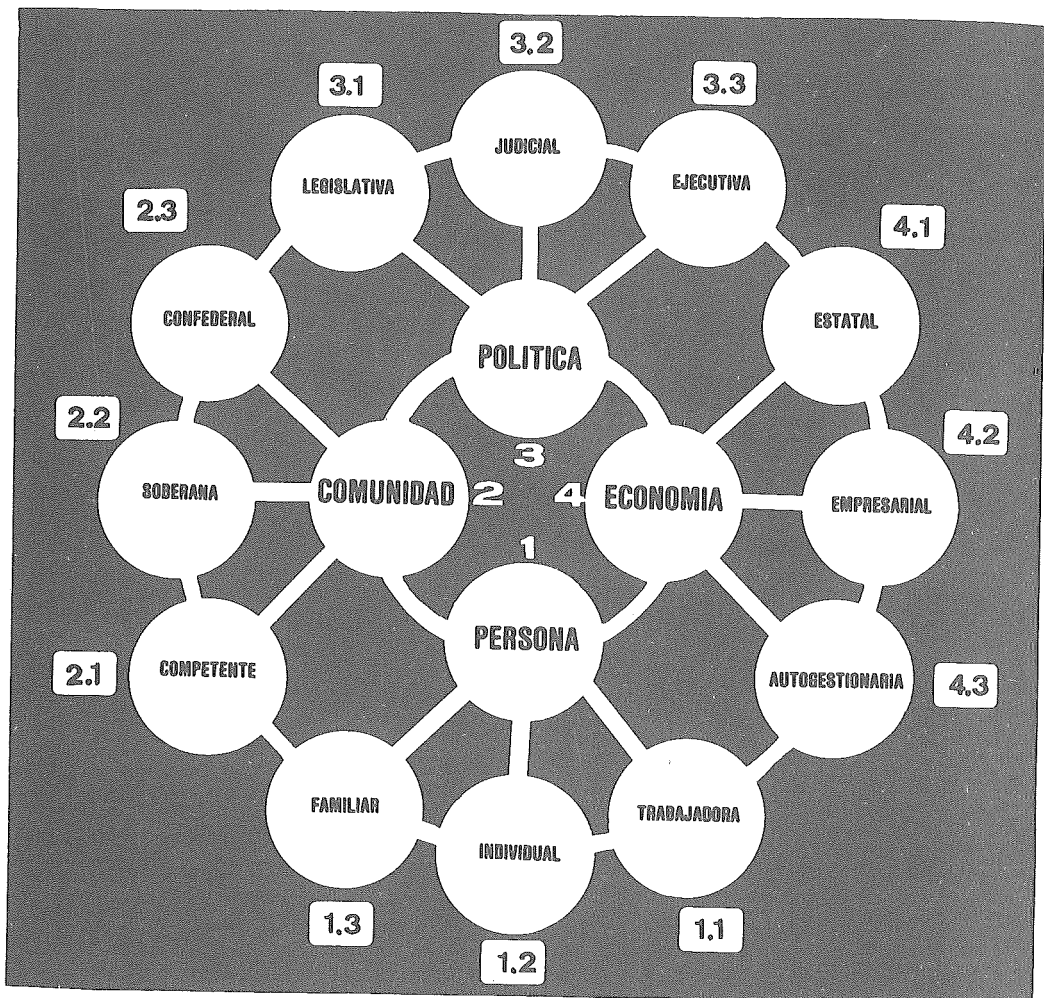

	Article núm.
1. LA PERSONA	
La font individual del poder	
Garantíes constitucionals	48
El defensor del poble	49
Suspensió de garantíes	50
1.1. TREBALLADORA	
Sindicació de militars i funcionaris	26
La propietat	31
El treball	32
Els convenis	33
Seguretat en el treball	36
Seguretat social	37
Treballadors en l'estranger	38
1.2. INDIVIDUAL	
Estranger. Extradició. Asil	12
Vida. Pena de mort	14
Creences	15
Llibertat i detenció	16
Expressió i comunicació	19
Manifestació	20
Petició a les Corts amb manifestació	71
Participació política	23
Iniciativa legislativa	81
Referèndum	86
Participació ciutadana en l'Administració	98
Crítica a les resolucions judicials	114
Acció judicial popular. Jurats	119
Participació en les decisions econòmiques	123
Tribunals. Presó	24
Defensa del País. No-violència	28
Petició	27
Sanitat	39
Ecologia	41
Joventut	44
Disminuïts i marginats	45
Tercera edat	46
Llengua en l'administració de justícia	24, 110
1.3. FAMILIAR	
Ensenyament	25
Relacions sexuals i afectives. Matrimoni	30
Família	35
Habitatge	43

	Article núm.
2. LA COMUNITAT	
La font col·lectiva del Poder	
2.1. COMPETENT	
Tot poder ve del Poble	1
Control dels mitjans d'expressió	19
Control de l'educació	25
Control tributari	29, 127, 150
Control de la Seguretat Social	37
Control de la Sanitat	39
Control de l'Ordre Públic	97, 141, 143
Competències que es deleguen en la Confederació	143
2.2. SOBIRANA	
Dret a l'autodeterminació	2, títol VIII bis
Sucessió o adhesió	152 bis
Procediment	152 ter
2.3. CONFEDERAL	
Nacions que hi intervenen	Preàmbul
Llengües oficials	3
Banderes	4
Ciutadania	11 ^r
Neutralitat	8
Organització territorial	Títol VIII
Estats confederats	137
Fons de compensació	152
President	Títol II
Corts	Títol III
Congrés	63
Senat	64
Lleis orgàniques	75
Decrets-llei	80
Iniciativa legislativa	81
Referèndum	86
Govern	Títol IV
Càrrecs proporcionals als Estats	96
Autorització de cada Estat afectat pel setge	109
Tribunal	Títol VI
Procés confederal	Disp. trans. 1. ^a
Preautonomies	Disp. trans. 7. ^a
Casos especials	Disp. trans. 5. ^a
Supressió d'articles que resulten superats:	
Furs	Disp. adicional
Plebiscit Històric	Disp. trans. 2. ^a

	Article núm.		Article núm.
Iniciativa especial	Disp. trans. 3. ^a	Dissolució de les Cambres	108
Navarra	Disp. trans. 4. ^a	Alarma. Excepció. Setge	109
Aprobació de l'Estatut	Disp. trans. 6. ^a		
3. LA POLÍTICA		3.2. JUDICIAL	
Els tres Poders clàssics i llur equilibri		Poder judicial	Títol VI
Estat de Dret	1	Incompatibilitats	65
Capitalitat	5	Finalitat. Membres	110
República com a forma d'Estat	1	No tribunals d'honor o d'excepció	111
Bandera	4	Gratuitat	113
President	Títol II	Condicions. Principis	114
Nomenament	51	Nomenament	116
Elecció	52	Competències	117
Supressió Consort	53	Instància final	117 bis
Substitució	54	Fiscal general	118
Supressió Tutor	55	Jurat	119
Jurament	56	Policia judicial	120
Atribucions	57	Elegible per a president	121
Compromisos internacionals	58		
Refrend	59	3.3. EXECUTIVA	
Remuneració	60	Poder Executiu	91
Consell d'Estat (supressió)	100	Renovació democràtica	93
Substitució per Diputació del		Responsabilitats	95
Congrés	72, 79, 82	L'administració	96
Tribunal Constitucional		Els militars. L'Ordre Públic	97
(supressió)	Títol IX	Participació ciutadana	98
Garanties	48	Control judicial. Indemnitzacions	99
Inelegibilitat a Corts (supressió)	65	Dimissió	107
Inviolabilitat (supressió)	66		
Instància final (supressió)	117 bis		
Reforma constitucional:		4. L'ECONOMIA	
Iniciativa	160	El nou Poder econòmic i el seu control	
Referèndum	161		
Dissolució Cambres després de la Constitució	Disp. trans. VIII	4.1. ESTATAL	
3.1. LEGISLATIVA		Expropiació econòmica	122
Corts generals	61	Límit del desenvolupament	124
Membres	62	Obligació planificadora	125
Congrés	63	Bens públics	126
Senat	64	Presuposts	128
Causes en contra	66	Deute públic	129
Investigació	70	Tribunal de comptes	130
Lleis orgàniques	75		
Iniciativa legislativa	81	4.2. EMPRESARIAL	
Debats en el Senat. Urgència	84	Propietat	31
Promulgació	85	Empresa	34
Referèndum	86	Transició al model econòmic socialista	Disp. trans. VIII ter
Tractats internacionals	88		
La seva inconstitucionalitat	89	4.3. AUTOGESTIONADA	
		Sindicació	26
		Treball	32
		Seguretat en el treball	36
		Participació popular en l'economia	123

La humanitat primitiva, a partir de la unitat biològica humana, que és la persona individual (1.2), intentà constituir la comunitat sobirana (2.2) a base de confederacions (2.3) de tribus (2.1) que formaven nacions espontànies.

El creixement de població i per tant la fam, forçà l'home a treballar com esclau (1.1), a muntar empreses econòmiques opressives (4.2), grans imperis (4.1) i, des de les revolucions liberals, l'equilibri de poders, executiu (3,3), judicial (3.2) i legislatiu (3.1), resultat de les eleccions fetes en la comunitat popular sobirana (2.2) que acaba reconeixent els drets fonamentals de la família (1.3), de la persona (1.2) i del treballador (1.1). I amb això es tancarà el cercle, quan l'empresa sigui democràtica (4.3).

PREAMBUL

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

La Nació espanyola, desitjant establir la justícia, la llibertat i la seguretat i promoure el bé dels qui l'integren, proclama en ús de la seva sobirania la voluntat de:

— Garantir la convivència democràtica dintre de la constitució i de les lleis conforme a un ordre econòmic i social just.

— Consolidar un Estat de dret que assegurí la independència i relacions entre els poders de l'Estat.

— Protegir tots els espanyols i pobles d'Espanya en l'exercici dels drets humans, de les seves cultures i tradicions, llengües i institucions.

— Establir una societat democràtica avançada, i

— Col·laborar a l'establiment d'unes relacions amb tots els pobles de la Terra.

Per tant, el poble espanyol aprova la següent:

ESMENA

Els pobles sobirans d'Andalusia, Aragó, Astúries, Canàries, Euskadi, Galícia, Països Castellans i Països Catalans, amb el propòsit de donar un ordenament just i democràtic a la seva vida política conjunta, han acordat la present Constitució d'una Confederació espanyola.

MOTIVACIÓ

Segons la declaració del dret a l'autodeterminació dels pobles, reconegut internacionalment, cal definir els pobles per tal que puguin exercir aquest dret.

Es defineixen els pobles incluits en l'Estat espanyol actual havent tingut en compte criteris racionals definitoris de les característiques nacionals.

A fi de què aquest projecte sigui vàlid, prèviament es precisa un plebiscit amb resultats de majoria absoluta en el territori de cada un d'ells, tal com s'ha fet en altres països. La fórmula confederal es la ideal per a mantenir unides voluntats sobiranes. Les diferències històriques, culturals i econòmiques menors permeten un tractament autònom més o menys profund de les possibles diferents regions en l'interior de cada poble sobirà. Així, el procés aquí dibuixat no destorba el procés pre-autonòmic en curs, abans es superposa a ell perfeccionant-lo sense destorbar-lo.

DEFENSA

Se simplifica el preàmbul, perquè la llista de propòsits ja consta en el llarg text constitucional.

El subjecte d'aquesta Constitució no crec que sigui la nació espanyola, perquè aquesta encara no existeix. Parlem correntment d'Estat espanyol pel gran respecte que ens mereix la idea d'Espanya, idea que es pot considerar que fou realitat només fugaçment en la història. L'Espanya, nació de nacions, pot ser que un dia arribi a existir, però aquest dia és encara molt llunyà. Fins ara només disposem d'un Estat espanyol mantingut per força, a base de l'opressió i la colonització de tots els pobles que hi són inclosos, per part d'un manat d'homes poderosos. Diu Maritain que si un conjunt de nacions decideix d'unir-se partint del respecte i la igualtat de tracte mutus, al cap d'uns quants centenars d'anys de caminar en comú és possible que es formi aquesta super-nació o nació de nacions dels nostres desigs. Tots preferim, en abstracte, la unió a la separació, sempre que la unió sigui lliure. Aquest conjunt d'esmenes que començo a defensar tracta de proposar un marc constitucional adequat perquè un dia poguem parlar d'Espanya sense enrojolar-nos, i poguem cridar aquell «Visca Espanya!» de Joan Maragall. Mentrestant, l'Estat espanyol és un Estat plurinacional, i la sobirania està en els pobles que s'hi inclouen.

Així com els bancs capitalistes no presten mai diners a qui realment en necessita, així també els Estats capitalistes mai no reconeixen la sobirania de qui realment la posseeix. Reconeixen províncies, departaments, regions, Estats federals o territoris autònoms, però gairebé mai els límits d'aquests no coincideixen amb la realitat dels pobles amb característiques nacionals. Els interessos econòmics materials de poquíssimes persones prevalen sobre la voluntat de grans majories. I avui dia cal afegir-hi la força etnocida, occidora de nacions, que tenen els mitjans de comunicació social. Tot plegat esdevé una abundant sembra de guerres, d'odis.

Per a la pau entre els homes i els pobles calen Constitucions serzilles

i valentes que s'adaptin a les realitats majoritàries, no en el sentit electoralista quantitatiu a base de maniobres publicitàries, sinó a base del coneixement més racional i científic que es pugui obtenir de les àrees de distribució sociològica de les ètnies o pobles.

El model polític adequat per a mantenir unides diferents nacions sense renúncia de les seves respectives sobiraniaes és el model confederal. El model autonòmic només té sentit quan es vol simplement descentralitzar o quan en un Estat central hi ha, en minoria, alguna nació sobirana. En l'Estat espanyol hi ha massa pobles amb característiques nacionals per a adoptar aquest model autonò-

mic. Arriba tard i concedeix poc. No hi haurà pau després d'aprovada la Constitució, com no n'hi ha ara.

Els grans partits d'esquerra proposen, per a més endavant, el model federal. En aquest model la sobirania resideix en l'Estat central i les unitats polítiques inferiors, no sobiranes, gaudeixen d'autonomia. Evidentment, insuficient.

Es tracta no de confederar territoris qualsevol, sinó de confederar territoris francament marcats amb característiques nacionals en un pla d'igualtat màxima. Com que la realitat nacional és una realitat dinàmica, és possible que la divisió nacional de l'Estat variï amb el temps. Però cal adaptar-se al moment present i a la

nostra pròpia realitat prescindint de mimetismes fàcils en relació amb altres Confederacions.

Les meves esmenes en aquest sentit són un memorial de greuges, però no solament dels catalans, sinó de tots els pobles de l'Estat, als quals, o bé els fou arrabassada per la força la seva sobirania històrica, o bé els fou impedit de madurar per a adquirir-la. I es tracta d'un memorial constructiu que suggereix el desgreuge adequat: una unió còmoda, respectuosa i solidària, una unió atractiva que fa allunyar-se el fantasma de la secessió. Perquè fer política de debò és avançar-se als esdeveniments. Ara els grans beneficis, les grans economies de personetes ridícules que es creuen déus, no fan res més que provocar pèrdues més grans, deseconomies més grans, del conjunt de la població.

En l'Estat, de segles enrera, es diuixen clares quatre nacionalitats.

La més coneguda i demogràficament la més gran, amb uns onze milions d'habitants, l'anomeno, per la seva heterogeneïtat interna, Països Castellans (Países Castellanos), amb les seves regions pre-autonòmiques de Lleó i Castilla, La Mancha, Extremadura i Múrcia i tal vegada Cantabria i la Rioja. El Meu company senador Julián Marías tingué el desencert de dir: «Castella no pot ser nacionalista, perquè mai no ha estat Nació, i ho sap prou, i no se li acudirà pas, ara, de jugar a les nacions.» Àdhuc Isabel la Catòlica estaria en contra de Julián Marías. Tot i els pocs dies que tenen les meves esmenes, ja m'han arribat agraïments d'aquesta nació la més oprimida de l'Estat espanyol.

D'Euskadi, amb els seus tres milions d'habitants, ningú no en dubta. Amb Navarra, bressol dels més vells «euskaldunak», amb les seves tres províncies occidentals poblades per bascs en l'Alta Edat Mitjana, segons ens detalla Sánchez Albornoz, i amb

les tres províncies del nord amputades per acords internacionals. És el solar dels bascos, amb les províncies autònomes que hi vulgueu.

La pàtria galega també té uns tres milions d'habitants. Potser si sabem estar a l'altura dels temps i aconduir la difícil situació portuguesa, Portugal de Lisboa, Portugal de Porto i la nostra Galícia podrien constituir països autònoms d'una gran nació galaico-portuguesa.

La meua terra ara, si hom no la coarta, vol anomenar-se Països Catalans. Té uns nou milions d'habitants i una llarga història d'amplies autonomies internes i d'anar junts sense oprimir-se els valencians, els illencs de les Balears i les Pitiüses, els catalans del Principat i fins i tot els andorrans i els catalans arrencats per l'Estat francès de la nostra comunitat. Quan els reis espanyol i francès junts van prendre Barcelona per les armes, l'11 de setembre del 1714, hi havia valencians lluitant, i hi arribava pe-

riòdicament, i amb gran risc, un veixell balear ple de vitualles que sabia sempre trencar el setge marítim de la ciutat. Si l'ONU va acceptar la petició de Piniés de considerar caducat el tractat d'Utrecht, perquè així Andalusia pugui recuperar Gibraltar de mans dels anglesos, cal considerar que també Catalunya, engrillonada dos paràgrafs més avall en el mateix tractat caducat, hauria de recuperar la seva sobirania. Però allò que més compta és que sense prujia d'imitar ningú, avui, després de moltes tragèdies històriques, el poble català, en les seves diferents Diades nacionals, i cada cop que s'escau, continua cridant: «Som una nació!» Y si els polítics, prudents, són mesurats en la reivindicació dels Països Catalans, cada vegada es teixeix una xarxa més espessa d'empreses comunes per part dels espanyols. Per què entestar-se a prohibir un marc polític cuan ja és al carrer? Per què continuar alimentant l'ancestral necrofilia dels dirigents espanyols? Quants morts més caldran encara per a omplir la mesura?

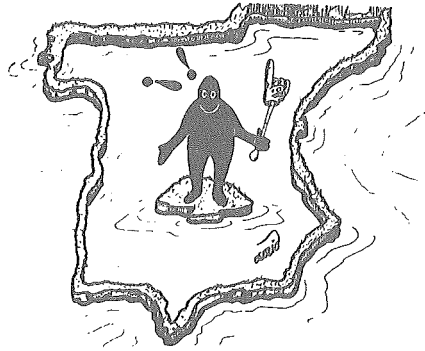
A part d'aquestes quatre nacions indubtables, he inclòs en el preàmbul quatre pobles més. Andalusia amb els seus sis milions d'habitants, un poble antiquíssim, terra transformadora i assimiladora de tot allò que l'ha travessada, nació en potència, Estat en flor, sempre esperant en l'antecambra del subdesenvolupament la seva oportunitat històrica. Només impedeix la seva emancipació qui l'explota de segles i en viu amb droperia.

Les Caràries tenen, amb el seu milió i mig d'habitants, la distància de la panínsula, el seu passat genuí i la condició d'insularitat. Condicions que són prou per a tractar-les amb respecte i com a majors d'edat. L'Aragó, empobrit en la seva economia i en la seva població, també de prop d'un milió i mig d'habitants, amb un passat gloriós d'autogovern que li fou arrabassat, com als altres, per la força, amb la positiva experiència de viure en confederació amb els catalans en el respecte mutu, es mereix i necessita recuperar l'exercici ple de la seva antiga sobirania, perduda el 1707 per acció militar. I Astúries. Poc més d'un milió d'habitants. Com que és la més petita, m'estendrà parlant a favor d'ella amb

frases que no són meves, sinó de Luís Nando Garay i Xosé Gago, asturians, membres del Conceyu Cultural Asturianu de Catalunya. No estic pensant només en Catalunya. M'ho permeto per una vegada: estic pensant entranyablement en Espanya.

«Astúries és una nació, perquè tenim una història pròpia, un espai geogràfic definit, unes característiques ètniques pròpies i una identitat de llengua i cultura. Astúries, doncs, no forma part de la nació castellana, ni va contribuir a formar-la. El que hi ha és un procés d'alienació motivat per la creació d'un Estat modern, en ésser manipulats els nostres senyals d'identitat per les capes dominants. Evidentment, si els Països Catalans, Euskadi i Galícia són nacions, Astú-

Xunta, ni de mesures econòmiques. Sembla més aviat una jugada demagògica. L'autonomia que nosaltres necessitem és una altra, ja que som una nació amb tot el que això implica. Volem un Estat plurinacional democràtic que no impliqui cap discriminació per a cap nacionalitat.» Hem de ser valents políticament. Si qualsevol territori pot ser autònom, caiem en el cantonalisme. Si tractem igual una nació que una regió o una província caiem en la discriminació. Si, per exemple, anomenem Catalunya nacionalitat i el País Valencià regió, o, per a adobar-ho, considerem el País Valencià i el principat de Catalunya dues nacionalitats diferents, enganyem el poble i preparam guerres futures. Existeixen, és cert, fenòmens migra-

ries també ho és, encara que el grau d'alienació asturiana sigui diferent. Astúries va tenir capacitat d'autogovern fins al segle XVIII. L'any 1835, en dividir-se l'Estat espanyol en províncies, són definitivament abolits els Furs i la Xunta General. Des del segle XII es comença a desenvolupar l'autogovern i el dret consuetudinari. L'asturià va evolucionar directament del llatí vulgar, i per tant és un dialecte del llatí, com el castellà. El 1974 es creà el Conceyu Bable a Uviu, amb la voluntat de lluitar per la normalització de la llengua com a base de la recuperació nacional asturiana. El 17 de desembre passat l'Assemblea de Parlamentaris votà l'avantprojecte d'Estatut que els conceyos culturals, el Conceyu Nacionalista Astur, el PSP d'Astúries, el MC d'Astúries, etc., hem rebutjat perquè no respon a la realitat asturiana. No parla de la llengua, ni de la

toris importantíssims que cal atendre amb tot respecte, que cal acollir amb tota l'hospitalitat. Però els drets bàsics dels pobles encara existeixen. No hi ha zones apàtrides importants. Tot el territori de l'Estat s'ha de dividir en nacions i després cada nació ja s'ocuparà de respectar les seves autonomies regionals internes. Ha de desaparèixer la fórmula confusional de les nacionalitats i regions i ser substituïda per la de nacionalitats amb les seves regions.

Aquest conjunt d'esmenes conté un projecte articular per a pacificar aquest Estat turmentat amb una ordenació política conjunta flexible i reformable que pot durar segles. L'ordenació política segons el text actual és un polvorí que ja ha començat a sofrir explosions, i un atemptat directe a una autèntica democràcia en el aspecte nacional.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1.

FORMA D'ESTAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític.

2. La sobirania nacional resideix en el poble espanyol, del qual emanen tots els poders de l'Estat.

3. La forma política de l'Estat Espanyol és la Monarquia Parlamentària.

1. La Confederació espanyola, formada per aquells Estats que hi pertanyen per voluntat pròpia, reconeix que la sobirania resideix en els diferents pobles que la componen, dels quals emanen els poders de tots els òrgans de la Confederació.

2. Propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic, la llibertat, la justícia, la igualtat, la democràcia i el pluralisme polític i nacional i es constitueix en estat de dret on tots, ciutadans i poders públics, resten subjectes a l'ordenament jurídic.

3. La forma política és la República democràtica i parlamentària.

MOTIVACIÓ

La forma d'Estat és usual que es determini en l'article primer de la Constitució. El model de confederació sembla el més adaptat a la tradició històrica i a l'actualitat social i cultural dels pobles compresos en l'actual Estat.

S'anteposa l'afirmació de sobirania a l'afirmació d'Estat de dret perquè el segon emana de la primera.

Es prefereix República a Monarquia únicament per criteri de racionalitat.

DEFENSA

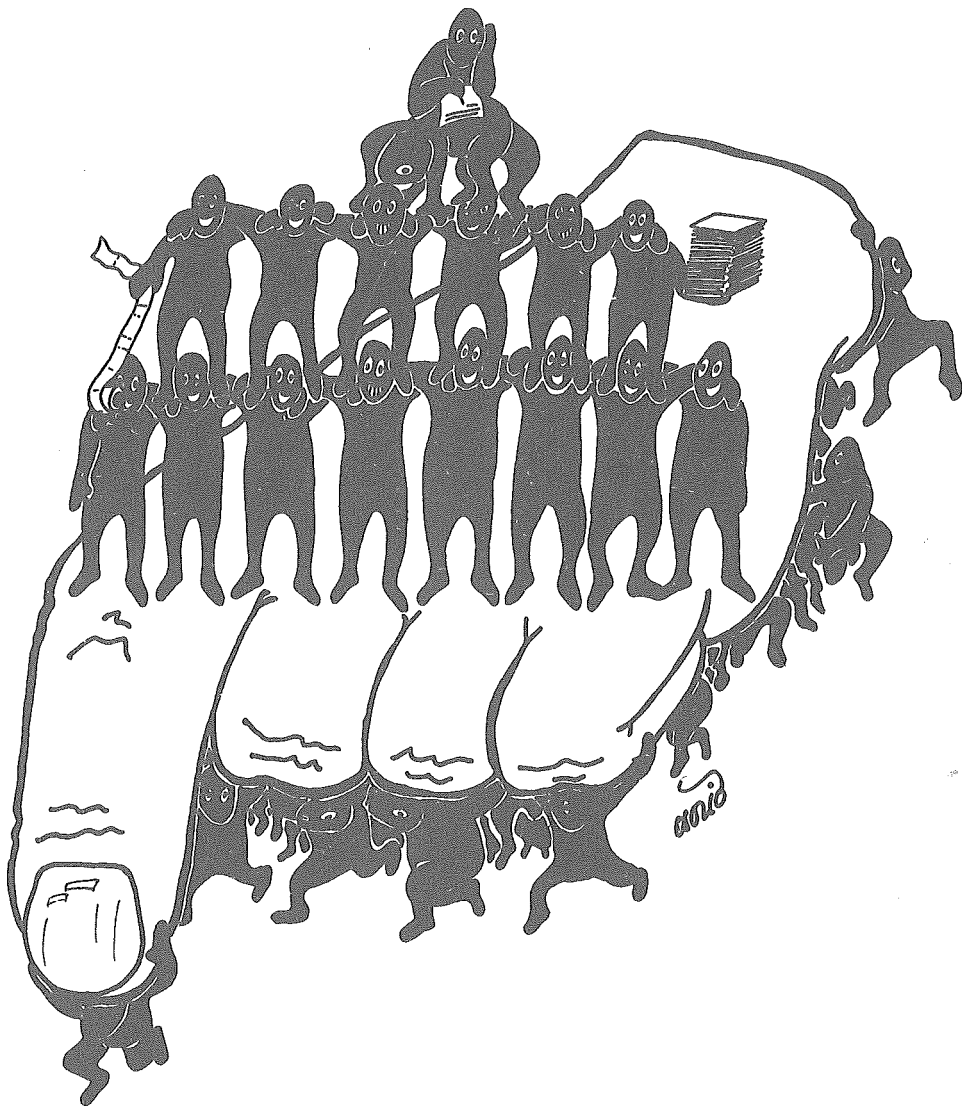
Primerament haig de dir que he canviat l'ordre dels dos primers apartats. La qüestió de la sobirania ha estat anteposada a la de l'Estat de dret. La sobirania és quelcom radical i font de tot dret. La sobirania és natural, primària i immodificable. El dret és artificial, secundari i perfectible.

Per tant, la meua esmena és a la totalitat de l'article.

1.º En el paràgraf primer es presenta el model de confederació segons la justificació feta en la defensa de l'esmena al Preàmbul. Cada Estat confederal és dipositari de sobirania plena, que, per efecte de desgràcies històriques, exercirà amb més o menys alt grau i que, per tant, haurà de ser suplida subsidiàriament en un grau més baix o més alt, respectivament, per la Confederació, tal com s'explicita en esmenes posteriors. El respecte de l'ordenament

jurídic envers les realitats sociològiques profundes és la garantia més ferma de l'harmonia social.

Igual com en biologia tots els avenços i progressos filogenètics que tenen èxit integren sense destruir-los els nivells anteriors, així l'única forma que els pobles s'uneixin en estructures superiors estables es basa en això; que l'estructura superior no mati la sobirania original que és pròpia de cada poble. Es planteja, doncs, aquí, la devolució simple, per

part de l'Estat central, de la sobirania, dret natural dels pobles, que els fou arrabassada injustament en moments històrics turbulents, de la més gran injustícia. És condició essencial perquè es pugui parlar entre nosaltres de democràcia nacional. Després segueix el reconeixement que aquesta realitat unitària superior que és la Confederació no té poder

propí, ni sobirania pròpia, sinó que tot el poder que poseeix és delegat i és el resultat de la voluntat dels pobles que hi han entrat. La forta personalitat de les vuit nacionalitats que poden entrar en aquest projecte unitari no donen cap altra sortida al trencaclosques espanyol. No hi ha un únic escut d'Espanya.

El nostre escut és una suma d'escuts de Castella i Lleó, de Navarra, de l'antiga corona d'Aragó que unia Aragó i els Països Catalans, i d'Andalusia. Escut incomplet, però signficatiu d'aquest pluralisme integrat, regit en el seu origen per aquell «tanto monta, monta tanto». Cal tornar al «tanto monta, monta tanto» i vindran dies de prosperitat per a

aquesta Confederació responsable. Quan uns pobles i altres deixaren de valer («montar») igual, s'ensulsià la grandesa d'aquest conjunt de pobles units. Les lluites internes, les colonitzacions d'uns i altres, els odis, el sabotatge i la vaga larvats, en fi, la resta de forces en lloc de la suma, donaren com a balanç la pèrdua total del nostre protagonisme històric. ¿Quan abandonarem el costum pèssim d'anar brandant i esgrimint arguments ridículs contra posicions extremes que es fomenten més que no es combaten quan es falta al respecte degut als pobles? Sir Samuel Hoare, famós ministre anglès i ambaixador a Madrid durant la guerra mundial, em van dir que visità el rei Joan Carles ara deu fer dos anys i li parlà sobre la problemàtica basca. L'ex-ministre, referint-se a l'Ulster, digué que els anglesos van donar-li poc i tard. I em sembla que va insinuar que el mateix passa a Euskadi. Poc i tard. El mateix diria jo que passa amb el tracte autonòmic que concedeix aquesta Constitució als pobles de l'Estat. Poc i tard. Repassem alguns fets passats que ens poden al·ligonar. Antoni Maura, ministre d'Ultramar, proposa l'any 1894 una certa autonomia per a Cuba i Filipines. La protesta de les Corts l'obliga a dimitir. Què s'ha fet de Cuba i Filipines? La seva llei regionalitzadora de l'Estat espanyol també fou derrotada i tot seguit triomfava a Catalunya l'establiment de la Mancomunitat. El general Primo de Rivera la desmantellà i brotà la Generalitat de Catalunya amb un grau d'autogovern realment notable. Franco va destruir aquest intent i, ¿què va aconseguir? ¿per ventura féu desaparèixer l'anhel de llibertat dels pobles oprimits? Només cal repassar les grans concentracions massives reclamant l'autogovern en els diferents pobles, que, finalment, van haver de ser prohibides. Tornarem a allò de tard i poc? ¿No és més propi de polítics d'ultra avançar-se als esdeveniments que no pas anar sempre a remolc concedint allò que el poble ja ha fet seu saltant-se els marcs del dret, i concedint-li-ho tan tard que el poble menysprea l'autoritat? Es tracta del retorn de l'Estat espanyol als seus orígens, a la seva força inicial, a les seves arrels, a la seva identitat mil-

lor, salvant el tràgic escull de l'ambició desmesurada i imperialista del capitalisme depredador que no té pàtria, ni respecta pàtries i que fingeix pàtries fictícies per induir el poble treballador a deixar-se matar en guerres cruels només per a contribuir a augmentar les seves rapinyes. Sé que en parlar així no sóc sinó vehicle del crit del poble, que està ofegat entre quínieles de futbol, detergents i electrodomèstics i esllògans polítics buits de contingut polític. Crec que ens ni juguem massa, en aquest apartat primer de l'article primer, perquè rebutgem alegrement aquesta esmena que pot semblar radical i futurista i que, tanmateix, s'entronca en la nostra història i la nostra tradició més autèntiques.

2.^{on} Aquest apartat també ha sofert una transposició interna. S'hi han anteposat els valors al dret, perquè l'ordenament jurídic no és sinó l'estructuració d'aquestes idees-força en ús en una societat determinada, que prenen el nom de valors. La primera és la democràcia en el sentit etimològic de la paraula, que no és inclosa en la llista del text. Lliga el primer paràgraf amb el segon. La democràcia, en certa manera, va contra la llibertat, la justícia, la igualtat. Escapça la llibertat dels qui ocupen el poder estatal. És injusta a favor del poble feble i contra els instal·lats al poder. És desigual preferint els de baix als de dalt. Convenia que això constés. El segon valor és el del pluralisme nacional al costat del polític. Es nota que la Cambra és la cambra dels partits. En la nostra, que hauria de ser la cambra de les nacions, cal no oblidar aquest altre valor imprescindible. Finalment, en parlar de l'Estat de dret, per una banda el defineixo com a subjecció dels ciutadans i poders públics a la llei, perquè una Constitució no és solament un cos jurídic, sinó que és simultàniament una declaració de conviccions que ha de servir de text fonamental pedagògic per a tota la població. La població ha de saber que un Estat de dret també obliga els poders públics. D'altra banda, he suprimit les paraules «social i democràtic» de dret. Elias Díaz, en el seu llibre *Estado de derecho y sociedad democrática*, es-

tudia l'evolució de l'Estat de dret en els països occidentals. Una primera etapa és la de l'Estat liberal de dret. Aviat es veu que alguna cosa falla. Sorgeixen les revolucions socialistes per a demostrar que en deixar l'Estat plena llibertat als particulars, el peix gros acaba impedit tots els drets del peix petit. Li succeeix l'anomenat Estat social de dret, que ja apareix en el nostre text constitucional. L'Estat liberal de dret hauria fet enrojolar tots els legisladors. Ningú no va gosar introduir-lo, malgrat les flamarades liberalitzants introduïdes en altres punts de la Constitució per aquells que es consideren de centre. La paraula «social» és usada en sentit humorístic. En la pràctica s'ha anat a Estats presidencialistes en què l'executiu preval sobre el legislatiu, sempre amb totes les benediccions legals. El Parlament aprova lleis, i, en el nostre cas, Constitucions, que amb molt d'articulat, precisen molt poques coses; és com si manessin a l'Administració que faci el que vulgui. Es confon la paraula «social» amb la paraula «estatal» o, més ben dit, «administratiu». És evident que aquesta pressió de l'executiu sobre el poble, que eufemísticament s'ha encobert amb el nom d'Estat social de dret, ens allunya de la democràcia. I aleshores els tractadistes han inventat un futur tercer Estat de dret que anomenen Estat democràtic de dret. La utopia en l'horitzó per quan, gràcies a una producció suficient, desaparegui l'escassetat de béns. També en això els constitucionalistes del Congrés han estat humoristes i han suposat que ja érem en aquesta etapa final, i per això han inclòs el qualificatiu «democràtic» d'aquesta tercera etapa de l'Estat de dret. Amb la supressió dels dos adjectius he tractat d'evitar vel·leïtats impròpies d'un text tan seriós com el que estem debatent.

3.er Sobre la qüestió de la república ja s'ha parlat prou. Sabem que forces polítiques parlamentàries importants són republicanes, encara que alguna va votar a favor de la monarquia i altres s'abstingueren per complir el consens o pacte constitucional. Sabem que malgrat actituds superficials alienades per la propaganda massiva, en el fons avui el

ciudadà convenientment informat seria majoritàriament republicà. Per això es defuig sistemàticament la consulta popular preceptiva abans d'incloure en la Constitució la forma d'Estat. Aquest punt transcendental passarà a consulta en un mateix paquet, barrejat amb centenars de qüestions secundàries. I, com els darrers anys, la gent votarà monarquia per no perdre les altres millores. Així es manipula el poble. Alfons XIII se'n va anar i deixà pas a la república després d'haver guanyat materialment unes eleccions municipals. Ell era un polític elegant, no gens

gasiu, i veié que la seva victòria era falsa i obra de la intimidació dels cacics en les zones rurals, aleshores encara denses. Les grans ciutats, on el vot es podia exercir amb un xic més de llibertat, li foren contràries. I se'n va anar. Avui les coses no són tan elegants. Malgrat que també la dreta monàrquica només guanyà al camp, i tenint en compte que el camp s'ha despoblat considerablement en relació amb l'any 1931, pensant que de veritat van guanyar les forces pro republicanes, malgrat tot, es manté la institució monàrquica, signe inequívoc que no solament

no tenim democràcia nacional, sinó que tampoc no en tenim d'institucional. No faig crítica del titular actual. La institució ha estat imposada. S'ha vulnerat ja el primer apartat: no tots els poders de l'Estat emanen del poble. S'ha vulnerat ja el segon apartat: no tenim un Estat de dret, sinó un Estat de força. Què ens fa anar endavant tan segurs, a dir sí a aquest acte de subjecció? He afegit «democràtica» a la paraula República perquè em feia perdre el son aquella República veïna nostra, la portuguesa, que va durar cinquanta anys sense democràcia.

Article 2.

AUTODETERMINACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

La Constitució es fonamenta en la indivisible unitat de la nació espanyola, pàtria comuna i indissoluble de tots els espanyols, i reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions que la integren i la solidaritat entre totes elles.

ESMENA

La Constitució confederal reconeix i garanteix el dret a l'autodeterminació dels pobles que integren la confederació i el dret a l'autonomia de les regions que els componen.

Cada poble té dret al seu Estat. Cada Estat es regirà per la seva pròpia Constitució Nacional.

MOTIVACIÓ

L'autodeterminació dels pobles és principi bàsic, en tot sistema de convivència reconegut internacionalment. Es base de la convivència voluntària i feiç dels diferents Estats en la Confederació.

DEFENSA

L'article del text del projecte és horrible. Es un exemple màxim del fet que tenim una Constitució resultat d'un pacte contra natura: feixistes i demòcrates. Si aquest article passa així es podria constitucionalitzar també un acudit de Forges o una faula d'Esop. El mateix dia que, amb grans titulars de primera plana, els diaris catalans anunciaven: «la paraula Nacionalitat reconeguda per primera vegada en una Constitució espanyola», els diaris de Madrid anunciaven: «per primera vegada en

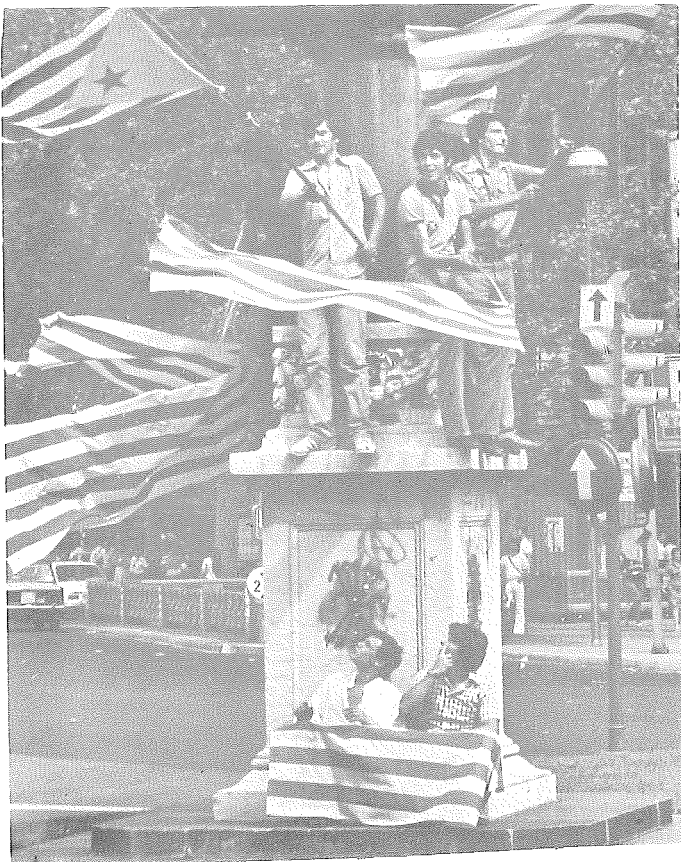
la història, catalans i bascos, accepten la nació espanyola com a pàtria seva». Ni en aquest article ni en tota la Constitució no s'aclareix quins territoris són nacionalitats i quins territoris són regions. Hi haurà ciutadans sense nacionalitat, però amb nació. De primera. Qui voldrà ser de segona? I tanmateix les anomenades nacionalitats són només regions dissimulades. A la dreta, la molesta la paraula nacionalitats. Té por, amb raó, que els diferents pobles humiliats, reconeguts constitucionalment com a nacionalitats, puguin anar als

diferents tribunals internacionals existents per a defensar davant d'ells els seus drets. I té tota la raó. La dreta no defensa drets, defensa interessos. Que consti aquí que no vol la democràcia i si elimina la paraula nacionalitats estarà repetint les lleis fonamentals del feixisme. El que cal eliminar és el concepte «nació espanyola» que, com ja vaig dir, encara no existeix i, segons Maritain, caldran molts decennis perquè existeixi. No és res de reprimint, que pugui emergir donant-li llibertat. Es una ficció que com els globus desapareix quan la punveu. Malgrat

tantes persecucions, el que és real, el que emergeix imparablement per poc ambient de llibertat que hi hagi, és la pluralitat de nacions, cadascuna amb la seva sobirania pròpia, cadascuna independent, no en el sentit estricte de separada políticament de les altres, sinó en el sentit ampli i profund d'emancipada, plenament responsable i senyora del seu destí, tant per a unir-se voluntàriament amb qui vulgui i com vulgui, com per a separar-se'n si ho necessita, dintre d'un clima de solidaritat i fraternitat amb les altres nacions, especialment amb aquelles de la mateixa àrea geogràfica, social, cultural i econòmica.

Els pobles tenen dret a ser senyors del seu destí, com el tenen també les persones. I, si és necessari, moriran per tal d'aconseguir-ho. L'ascensió de les nacions a la seva independència profunda es revela imparable en les darreres dècades. El seu poder sobirà s'integra cada vegada més en comunitats internacionals més àmplies. Però aquesta integració només és estable si es realitza respectant les nacions. Els Estats mal anomenats nacionals dels darrers segles van a la bancarrota, i ara tenim la genialitat d'apedaçar el nostre, tot menyspreant l'oportunitat històrica de posar-nos al dia.

Tot Estat sobirà veritablement nacional té el dret a l'autodeterminació, i per tant a la secessió o separació quan se l'oprimeixi. I precisament ens volen units a tots els pobles de l'Estat per tal que continuem en l'opressió. Qui fabrica el separatisme? ¿Quan ha tingut l'Estat espanyol alguna delicadesa que captivés el cor dels pobles que abasta? Posa el crit al cel contra Gran Bretanya pels sis quilòmetres quadrats de Gibraltar per raons de domini estratègic i mai no se li va acudir de reclamar de l'Estat francès, ni tan sols ara, en temps nous, amb ocasió de la visita de Giscard d'Estaing, la devolució dels dos mil vuit-cents quilòmetres quadrats d'Euskadi, amputats, o els quatre mil de Catalunya, també amputats. Cent metres més ençà, a Puigcerdà, un català ha d'estar disposat a donar la seva sang per Espanya. Cent metres més enllà, a la Guingueta, un català, parent de l'anterior, ha d'estar disposat a donar-la per França. ¿Com

podem sentir-nos de gust en un Estat que permet sense exclamar-se'n les més greus amputacions dels seus pobles, que no manté la reclamació internacional, que celebra amb els expoliadors francesos l'aniversari de la Pau dels Pirineus amb xampany i rialles a l'Illa dels Faisans, en territori basc, per a escarnir dels pobles partits?

Cal·leu d'una vegada. No ens acuseu més de separatistes. Vosaltres, amb la vostra política imperialista, amb articles constitucionals com aquest que esmeno, ens empenyeu sistemàticament al separatisme. Castella, just al centre, sense esperança d'escapar del saqueig, sofreix, la més humiliada de tots, l'opressió econòmica més despiatada a benefici d'un Estat orgullós que va convertir Madrid en un monstre. Deixeu d'una vegada que els Països Castellans facin el que vulguin de Madrid

i el seu territori. Veureu com ben aviat es desconcentra la indústria, es teixeixen bones comunicacions en tot el territori, es corregeix la desertització, es redistribueix la població i es planifica l'economia amb més respecte a l'home. D'Aragó se'n podria dir gairebé el mateix. Astúries és propietat de l'INI. Galícia, Canàries i Andalusia, riques en recursos naturals, són explotades sempre des de fora. I Euskadi i Catalunya, sofreixen el «chantage» a causa d'una riquesa que tampoc no és seva.

Als pobles sobirans només se'ls reconeix dret a l'autonomia. La màquina d'esmicolar nacions és «indissoluble», «indivisible», «indemuntable». He de dir no a aquest article. Deixo constància en l'esmena de com entenc que s'hauria de redactar. I si no millora molt el text, crec que no podré evitar, per aques-

ta causa, un no rotund a tota la Constitució.

El mateix Estat espanyol va reconèixer el dret a l'autodeterminació de les poc coherents tribus del Sàhara occidental. L'entenimentat i prestigiós tribunal de La Haia dictà el mateix veredict. ¿Es pot comparar la història del Sàhara amb la llarga i vella història dels nostres pobles, amb la seva geografia, la seva llengua, els seus costums, el seu autogovern, el seu dret, la seva economia? La Declaració Universal dels Drets de l'Home, de l'ONU, l'any 1945, ja afirmava en el paràgraf primer de l'article 15, que tota persona té dret a una nacionalitat. La nacionalitat és un bé essencial de la persona i la

seva privació és una amputació pitjor que la d'una mà o la de la llengua. Per això en el paràgraf segon afegeix: «Ningú no serà privat de la seva nacionalitat d'una manera arbitrària.» Si volen que cada ciutadà del nostre Estat recuperi la seva salut hauríem de donar-nos pressa a renacionalitzar-nos, a tornar-nos a arrelar en la nostra nació natural, valgui la redundància, a evitar, per la reordenació de l'economia i de les inversions, l'horrible flagell de l'exili per causes laborals. Però l'ONU va dir encara més. L'any 1951, amb 36 vots a favor, 11 en contra i 12 abstencions i l'any 1960, amb 89 a favor, entre les quals hi havia la de l'Espanya de Franco, i 9

abstencions, s'aprovà la resolució segons la qual tots els pobles tenen el dret inalienable a la llibertat completa, a l'exercici de la seva sobirania i a la integritat del seu territori nacional.

Senyors, les coses no poden ser més clares, si el Sàhara sí, per què nosaltres no? Per què no ens doneu confiança i llibertat? Només perquè sabeu que esteu oprimint les nacions. I aquesta és l'única causa de la voluntat de secessió. Perquè sou opressors, sou centralistes. Perquè sou opressors negueu la sobirana independència dels pobles. Perquè sou opressors i teniu la consciència bruta, temeu l'autodeterminació. Què més es pot dir?

Article 3.

LLENGÜES OFICIALS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. El castellà és la llengüa oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure de conèixer-lo i el dret d'utilitzar-lo.

2. Les altres llengües d'Espanya seran també oficials en les comunitats autòniques d'acord amb els seus respectius estatuts.

3. La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

Les llengües oficials de la Confederació seran aquelles que siguin oficials a cada Estat. Cap ciutadà no està obligat a conèixer sinó les que determini la seva Constitució nacional.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb els articles 1 i 2 esmenats.

DEFENSA

El text parteix d'un error bàsic: el poble està al servei de l'Estat, en lloc de ser l'Estat qui serveixi el poble. Una vegada més, un principi antidemocràtic i dominador. Són els pobles els qui posen condicions, perquè tot poder emana del poble. Però aquest article primer, i, per a mi, paràgraf primer, és conculcat sistemàticament en els articles se-

güents. ¿Quina autoritat pot tenir una Constitució que a cada pas es desobeïx a si mateixa?

El dret bàsic individual consisteix en això, que cadascú té dret a usar la seva llengua materna, i no se'l pot obligar a parlar-ne una altra. Aleshores són els Estats els qui han d'assumir el deure d'atendre els seus ciutadans en les seves llengües. Si l'emigració a llocs de llengua diferent és passatgera o exigua,

l'Estat recipiendari no pot comprometre's a res. Però si l'emigració és d'una comunitat en bloc o en quantitats importants, l'Estat que els rep té el deure d'arbitrar els mitjans necessaris perquè aquestes persones siguin ateses en el seu idioma. Així, els treballadors gallecs o andalusos emigrats en gran quantitat, per exemple, a Catalunya o a la Suïssa alemanya, han de ser atesos en gallec o en castellà, encara que

aquests idiomes no siguin oficials en els països recipiendaris.

Però existeix un altre dret bàsic col·lectiu: cada nacionalitat té dret a un Estat, i per tant a l'oficialitat de la seva pròpia llengua en el seu propi territori, sense competències amb altres llengües oficials. Ni els individus ni les nacions no poden ser obligats a parlar una llengua altra que la seva. Ni Catalunya ni la Suïssa alemanya, seguint l'exemple, han d'acceptar, per causa de l'emigració, com a oficials el gallec o el castellà. És diferent el cas dels enclavaments lingüístics permanents. Si una comunitat emigrada a territori de llengua diferent posseeix un enclavament — comarca, país o regió — amb plena ciutadania i de forma permanent, aleshores sí que hauria de tenir el dret a l'oficialitat de la seva llengua en el seu enclavament, i a una autonomia política.

Finalment, quan es tracti de mantenir units diferents pobles en un Estat plurinacional, l'única manera de respectar els drets bàsics anteriorment exposats consisteix en això, que la llengua de cadascuna de les nacions sigui utilitzada oficialment segons un tracte d'estricta igualtat. El contrari, la història n'és testimoni, sols és font de conflictes o de servituds.

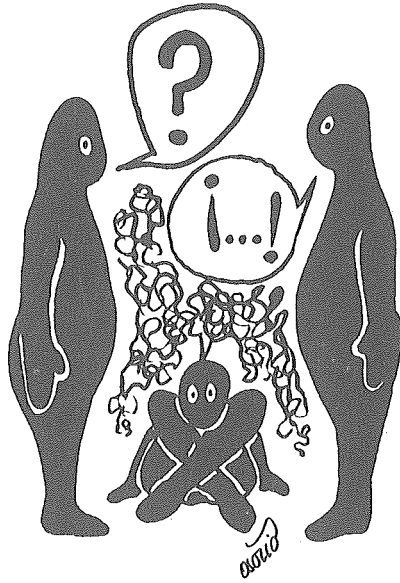
La llengua castellana és parlada per centenars de milions d'homes. Això és degut als actes imperialistes del passat. Els qui es glorien d'això són uns necis. Però és un fet real. Encara que no és ni un dret ni un deure. Precisament el pes enorme d'aquesta llengua, sense voler, tendeix a oprimir les altres. Cal posar en guàrdia els legisladors. I la millor manera d'evitar el seu poder asservidor és que en el seu propi bressol sàpiga moderar-se i respectar les altres llengües d'aquelles nacions veïnes que, per circumstàncies històriques, no es van trobar en situació de practicar tant d'imperialisme. En estricta democràcia, hom ha de lluitar contra si mateix quan és fort. Cito aquí el català Fèlix Cucurull: «Ha quedat plenament demostrat que Espanya és igual a Castella; la prova és que dir llengua castellana equival a dir llengua espanyola, i que només aquesta llengua és ofi-

cial en tot l'Estat espanyol. Només si la llengua catalana fos també llengua d'aquest Estat — de tot l'Estat — amb els mateixos drets que el castellà; només si els catalans, parlant en català, fóssim atesos i entesos pels funcionaris públics, no solament dels Països Catalans sinó també de tot Espanya, podríem començar a considerar que l'idioma català és tan espanyol com el castellà i que per tant, els castellans i els catalans potser no som sinó, entre altres, dues maneres diferents i complementàries de constituir Espanya.» Així, doncs, contra el text que fabrica separatisme proposo una esmena que fabrica confraternització lingüística.

Un pagès de Bellpuig d'Urgell, Angel

però si el dret a parlar a tothom en castellà. En canvi, els pobres dels territoris no castellans no tenim el dret assegurat ni tan sols en els nostres límits, però sí que tenim preceptuades obligacions en relació amb els qui no volen saber res de la nostra llengua. Cal que el Senat impedeixi l'aprovació d'aquest article tal com ha estat redactat pel Congrés, perquè si després el futur Estatut de Catalunya vol salvar aquesta incongruència i intenta eludir aquest "precepte" de la Constitució, l'Estatut no podrà ser aprovat per inconstitucional.»

I acaba: «Comprensió, senyors. Els gallecs, els bascos i els catalans no som separatistes. Solament demanem als altres parlamentaris que ens

Alsina, m'escrivia: «El text equival a dir que als catalans, en les nostres relacions públiques i privades, fins i tot dins la nostra Catalunya, qualsevol tindrà dret a parlar-nos exclusivament en castellà i cadascú de nosaltres tindrà l'obligació inexcusable d'entendre'l. Dintre la nostra comunitat la cosa queda consagrada així, perquè la Constitució diu «tots els espanyols». Segons aquest article, els qui parlen castellà no tenen cap obligació de conèixer l'idioma del territori autònom on resideixen,

comprenguin i no facin el joc als separadors.»

Aquest pagès, dient això ha exercit la seva sobirana preocupació per tots els pobles de l'Estat, s'ha sentit senador una estona. Fem-li cas. L'alternativa proposada és molt simple. I en esmenes successives s'estipula que els càrrecs del govern, de l'administració civil i de la justícia siguin conferits proporcionalment als pobles que componen l'Estat, per tal de resoldre aquest i altres problemes de desigualtats nacionals.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. La bandera d'Espanya és de tres franges horitzontals: roja, groga i roja; la groga és de doble amplada que les roges.

1. La bandera confederal és de tres franges horitzontals: roja, groga i morada.

2. Els estatuts podran reconèixer banderes i insignies pròpies de les comunitats autònomes, les quals s'utilitzaran al costat de la bandera d'Espanya als edificis públics i als actes oficials.

2. Les banderes dels Estats vindran determinades en les seves Constitucions nacionals.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb l'article 1.3 esmenat.

DEFENSA

Fins a la caiguda de les monarquies absolutes, la bandera dels diferents estats representava més les dinasties que no les nacions. Ara no. La bandera blanca dels Borbons fou substituïda per la que ara tenim, per Carles III, l'any 1785, que la va destinar a la marina reial. Aquest rei venia de Nàpols, centre de civilització en mans dels catalano-aragonesos des de feia més de tres segles. En el segle XV Alfons V d'Aragó i IV de Catalunya, anomenat el Magnànim, va dur les barres catalanes a Nàpols. La bandera napolitana va influir, segons sembla, en Carles III. La forma de la bandera adop-

tada per a la marina mercant pel mateix rei suggereix més clarament encara que es tractava de la meitat de la bandera catalana. Aquesta simplificació es va fer per tal d'evitar confusions en alta mar. Però la tradició tricolor, inaugurada amb la revolució francesa, que segons els polítics oficials estem passant ara aquí en sortir de l'absolutisme franquista, significa l'afirmació de la democràcia i la superació de l'autocràcia d'aquell «l'état, c'est moi», que aquí ha durat últimament quaranta anys. I s'ha escollit el color morat volent recordar el suposat distintiu dels comuns de Castella, que van ser els darrers lluitadors que van donar la seva vida per la independència na-

cional de Castella. A més, el groc i el vermell van ser també els colors heràldics de Castella.

Els colors de les altres nacionalitats no hi són reflectits, perquè és impossible. Es quelcom imperfecte. Molt més imperfecta és, per exemple, la representativitat de la bandera suïssa, de creu blanca sobre fons vermell, que correspon a la del cantó de Schwitz, que és també el que dona el seu nom a la totalitat del país suís.

I no cal afegir-hi que aquests colors són escollits per coherència amb l'esperit republicà d'aquestes esmenes i perquè són el símbol de moltes esperances de llibertat i de molts sacrificis del poble treballador.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

La capital de l'estat és la vila de Madrid.

La capitalitat confederal radica allà on tenen la seu els diferents organismes oficials confederals.

MOTIVACIÓ

Els diferents organismes oficials Confederats no tenen perquè necessàriament radicar en la Vila de Madrid, que és un Municipi amb la corresponent limitació geogràfica.

DEFENSA

La megalomania dels segles de les llums, del racionalisme i de la competència econòmica va cedint lloc a preocupacions profundament ecològiques, humanístiques, racionals i planificadores de la societat. Fins i tot els pessimistes del Club de Roma comencen a insinuar la necessitat d'arribar al creixement zero. Abans, una gran concentració urbana donava un lucre més gran a les indústries, envoltades de les seves complementàries. Avui s'extreu la primera matèria d'un punt del globus, es desbasta a milers de quilòmetres, es treballa a uns quants milers més, i pot ser que els acabats es realitzin a les antípodes. Avui les grans metròpolis produeixen més deseconomies que no pas economies. Les expropiacions són caríssimes

mes quan es vol augmentar la viària. Els blocs gegantins de cases són insalubres. Els embussos de trànsit produeixen grans pèrdues en el transport per camió, etc.

Les grans capitals mundials, barreja de barris populars, àrees immenses de despatxos, industrialització imponent i grapats d'edificis oficials, han passat a la història sota el signe del fracàs.

La capitalitat va caure sobre Madrid com la plaga de la llagosta. Avui dia el madrileny, ofegat i envaït, gamma sota el pes i la servitud de viure a la capital d'Espanya.

El complex d'esmenes que defenso simplifica enormement la magnitud de l'aparell de l'Estat central. Però, a més, en aquest article, l'estatut propi de la capitalitat relativitza el seu lligam amb la vila de Madrid. On hi hagi organismes confederals,

allà hi haurà capitalitat. És evident que la majoria dels organismes, de moment, continuaran radicant en el municipi madrileny. Però, d'una banda, serà possible d'ultrapassar els límits del municipi i ocupar municipis veïns sense problemes constitucionals. I, sobretot, certs organismes centrals podran radicar-se en el punt de l'Estat que sigui més convenient sense que la Constitució hi posi obstacles. Així es democratitza la capitalitat.

D'ara endavant la capitalitat ja no hauria de ser ni un honor, ni un orgull, ni una llosa de plom aclaparadora i asfixiant, ni una font de privilegis, ni ocasió d'enveges. Solament un servei purament funcional. Qui sigui el primer entre vosaltes, que es faci servidor de tots. I de ganes de servir tots en tenim.

Article 6.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els partits polítics expressen el pluralisme democràtic, concorren en la formació i la manifestació de la voluntat popular i són instrument fonamental per a la participació política. La seva creació i l'exercici de la seva activitat són lliures dintre el respecte a la Constitució i a la llei. La seva estructura interna i funcionament hauran d'ésser democràtics.

PARTITS

Article 7.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els sindicats de treballadors, les organitzacions professionals i les associacions empresarials contribueixen a la defensa i la promoció dels interessos econòmics i socials. La seva creació i l'exercici de la seva activitat són lliures dintre el respecte a la Constitució i a la llei. La seva estructura interna i funcionament hauran d'ésser democràtics.

SINDICATS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Les forces armades, constituïdes per l'exèrcit de terra, l'armada i l'exèrcit de l'aire, tenen com a missió garantir la sobirania i la independència d'Espanya, defensar la integritat territorial i l'ordenament constitucional.

2. Una llei orgànica regularà les bases de l'organització militar dins els principis d'aquesta constitució.

La Confederació espanyola renuncia a la guerra com a instrument de la seva política general i renuncia també a formar part de qualsevol bloc militar internacional.

MOTIVACIÓ

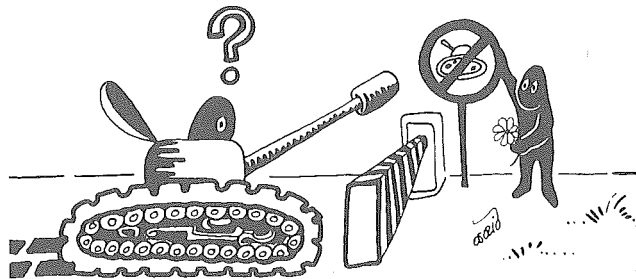
D'aquesta forma cessa tota possibilitat d'utilització de les forces armades com instrument de pressió, concretant-se llur estricta funció defensiva.

La missió de les forces armades es trasllada al paràgraf 1 de l'article 96, més d'acord amb la subjecció democràtica d'aquestes forces a l'executiu civil.

DEFENSA

El títol preliminar no és el lloc adequat per a fer el panegíric dels partits, els sindicats i les forces armades. Potser la presència abusiva dels dos primers en els articles 6 i 7 va atreure la presència dels militars en el 8. O viceversa. Per no allargar encara més el nombre de les meves esmenes vaig renunciar a dur els partits i els sindicats al seu lloc natural, l'article 21, on es reconeix, el dret d'associació, amb menció especial, per tractar-se d'associacions essencials per el bon funcionament democràtic.

El que em va moure a mantenir la meua esmena a l'article 8 fou la menció que es fa en el text, d'encomanar a les forces armades la missió de de garantir l'ordenament constitucional. Amb tot el respecte que em mereixen les citades forces, ¿per casualitat insinua el text que la resta dels ciutadans i de les institucions no tenen també la mateixa missió? Per exemple, el govern no hi està obligat? o els sindicats? o cada jutge? o cada territori sobirà compromès? Es tracta de fer una excepció?

L'esforç dels grans teòrics de l'Estat democràtic, com Montesquieu, es va centrar a desmuntar poders absoluts i dividir els poders més alts entre distintes institucions per tal d'aconseguir un equilibri de poder. I s'hi entén els els poders de decisió. Les forces armades són simplement, però amb tot honor, el braç executiu i mai un braç és centre de decisions.

Per tant les forces armades no han d'estar com un «lobby», com un grup de pressió, per damunt del legislatiu, del judicial o de l'executiu. El redactat actual és, en aquest sentit, un atac frontal a la democràcia. Per damunt dels elegits pel poble apareix un poder tècnic no elegit

pel poble. Atempta, per tant, contra l'article primer de la Constitució. En aquest any i escaig de legislatura ja s'ha fet sentir aquest pes no democràtic sobre les cambres legislatives, suposo que per prolongació inert de vells costums del sistema passat. Tant, que a vegades he hagut d'avisar als meus electors crítics que no oblidessin que vaig ser elegit per a un Parlament que encara és predominantment verticalista. Per damunt de les cambres planegen massa ocells d'ales poderoses. Dic això perquè també a vegades l'executiu, el judicial i altres instàncies superiors no electives, que encara existeixen, interfereixen el nostre treball legislatiu.

Una vegada vaig demanar que en protestés la Presidència del Senat, i la protesta no va sorgir.

Però encara més. Les forces militars no solament no han de sobrepassar els tres clàssics poders, sinó que s'hi han de supeditar. En rigor, les forces armades formen part de l'administració de l'Estat, a les ordres del ministre de Defensa que hauria de ser un civil i no un militar. Només en cassos excepcionals el

cap de govern o el cap de l'Estat assumirien el comandament suprem, i sempre pensant que aquests dos caps són en principi civils si l'electorat no desitja una altra cosa.

Per tot això, amb els canvis oportuns, el contingut de l'article 8 va emigrar, en les meves esmenes, al paràgraf primer de l'article 97. I en canvi faig servir aquest espai per a proclamar a tots els vents la voluntat profunda de neutralisme amagat

da en l'ànim de la immensa majoria dels homes dels nostres pobles i de tots els pobles de la terra. Només els poderosos cerquen bel·ligeràncies, i són una exigua minoria. La democràcia militar exigeix el neutralisme. Aquest sí que és un tema bàsic per a un títol preliminar. Per què no intentem un sondeig científic d'opinió sobre el desig de bel·ligerància o el desig de neutralisme dels nostres ciutadans?

Article 9.

ESTAT DE DRET

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els ciutadans i els poders públics estan subjectes a la Constitució i a l'ordenament jurídic.

2. Correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integrin siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans a la vida política, econòmica, cultural i social.

3. Es reconeixen els principis de publicitat i jerarquia normativa; de legalitat; d'irretroactivitat de les normes sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals; de seguretat jurídica i de responsabilitat dels poders públics.

TÍTOL I DELS DRETS I DEURES FONAMENTALS

Article 10.

PERSONA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

La dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres, són fonament de l'ordre polític i de la pau social.

Article 11.

CIUTADANIA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. La nacionalitat espanyola s'adquireix, es conserva i es perd d'acord amb les disposicions del dret civil.

2. Els espanyols adquireixen la plenitud de drets polítics en complir els divuit anys.

3. L'Estat podrà negociar tractats de doble nacionalitat amb els països de cultura ibèrica o que hagin tingut particular vinculació històrica amb Espanya. En aquests mateixos països, si les seves lleis no ho prohibeixen, encara que no reconeixin el dret de reciprocitat, podran naturalitzar-s'hi els espanyols sense perdre la seva nacionalitat d'origen.

1. Tot ciutadà d'un Estat és ciutadà de la Confederació.

2. Els ciutadans de la Confederació són majors d'edat als 18 anys.

3. La Confederació podrà negociar tractats de doble ciutadania amb els països de cultura ibèrica o que hagin tingut particular vinculació històrica amb els pobles d'Espanya. En aquests mateixos països, si les seves lleis no ho prohibeixen, encara que no reconeixin el dret de reciprocitat podran naturalitzar-s'hi els espanyols sense perdre la seva ciutadania d'origen.

MOTIVACIÓ

S'introdueix el terme ciutadania per precisió semàntica. Nacionalitat és un terme amfibològic.

La resta de modificacions per coherència.

DEFENSA

Si la sobirania pertany a cada Estat, és just que cadascun determini les condicions, segons la seva legislació civil, per a considerar que una persona té el dret de ciutadania.

Se substitueix la paraula «nacionalitat» per la de «ciutadania» per a evitar equívocs. En l'article 2 s'usa en un altre sentit més precís la paraula «nacionalitat». Molts Estats plurinacionals, quan en les seves d'identitat demanen «nacionalitat» es refereixen al sentit de l'article 2, no al d'aquest article 11. I com que el nostre Estat és plurinacional, cal que s'hi pugui distingir el poble a què naturalment pertany una persona — nacionalitat — del vincle d'índole pública que la uneix amb l'organització estatal — ciutadania. Després, el text parla de doble ciutadania amb països vinculats històricament amb Espanya. Es pensa en els països hispanoamericans de

parla castellana. En la meua esmena dic «vinculació històrica amb els pobles d'Espanya». Penso també en els pobles de parla portuguesa — Portugal, Brasil, etc. — vinculats amb Galícia i tinguts en compte en l'article 24 de la Constitució del 1931; en les províncies basques en territori francès, en la zona nord de Catalunya, també en territori francès, en Andorra, en l'Alguer, municipi de l'illa de Sardenya de llengua i cultura catalanes. Penso en tota l'illa de Sardenya, que només tingué història culta pròpia en llengua catalana, per la qual cosa té contractat l'insigne filòleg català Jordi Carbonell perquè ensenyi a les universitats de Càller i Sàsser. Penso en Occitània, gran poble del sud de l'Estat francès, de llengua i història afins a les deis Països Catalans, etc. Aquests galfons i aquests ponts preparen unes futures relacions més flexibles amb els pobles de tot el món.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. La condició jurídica de l'estranger es regularà per la llei i pels tractats. Només els espanyols seran titulars de drets polítics.

2. Els estrangers gaudiran de les llibertats públiques establertes en aquest títol, en els termes que la llei estableixi.

3. L'extradició tan sols es concedirà en compliment d'un tractat o de la llei, atenent el principi de reciprocitat. Queden exclosos de l'extradició els delictes polítics, i no es consideren com a tals els actes de terrorisme.

4. La llei establirà els termes en què els ciutadans d'altres països podran gaudir del dret d'asil a Espanya.

1. Igual.

2. Igual.

3. L'extradició tan sols es concedirà en compliment d'un tractat o de la llei, atenent el principi de reciprocitat. Queden excloses de l'extradició les conductes d'intencionalitat política o quan la pena sol·licitada per l'acusació sigui superior a la que correspongui pel mateix delictes d'acord amb la legislació confederal espanyola.

4. Es reconeix el dret d'asil als apàtrides i als ciutadans d'altres països perseguits per la defensa dels drets i llibertats democràtiques.

MOTIVACIÓ

Convé que la confederació mostri el més alt nivell d'hospitalitat i de defensa dels drets i llibertats davant la comunitat internacional.

DEFENSA

L'extradició, diu l'article, s'exclou per als «delictes polítics». És millor la redacció «les conductes d'intencionalitat política». No s'hi prejutja el caràcter delictiu d'aquestes conductes.

En la meua esmena se suprimeix el final «no es consideraran com a tals els actes de terrorisme». En ocasió de l'acceptació de la llei sobre bandes armades ja vaig dir en aquesta Cambra que s'és molt injust quan s'enjudicien les accions greus de bandes armades. Es toleren i fins i tot es legalitzen i es constitucionalitzen greus ocupacions o conquestes militars sobre pobles que són oprimits, colonitzats i fins i tot anihilats, i en canvi es condemnen les petites accions armades de defensa dels pobles oprimits i aquests són qualificats de terroristes. Una altra cosa seria la condemna de les actuacions mercenàries, i per tant alienes a la

intencionalitat política, encara que el comprador sí que pugui tenir un fi polític. El guerriller mercenari és un delinqüent no polític, no entra en el nostre cas i sovint es ven als interessos polítics no pas de pobles febles i oprimits, sinó d'Estats opressors poderosíssims.

També es prohibeix l'extradició quan la pena sol·licitada sigui superior a la corresponent espanyola, pel principi que cal afavorir el reu.

S'aplica l'asil als apàtrides per a exercir l'hospitalitat i per si un dia poguessin entre nosaltres recuperar per a ells mateixos el bé de sentir-se feliços pertanyent a una nacionalitat.

També és just que els ciutadans d'aquest Estat que tanta necessitat van tenir de demanar asil a altres països, per la defensa dels drets i llibertats democràtics acullin els qui es troben en idèntiques circumstàncies en altres països.

Article 13.

IGUALTAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els espanyols són iguals davant la llei, sense discriminacions per raó de naixement, sexe, religió, opinió o per qualsevol altres circumstàncies personals o socials.

SECCIÓ 1.ª DE LES LLIBERTATS PÚBLIQUES

Article 14.

VIDA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Tots tenen dret a la vida i a la integritat física, sense que en cap cas puguin ser sotmesos a la tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants.

Queda abolida la pena de mort, excepte el que puguin disposar les lleis penals militars per delictes comesos per persones subjectes per la seva pròpia condició al fur castrense.

ESMENA

Tots tenen dret a la integritat física, sense que, en cap cas, puguin ésser sotmesos a tortura i a penes o tractes inhumans o degradants. Resta abolida la pena de mort.

MOTIVACIÓ

La pena de mort és una pena d'efectes irreversibles no susceptible de cap tipus de graduació, i per tant, davant l'abolició, tots els ciutadans deuen ésser tractats d'igual manera. La Constitució preveu la igualtat dels ciutadans davant la llei.

DEFENSA

La pena de mort és un acte irreversible i per tant no poden corregir-se els errors que es cometin en aquest sentit. No és una pena propiament dita, perquè suprimeix el subjecte de la pena. Ens cenyirem a la supressió del tema militar en l'abolició de la pena de mort.

En primer lloc, una Constitució té

caràcter general. L'abolició de la pena de mort s'hi pot afirmar adequadament, encara que tàcitament en restin excloses les situacions de guerra. L'estat de guerra és una pena de mort generalitzada.

En situacions de pau, encara que sigui pertorbada de tant en tant per escaramusses armades que no mobilitzen l'exèrcit, sinó tan sols les forces armades d'ordre, hauríem de

desterrar d'una vegada per sempre els fatídics judicis militars amb peticions de pena de mort tant per causes polítiques com per causes de disciplina militar.

Tots estem d'acord que la pena de mort no és adequada per a castigar els delictes comuns. No repetirem pas arguments que es van sentir en aquesta Cambra el Nadal passat. Hem de donar un pas més i eliminar-

la per als delictes d'intencionalitat política. Què hauríem aconseguit, si no?

La major part de les penes de mort executades els darrers anys han estat per delictes polítics i per tribuns militars. Els pactes de la Moncloa, per cert, en aquest afer encara misteriosament sense desenvolupar ni aplicar malgrat la indignació ciutadana per casos com el d'Els Joglars, reconduïxen a la competència civil un seguit de casos per raó de delictes, de lloc i de persona que abans abusivament entraven en el codi de Justícia Militar.

El paràgraf que proposo de suprimir reserva encara la pena de mort per a casos excepcionalment graus d'indisciplina militar. Aquesta legislació penal extrema s'aplicarà a les «persones subjectes per la seva pròpia condició al fur castrense». Deixant a part que, per coherència amb altres esmenes meves, crec que aquest fur especial, on es barregen jutge i part, hauria de desaparèixer, cal analitzar què vol dir «per la seva pròpia condició». Segons el text constitucional, article 28.1: «Els ciutadans tenen el dret i l'obligació de contribuir a la

defensa d'Espanya»; el servei militar és un dret i una obligació alhora; per tant, el ciutadà que fa el servei militar resta sotmès «per la seva pròpia condició» a la legislació militar. I aprofito aquí per a queixar-me enèrgicament del tracte judicial i penal, atemptatori contra els drets humans, que sofreixen tants soldats en el sistema penal militar. He rebut queixes abundantíssimes des dels primers dies del meu càrrec de senador. Considero una falla de la Comissió Especial senatorial d'Investigació d'Establiments Penitenciaris, de la qual vaig formar part, el fet que va prescindir de la investigació en les presons militars. Protesto per la no consideració d'una proposta meua d'investigació de compliment dels drets humans a les casernes, presentada fa un grapat de mesos a la Comissió senatorial de drets humans.

Al costat d'aquesta subjecció del ciutadà en servei militar a la legislació militar «per la seva pròpia condició», també preveu la Constitució, en el seu article 28, apartat segon, la possibilitat, que la meua esmena corresponent transforma en dret, de «l'objecció de consciència, així com

de les altres causes d'exempció del servei militar obligatori».

Així «per la seva pròpia condició», la Constitució ens ensenya clar el camí de fugida de l'únic cas de pena de mort no abolit. Cal fugir del servei militar per la via de l'objecció de consciència. Coses semblants es podrien dir dels serveis públics, com correus, transports, escombriaires, etc., que poden ser militaritzats. Ens trobem davant un cas greu de violació d'un principi bàsic també constitucional.

L'article 13 diu: «Els espanyols són iguals davant la llei sense discriminacions.» La vida és un bé superior, i dos ciutadans poden ser tractats de manera brutalment oposada davant una possible condemna a mort, havent complert tots dos la Constitució i rebent la part pitjor el qui crea que complia un deure dur i que comporta gran sacrifici com es el servei militar o dedicació a les armes.

Davant d'aquestes contradiccions, i posant-nos el l'avantguarda dels corrents d'opinió mundials que abominen com a bàrbara i ineficaz aquesta mesura penal, en proposo l'abolició pura i simple.

DEFENSA EN EL PLE

(En la Comissió del Senat s'aconseguí suprimir la condició: «excepte allò que puguin disposar les lleis penals militars... al fur castrense», però s'introduí: «llevat del que puguin disposar les lleis penals militars en temps de guerra». Les paraules que segueixen es digueren per defensar en el Ple l'abolició sense excepcions.)

Tampoc sembla correcte mantenir la pena de mort, en la Constitució, per al temps de guerra. La guerra és la situació excepcional per excel·lència. Només es constitucionalitza — article 58 — la declaració i conclusió de la guerra. L'article 50, de la suspensió de llibertats, no s'ocupa de la guerra. En l'article 109, on es regula l'alarma, l'excepció i el setge, tampoc es regula la guerra. En la

guerra salten totes les vàlvules. És una pena de mort permanent i generalitzada. L'enemic t'apunta amb les armes per davant i, sovint, els teus oficials t'apunten pel darrera, per a llençar-te a un combat difícil. Si constitucionalitzen la pena de mort per a temps de guerra, també caldria constitucionalitzar les garanties que estipula la Convenció de Ginebra per a aquest mateix temps.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Es garanteix la llibertat religiosa i de cultes dels individus i de les comunitats, així com la de professar qualsevol creença o ideologia amb l'única limitació, en les seves manifestacions externes, de l'ordre públic protegit per les lleis.

2. Ningú no podrà ser obligat a declarar sobre la seva religió, creença o ideologies.

3. Cap confessió no tindrà caràcter estatal. Els poders públics tindran en compte les creences religioses de la societat espanyola i mantindran les conseqüents relacions de cooperació amb l'Església catòlica i les altres confessions.

1. Es garanteix la llibertat religiosa i de cultes dels individus i de les comunitats, així com la de professar qualsevol creença o ideologia amb l'única limitació en les seves manifestacions externes del respecte a la Constitució.

2. Igual.

3. Cap confessió no tindrà caràcter estatal. Els poders públics mantindran una actitud de neutralitat amb totes les confessions existents a la Confederació.

4. Es reconeix el dret a l'objecció de consciència.

MOTIVACIÓ

Per raons de coherència, del respecte al mateix tracte de les diferents confessions i del respecte a la consciència. Per aquesta darrera raó s'afegeix un nou apartat numerat de quatre.

DEFENSA

1. Existeix en aquest Estat de dictadures endèmiques un autèntic culte a l'ordre públic. Aquest ha de passar per damunt de tot. Mal senyal, quan un superior ha de recomanar contínuament l'obediència. Mal senyal, quan els poderosos han d'anar recordant contínuament l'obediència. Quan algú té una infecció a la sang el metge no es limita pas a raspar-li els grans que surten. Li recepta antibiòtics.

En aquest país falta un semàfor i el ministeri de l'Interior hi envia els antiavalots. Manca una escola i, els antiavalots. Hipertròfia de la direcció general d'un ministeri i atròfia de tots els altres. El subdirector general de Seguretat, José Sáinz, va dir ja fa anys que el problema basc no era de policia, sino de política. A propòsit de l'esmena a l'article 8 deia jo que la garantia de la Constitució no

era solament l'exèrcit, sino tots nosaltres.

L'ordre públic és un bé social, però no pas l'únic bé, ni tan sols el bé suprem. Hi ha un bé social que pot ser antagònic amb el l'ordre públic i que és el bé dels drets i les llibertats. Certes ideologies que es presenten envoltades de barres de ferro, de cadenes, de pistoles, poden arribar a intimidar tant la població que aquesta es plegui a les seves exigències i sofreixi l'estorsió en silenci per por de les represàlies. Aquí es concliquen drets i en canvi l'ordre públic roman impertorbable. Fins i tot hi ha ideologies que cobren tributs per garantir l'ordre públic i la protecció a petits empresaris atemorits. Aquestes ideologies, que algun dia acabaran en religions, són precisament les que tenen sempre l'ordre públic a la boca i al cor. I sembla que siguin les inspiradores de frases com aquesta que volem esmenar.

Crec, doncs, que és justificada l'esmena a l'apartat 1.

3. Coherent amb la postulació de la neutralitat militar enunciada en l'esmena que em va ser vetada sense motiu a l'article 8 i amb la postulació de neutralitat lingüística enunciada en l'esmena a l'article 3, aquí demano la neutralitat religiosa. Sabem que en la sortida de l'edat mitjana esclatà a Europa un corrent religiós crític. Des d'aleshores en els països més lliures d'Europa hi ha un pluralisme religiós accentuat. El nostre Estat, per força i no per convenció, va mantenir l'Església catòlica en situació de privilegi total. La història negra de la repressió de les altres confessions, del lliure pensament, de l'agnosticisme i de l'ateisme és prou coneguda perquè me la pugui estalviar aquí. Fins i tot el Concili Vaticà II va ser més liberal en el sentit de corregir actuacions històriques desgraciades que no l'Estat franquista. El privilegi de l'Es-

glésia catòlica no és cap timbre de glòria, és una pura vergonya. Quin misteriós joc de mans va convertir Jesucrist d'occid en occidor, sant Jaume d'occid en occidor? Com va ser que aquell que va dir «qui a espasa mata a espasa morirà» va passar a adornar, en forma de crucificat, els poms de les espases? Una follia tan palesa sembla seny quan la transformació es fa a poc a poc, en uns quants segles?

Com a cristià, com a catòlic i com a sacerdot m'avergonyeixo de la grandesa privilegiada de la meva Església catòlica. No és amb armes, diners, prestigi social, edificis i privilegis, sinó amb la força de l'esperit com guanya l'Església les seves veritables batalles. És en estricta igualtat de condicions amb les altres creences com l'Església ha d'aconseguir de fer brillar la bona nova del seu evangeli. No ha de tenir escoles pròpies sinó tractar d'impregnar totes les escoles sense cap avantatge. El regne de Déu és un ferment que es reparteix per tota la massa. Per a què serveix un ferment separat de la massa en un calaixet a part?

Església, si vals, demostra el que vals sense avantatgismes. La gràcia, aquest do suprem, seria que guanyessis posant-te en la posició més desavantajosa de totes. Qui vulgui ser el primer entre vosaltres que es posi el darrer i es faci servidor de tots. Església catòlica, perquè has volgut guanyar la teva vida la vas perdent a passos de gegant.

I no solament supprimeixo en la meva esmena la menció especial de l'Església catòlica, sinó que també supprimeixo la menció de la cooperació. Em recorda les cooperacions entre Estat i Església a Alemanya, Suïssa, etc. Models que, segons els meus informes, s'intenten importar. L'Estat, recaptador d'impostos a favor de les Esglésies. Així es lliguen més les dues menes d'institucions, s'assegura automàticament la seguretat econòmica de les Esglésies, que immediatament es tornen conservadors. «No us preocupeu pensant què menjareu, ni com us vestireu». L'element sacerdotal se separa així dels avatars de la lluita per l'existència, pròpia dels altres mortals. Se seleccionen unes quantes Esglésies importants i es marginen

les altres. S'obliga el ciutadà a declarar a quina Església pertany per la via dels impostos, cosa anticonstitucional segons l'apartat segon del present article, etc.

No és en nom de l'anticlericalisme que parlo així. És en nom de la fe en Jesús.

4. A aquest article s'afegeix un apartat quart de capital importància, sense el qual el conjunt restaria inacabat. No es refereix solament a la objecció al servei militar. Té un sentit general. Hi ha poca consciència de la consciència, aquest santuari de llibertat, de creació, d'imaginació, de força de voluntat. No es tracta de protegir manies d'una consciència tancada, egoista, capriciosa o escrupulosa. Es tracta de protegir les decisions d'una consciència oberta, generosa, solidària.

vell buit i que s'omple d'aquestes relacions que l'envolten. I així és programat segons la situació i el moment.

Marx potser no va tenir temps d'aprofundir la qüestió. Un cervell humà no és un simple ordinador electrònic. Va néixer, no va ser muntat. Porta dintre seu la seva força específica. Treballa i juga amb les dades rebudes des de la seva subjectivitat. No és passiu, és intencional. No és merament obedient, és selectiu.

Sí, en la consciència hi ha coacció externa, avui dia, creixent amb els mitjans de comunicació de masses monopolitzats per les consciències de quatre poderosos. Però hi ha resistència, hi ha creativitat, hi ha llibertat, hi ha responsabilitat, hi ha sorpresa.

Consciència, vol dir aquells coneixements que s'adquireixen amb els altres. Però, igual com les nacions i els municipis tenen dret a llur pròpia àrea d'autonomia, així també el grup o la persona tenen dret al respecte a llurs decisions i objeccions. Per exemple, si, per motius de molta gravetat i davant la ineficàcia d'altres mètodes menys arriscats, algú decideix tirar endavant una vaga de fam, cal que la societat respecti aquesta objecció de consciència a alimentar-se. Marx té tendència a pensar que la consciència — que aquí i sempre es pot entendre com a personal o de grup — és el resultat d'unes situacions històriques determinades. Una superestructura, pura conseqüència de les relacions econòmiques que produeixen relacions, socials, culturals, religioses. Pensa que l'home neix amb el cer-

Es poden donar meravelles i desastres. En la consciència hi ha superestructures, però no tot són superestructures. Totes les innovacions aprofitades en la història del progrés general humà han esclatat en el si ocult d'una consciència. És el laboratori d'investigació més important del món.

Cal, doncs, respectar constitucionalment l'objecció de consciència davant els valors admesos majoritàriament per la societat.

Sant Tomàs diu: «Encara que la religió catòlica és la veritable, si la meua consciència em diu el contrari haig d'obeir la meua consciència; en aquest cas, si romangués en la religió catòlica em condemnaria.» Amb aquestes tres esmenes crec que podem parlar de democràcia religiosa i ideològica.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ**ESMENA**

1. Tota persona té dret a la llibertat i la seguretat. Ningú no pot ser privat de la seva llibertat, sinó amb l'observança del que s'estableix en aquest article i en els casos i les formes previstes a la llei.

2. La detenció preventiva no podrà durar més del temps estrictament necessari per a la realització de les investigacions tendents a l'aclariment dels fets, i en tot cas en el terme màxim de setanta-dues hores el detingut haurà de ser posat en llibertat o a disposició de l'autoritat judicial.

3. Tota persona detinguda ha de ser informada immediatament, de manera que sàpiga quins són els seus drets i les raons de la seva detenció, i no pot ser obligada a declarar. Es garanteix l'assistència d'advocat al detingut en les diligències policiaques o judicials en els termes que la llei estableixi.

4. La llei regularà un procediment d'«habeas corpus» per a la immediata posada a disposició judicial de tothom qui hagi estat detingut il·legalment. Així mateix, la llei determinarà la durada màxima de la presó provisional.

1. Tota persona té dret a la llibertat i a la seguretat. Ningú no pot ser privat de la seva llibertat, sinó amb l'observança del que estableix aquest article i en els casos i les formes previstes a la llei i a la Constitució confederal.

2. La retenció governativa no podrà durar més temps de l'estrictament necessari per a la realització de les investigacions tendents a l'aclariment dels fets, i, en tot cas, en el terme màxim de quaranta vuit hores, el detingut, haurà d'ésser posat en llibertat provisional o en presó preventiva, mitjançant resolució judicial motivada, dintre del mateix termini.

3. Tota persona retinguda ha de ser informada immediatament, de manera que sàpiga quins són els seus drets i les raons de la seva retenció, i no pot ser obligada a declarar. Es garanteix l'assistència d'advocat al detingut en les diligències policiaques o judicials en els termes que la llei estableixi.

4. La llei regularà el procediment d'«habeas corpus» per a la immediata posada a disposició judicial de tothom qui hagi estat detingut il·legalment. Així mateix, la llei determinarà la durada màxima de la presó provisional que mai no sobrepassarà els tres mesos. En cap cas la privació de llibertat no podrà derivar d'insuficiència econòmica.

La llei regularà les penes aplicables a la vulneració o incompliment del present article.

MOTIVACIÓ

1. S'afegeix: «La Constitució».
2. S'elimina l'estada en dependències policials a fi d'evitar abu-

sos incontrolats. Es redueix el temps de retenció per atendre el ciutadà.

3. Per elemental dret a la defensa.

4. Per evitar càstigs injustos i desigualtats de càstigs per causa del nivell econòmic.

DEFENSA

1. El text del Congrés no conté la referència que hem afegit al final del paràgraf que diu: «i la Constitució». Considerem que la garantia constitucional prevista en aquest apartat 1, i segons el text del Congrés, és exigua perquè el text diu: Ningú no pot ser privat de la seva llibertat sino en els casos i en les formes previstes en la llei, i la llei no conté, avui per avui, les altres garanties que preveu aquest text constitucional, per exemple, en els capítols IV i V d'aquest títol. I, per tant, creiem que s'ha d'afegir aquest incís «en la Constitució», per tal de protegir el ciutadà davant situacions com la tortura (article 14) i estats d'excepció i de setge (articles 50 i 109).

2. D'autrevi distingeixo entre *retenció*, de responsabilitat del ministeri de l'Interior, i *detenció*, de responsabilitat del poder judicial.

El llarg redactat d'aquest apartat 2 és necessari per a eliminar l'estada del retingut en dependències policiaques, per tal d'evitar abusos incontrolables. Aquest senador rep gran quantitat de cartes, que estan a la vostra disposició, de presos que són maltractats, avui encara, després de la llei anti-tortura i que no sempre, malgrat les denúncies pertinents, poden arribar a provar els maltractaments rebuts. Perquè, no ens enganyem, és molt fàcil torturar físicament i psicològicament en nom de l'autoritat i l'ordre. Sé que no combató res d'exclusiu del nostre Estat. És una corruptela generalitzada la progressiva intromissió del poder executiu en el terreny del judicial, atribuint-se sobre el retingut funcions que s'haurien de realitzar sota control del jutge.

Quan es va debatre en el ple del Senat la llei contra la tortura, va aparèixer una alegria contagiosa: semblava que se superava un etapa molt negra. Va intervenir el senyor Landelino Lavilla, ministre de Justí-

cia, per a defensar la legislació anterior. Els delictes de maltractaments, de tracte indigno i humiliant, ja s'havien tipificat d'antic. Per a mi aquella intervenció volia dir: si la legislació anterior no va servir de barrera per a la pràctica de la tortura, tampoc no hauria de servir la nova llei. Novament avui, en el debat sobre l'article 15, on es prohibeix també la tortura, he tornat a pensar el mateix: la tortura continuarà. I tinc sobre la taula testimonis que la tortura continua.

La comissaria de policia, arreu del món, és un lloc a part, una mena de territori d'immunitat, de terra sense llei. No dramatitzo, ho he viscut. Quan, privat de la llibertat, t'apropes a aquest lloc, et sembla que pots arribar a llegir les paraules de Dante al frontispici: «Deixeu tota esperança els que entreu».

Hi pot passar tot. Tot hi ha passat. Per això, només la conducció o la

mera estada a la comissaria ja és tortura.

La tortura moderna s'ha anat especialitzant en la simplificació dels mitjans, i en evitar els senyals que duren. Ho he vist. Ho he sentit. Encara més, ho he patit com a simple aperitiu mentre esperava amb altres que em prenguessin la filiació per a ingressar oficialment a comissaria. I les paraules que s'hi empen. Mai no n'havia sentit de pitjors. Quin nivell, Déu meu, quin nivell!

Per tant he estudiat la qüestió i he arribat a la conclusió que tot allò que sigui deixat en mans de la policia gubernativa, respecte als interrogatoris i declaracions, ha de ser controlat a través del poder judicial, mitjançant els jutjats de guàrdia.

Per això proposo que la funció de la policia en aquesta qüestió de la privació de la llibertat ha de limitar-se a vetllar per l'ordre públic i la convivència pacífica retenint els suposats

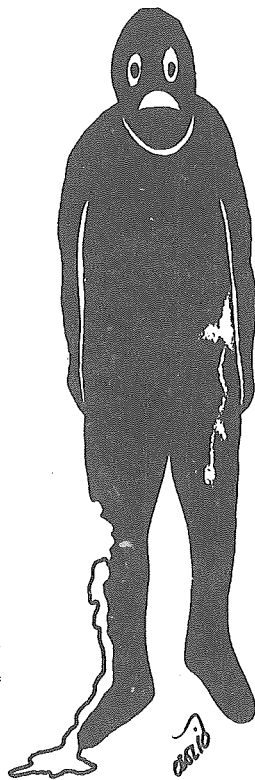

infractors, que s'han de posar a disposició judicial com més aviat millor, ja que a ella, amb els seus auxiliars i a través de la policia judicial, li correspon de fer els esbrinaments corresponents per tal de clarificar els fets. Estem cansats, en el camp de la televisió i en el de la realitat, de veure policies coactius i extorsionadors. Si es donés permís a les agències privades d'investigació de fer servir aquests mètodes, es farien rics en quatre dies. Això és il·legal. Per això dic que la retenció no ha de durar més del temps estrictament necessari per al trasllat del retingut a presència de l'autoritat judicial, i ha de ser el jutge el qui decideixi, per mitjà de resolució motivada la llibertat o encartament del detingut. D'aquesta manera eliminem eficaçment un risc de tortura, que queda reduït al trajecte de conducció, en què encara es practica, per desgràcia, sense que s'hagi pogut trobar un mitjà eficaç d'impedir-ho.

Establim un terme màxim de quaranta-vuit hores per tal que l'autoritat pugui decidir en tràmit d'urgència, per a una més gran garantia del detingut. Aquesta rebaixa de setanta-dues a quaranta-vuit hores representa una posició prudent entre les vint-i-quatre dels països més liberals i les setanta-dues dels països més durs. He estat en aquesta situació una desena de vegades. Cada minut que pas a és un turment. Les setanta-dues hores esdevenen inacabables. Poden fer tornar boig. Quan van detenir cent-tretze membres de l'Assemblea de Catalunya, em van separar del calabós per la meva condició de sacerdot, però em van posar allà on els van interrogar a tots, tres dies i tres nits sense parar. No em van deixar dormir cap de les tres nits. Haig de confessar que l'última tarda, encerclat de crits, d'instruments de tortura, vaig tenir la debilitat de sentir el desig de suïcidar-me obrint-me les venes amb el ferro d'un clip d'oficina que vaig trobar a terra.

Setanta-dues hores són massa hores. Vint-i-quatre, sobretot si el tracte és correcte, és potser massa poc per a completar les diligències judicials.

3. Per què es pugui exercir correctament el dret de defensa del ciutadà

es garanteix l'assistència d'un advocat al detingut des l'inici de les diligències judicials. L'advocat és un col·laborador de la justícia i és precisament ell, i no el ciutadà corrent, el qui sap, perquè coneix la llei, les formes adequades de la defensa. Aquí se suprimeix la presència de l'advocat durant la retenció governativa per la seva brevetat en aquesta esmena. Així s'eviten les estranyes incongruències que jo mateix he observat que passen quan un advocat va a la comissaria. No sóc un

entès, però suposo que l'advocat existeix per a intervenir en el camp del poder judicial, encara més ara, quan es tracta d'eliminar jurisdiccions paral·leles.

4. Per a promoure l'agilització de la instrucció judicial i la resolució del procés penal hem de marcar un termini màxim del temps de presó provisional, que fixem en tres mesos, ja que l'excés de la seva durada provoca i provocarà conflictes a moltes presons, entorpirà la reinserció social del delinqüent i pot constituir un acte d'injustícia irreparable si després el jutge dicta sentència absolutòria o una pena menor que els tres mesos.

Com a la preciosa novel·la *Los ojos del Hermano Eterno* de Stefan Zweig, desitjaria que els magistrats i els jutges passessin tres mesos a la presó, i apreciarien el valor del temps quan s'està privat de la llibertat. El temps dintre i fora de la presó té un valor molt diferent. Els legisladors i els jutges, lliures i amb possibilitats de distreure's, poden oblidar el pas del temps en la privació de la llibertat. S'hauria de castigar el responsable de retenir en presó preventiva una persona durant un, dos o tres anys.

Tampoc l'estada a la presó no pot derivar-se de la insuficiència de mitjans econòmics, ja que l'experiència demostra que el delinqüent, per marginació social, moltes vegades no té poder econòmic per a pagar fiances i resulta que els únics que les poden fer efectives són els rics, amb què la marginació esdevé més forta i més evident.

Fa poc temps, a Barcelona, vaig visitar dues noies coratjoses que van mantenir una llarga vaga de fam a la presó, per tal que el jutges resolguessin aquesta injustícia. Elles tenien els diners d'amics i familiars per a pagar la seva fiança. Però hi van renunciar per lluitar a favor de tots els presos pobres que són a la presó no pel seu delictes sinó pel fet de ser pobres. Vaig anar a veure el jutge i li vaig demanar que resolgués el cas. Em va respondre, murri: «Senyor legislador, aquesta feina és seva. Els jutges no inventem les lleis. Les complim.»

Ho enteneu, senyories? Aquesta és la nostra feina aquí i ara.

Article 17.

INTIMITAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Es garanteix el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.

2. El domicili és inviolable. No s'hi podrà fer cap entrada ni escorcoll sense resolució judicial, excepte en el cas de flagrant delicte o amb el consentiment exprés del titular.

3. Es garanteix el secret de les comunicacions, en especial de les postals, telegràfiques i telefòniques, llevat resolució judicial.

4. La llei limitarà l'ús de la informàtica per tal de garantir l'honor i la intimitat personal i familiar dels ciutadans i el ple exercici dels seus drets.

Article 18.

RESIDÈNCIA I CIRCULACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els espanyols tenen dret a elegir lliurement la seva residència i a circular pel territori nacional. Així mateix, tenen dret a sortir d'Espanya i entrar-ho lliurement en els termes que la llei estableixi. Aquest dret no podrà ser limitat per motius polítics o ideològics.

ESMENA

Els ciutadans tenen dret a elegir lliurement la seva residència i a circular pel territori de la Confederació Espanyola. Així mateix, tenen dret a entrar i sortir lliurement de la Confederació en els termes que la llei estableix. Aquest dret no podrà ésser limitat per motius polítics o ideològics.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Es reconeixen i protegeixen els drets:

a) A expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escrit o qualsevol altre mitjà de reproducció.

b) A la producció i creació literària, artística i científica.

c) A la llibertat de càtedra.

d) A comunicar o rebre lliurement informació veritable per qualsevol mitjà de difusió. La llei regularà el dret a la clàusula de consciència i al secret professional en l'exercici d'aquestes llibertats.

2. L'exercici d'aquests drets no pot restringir-se mitjançant cap mena de censura prèvia.

3. Els poders públics garantirán l'accés als mitjans de comunicació social de la seva propietat o sotmesos directament o indirectament al seu control als diferents grups socials i polítics, i respectarà el pluralisme de la societat i de les diverses llengües d'Espanya.

4. Aquestes llibertats tenen el seu límit en el respecte als drets reconeguts en aquest títol, en els preceptes de les lleis que el desenvolupen i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat, a la pròpia imatge i a la protecció de la joventut i de la infància.

5. Sols podrà acordar-se el segrest de publicacions i enregistraments en virtut de resolució judicial.

1. Es reconeixen i protegeixen els drets:

a) A expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escrit o qualsevol altre mitjà de reproducció.

b) A la producció i creació literària, artística i científica.

c) A la llibertat d'expressió docent.

d) A comunicar o rebre lliurement informació per qualsevol mitjà de difusió. La llei regularà el dret a la clàusula de consciència i al secret professional en l'exercici d'aquestes llibertats.

2. Igual.

3. Cada Estat es reserva el dret a establir els seus mitjans de comunicació social. La Confederació realitzarà una funció de suplència sota control parlamentari regulat per llei. Aquesta suplència garantirà, en condicions d'igualtat, l'accés a aquests mitjans als diversos grups socials i polítics i el respecte al pluralisme de la societat i a les diferents llengües de la Confederació.

4. Aquestes llibertats tenen el seu límit en el respecte a la Constitució i en el dret a l'honor, a la intimitat, a la pròpia imatge i a la protecció de la joventut i de la infància. Una llei establirà les condicions i límits a la publicitat mercantil.

5. Queda suprimit.

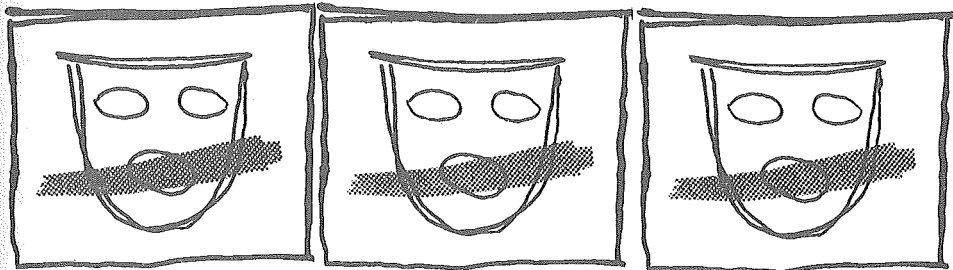
MOTIVACIÓ

1. c) La llibertat pertany no tan sols als docents en càtedra sino a tots els docents.

1. d) La informació falsa sense ànim d'engany és difícil d'evitar.

3. Per coherència amb la forma d'Estat.

4. Es completen els límits, excloent-se la joventut perquè ja es defén bé.

DEFENSA

1. c) Adhesió al vot particular de Socialistes del Congrés. No es veu per què s'ha de donar llibertat d'expressió a les càtedres, és a dir l'ensenyament de nivells alts, i s'ha de negar als nivells inferiors.

3. Els mitjans de comunicació social han anat adquirint una importància cada vegada més grossa com a mitjans d'informació, formació, deformació, desinformació, contraformació i control de masses. El paper que abans feia la religió venuda als grups dominants, ara el fa amb escreix la televisió, el cinema, les revistes, la ràdio. Fins i tot supleix en bona part la intervenció de la força pública. Es una de les forces socials més importants. Qui la té pot defensar bé la seva sobirania; qui no la té està perdut irremissiblement. Valen més cinc minuts de televisió ben aprofitats que cent mitings. Les voluntats de milions de persones poden restar neutralitzades per unes petites dosis de psicologia de masses extretes dels estudis per a la publicitat comercial i abocades als mitjans de comunicació. L'Estatut de Catalunya de l'any 1932 ja reservava per a la Generalitat només l'execució de la legislació espanyola del règim de premsa, i de

radiodifusió. Però, en l'estatut de l'any 1931, que fou el que va votar el poble, premsa i ràdio eren reservades en la seva totalitat per a Catalunya. El juliol del 1977, l'àmbit d'Institucions del Congrés de Cultura Catalana, que va treballar en tots els Països Catalans, en les seves bases per a determinar les competències reservades a la Generalitat del Principat de Catalunya, tant en la legislació com en l'execució, inclou: «informació, premsa, ràdio, televisió i espectacles».

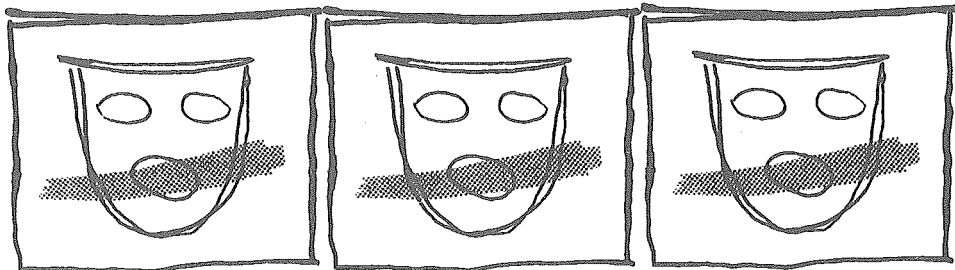
Es natural, per tant, que en un model confederal que respecti la sobirania de cada nació confederada, cada Estat es reservi aquest dret transcendental. El contrari porta a tota mena de grolleres manipulacions antidemocràtiques, com passa actualment d'una manera contínua i resolta. El poder central, segons el principi democràtic de subsidiarietat, només actuarà en funcions de suplència, mentre els diferents pobles no disposin de mitjans adequats per a assumir aquesta responsabilitat.

4. El límit de les llibertats d'expressió i comunicació no és troba només en el Títol I, sinó en tota la Constitució.

Se suprimeix la menció del límit de lesió a l'honor, la imatge pròpia i la

intimitat, perquè és implicat en l'article 17 i perquè donaria peu a justificar la permanència de lleis feixistes «antilibel», com la que té vigor actualment, que sota capa de protegir les imatges, els honors i les intimitats, manté una autèntica i fèrria censura de premsa contra la possible crítica d'estafes, suborns, coaccions, desfalcs, fugues de capitals, extorsions, «chantages», i mil formes d'operacions fraudulententes que realment farien volar al cel la imatge, l'honor i la intimitat de molts excelentíssims senyors. La llei «antilibel» és una tapadora de les corrupcions del règim passat.

S'ha suprimit la menció a la protecció de la joventut, perquè la joventut ja es defensa sola. Aquesta postilla recorda la freqüent protecció de la dona que es fa en les nostres lleis. Hi ha proteccions que maten. Es tracta d'una forma hàbil de considerar inferiors les dones i els joves. S'ha de posar també un límit a la publicitat mercantil que ho envaeix tot. L'excés d'inversió en propaganda fomenta la fabricació de productes de mala qualitat. Crea en el públic necessitats fictícies. Obsessiona i desnaturalitza l'infant. No informa. Enganya. Erotitza contínuament. Massifica. El bombardeig publicitari pertorba mentalment el ciutadà. Per això la llei.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Es reconeix el dret de reunió pacífica i sense armes. L'exercici d'aquest dret no necessitarà autorització prèvia.

2. En els casos de reunions en llocs de trànsit públic i de manifestacions, se'n donarà comunicació prèvia a l'autoritat, que sols podrà prohibir-les quan hi hagi raons fonamentades d'alteració de l'ordre públic amb perill per a les persones o els béns.

1. Es reconeix el dret de reunió i de manifestació pacífica i sense armes. L'exercici d'aquests drets no necessitarà autorització prèvia.

2. En els casos de reunions en llocs de trànsit públic i manifestacions es demanarà comunicació prèvia a l'autoritat governativa amb 72 hores d'antelació. Si aquesta hi contempla va perill de greus alteracions amb dany de persones i béns, en el termini màxim de 24 hores en sotmetrà la decisió al jutge de guàrdia, el qual, escoltats també els sol·licitants resoldrà el manteniment o revocació de l'acte, en l'espai de 24 hores.

MOTIVACIÓ

1. Afirmació del dret de manifestació.
2. «Iura novit curia», per la qual cosa el judici corresponent al jutge.

DEFENSA

1. Es reconeix explícitament el dret de manifestació. El text dona la impressió de tenir por de reconèixer aquest dret. Recordo l'admiració que suscitava en molts amics meus la visita a ciutats del nord d'Europa i d'Amèrica mentre aquí continuava la dictadura. El que més cridava l'atenció era la quantitat i la varietat de manifestacions que se succeïen pels carrers, protegides i ajudades per la força pública. Aquí el carrer era un simple lloc de trànsit, sovint accelerat contra la voluntat del ciutadà. Allò el carrer era el lloc de l'expressió social. Sota l'imperi de l'automòbil es tendeix a sostreure a la majoria de carrers aquest caràcter manifestatiu social, que es va concentrant perillosament en uns carrers o places determinats, més

protegits contra la invasió circulatòria. És el cas de la conflictiva Rambla de Barcelona. Caldria recuperar l'equilibri entre l'ús dels carrers per a la circulació, el passeig i la manifestació i reunió dels ciutadans. Sense por.

2. Per tal de protegir els drets de reunió i manifestació i alhora protegir el dret de la resta de ciutadans a la seva protecció, a la protecció dels seus béns i a l'exercici de les seves activitats, s'estableix un mecanisme que posa en mans d'un jutge imparcial el possible contenciós entre el ciutadà amb dret a manifestar-se o reunir-se a la via pública i el dret de la resta de la població, protegit per l'autoritat governativa. Així s'evita que aquesta autoritat actuï com a jutge i part, cosa que no convé en un Estat democràtic.

Article 21.

ASSOCIACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

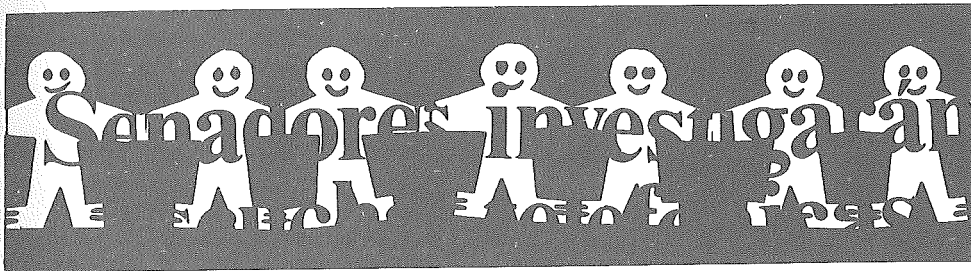
1. Es reconeix el dret d'associació.
2. Les associacions que persegueixin fins o utilitzin mitjans tipificats com a delictes són il·legals.
3. Les associacions constituïdes a redós d'aquest article s'hauran d'inscriure en un registre als únics efectes de publicitat.
4. Les associacions només podran ser dissoltes o suspeses en les seves activitats en virtut de resolució judicial motivada.
5. Es prohibeixen les associacions secretes i les de caràcter paramilitar.

ESMENA

1. Igual.
2. Igual.
3. **Les associacions d'àmbit confederal constituïdes a propòsit d'aquest article s'hauran es deuran d'inscriure als únics efectes de publicitat.**
4. Igual.
5. Igual.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

Article 22.

FUNDACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Es reconeix el dret de fundació d'acord amb la llei.
2. Regirà també per a les fundacions el que es disposa als apartats 2 i 4 de l'article anterior.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Els ciutadans tenen el dret a participar en els assumptes públics directament o per mitjà de representants, lliurement elegits en eleccions periòdiques, per sufragi universal.

2. Així mateix, tenen dret a accedir en condicions d'igualtat, a les funcions i càrrecs públics, amb els requisits que les lleis assenyalin.

1. Els ciutadans tenen el dret a participar en els assumptes públics, directament, és a dir, per referèndums, assemblees, manifestacions, i altres facultats enumerades en aquesta Constitució o per mitjà de representants, lliurement elegits en eleccions periòdiques per sufragi universal.

2. Igual.

MOTIVACIÓ

1. S'explica la participació directa paral·lelament a com s'explica la participació per representants.

DEFENSA

Una addició que pot semblar insignificant. «Referèndums, assemblees, manifestacions, i altres facultats enumerades en aquesta Constitució.» Es tracta d'explicar la participació directa dels ciutadans en afers públics amb el mateix dret i en pla d'igualtat amb l'explicació que es fa de la participació indirecta «o per mitjà de representants, lliurement escollits en eleccions periòdiques per sufragi universal». Dues línies explicatives de la participació directa, com dues n'hi ha de la indirecta o de representació.

Aquesta esmena, com altres que la segueixen més endavant, apunta a un tema maleït: la democràcia directa. Després de quaranta anys de prohibició de la democràcia representativa en què els partits són els protagonistes, aquestes associacions polítiques tan importants, i fins i tot, a judici meu, imprescindibles, han sortit de les seves gàbies com feres afamades a causa del llarg dejuni. Estan crispats. Són devoradors. Especialment els partits d'esquerres, els més reprimits. La repressió política, com la repressió sexual, pro-

dueix veritables estralls per a reacció a tants anys d'espera. Al cap de poc del 15 de juny del 1977 s'encunyà la desgraciada frase «Tot passa pels partits», que no feia sinó donar la raó a les acusacions de «partitocràcia» llançades des de sempre per la dreta. I més greu que una frase fou una pràctica absurda propiciada pels partits d'esquerres de frenar, congelar i fins i tot aixafar les organitzacions, associacions, manifestacions, assemblees, marxades, concentracions de base popular, tan abundants els darrers anys del franquisme. La dreta pot estar agraïda a l'esquerra per un dels més espectaculars desmantellaments que en tota la història ha realitzat un poble en lluita en benefici dels seus opressors tradicionals. Això arriba al seu extrem en el cas de l'Assemblea de Catalunya, un dels exemples més perfectes de democràcia de base, que no és aquí ocasió d'explicar.

Només haig d'avisar que la democràcia directa no és democràcia orgànica. Que democràcia directa no solament no és feixisme, sino que és tot el contrari. Quan sigui hora parlarem dels referèndums. Aquí no-

més hi cap afegir que en qualsevol tractat sobre què és un Estat democràtic s'inclouen necessàriament unes normes de democràcia directa parcial que equilibren els perills de la democràcia de representació pura.

No patrocino aquí un anarquisme radical, però a aquestes altures històriques tampoc no podem adoptar la democràcia de partits d'una manera radical, per molt que l'hàgim esperada.

A títol d'exemple, la llei d'eleccions locals, contra la qual vaig votar, és un model de legislació que no s'hauria de tolerar. Si els partits funcionen bé en àrees grans, d'alt valor estadístic, no es poden col·locar en el primer pla en l'àrea municipal de baix valor estadístic. Les llistes electorals municipals tancades i bloquejades representen un absurd imperi dels partits contra els interessos municipals. I els qui aquí usaren els torns a favor al·legaven candorosament el reforçament dels partits. Per a la democràcia els partits són necessaris, però no suficients. I cal dir el mateix de les eleccions.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ**ESMENA**

1. Tota persona té dret a l'accés efectiu als tribunals per a la tutela dels seus drets i interessos legítims, sense que en cap cas pugui produir-se indefensió.

2. Així mateix, tots tenen dret al jutge ordinari predeterminat per la llei, a la defensa i a l'assistència del lletrat, a ser informats de l'acusació formulada contra ells, a un procés públic sense dilacions indegudes i amb totes les garanties, a utilitzar els mitjans de prova pertinents per a la seva defensa, a no declarar contra ells mateixos, a no confessar-se culpables i a la presumpció d'innocència.

3. Ningú no pot ésser condemnat o sancionat per accions o omissions que en el moment de cometre's no constitueixin delicte, falta o infracció administrativa segons l'ordenament jurídic vigent en aquell moment.

4. Les penes privatives de llibertat i les mesures de seguretat no podran consistir en treballs forçats i seran orientades vers la reeducació i la reinserció social. El condemnat a pena de presó que l'estigui complint gaudirà dels drets fonamentals d'aquest capítol, llevat dels qui es vegin expressament limitats pel contingut de la sentència condemnatòria, el sentit de la pena i la llei penitenciària. En tot cas, tindrà dret a un treball remunerat i als beneficis corresponents de la seguretat social. Les sancions de l'administració civil no podran consistir en privació de llibertat.

1. Igual.

2. Així mateix, tots tenen dret al jutge ordinari predeterminat per la llei, a la defensa i a l'assistència del lletrat, a ser informats de l'acusació formulada contra ells, a un procés públic sense dilacions indegudes i amb totes les garanties, a utilitzar els mitjans de prova pertinents per a la seva defensa, a no declarar contra ells mateixos, a no confessar-se culpables, a la presumpció d'innocència i que el procediment es desenrotlli en la pròpia llengua.

3. Igual.

4. Les penes privatives de llibertat no podran consistir en treballs forçats i seran orientades cap a la reeducació i la reinserció social. El condemnat a pena de presó que l'estigui complint gaudirà dels drets fonamentals d'aquest títol i en especial l'accés a la cultura i l'exercici de la seva sexualitat, llevat dels qui es vegin expressament limitats pel contingut de la sentència condemnatòria, el sentit de la pena i la llei penitenciària. En tot cas tindrà dret a un treball remunerat dignament i als beneficis corresponents de la Seguretat Social. Les sancions de l'Administració civil no podran consistir en privació de llibertat.

5. Els poders públics atendran les necessitats familiars d'aquells que, en conseqüència d'una sentència condemnatòria, es vegin privats de llibertat, i protegiran el dret al treball de l'ex-pres.

6. El sistema penal investigará la forma d'anar eliminant la pena de privació de llibertat.

7. L'autoritat judicial controlarà directament, a través dels mecanismes que s'arbitrin per llei, tot el període

d'execució de la sentència i compliment de les penes, resolent les incidències que poguessin sorgir, regulant la concessió de beneficis i arbitrant sistemes de visites periòdiques a les presons per a revisar-les i atendre a les peticions i reclamacions de reclusos i funcionaris.

8. Els jutges, en establir sentència condemnatòria, tractaran d'investigar la culpabilitat de la societat que envolta l'inculpat i de determinar-ne les correccions corresponents per via adequada.

MOTIVACIÓ

1. Igual.
2. Dret de tot ciutadà.
3. Pel principi de retroactivitat favorable.
4. Evitar la constitucionalització de lleis com la de Perillositat social. Els drets estan escampats en tota la Constitució. Els sous del pres estan sotmesos a rebaixes dràstiques.
5. No s'ha d'estendre la pena més enllà del que és just.
6. Segons les noves tendències penitenciàries.
7. Per evitar l'abandó del pres.
8. Per atacar les causes profundes de la delinqüència.

DEFENSA

A L'APARTAT N.º 2 (PRIMER DELS ESMENATS)

Com es dedueix del text de l'esmena, s'ha d'afegir al final del paràgraf que: «el procés es desenvolupi en la seva pròpia llengua».

Com aquest senador ha defensat anteriorment, el dret a expressar-se en la seva pròpia llengua és inherent a la persona humana. Però en el supòsit plantejat en aquest article hem de veure que no és solament l'exercici d'aquest dret de la persona, sinó que és el dret a defensar-se davant el jutge el que s'intenta tutelar, perfeccionar i defensar.

En molts dels processos celebrats, no solament a Catalunya, sinó també a Euskadi, a Galícia i fins i tot en els tribunals centrals de Madrid, es produeix una gran indefensió de l'interessat, ja que no pot declarar i expressar-se en la seva pròpia llengua.

Si per a realitzar un acte l'interessat pensa i s'expressa en la seva llengua, com en pot donar raó en una altra llengua?

Des de Madrid és difícil d'adonar-se exactament del problema, però n'hi ha prou de demanar a les vostres senyories que s'imaginin situades en un altre país i en el lloc dels acusats; que se situïn en un altre país del qual coneixen la llengua, però sobre el qual no posseeixen una gran cultura, ni lingüística ni general.

Un cop fet aquest esforç, pensin que se'ls obliga per part del jutge o de la Justícia en general, a donar raó i explicacions dels seus actes, i que són jutjats d'acord amb aquestes explicacions, en la llengua del país on es troben. Veurem que les vostres senyories se sentiran no solament insegurs, sinó esporuguits i indefensos.

Segur que ara serà més fàcil a les vostres senyories de comprendre-ho.

Per això demano que sigui tinguda en compte aquesta esmena que presento, i s'accepti la inclusió que s'hi pretén.

N'hi haurà prou d'indicar i recordar que, com les vostres senyories saben, la declaració universal dels Drets de l'Home estableix, amb caràcter general, que «*Tota persona té dret, en condicions de plena igualtat, a ser escoltada públicament i amb justícia...*» (art. 10, pàg. 65 del llibre del prof. Trullols-Serra).

Aquestes condicions d'igualtat es compliran en el nostre país, on acabem de reconèixer un plurilingüisme, precisament si concedim al compareixent el dret d'expressar-se davant el Tribunal en la seva pròpia llengua materna.

Al seu torn, el pacte internacional de drets civils i polítics de les Nacions Unides (16 de desembre del 1966), estableix en el seu article 14, que «Durant el procés, tota persona acusada d'un delictes tindrà dret, en

plena igualtat, a les següents garanties mínimes: a) a ser informada sense demora, en un idioma que compregui i de forma detallada, de la naturalesa i les causes de l'acusació formulada contra ella».

Jutgin les vostres senyories, en consciència i amb la responsabilitat que significa compondre una Constitució per a tots els ciutadans que viuen en el nostre país.

4. Supressió de «mesures de seguretat» (segons la llei de perillositat social) que, de fet, són equivalents a penes sense sentència, sobre la base de quelcom que no s'ha comès i que, per tant, no es pot penar.

El clam popular a favor de l'abolició de la Llei de Perillositat Social, fou gran a la sortida del franquisme. A Barcelona, els Tribunals de Perillositat en aquest temps foren d'amarga memòria. Sé de Madrid coses semblants per la meua convivència en la presó de Carabanchel, durant dos anys, amb «perillosos», sempre sumits en la incertitud de la seva situació, sense defensa, sense judici, sense sentència, però amb unes «mesures» que no es diferenciaven de les penes, en uns establiments que deurién ésser especials i que són de fet les mateixes presons on compleixen penes els condemnats.

Conec un nou jutge de Perillositat, que pertany al moviment de jutges anomenat Justícia Democràtica, que anà a la presó i deixà en llibertat tots els «perillosos» que hi havia. Digué: Si l'Estat delinqueix no habilitant els establiments, ¿amb quin dret es pot mantenir privats de llibertat aquests homes?

Protecció de tots els drets constitucionals (per exemple, l'article 39, fora d'aquest capítol, reconeix el dret a la salut, o l'article 41 el dret a gaudir del medi ambient: està el reclus privat de gaudir d'aquests drets?), i també dels de la cultura i la sexualitat, en especial, segons l'Informe de la Comissió d'Establiments Penitenciaris, aprovat pel ple.

Treball remunerat dignament, per la mateixa raó.

5. Atendre les necessitats familiars dels qui per sentència condemnatòria han estat privats de llibertat i protegir el dret al treball de l'ex-pres és un deure de la societat, precisa-

ment com a instrument necessari per a evitar marginacions socials per als familiars dels qui han estat privats de llibertat.

I perquè la responsabilitat dels delictes s'ha de carregar sobre els autors, i no sobre els qui no tenen res a veure amb l'acte comès. Una de les causes de la delinqüència i de la marginació social és precisament aquesta.

A Alemanya hi ha un concert amb empreses petites, gairebé familiars, pel qual si aquestes empreses donen feina a un ex-pres es poden beneficiar d'exempcions tributàries. Només ho esmento a tall d'exemple de possibles accions a emprendre en aquest sentit.

6. La reforma penitenciària iniciada al nostre país ha de ser reforçada per la Constitució, si el que realment volem és que sigui efectiva; d'aquí ve la necessitat d'incloure-hi aquest apartat i els successius 7 i 8.

Tornant al 6, aquesta recomanació

ja era al Dictamen de la Comissió d'Investigació de presons, del Senat. És una pena còmoda per a la societat, però molt poc educativa.

7. Estic desbordat de cartes de presos demanant més atenció al seu cas. En els dos anys d'estada a la presó vaig poder comprovar l'alt grau d'abandó de molts presos pel que fa a la seva situació penitenciària.

8. Aquest apartat pot semblar futurista. Però la posició de la societat davant el delinqüent em recorda la posició de les forces vencedores de la passada guerra mundial, com de qualsevol guerra, que amb el judici i condemna dels vençuts van deixar tapades i justificades totes les barbaritats perpetrades pels vencedors. L'odi del delinqüent contra la societat, davant aquest tractament parcial i injust, no fa així sinó augmentar. Solament amb mesures d'aquesta mena es podran atacar les causes profundes de la delinqüència.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Tothom té dret a l'educació. Es reconeix la llibertat d'ensenyament.

2. L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte dels principis democràtics de convivència i dels drets i llibertats fonamentals.

3. Els poders públics garanteixen el dret que assisteix els pares perquè els seus fills rebin la formació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves pròpies conviccions.

4. L'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït.

5. Els poders públics garanteixen el dret de tothom a l'educació mitjançant una programació general de l'ensenyament amb participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents.

6. Es reconeix a les persones físiques i jurídiques la llibertat de creació de centres docents dintre del respecte als principis constitucionals.

7. Els professors, els pares, i si convé els alumnes intervindran en el control i la gestió de tots els centres sotmesos per l'administració amb fons públics en els termes que la llei estableixi.

8. Els poders públics inspeccionaran i homologaran el sistema educatiu per tal de garantir el compliment de les lleis.

9. Els poders públics ajudaran els centres docents que reuneixin els requisits que la llei estableixi.

10. Es reconeix l'autonomia de les Universitats en els termes que la llei estableixi.

1. Tothom té dret a l'educació en condicions d'igualtat. Es reconeix la llibertat d'ensenyament.

2. L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte dels principis democràtics de llibertat i de solidaritat i dels drets i llibertats fonamentals.

3. Cada Estat es reserva el dret a organitzar la pròpia educació. La confederació realitzarà una funció de suplència i reglamentarà la convalidació de títols acadèmics dels diferents Estats.

4. L'escola confederal serà laica.

5. L'ensenyament bàsic i mitjà, inclòs el professional, és obligatori, i tot l'ensenyament és gratuït.

6. Els professors, els pares i, en el seu cas, els alumnes seran els responsables del control i gestió dels centres educatius. També hi intervindran representants del territori per al qual treballa cada centre. En tot cas quedarà garantida l'autonomia de les universitats respecte de l'executiu.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb la forma d'Estat i principis reguladors de la Constitució.

DEFENSA

1. Afegir «en condicions d'igualtat» al dret que tots tenen a l'educació és transcendent, i sóc conscient que és revolucionari. Tinc la casa, i la meua casella del Senat, envaïdes de cartes de pares de família que diuen que són milionaris i que temen por que el dret a la llibertat d'ensenyament sigui coartat per la Constitució. Diuen que si hi ha llibertat els pares tenen el dret de transmetre als seus fills els seus ideals, i que amb l'actual projecte es pot constitucionalitzar l'escola única. Són tots senyors de l'escola privada.

En canvi, no ha rebut ni una sola carta dels milions i milions de pares de família que no tenen altra opció que enviar els seus fills a l'escola pública. També ells voldrien l'escola privada, sobretot la privada dels senyors de les cartes, que no és una vulgar acadèmia, perquè s'hi sol «ensenyar més», com comunment es diu. Però una declaració constitucional en aquest sentit no els arreglarà el problema. El que els caldria no són articles 25, sinó diners per a

pagar-se aquesta escola. Per això no envien cartes al Parlament.

Els defensors de l'escola privada no volen llibertat d'ensenyament, volen llibertat d'ensenyament per als rics, que és la cosa més antidemocràtica i contrària a la llibertat que us pogueu imaginar. Volen escoles d'«apartheid». Escoles de la classe dominant. Ben separadets de la púria. I a sobre, pagades per tots.

L'ensenyament és massa fonamental perquè els rics i poderosos el manipulin al seu gust. És un dels instruments de dominació ideològica més importants. No el podem deixar en mans d'uns quants. Els arguments del grup Parlamentari Socialista del Senat a favor d'una TV socialitzada valen igual aquí. L'única garantia que l'ensenyament sigui lliure i igual per a tots és que sigui controlat socialment i no quedi aquest control, especialment per via econòmica, ideològica o religiosa en mans privades. No s'ha de confondre, com fa continuament la tendència lliberal, «social» amb «estatal».

2. Se substitueix «principis democràtics de convivència» pels «principis democràtics de llibertat i solidaritat».

Escoltem com usa el classic castellà Pérez de Ayala la paraula «convivència»: «Nora s'adona que el seu matrimoni no ha estat tal matrimoni, que ha conviscut amb un estrany, i no amb un espòs.» Conviure és coexistir juxtaposat en el respecte mutu. Ens evoca els encisadors tractats d'urbanitat que ens van fer aprendre de petits. La convivència es funda en una noció egoista i tancada de llibertat: que jo pugui fer el que vulgui mentre respecti que els altres també puguin fer el mateix. Aquesta noció de llibertat converteix la societat en un rusc d'abelles tot ple de cel·les. Dins de cada cel·la cadascú és lliure, mentre no destorbi els veïns. Els recorda allò de «circuleu, circuleu, i aneu-vos-en a casa» que diuen els antiavalots. «Cadascú a casa seva, i Déu a casa de tothom.» El món dividit en cel·les no és llibertat: és exactament la imatge d'una presó.

La veritable llibertat és creació oberta sense fronteres per a donar i per a rebre. És inventiva personal i és compromís amb els altres. Com mil sols que s'intercompnentren, que tots són travessats pels raigs de tots.

Com les múltiples facetes d'un diamant, cadascuna amb la seva gràcia i reflectint les gràcies de les altres. En el primer model de llibertat cada persona és un rei, però regna només damunt cinc metres quadrats. En el segon cas cada persona és un company i la seva irradiació arriba fins als extrems de la societat, perquè la llibertat dels altres no és frontera per a ell. Així cada persona satisfà aquesta set insaciable d'expansió infinita. La llibertat respectuosa és trista i monòtona. La llibertat solidària és feliç, radiant, meravellosa.

3. Per estricta coherència amb el model confederal adoptat, la sobirania en matèria educativa correspon als pobles sobirans. Precisament un dels components essencials que constitueixen una nació és el component cultural. L'ètnia és un fet de naturalesa humana, és a dir, de cultura, en el sentit més ampli de la paraula. Estats amb una estructura més centralitzada que no la que patrocina aquí, com els Estats Units, tenen l'ensenyament completament descentralitzat.

L'Estatut del 1932 aprovat per la República, donava a Catalunya gairebé totes les competències en matèria educativa. L'Estatut del 1931, aprovat pel poble, les hi donava totes. El Congrés de Cultura Catalana reservava per a Catalunya la legislació i l'execució «de l'ensenyament en tots els seus graus, investigació, cultura i patrimoni artístic i monumental».

L'article en conjunt és alleugerit per traspàs d'atribucions educatives als Estat confederats.

Al final d'aquest paràgraf no es diu que la Confederació reglamentarà les condicions de titulació de tot el territori, sinó solament que reglamentarà les convalidacions. Establirà les correspondències o equivalències dels cursos dels diferents Estats. Així no interferirà en la determinació dels plans d'estudis, que s'ha d'adaptar a les diferents idiosincrasies dels pobles.

No es pot argüir, per a justificar l'intervencionisme, que l'ensenyament el paguem amb els diners de tots, perquè en l'esmena corresponent també els Estats es reserven la sobirania tributària.

4. Dit d'altra manera, l'escola no es

podrà usar per a la transmissió reglamentada i programada de conviccions, creences, etc. Només es podrà usar per a la transmissió d'informació de la història de les conviccions o creences de la humanitat. El lloc natural per a la transmissió d'aquest sentiments profunds és la llar, l'església, el partit o qualsevol reunions o associacions muntades amb aquesta finalitat. És condició essencial per a salvar la igualtat de les condicions d'ensenyament.

Una vegada més les escoles catòliques privades s'aferran a una situació d'avantatge. Sense negar els esforços que han fet en el camp de l'educació i en l'intent d'educar també les classes econòmicament febles, ara com sempre el conjunt d'accions de defensa de les escoles catòliques és un fre a la democràcia de l'ensenyament.

Jo diria als mestres catòlics que estan en escoles catòliques privades i, molt especialment, a tants i tants religiosos dedicats a l'ensenyament: aneu per l'ample món de l'escola pública i prediqueu l'evangeli amb la vostra vida de mestres competents, complidors, democràtics. Que els alumnes endevinin la vostra fe darrera la vostra vida exemplar i us preguntin fora de programa per les vostres motivacions. Que els companys en el magisteri vegin que no teniu privilegis, que us sotmeteu als seus mateixos exàmens, als seus mateixos títols, al seu mateix escalafó, que lluiteu sindicalment fent pinya amb ells, que no sou uns «selectes apartats d'ells», que no teniu privilegis de cap mena, que la vostra única força especial és la vostra fe i res més. Aquest és l'únic poder de la debilitat que volia Jesús.

5. Ampliació òbvia de l'obligatorietat de l'ensenyament, d'acord amb la creixent exigència social de qualificació en totes les professions.

L'extensió de la gratuïtat de l'ensenyament a la totalitat dels seus cicles té per finalitat de fer acabar l'ensenyament com a bé escàs. L'escassetat va contra el principi d'igualtat de condicions d'ensenyament. No podem jugar amb un bé tan sagrat. No ens ha de doldre la distracció d'uns fons de pressupost d'altres partides per a dedicar-los a l'ensenyament. Fins i tot pot ser que

doni resultats més brillants, més polítics o més electoralistes a curt termini. Els estudis més moderns sobre aquesta qüestió conclouen que fins i tot des d'un punt de vista estrictament econòmic la inversió en ensenyament és més rendible que no qualsevol altra. A la meua terra, Catalunya, la gent destina una alta quantitat del pressupost familiar a educació, cultura i instrucció. Crec que són patents els resultats, fins i tot si els mirem des del cantó econòmic. El qui sap pot el doble del qui només pot.

6. S'instaura una escola autogestionària. En el text només s'obre camí a la cogestió. En això l'esmena és coherent amb altres esmenes referents al model econòmic que cal adoptar en la present Constitució. Una escola és una empresa; per tant, ha de seguir el model de les altres empreses, dibuixat en l'article 34. Però com que és una empresa que té entre mans un afer tan important com és l'educació, no pot entrar en cap manera en la via de la persecució del lucre, ni que fas una empresa col·lectiva. Això és garantit per la gratuïtat. L'Estat pagarà sous, però no deixarà marge a beneficis o excedents.

Al control dels pares, mestres i, si s'escau, alumnes, s'afegeix el control dels representants del territori per al qual treballa el centre. Així s'evita que el centre docent sigui una illa idealista separada de la societat real en què viu. La relació íntima escola-societat és inqüestionable. I, d'alguna manera, cal tendir a fer que progressivament sigui la societat la mestra directa dels qui han d'aprendre alguna cosa. Cal augmentar els contactes, les visites i els aprenentatges en els llocs on els temes a estudiar són realitat. Essent la universitat la cúspide del saber social, com a poder essencialment creador i investigador, exigeix una independència del poder executiu en el seu braç dels ministeris d'Educació i Cultura. Només així és protegida la democràcia ideològica. Ja hem vist els darrers anys com la universitat, al costat de la classe treballadora, constituïa la comunitat més sensible a la veritable llibertat i per tant la zona d'alta tensió en una dictadura.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Tothom té dret a sindicarse lliurement. La llei podrà limitar o exceptuar l'exercici d'aquests drets a les forces o instituts armats o als altres cossos sotmesos a disciplina militar i regularà les peculiaritats del seu exercici per als funcionaris públics. La llibertat sindical comprèn el dret a fundar sindicats i a afiliar-se al de la seva elecció, així com el dret dels sindicats a formar confederacions i a fundar organitzacions sindicals internacionals o a afiliar-s'hi. Ningú no podrà ser obligat a afiliar-se a un sindicat.

2. Es reconeix el dret a la vaga dels treballadors per a la defensa dels seus interessos. La llei que reguli l'exercici d'aquest dret establirà les garanties precises per a assegurar el manteniment dels serveis essencials de la comunitat.

1. Tothom té dret a sindicarse lliurement. La llibertat sindical comprèn el dret a fundar sindicats i a afiliar-se al de la seva elecció, així com el dret dels sindicats a formar confederacions i a fundar organitzacions sindicals internacionals o a afiliar-se a un sindicat.

2. Es reconeix el dret a la vaga dels treballadors per a la defensa dels seus interessos enfront de les possibles arbitrietats planificadores dels poders públics que no tindrà altra limitació que el respecte als principis constitucionals.

MOTIVACIÓ

1. Suprimint per esforç de normalització dels drets humans dins de les Forces i de l'Administració.

2. Segons el model socio-econòmic postulat en l'article 34, també és possible la vaga davant el possible abús de poder dels responsables de la planificació econòmica.

3. Per a la participació democràtica en la política econòmica general.

DEFENSA

1. La supressió del punt que limita el dret sindical dels cossos sotmesos a disciplina militar i regula el mateix dret per als funcionaris públics és feta amb l'única intenció de fons que guia totes les esmenes d'aquest senador: la democratització de la vida ciutadana després de quaranta anys de dictadura.

En general, l'Estat, quan és de força i no de dret, és un cos estrany a la societat, encara més, oposat a la societat. La seva força s'arrenca a la societat i es fa servir contra la so-

cietat. Es l'alienació estatal definida per Hegel i Marx. Els funcionaris d'un Estat no democràtic participen de la mala consciència de l'Estat en conjunt. Són paràsits privilegiats, capatassos més ben pagats i tractats que el poble treballador, encarregats de mantenir a ratlla una societat turbulenta. En un Estat democràtic, els funcionaris públics són els servidors de la societat, estimats per la societat. Se senten identificats i compenetrats amb els esforços tributaris de tots. I volen seguir pel mateix camí. No volen discriminacions com aquesta discriminació

sindical que ara ens ocupa. I si un dia davant d'una situació d'emergència es necessita, pel bé de la societat, alguna excepció o retallada dels seus drets, l'acceptaran de gust sense necessitat de retallades constitucionals. Aquestes retallades més aviat fan pudor d'Estat que no vol acabar de ser democràtic i no té la confiança ni de la seva societat ni dels seus funcionaris.

Es podria dir el mateix de les retallades per a protegir la disciplina militar. La nostra societat, després d'un divorci de quaranta anys, es deleix perquè es permeabilitzin els exèr-

cits i aconseguim un exèrcit veritablement democràtic i estimat pel poble com a cosa íntimament seva. 2 i 3. En una societat socialista i autogestionària, com es definirà més endavant, la funció dels sindicats perd el caire de lluita contra les arbitriarietats patronals i contra l'opressió del capital en mans privades. Però conserva la seva funció bàsica de defensa dels treballadors,

en aquest cas davant dels poders públics planificadors. La planificació és imprescindible per a racionalitzar la producció, però ha de ser democràtica. La vaga és l'arma extraordinària del qui té la posició més dèbil. La negociació col·lectiva amb força vinculant és l'arma normal dels treballadors per a influir en els centres econòmics públics. La planificació i regulació econòmiques no

poden ser inventades des d'un despatx situat a les altures. Ara s'estila en occident la celebració de pactes socials entre els sindicats, els patrons i l'Estat. En una societat en la que la democràcia ha arribat també al nivell econòmic, aquests pactes es redueixen a convenis entre els treballadors, que ensems són empresaris, i les autoritats econòmiques.

Article 27.

PETICIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Tots els espanyols tindran el dret de petició o reclamació personal i col·lectiva, per escrit, en la forma i amb els efectes que la llei determini.

2. Els membres de les forces armades o de cossos sotmesos a disciplina militar tan sols podran exercir aquest dret individualment i d'acord amb la seva legislació específica.

ESMENA

Tots els espanyols tindran el dret de petició o reclamació personal i col·lectiva, per escrit en la forma i amb els efectes que determini la llei.

MOTIVACIÓ

2. Suprimit per esforç de normalització dels drets humans dins de les forces armades.

DEFENSA

En la motivació de l'esmena, que fou presentada quan n'era hora, ja s'indicava no solament el perquè de l'esmena sinó també en què consistia exactament.

Com veiem, l'esmena, que es presenta amb caràcter de total, consisteix a excloure l'apartat 2 del text aprovat pel Congrés de diputats.

La motivació era: «suprimit per esforç de normalització dels drets humans dintre de les forces armades». No hem pas d'agafar el drets humans com una pura llista amb «numerus clausus». A més, si la nostra Constitució (la que estem discutint) assenyala com un principi

general la igualtat de tots els ciutadans davant la llei, això de fer diferència entre els ciutadans pel sol fet que uns pertanyen a les forces armades, i els altres no, és violar el principi d'igualtat dels ciutadans davant la llei. Ben segur que en analitzar la qüestió de la igualtat dels ciutadans davant la llei haurem de dir que el que fem és aplicar els drets humans a la nostra Constitució. Ja en d'altres articles, quan es tractava de situacions discriminatòries per als membres de les forces armades, ens hem hagut d'expressar en el mateix sentit. L'apartat 1 de l'article 27, l'únic que deixem en vigor, indica que la llei regularà la forma com s'haurà de procedir per

exercir el dret de petició i els efectes que se'n derivaran. Per tant, deixem que la llei sigui l'encarregada de regular per a tots els ciutadans el procediment. No fem que la Constitució discrimini uns ciutadans determinats pel sol fet de dedicar-se a la professió militar.

Considerem, en conseqüència, que la Constitució ho ha de fer cap menció dels ciutadans que són professionals de les forces armades, i que cal deixar que sigui la llei, amb el seu imperi, que reguli per a tots els ciutadans, d'una mateixa manera, els drets que tenen perquè són persones, i que no han pas de perdre per raó d'ideologies, ni per raó de l'ofici o professió, ni per cap altra.

SECCIÓ 2.ª DELS DRETS I DEURES DELS CIUTADANS

Article 28.

DEFENSA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els ciutadans tenen el dret i l'obligació de contribuir a la defensa d'Espanya.

2. La llei fixarà les obligacions militars dels espanyols i regularà, amb les degudes garanties, l'objecció de consciència així com les altres causes d'exempció del servei militar obligatori, i podrà imposar, si convé, una prestació social substitutòria.

3. Podrà establir-se un servei civil per al compliment de fins d'interès general.

ESMENA

1. Els ciutadans tenen el dret i l'obligació de contribuir a la defensa de la Confederació contra qualsevol agressió exterior i interior.

2. Pel que fa a la defensa militar es reconeix el dret a l'objecció de consciència. La llei determinarà les condicions del servei militar, del servei civil i de les altres situacions d'exempció. El servei civil mai no podrà ser de més durada que el militar.

3. L'obligació del servei de les armes no es podrà aplicar fora de les fronteres confederals ni contra els Estats confederals.

4. S'investigarà i experimentarà en el terreny de la defensa civil no-violenta del territori en vista a la gradual superació de la defensa militar.

MOTIVACIÓ

Es posen els límits justos a l'exercici de la defensa. S'obre una alternativa de defensa civil creixent.

DEFENSA

1. Tant individualment com col·lectivament existeix el dret i el deure de conservar el propi ésser segons les lleis naturals de vida d'aquest ésser. L'home i la comunitat humana tenen recursos no violents per a defensar-se. Però en el lloc i en el moment històric que vivim aquests recursos són poc desenvolupats, i domina l'estil militar en la forma de practicar la defensa. Aquest apartat deixa oberts i indefinits tots dos camins possibles. Hi ha, tanmateix, avui dia, molts altres camins d'atac, i, per tant, de defensa. Em refereixo a l'agressió econòmica, social, política, cultural, ideològica, etc. També resta oberta la porta a l'estructuració de la defensa en aquests altres camps.

Específica l'esmena dues vies d'agressió: l'exterior i la interior. La primera es refereix als atacs de tercers. La segona no es refereix als actes de llibertat dels ciutadans i els Estats inclosos en aquesta Constitució, ni tampoc a la propaganda de secessió per la via constitucional. Es refereix, al contrari, a actes anti-constitucionals, que atemptin contra les llibertats democràtiques aquí codificades. Tampoc no es poden considerar actes agressius des de l'interior les campanyes de reforma constitucional, prevista en el text, contra aspectes menys democràtics encara inclosos en aquesta Constitució.

Aquest apartat es manté en la línia de mera actuació defensiva i no es refereix a la participació en accions o coalicions d'intenció agressiva, d'acord amb l'actitud de neutralitat enunciat en l'article 8.

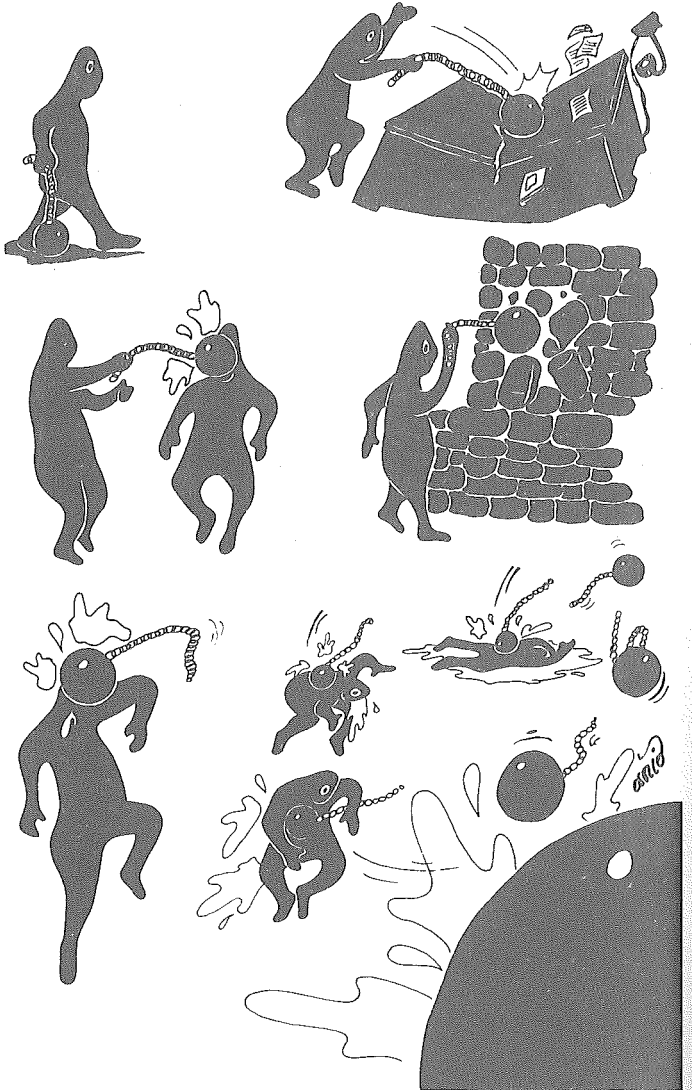
2 i 3 ofic. (defensa conjunta).

2. D'antuvi, crec que ja són convenientment constitucionalitzades les obligacions militars. Però, coherentment amb la meua esmena de creació d'un nou apartat 4 a l'article 15, que defensa el dret a l'objecció de consciència en general, defenso aquí el dret a l'objecció de consciència al servei de les armes. La meua redacció ho enuncia com un dret. El text, no. En el text més aviat apareix com una cosa enutjosa que cal tolerar. No crec necessari aquí fer relació dels països que tenen reconegut aquest dret.

Es distingeixen clarament servei militar i servei civil, per tal d'evitar serveis civils aparents que encobreixin situacions de servei militar real, o d'enquadrament en la jerarquia i ministeris militars, que immediatament són contestades pels objectors.

El servei militar representa una contribució o tribut no monetari, realitzat per prestació de dies de servei, de l'individu a la societat. També

hauria de tenir aquesta consideració estricta el servei civil. Cal evitar tres extrems: que el servei civil resulti un càstig, que sigui una mena de treball forçat, i que esdevingui un pedaç a situacions d'injustícia que l'Estat té l'obligació de resoldre a través dels seus organismes. Per a això no s'ha pas d'allargar més el servei civil que el militar, no s'han d'escollir feines humiliants, no s'ha de plantejar com una empresa eco-

nòmica amb vista al lucre, no ha d'ocupar feines aptes per a reduir l'atur obrer, cosa que podria perjudicar els obrers parats, ni tampoc no s'ha d'impedir que els objectors en servei civil facin accions reivindicatives per exigir dels organismes de l'Estat el compliment de les seves obligacions en relació amb les tasques que els són encomanades.

3. Mesures molt aptes per a tornar a democratitzar l'exèrcit, per a tornar-lo a unir amb el poble. Cal evitar que el poble se senti distanciat del seu exèrcit i viceversa. Cal evitar la inclinació a l'agressivitat d'un exèrcit que ocupa indrets que no són els naturals de la família del soldat. Cal procurar que el temps de servei militar, que es fa en uns anys crucials de la vida del jove, aquest no es vegi obligat a trencar tots els llaços de veïnatge, de cultura, de treball, de política, de sentiments, etc., que començava a teixir amb responsabilitat.

4. Aquest apartat és, probablement, una autèntica novetat que, a la millor, farà somriure més d'un senador. Tanmateix, la ignorància no és excusa, i quan és coneguda s'ha d'esmenar. I existeix una gran ignorància sobre els avenços en la investigació de la superació de la via de la força per a resoldre els conflictes que sorgeixen entre els homes. En molts indrets apareixen instituts de polemologia que estudien les causes de l'aparició de les guerres i la manera d'evitar-les o acabar-les sense recórrer a les armes. I molt més enllà d'aquests instituts sorgeix puixant i imparabile un moviment mundial de no-violència que en la pràctica assaja mètodes nous o posa al dia mètodes vells de resistència pacífica de desobediència cívica, de defensa civil no violenta. Alguns amb un gran èxit; d'altres amb no tant, a causa de la desproporció de mitjans existent en la confrontació.

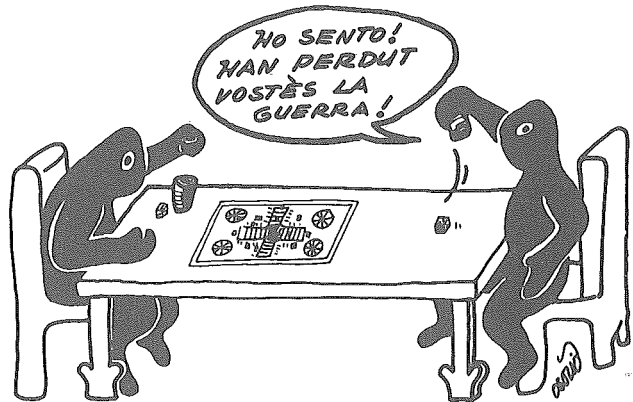
Els mètodes de defensa civil no violenta són innats en l'home. L'infant, forçat pels seus pares, entra espontàniament en la vaga de la fam, o es nega a caminar i ha de ser arrossegat. Crec que en la història de les darreres dècades a les nostres terres es pot afirmar que els règims de dretes s'imposen per les armes i

els règims de centre i els d'esquerra s'estableixen per camins de no-violència. L'actual sortida del franquisme és un exemple insigne de la segona alternativa. Encara que sigui poc coneguda la no-violència, és usada instintivament pel poble, i actualment ha estat assumida explícitament en les seves declaracions per la majoria dels partits polítics, que l'empren amb un rigor més o menys gran.

No es tracta aquí de fer un greuge als exèrcits. Al contrari. Mentre no coneguem maneres millors de defensar-nos, ens veurem obligats a

sen interessos que no tenen cap més raó que la força.

Em veig en el deure de dir molt alt que encara que un cert esperit de no-violència animi les forces polítiques actuals, això no obstant, la no-violència és la gran desconeguda. S'inverteixen milions en diners i hores de treball a perfeccionar els dispositius militars que, ho reconec, tenen la seva lògica i les seves exigències. I pràcticament ningú no investiga el rigor, la lògica i les exigències de la defensa civil no violenta. En alguns països — en el nostre apareix també en embrió — es

fer-ho per la força. I els qui dediquen els seus dies de joventut a preparar-se o tota la vida a vetllar per la defensa es mereixen la nostra més gran estima.

Però això no ha pas de servir de barrera per a cercar nous camins que superin la tràgica espiral inexorable de la violència que acaba donant el poder, no pas al més apte, sinó al més fort, i que sembla la terra de morts, esguerrats, pertorbats, exiliats, abandonats i empobrits.

Per això seria exemplar que els mateixos organismes de l'Estat actualment dedicats a la investigació i organització militar es dediquessin a aquesta altra investigació i experimentació de mètodes defensius. Si no, fan pensar al poble que defen-

va desenvolupant legalment i realment un sistema de defensa civil que no fa sinó escarnir la lluita no violenta. Lleis de mobilització general de la població que converteixen tot el país en un immens exèrcit sense uniforme. No és això el que vull dir. Es tracta d'una cosa totalment diferent, es requereix la participació lliure i creadora d'un tipus nou de ciutadà que hem d'aconseguir, que s'hagi guarit de l'alienació militar que actualment patim. L'alienat militar es desenten de les obligacions defensives que té tot home, i les posa en mans d'un grup tècnic i superespecialitzat, i ell es queda en un estadi infantil i irresponsable. Si ens decidíssim a investigar, segur que ens estalviàvem molts sofriments i molts diners.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Tothom està obligat a aixecar les càrregues públiques que es distribuïran d'acord amb el principi de capacitat contributiva. El sistema tributari s'inspirarà en criteris de justícia, equitat i progressivitat i en cap cas no tindrà abast confiscatori.

2. Només podran establir-se prestacions personals o patrimonials d'acord amb una llei.

1. Igual.
2. La sobirania tributària rendeix en els Estats que componen la Confederació. Ells poden cedir part d'aquesta sobirania a la Confederació.

3. Igual al segon.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb la forma d'Estat.

DEFENSA

S'afegeix un apartat nou, que s'intercala entre el primer i el segon. En aquest apartat es postula la sobirania tributària per part de cadascun dels Estats nacionals confederats, en coherència amb el model confederal adoptat per aquest senador. Una sobirania en terreny polític o cultural sense la corresponent sobirania econòmica és paper mullat.

Diu Juan Ramón Urquijo, president de la Reial Societat Bascongada d'Amics del País: «Perquè tot això funcionés hauria facilitat molt les coses l'existència amb els Concerts Econòmics. Per molt que es parli i per molt que s'organitzin les autonomies, sense que prèviament s'hagin pactat fórmules econòmiques entre Euskalèria i el poder central, de res no serveix tot el que es projecti.» («El Correo Español», 9-6-78.)

Els concerts que començaren a Euskadi el 2 de juliol del 1876 succeïren a la plena sobirania tributària. En alguns punts la sobirania passava a l'Estat.

També en la nostra esmena s'estipula que es pot cedir part d'aquesta sobirania, com efectivament es cedeix en l'esmena a l'article 150, seguint la línia de l'article 19 de l'Estatut català anomenat de Núria, o del 1931, que és el que votà el poble. En l'Estatut del 1932 imposat per la República, la sobirania tributària roman en l'Estat central, que cedeix alguns impostos a Catalunya. El Congrés de Cultura Catalana enuncia una tímida recuperació de la sobirania per part de Catalunya: «La captació, liquidació i inspecció dels impostos correspondrà a la Generalitat, que disposarà d'atribucions plenes per a l'organització i execució d'aquestes comeses. La liquidació i control dels pressupostos correspondran a la mateixa Generalitat.

En països molt democràtics es reconeix fins i tot al municipi una àmplia sobirania tributària. Però aquí no toquem aquest punt perquè queda, segons aquestes esmenes, a la decisió de cada poble de la Confederació.

S'ha atiat demagògicament l'odi de les àrees subdesenvolupades

contra la possibilitat de concerts econòmics o concessions especials tributàries que reclama Euskadi i que, es temen, pugui reclamar Catalunya. «Són nacionalitats riques — diuen — i encara demanen més diners.» Tanmateix aquest és un planteig fals. D'antuvi cal pensar que la sobirania tributària es demana per a totes les àrees en què es divideix l'Estat Espanyol. I en segon lloc, allò que es demana és diner públic per satisfer serveis com escoles, urbanització, transports, desaiçgues, dispensaris, habitatges, especialment per als grans barris d'immigrants mancats d'infraestructura social, que no pogueren endur-se-la a coll des dels pobles d'origen. La riquesa d'Euskadi, de Madrid i de Catalunya va pel camí de les inversions privades que res no té a veure amb la sobirania tributària. Nabarra i Alaba, amb concert econòmic durant els quaranta anys passats, no són precisament les zones més riques i desenvolupades d'Euskadi. El desequilibri econòmic es corregeix per mitjà de la planificació (art. 125) i per la via del Fons de Compensació (art. 152).

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. A partir de l'edat núbil, l'home i la dona en plena igualtat de drets i deures podran contraure matrimoni.
2. La llei regularà les formes de matrimoni, els drets i els deures dels cònjuges, les causes de separació i dissolució i els seus efectes.

ESMENA

1. Tota persona, té dret al desenvolupament de la seva afectivitat i de la seva sexualitat, a contraure matrimoni, a crear relacions estables de família en llibertat, en plena igualtat de drets i deures dels consorts entre si i d'ambdós respecte dels seus fills comuns i a decidir lliurement els fills que desitja tenir. Amb aquest fi té dret a accedir a la informació necessària i als mitjans que permetin el seu exercici.
2. El matrimoni pot dissoldre's per mutu dissentiment o a petició de qualsevol dels consorts si hi concorre justa causa d'acord amb la llei de divorci.

MOTIVACIÓ

Es tracta de germanar la llibertat i la responsabilitat en les relacions afectives i sexuals entre les persones.

DEFENSA

1. Una qüestió farcida de dificultats, que cal resoldre en quatre línies. El text és molt defectuós. Ha provocat infinitat de protestes. Suposo que, com jo, els altres senadors deuen haver sofert una invasió de cartes demanant-hi rectificacions.

La meua esmena, amb les mínimes paraules possibles, corregeix els problemes següents:

- a) El text oblida els drets afectius i sexuals inherents a la persona.
- b) Oblida que, encara que la doctrina catòlica actual no ho accepti, la realitat del món actual, sobre la qual ha de treballar el legislador, és que s'investiga sobre noves formes de matrimoni i de relacions no matrimonials, amb una intensitat i una extensió tan grans que no tenir-ho en compte margina una gran quantitat de persones.

c) Oblida corregir l'actual desigualtat de drets del pare i de la mare en relació amb els fills.

d) Oblida resoldre el problema de la paternitat responsable i dels mitjans per a exercir-la.

e) Oblida afirmar que els pares continuen tenint drets i deures en relació amb els fills arribats a l'edat núbil, tant si s'han casat com si no. Per tot això, que té una importància capital, goso proposar la meua esmena.

2. Altre cop hi ha dificultats en el text a l'hora de dir les coses clares, presumiblement per raons de moral emanades de la teologia catòlica. No caldria repetir aquí que una cosa és la legislació i una altra la moral catòlica. Si no tots els ciutadans són catòlics, és discriminació fer-los passar tots per l'arrasador que regeix només per a una part. En la immensa majoria d'Estats, després

de molts anys de discussions, s'ha anat imposant la llei del divorci que, com una possible llei d'autodeterminació, no obliga ni recomana a ningú de trencar vincles, sinó que en permet la dissolució quan la voluntat d'unió ha desaparegut. Això representa una gran millora per a la humanitat, que aprèn així a fiar-se més de la llibertat, la voluntat i l'amor, que no pas de la força, la coacció i la cadena.

Però en la meua condició de cristià, catòlic i sacerdot, puc i haig de dir als qui se senten vinculats per la seva militància catòlica convençuda que som hereus d'una situació històrica que té molt poc a veure amb la voluntat del fundador, Jesús de Natzaret. Caldria estudiar una mica més la Bíblia i la història i moltes posicions absolutes es tornarien més relatives i l'Església estaria més a prop de la realitat dels seus fills. Entre els jueus hi havia divorci. Evi-

dentment, a favor de l'home i no pas de la dona.

Jesús, malgrat l'existència d'alguns textos més endurits, no ve a manar, sinó a alliberar. No fa lleis, dona consells. Ser jueu obliga a lleis. Ser cristià és lliure, gratuït, generós, plural. Molts dons i un esperit. No una llei. Uns expressen l'amor de Déu pel despreniment dels béns, uns altres pel martiri, una altra per l'abstinença de relacions sexuals i uns altres per l'amor indissoluble i per sempre. És un signe de l'amor ple de Déu. Hi ha amors humans limitats i amors infinits. És absurd començar a estimar amb condicions, amb

cartes amagades a la màniga. Aquest amor humà sense límits ni requisits és anunci de l'amor suprem de Déu envers els creients.

És un sacrilegi convertir el matrimoni indissoluble evangèlic, aquesta expressió lliure i gratuïta de l'amor suprem, en un contracte jurídic en nom de l'evangeli. El contracte matrimonial és cosa de dret civil, no de teologia catòlica, però, malauradament, la decadència dels valors evangèlics primitius va tòrcer les coses. Avui es confon a vegades l'amor sense cap més límit que la mort amb una gàbia on un lleó i una tigressa s'esbocinen fins a la mort

sense poder-se'n escapar i perjudicant greument la descendència. En l'Església es va practicar el divorci durant l'Imperi romà. Només es va anar prohibint a poc a poc durant l'edat mitjana. Fins al concili de Trent els canonistes van discrepar sobre el caràcter absolut de la indissolubilitat del matrimoni. Es veu, doncs, que fins i tot des d'un punt de vista catòlic, no fanàtic sinó històric i responsable, l'antidivorcisme té una força molt discutible. Amb les cauteles degudes, que la llei pot preveure per a evitar els mals que també pot comportar el divorci, s'ha, doncs, d'acceptar aquesta llei.

Article 31.

PROPIETAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Es reconeix el dret a la propietat privada i a l'herència.

2. La funció social d'aquests drets delimitarà el seu contingut d'acord amb les lleis.

3. Cap espanyol no podrà ser privat dels seus béns, sinó per causa justificada d'utilitat pública o bé d'interès social, mitjançant la corresponent indemnització i de conformitat amb el que sigui previst per les lleis.

1. Es reconeix el dret a la propietat. Aquesta podrà ser individual, familiar i col·lectiva.

2. Igual.

3. Igual.

MOTIVACIÓ

Es dota a la propietat d'una dimensió social coherent amb el model econòmic-social adoptat en aquestes esmenes.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Tots els espanyols tenen el deure de treballar i el dret al treball, a la lliure elecció de professió o ofici, a la promoció social a través del treball i a una remuneració suficient per a satisfer les seves necessitats i les de la seva família sense que en cap cas pugui fer-se discriminació per raó de sexe.

2. La llei regularà un estatut dels treballadors.

ESMENA

1. Tots els ciutadans, que frueixin de les condicions necessàries, tenen el deure de treballar i el dret al treball, a la lliure elecció de professió o ofici, a l'estabilitat en la feina, a la promoció personal a través del treball, a una remuneració suficient per a satisfer les seves necessitats i les de la seva família, sense que en cap cas pugui fer-se cap mena de discriminació i es respecti la igualtat de tracte, i a una participació justa en els resultats econòmics de l'empresa.

2. Igual.

3. Les distàncies en l'escala de salaris reals seran reduïdes.

4. La detenció preventiva no donarà lloc a la pèrdua dels drets laborals.

MOTIVACIÓ

Es vol aconseguir una equitat i estabilitat en les relacions laborals, en la retribució del treball, així com en la distribució de beneficis.

DEFENSA

1. El text diu que tots els espanyols tenen el deure de treballar i el dret al treball. Aquest dret no es respectarà mai en una societat capitalista con la que es constitucionalitza en l'article 34, perquè la llibertat d'empresa i de contractació de mà d'obra exigeix un fons permanent de parats. I amb això hem aconseguit de tenir un disbarat constitucionalitzat. O bé sobra la inclusió d'aquest dret o bé sobra el model econòmic adoptat en l'article 34.

A més el text comet l'equivocació de confondre la població general amb la població activa, que no arriba a ser un quaranta per cent de la general. S'ha d'anotar el text afegint-hi: «que gaudeixin de les condicions necessàries» per al treball.

La promoció del treballador no és

social, sinó personal en la societat. He inclòs el dret a l'estabilitat en el treball, perquè en això el capitalisme, model econòmic del text, és despietat. La mà d'obra és una mercaderia i es tractada com a tal, sense entranyes. Ha d'existir com una espècie de capital circulant de mà d'obra per a flexibilitzar el mercat. No existeix una autèntica planificació racional i humanitària dels llocs de treball. El fenomen d'una massa d'aturats al carrer és continu. Andalusia, avui, en l'aspecte de l'atur, és un polvorí a punt d'esclatar. I les emigracions laborals són la plaga del nostre temps. Tota la democràcia desapareix per al qui ha d'emigrar sense saber ben bé el seu destí i amb tots els desavantatges econòmics, socials, culturals i polítics de ser un estrany en el nou lloc de treball.

La prohibició de la discriminació la-

boral no s'ha de reduir a la raó de sexe, ha de fer-se extensiva a qual-sevol altre raó, sinó, es vulneraria el dret a la igualtat, constitucionalitzat en l'article 13.

Per acabar, totes les democràcies que provenen de la revolució francesa pateixen del mateix mal: van oblidar la democràcia econòmica. Amb l'excusa que el capital exigeix una retribució, el capital es queda els beneficis, i la participació dels treballadors en els resultats econòmics de les empreses depèn dels avatars d'una lluita laboral reivindicativa, sempre desigual, sempre fora de lloc en el temps respecte a l'augment dels preus, sempre atzarosa i perillosa per l'ordre públic, sempre antieconòmica per la pèrdua d'hores de treball que comporta, sempre injusta per a les classes passives amb poca capacitat reivindicativa. Per totes aquestes raons acumula-

des, s'hauria de canviar aquest text.

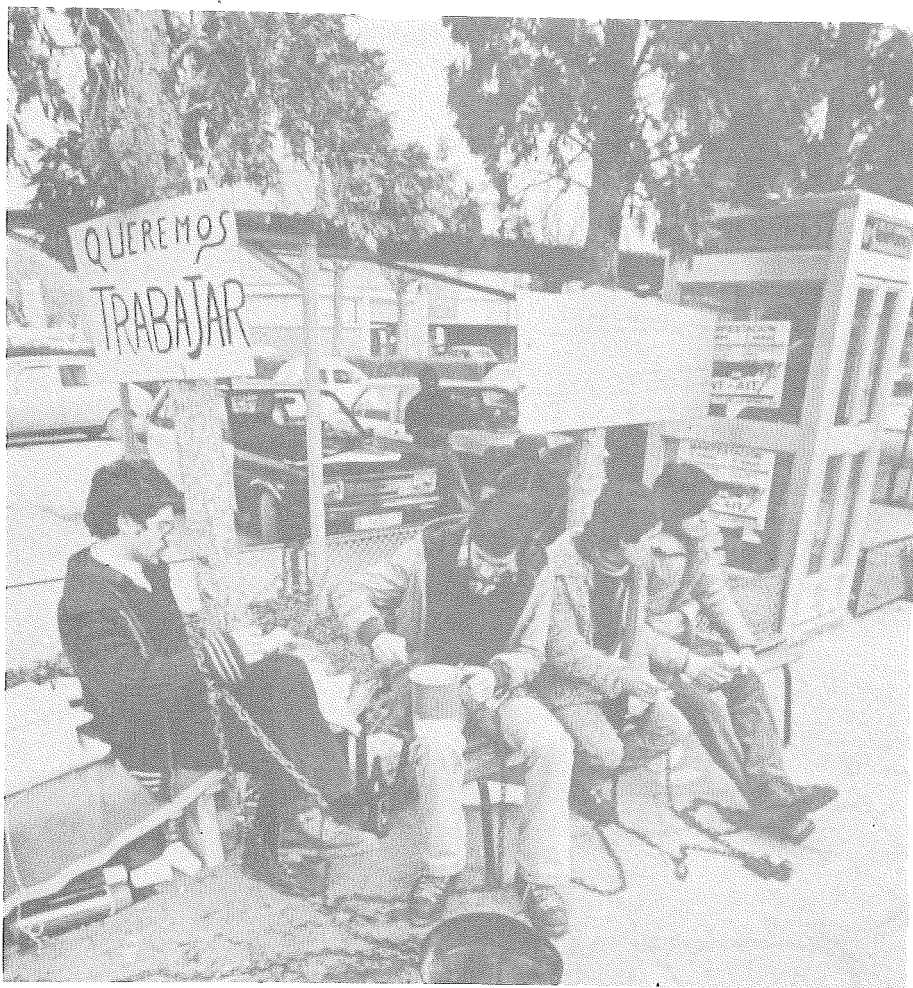
3. Sobre el punt de les distàncies salarials no faré pas cap dissertació. Tothom sap que les distàncies són enormes. És cert que als països rics i en els últims decennis la diferència entre els salaris d'obrers qualificats i obrers no qualificats ha disminuït molt, més que no pas aquí. Però també és cert que les distàncies més escandaloses no s'observen en aquests nivells. I encara que els nivells alts també han disminuït una mica els percentatges, les distàncies encara són radicalment injustes.

S'han de considerar els costos dels estudis superiors, però s'haurien de descomptar els avantatges socioeconòmics que comporten aquest estudis superiors: més informació, relacions més bones, oportunitats més grans, etc.

L'antic mètode de pagar exageradament bé a una minoria per tal de poder expoliar el sou de molts altres, encara és molt estès en el nostre país. I aquesta és una aressió constant a la democràcia.

4. Es comprèn que una mesura que no perjudica la culpabilitat del detingut no pot fer-li mal. Pensem quants

mesos i fins i tot anys solen ser privats de la llibertat uns ciutadans la culpabilitat dels quals encara no s'ha provat. Ells i les seves famílies pateixen injustament el mal de veure's privats del fruit del seu treball i de la possibilitat de trobar-se sense treball, el detingut, quan torni a sortir en llibertat, per l'absurda taca social que comporta la detenció, agreujada per la llarga permanència a la presó a causa de la coneguda lentitud de l'exercici de la justícia. Es equitatiu que aquests mals es compensin i d'altres s'evitin amb la força que dona aquest apartat 4 inclòs en la Constitució.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. La llei garantirà el dret de la negociació col·lectiva laboral entre els representants dels treballadors i dels empresaris, així com la força vinculant dels convenis.

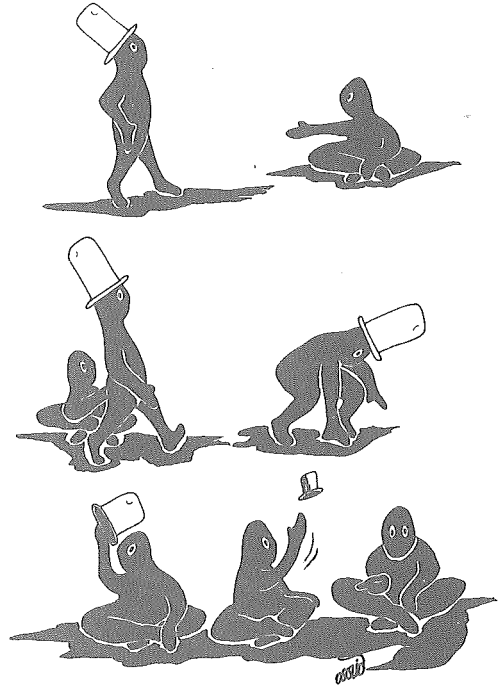
2. Es reconeix el dret dels treballadors i dels empresaris a adoptar mesures de conflicte col·lectiu. La llei que reguli l'exercici d'aquest dret, sense perjudici de la limitació que pugui establir, inclourà les garanties necessàries per a assegurar el funcionament dels serveis essencials de la comunitat.

MOTIVACIÓ

Segons l'esmena de l'article 34 referent a l'empresa, aquest article està mancat de sentit.

DEFENSA

Se suprimeix, per coherència amb l'article 34. Els obrers són els patrons. El capitalisme, com a sistema econòmic imposat en la nostra Constitució, obliga aquí els obrers a la negociació i, en cas de desavinença, al conflicte. Cada partit podrà prendre les seves mesures. Ja sabem qui és el fort i quines mesures acostuma a prendre. Es un intent de domesticació de la lluita de classes. L'esmena, en el marc d'un altre sistema econòmic, suprimeix aquest article.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Es reconeix la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat. Els poders públics garanteixen i protegeixen el seu exercici i la defensa de la productivitat d'acord amb les exigències de l'economia general i, en el seu cas, de la planificació.

1. Es reconeix el dret a la iniciativa econòmica i a la llibertat d'empresa. L'empresa podrà ésser individual o familiar i col·lectiva.

2. L'exercici d'aquest dret suposa el reconeixement i la responsabilitat del seus titulars envers el servei i benestar general de la comunitat.

3. L'empresa col·lectiva és una comunitat productiva formada pels qui hi treballen. El capital que hi és aplicat, ho serà en condició de crèdit. No participarà ni en la propietat ni en la gestió de l'empresa i serà remunerat suficientment, en funció dels preus del capital regulat per la Confederació. La propietat de l'empresa correspon per tant als treballadors, així com l'excedent empresarial repartible. La gestió de l'empresa serà determinada en l'assemblea general de treballadors d'acord amb la llei que estableixi els criteris de funcionament de les empreses col·lectives.

4. En el control de l'empresa d'interès general hi participarà una delegació dels poders públics en representació dels interessos generals dels ciutadans.

5. Els poders públics garanteixen l'exercici de la llibertat d'empresa i la defensa de la productivitat d'acord amb les exigències de l'economia general i de la planificació democràtica tot respectant el dret reconegut en el n.º 26.2.

MOTIVACIÓ

S'escull el model socio-econòmic mixt d'autogestió amb intervenció estatal en empreses d'interès general, com alternativa model d'economia de mercat elegit en el text del Congrés, per considerar-lo l'adequat per garantir la democràcia econòmica o, el que és el mateix, per a garantir l'accés efectiu del poble al control del poder econòmic enormement determinant del poder polític.

DEFENSA

Gairebé sense expectativa d'èxit, passo a defensar una esmena al transcendental article 34, que consagra contra tot dret una típica situació de força, potser la més important de totes les que conté aquest text constitucional, que vol fer-se passar per democràtic a base d'uns envernissats molt lluents i pomposos. Si bé l'economia no és la causa única de tots els esdeveniments de la història, sí que els condiciona d'una manera determinada. N'estan igualment segurs el capitalisme i el socialisme marxista. El capitalisme ho pot tolerar tot tret de cedir o democràtitzar el control econòmic de la societat. Ja vaig dir que amb les revolucions burgeses es va democratitzar la política, però no l'economia. Els diners es van quedar a les mans dels explotadors. Els polítics, per molt que fossin elegits, van haver d'obeir abans les imposicions del capital que no la voluntat dels electors. Pregunteu-ho, si no, a l'ex-president del govern portuguès, Mário Soares. Això, sense ficar-me en la qüestió que no hi ha lleis electorals que impedeixin de guanyar als més adinerats, als qui inverteixen més en la campanya electoral. No hi ha eleccions en pla d'igualtat. No hi ha democràcia econòmica.

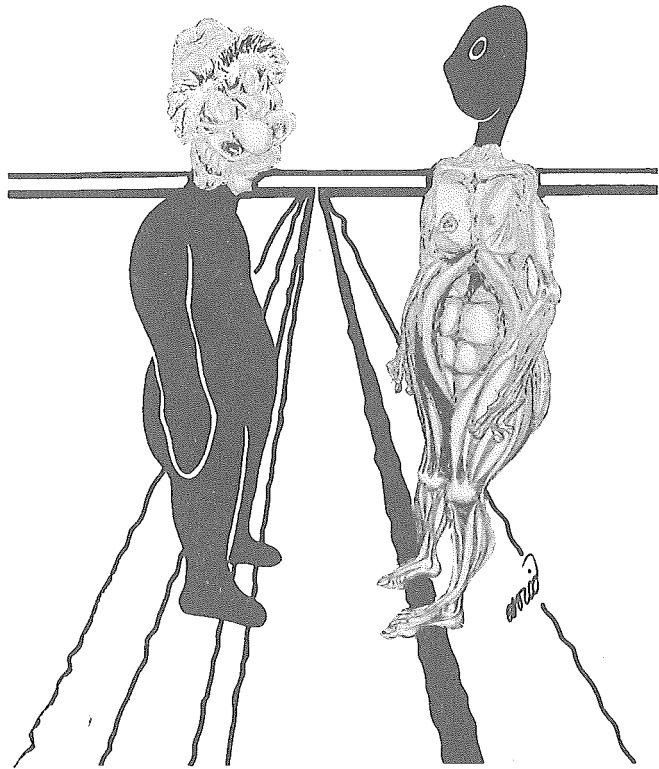
Recordo que l'11 de novembre del 1971 es fundava, en la més estricta clandestinitat a Barcelona, a pocs metres d'un post de policia, l'Assemblea de Catalunya, amb l'assistència de més de tres-cents delegats de partits, associacions, sindicats, assemblees de barri, municipals o comarcals, col·legis professionals, moviments educatius, culturals, religiosos, artístics, juvenils, esportius, etc. Allà es va acceptar unànimement una alternativa democràtica vàlida per a tots els presents i que mai no fou contestada en els sis anys d'existència de l'Assemblea. Es va concretar en quatre punts. El segon punt deia: «L'exercici de les llibertats democràtiques fonamentals... que garanteixin l'accés efectiu del poble al poder econòmic i polític.»

Ja aleshores l'única controvèrsia se centrà en això: si s'eliminava o no la menció de «l'accés del poble al poder econòmic». Les forces polítiques

més pragmàtiques, aleshores com ara, advocaven perquè fos suprimit. La realitat, tant aleshores com ara, és que vivim submergits per força en el món capitalista. No se'ns permet ni tan sols l'experiment d'un socialisme autogestionari independent dels blocs. El text rebut del Congrés afirma, sense embuts, «la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat», és a dir, de l'economia capitalista. Cal dir aquí que es fa tard, ja que el capitalisme ara ja no és una economia de mercat, sinó una economia de monopolis i de multinacionals, és a dir, de «trusts» que s'escapen tant de l'lei de l'oferta i la demanda com del control legislatiu dels Estats. Mai el mercat no va ser tan intervingut pels Estats, i aquests per les empreses gegants, ni els preus més manipulats i falsejats. Ni hi ha llibertat d'empresa ni hi ha economia de mercat. Però no cal que discutim de noms, perquè el que

sí que continua és el capitalisme, que és el que compta.

Sabem que en les eleccions passades les forces socialistes d'un i altre signe, malgrat la injustícia de la llei electoral i malgrat altres injustícies, sobretot a l'hora de legalitzar partits d'esquerres, va anar de poc que no guanyessin. Sabem, doncs, segur que almenys són simpatitzants del socialisme prop d'un cinquanta per cent de la població. Per què, doncs, hem de constitucionalitzar un model econòmic que exclou tantíssimes voluntats? És un acte de força més, que conculca l'afirmació de l'article 1, apartat 1, segons el qual el nostre Estat és un Estat de dret. I de tots els actes de força que anem descobrint en aquest projecte de Constitució és segurament el més greu. Aquest sistema que és consagrat en la nostra llei fonamental és el sistema més perfeccionat i alhora el més eficaç d'opressió que ha inventat la història. Aparentment no mata, no

tortura, no lliga amb cadenes. Si que ho fa a la llum pública, però només en casos excepcionals i solament en un tant per cent de la població molt petit. Això, malgrat la seva existència, és poca cosa comparat amb aquell seixanta per cent d'esclaus dels imperis antics. Però el principal del capitalisme actual és que, a tots els treballadors del seu món, dia per dia, hora per hora, segon per segon, els roba diners, els roba vida, els embruta, els roba cultura, els submergeix en la fam, la misèria i l'atur. Els milions i milions de vides que representen, sumats, aquests pessics continus, ningú no els pot imaginar. Una sola hora més de capitalisme en el món representa un robatori més gran que el més gran dels robatoris clàssics de les històries de grans atracadors.

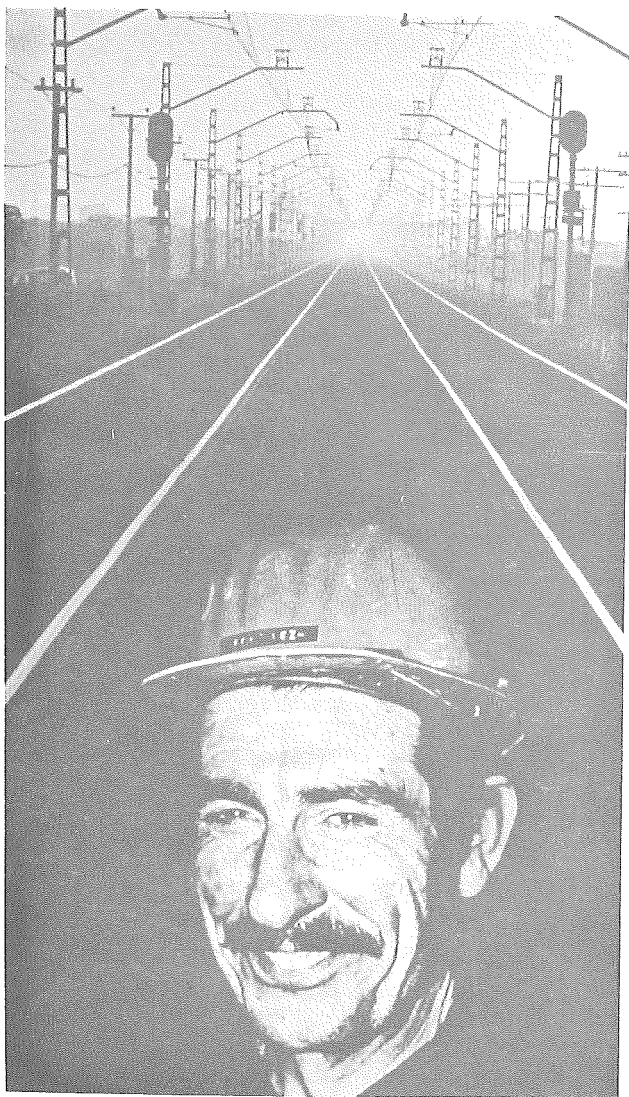
Algun senador assenyat ja esmena en el sentit que es deixi obert el model econòmic a adoptar en cada cas. Però jo he volgut amb la meua esmena ser tan sincer com els capitalistes que han imposat el seu model. També en aquest cas, com vaig dir a propòsit de la tendència al republicanisme, crec que represento de veritat la meitat de la població, en el seu estat de consciència actual. No dic res de com seria si es pogués informar millor pels mitjans de comunicació social. I, enmig d'actes de dictadura disfressats, m'he volgut permetre el luxe de la protesta radical per aquesta imposició, afirmant sense embuts la posició contrària. Faig així un acte de democràcia en un desert de dictadura. No és pas un acte de valor. Ara com ara gaudeixo d'immunitat parlamentària. És tracta d'un acte de claredat, per a evitar en la mesura de les meves forces l'engany sistemàtic d'un poble que ha de continuar sempre oprimat, explotat, exprimit, mentre la gran acumulació, amb el diabòlic orgull que sempre l'acompanya, continuarà creixent, manipulant, destrossant enteniments i cossos, classes socials i nacions esclavitzades.

He retirat les meves esmenes als articles: 26, sobre sindicats; 31, sobre propietat; 33, sobre la negociació i el conflicte col·lectiu, i a la disposició transitòria 8, sobre la forma de transmissió d'un sistema a l'altre, i he concentrat aquí la meua exposi-

ció per tal de no enfaditir les senyories que no defensen drets sinó interessos.

Però no m'estendré descrivint amb detall la forma concreta dibuixada en les meves esmenes, d'un sistema econòmic democràtic. Elles parlen prou per elles mateixes, i les teneu a l'abast. Només diré que he dibuixat un sistema socialista moderat on la propietat de les fonts importants de producció no s'estatalitzen, sinó

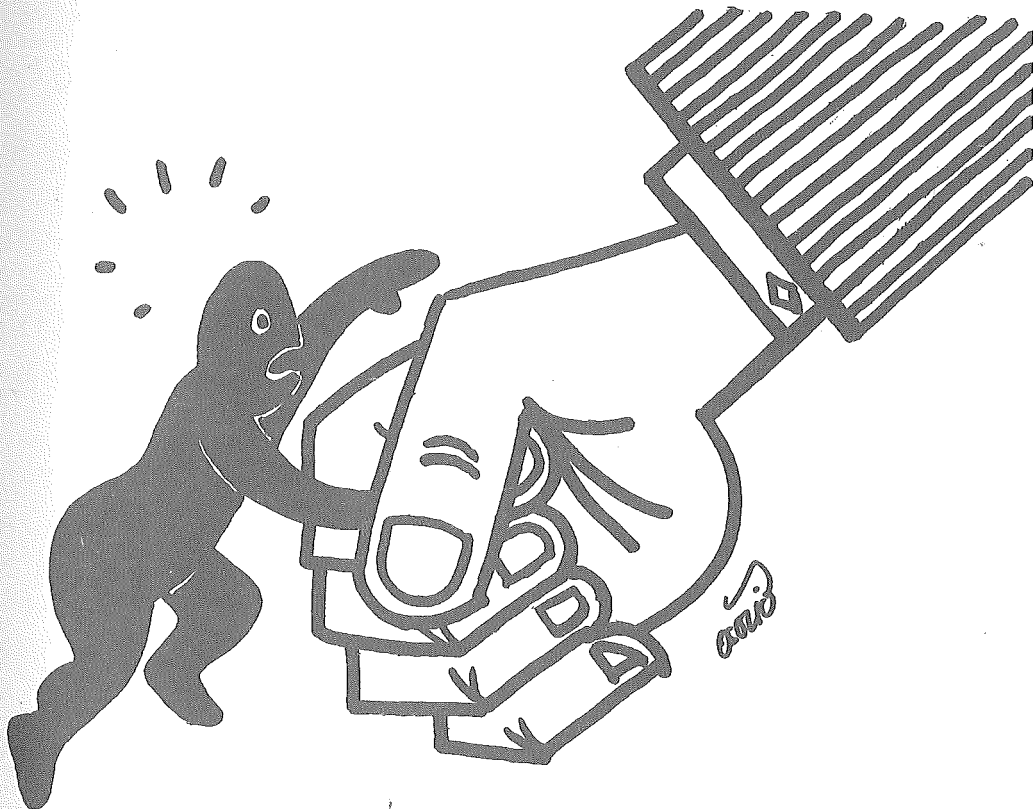
que es collectivitzen. L'Estat pot intervenir en les més decisives, però és un Estat democràtic i hi intervé al costat del consell de treballadors, com a representant dels usuaris i dels interessos generals. Hi ha empreses individuals i familiars. I hi ha empreses autogestionàries que permeten la iniciativa empresarial a grups socials de totes menes, que en sectors no decisius per al conjunt puguin entrar en competència i

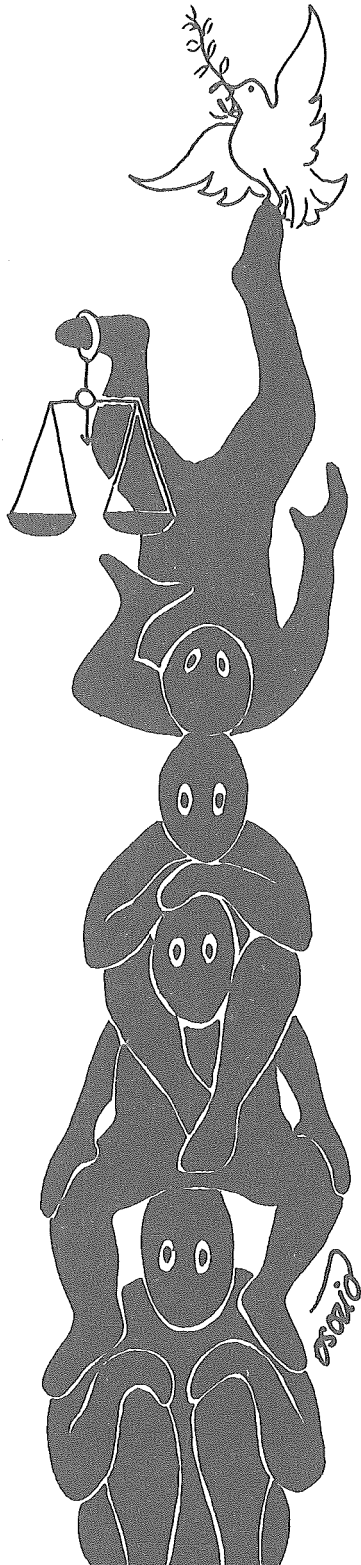

aconseguir beneficis. Només s'elimina una cosa essencial: la relació patró-assalariat. El capital és respectat. És retribuït adequadament. Però no li és permès d'intervenir en l'empresa ni en els seus beneficis. El capital entra a l'empresa com un bé de producció, com les primeres matèries, l'energia o els béns d'equip. El preu del capital és regulat democràticament per l'Estat democràtic, que evitarà, en bé de la col·lectivitat, un preu excessiu del capital, però també n'evitarà una caiguda, que provocaria la fuga de capitals. Qui realment canvia de condició és l'home treballador. És ell el qui crea el valor afegit. La resta no són sinó mitjans, suor creadora acumulada per obrers anteriors, concretada en forma de capital i altres mitjans de producció. El treballador no és un pur mitjà de produc-

ció. No és solament mà d'obra, força de treball que es compra i es ven al mercat. La força de treball és vapor, electricitat, gasolina. L'home és, a més, invenció, creació, innovació. D'ell és la gestió, seu és el benefici del valor afegit. Així es tanca l'alienació econòmica i s'inaugura la democràcia econòmica. El que diu el text és propi d'un Estat de força. He recollit queixes amargues d'innombrables obrers que amb aquesta definició constitucional del model econòmic se senten vexats i insultats. Com voleu que voti sí a una Constitució que consagra tanta injustícia? Creieu que el poble és tan taòs i es conformarà amb aquesta cadena descomunal? El poble treballador de les grans zones industrials on no arriba la influència dels cacics va votar massivament, en les eleccions passades, els partits d'es-

querra que propugnen un camí democràtic cap al socialisme. Aquests partits i aquest poble treballador van donar prova de seny. Pensa la drete espanyola que imposa aquest text a l'esquerra serena i prudent, contra la seva voluntat, que es pot acceptar aquesta muralla de la vergonya aixecada enmig del camí democràtic cap al socialisme perquè no s'hi pugui arribar mai sense caure en incostitucionalitat? Jo estaria disposat a retirar la meua proposta si es retirava la primera frase d'aquest article, però veig que no hi ha intenció de fer-ho, malgrat que es contradiu amb alguns articles del títol VII sobre economia i finances. Una incongruència més en la rastellera de buyols i disbarats, com diria Dalí, que no es volen expulsar d'aquesta Constitució. Haurem de cercar exorcismes més poderosos.

Article 35.

FAMÍLIA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els poders públics asseguruen la protecció econòmica, jurídica i social de la família.

2. Els poders públics asseguruen la protecció integral dels fills, iguals tots davant la llei amb independència de la seva filiació i de les mares, qualsevol que sigui el seu estat civil.

3. Els pares han de prestar als seus fills, haguts dins o fora del matrimoni, aliments, educació, instrucció i tota l'assistència durant la minoria d'edat.

4. Els infants gaudiran d'una protecció especial de la societat i dels poders públics d'acord amb els textos internacionals que tenen cura dels seus drets.

ESMENA

1. Igual.

2. Els poders públics asseguraran la protecció de les mares sigui quin sigui el seu estat civil. Igualment asseguraran, subsidiàriament respecte dels pares, la protecció integral dels fills, iguals aquests davant la llei amb independència de la seva filiació. No hi podrà haver prohibició de la investigació de la paternitat. L'adopció es produirà amb la intervenció i la vigilància de l'Estat.

3. Igual.

4. Igual.

5. Amb el fi d'aconseguir una maternitat i una paternitat responsable, els poders públics promouran la realització de programes de planificació familiar, inclosa la interrupció de l'embaràs, en les condicions fixades per la llei.

6. La llei establirà la igualtat entre l'home i la dona en l'exercici de la pàtria potestat.

MOTIVACIÓ

2. S'exceptua el respecte a la funció dels pares i es protegeix la mare i els fills.

DEFENSA

2. Pel que fa a l'apartat 2, que pretenem de substituir, i d'acord amb la nostra redacció, s'accentua el respecte a la funció dels pares i es protegeix la mare i, al seu torn, els fills.

En l'apartat 1, que parla del concepte de família, es plasma, amb rang constitucional, una institució immemorial, que ha estat subjecta a canvis sociològics. D'aquí ve l'esforç de l'apartat 2 de l'article 35. Hem de reconèixer que és gran, però no pas del tot encertat. Parteix, aquest

apartat, del concepte que la família es basa en l'existència de fills i, per tant, els col·loca en primer terme, i acaba parlant de les mares perquè les considera portadores dels fills al món. Així la redacció queda feta una desgràcia, i sociològicament no creiem pas que sigui la més

correcta. Per això indiquem en la nostra esmena que els poders públics asseguraran la protecció de les mares, sigui el que sigui el seu estat civil. I ho fem en primer lloc per simple raó de justícia humana i perquè considerem la mare un element actiu i indispensable per a la procreació.

I per la mateixa raó considerem que els poders públics asseguraran *subsidiàriament respecte als pares*, la protecció integral dels fills, iguals aquests davant la llei, independentment de la seva filiació. Perquè la funció dels poders públics, si el que realment volem és la protecció de la família, consisteix a assegurar i, si cal, actuar subsidiàriament respecte als pares (pare i mare), perquè, si no, destruiríem la família. I aquest caràcter de subsidiarietat no l'estableix el text aprovat pel Congrés dels Diputats. No oblidem que la llibertat és base fonamental de la família. Per aquesta mateixa raó, estableix la nostra esmena que no hi podrà haver prohibició de la investigació de la paternitat. Perquè tothom sap que en alguns dels ordenaments jurídics del nostre Estat plurinacional, com és el cas de Catalunya, s'autoritza la investigació de la paternitat, i en altres, com és el cas del codi civil castellà, o, tal com agrada a Cela, espanyol, aquesta investigació es prohibeix.

El fet que la investigació de la paternitat accedeixi a rang constitucional és realment col·laborar a fer que tots els ciutadans siguin iguals davant la llei (intent constitucional).

El fet que la Constitució silenciï la investigació de la paternitat és una violació de l'intent constitucional indicat.

Per la mateixa raó hem de dir, d'acord amb l'esperit de protecció de la família, del ciutadà i de les institucions, que la Constitució ha de consagrar que l'adopció es produirà amb la intervenció i vigilància de l'Estat.

Per tot això, considerem que l'apartat 2 de l'article 35 s'ha de redactar segons la nostra esmena.

5. Pel que fa a l'apartat 5 que pretenem incloure, els poders públics han de promoure la realització de programes de planificació familiar inclosa la interrupció de l'embaràs,

i en les condicions fixades per la llei.

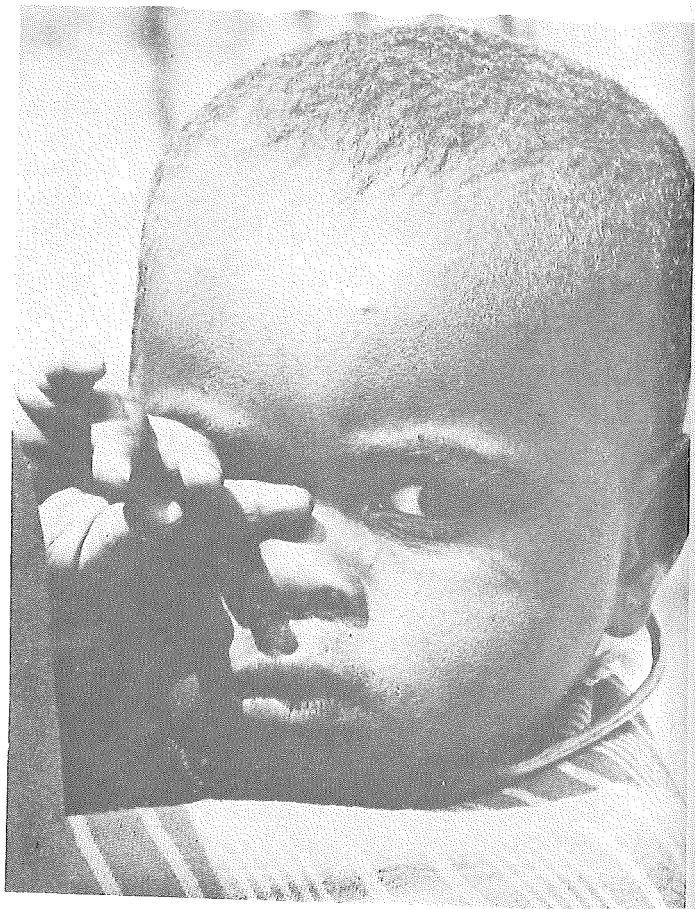
Crida l'atenció que les formacions polítiques més refractàries a l'abolició de la pena de mort siguin també les més refractàries a una llei que permeti l'avortament. La nostra defensa de l'abolició de la pena de mort es basava més aviat en l'aspecte que no és una pena educativa, sinó solament repressiva o vindicativa.

Sobre el dret de tots a la vida, naturalment que el defensem, però ens repugna la hipocresia que floreix al voltant de les defenses de la vida. Tots matem, com deia Camus. Tots som homicides. Per a sobreviure cal matar. La vida d'una es fa puixant a costa de la mort dels

altres. Així com el capitalisme exporta revolucions, contaminació, misèria, també exporta morts. Els homes que el capitalisme mata moren molt lluny dels grans centres del capitalisme desenvolupat, es moren d'inanició, de misèria o per guerres a les selves del tercer món. Matem tots. Jo, usant un rellotge més car del que realment necessito, dono una empenteta a la gran roda de capolar vides humanes.

El que és honest no és pas no matar, sinó democratitzar el repartiment de la vida, i per tant de la mort.

L'antropologia discuteix molt actualment en quin moment es pot considerar home aquesta realitat incipient que apareix en el sí d'una

mare fecundada. I també la deontologia discuteix molt si el malbaratament de les realitats incipients que realitza la naturalesa espontània deixant-les perdre no justifica que en casos especials la voluntat humana també les deixi perdre per evitar traumes importants en la vida d'una dona, ja feta, coaccionada gairebé sempre per una societat que no ajuda gens a resoldre les causes de la necessitat d'avortar.

Jo estic contra l'avortament en general. Però entenc que dins el marc d'allò que he anomenat democratització o just repartiment de les vides i les morts, s'ha de legalitzar l'avortament.

I els escrúpols dels catòlics, que s'haurien de convèncer d'una vega-

da que una cosa és el pla religiós i una altra el civil, haurien de ser substituïts per quelcom que brilla per la seva absència. Vull dir que en totes les grans religions, i no cal dir que en la nostra, hi ha recursos per a redondre aquests problemes realment importants i que no sé per quina vergonya avui no se senten per enlloc.

Per a la planificació familiar no solament existeixen els anticonceptius o les continències periòdiques d'Ogino; existeix el consell cristià de la continència lliure i voluntària i el consell cristià de la castedat matrimonial i extramatrimonial.

Davant aquesta immensa onada d'eroticisme que ens ofega, ningú no ensenya al poble com s'aconsegueix

el control voluntari, lliure, alegre i feliç del propi sexe. La societat consumista exalta la felicitat del consum i ens amaga la felicitat de la producció. Si l'eroticisme és felicitat de consum d'energies, la continència i la castedat lliures són felicitat de producció d'una quantitat d'energia que l'home d'avui desconeix totalment. Tanmateix, són notòries les abstinències sexuals de grans personatges històrics per a dedicar l'excés d'energia produïda a finalitats científiques, ètiques, socials, polítiques o religioses.

Jo demanaria aquí als cristians que en lloc de lluitar contra l'avortament lluitin a favor del control responsable del sexe. Aquí sí que han de fer una aportació positiva i evangèlica al servei de la humanitat. Si algú va morir per vaga de la fam o de la set, no se sap de ningú que s'hagi mort per vaga de sexe. Limitem-nos, els cristians, a pregonar la nostra bona nova amb obres i de veritat, i deixem al Cèsar el que és del Cèsar.

Si el que realment pretenem és l'evolució de la nostra societat, i la nostra lluita s'ha d'orientar a fer que la nostra societat sigui més justa, la Constitució ha de prevenir allò que realment la societat vulgui i necessiti. Mundialment, els programes de planificació familiar són una realitat, i a la nostra pàtria les desigualtats culturals han produït i produeixen desastres sociològics que són deguts a la falta de possibilitat de la planificació familiar. I no solament desastres col·lectius, sinó desastres individuals, delictius i injustos. Perquè no es tracta de fer cap defensa de l'avortament, ni tampoc d'escriure un tractat de moral, sinó d'adequar la Constitució a la realitat social. Perquè la realitat és que l'avortament al nostre país es produeix diàriament, ja sigui dins les fronteres, ja sigui fora. I, per tant, l'avortament clandestí o l'avortament realitzat en d'altres països, és supeditat a grans despeses econòmiques. Els qui fem la Constitució, no ens enganyem, som els rics, i, per tant, els qui tenim més facilitat per a burlar la llei. Hem de lluitar perquè tots tinguem les mateixes possibilitats i evitar que els diners dels rics explotin els pobres.

Jo desitjo que ningú avorti, però també desitjo que els qui pateixen

fam, mengin, que els subnormals, els marginats socials, els jubilats, siguin atesos, que les mares solteres i que els fills naturals siguin acceptats socialment, que tots els ciutadans tinguin accés a la cultura, a la sanitat, que els fabricants d'armes no fabriquin guerres per mantenir llur negoci. Cal tenir una visió completa del cercle infernal de vida i mort a què estem sotmesos i a què sotmetem els altres amb els nostres actes. Aleshores, quan tot això s'acompleixi, l'avortament no serà necessari.

Pàtria potestat

L'esmena presentada per aquest senador pretén la inclusió d'un nou apartat en aquest article, que s'ha presentat amb el número 6.

La votació prèvia efectuada per aquesta ponència indica que li ha interessat vivament el problema o tema presentat, que concerneix la pàtria potestat.

Si bé la meua esmena és de caràcter sociològic, sóc consient de la seva gran transcendència jurídica.

Diu en les conclusions del Congrés de Cultura Catalana, celebrat l'any passat, que: «El concepte de pàtria potestat, i fins i tot la mateixa denominació de la institució, han d'ésser substancialment revisats. La nova ordenació de la família hauria de parlar, més que de la pàtria potestat, del deure dels pares a l'educació i criança dels fills, i de llur facultat en ordre al compliment d'aquest deure. Cal atribuir solidàriament al pare i a la mare el deure esmentat, així com les facultats sobre els seus fills en ordre al compliment d'aquest deure, tot resolent els supòsits de desacord entre el pare i la mare, atenent-se als pactes, per la intervenció de l'autoritat. Trancant-se de fills extramatrimonials sembla aconsellable, certament, que les facultats de representació del menor i decisió sobre la seva persona i els seus béns siguin atribuïdes a la mare, sense perjudici de les obligacions pecuniàries del pare, i de l'actuació d'aquest, com a subsidiària respecte a la de la mare.»

D'altra banda, el II Congrés Jurídic Català, celebrat l'any 73, recull com a conclusió n.º 19 de la Secció de filiació, que: «La pàtria potestat so-

bre els fills, matrimonials o extramatrimonials, correspondrà al pare i a la mare, i serà exercida indistintament per un i altra. L'autoritat judicial resoldrà els casos de discrepància entre el pare i la mare sobre l'exercici de la pàtria potestat, i podrà atribuir-la de forma exclusiva al progenitor que hagi anat assumint de manera única o principal la guarda o assistència del fill, o a aquell que consideri que exercirà la pàtria potestat de manera més convenient en interès del fill. Els fills extramatrimonials la filiació dels quals s'hagi determinat solament respecte a un dels progenitors, romandran sota la potestat exclusiva d'aquest.»

Així, senyors, és com pensen els juristes catalans, i d'aquesta forma van decidir ja fa temps els dos congressos, alguns dels ponents i membres dels quals són avui dia companys en les tasques parlamentàries i senatorials.

El fet que amb rang constitucional s'estableixi la igualtat del pare i la mare en l'exercici de la pàtria potestat col·laborarà eficaçment a la millor adequació de la norma constitucional a les realitats socials i sociològiques del nostre país.

Com consta a les vostres senyories, en els països d'Europa s'han fet, pel que fa a la pàtria potestat i el seu exercici, modificacions recents de

caràcter civil i en molts d'aquests, que tenen una Constitució redactada fa anys, es fan treballs a fi que aquest concepte i exercici de la pàtria potestat s'incloguïen la Constitució. Donem nosaltres l'exemple, i acollim en la nostra Constitució

aquest concepte i elevem-lo a rang constitucional.

Com les vostres senyories han pogut observar, el contingut d'aquesta esmena correspon, pel que fa la concepte, amb l'esmena presentada pel nostre company don Mateo Antonio

García Mateo, però em permeto d'indicar que continuo mantenint la meua perquè considero que, essent més escarida, obté els mateixos resultats, i per tant la considero més beneficiosa per a la simplicitat constitucional.

Article 36.

SEGURETAT LABORAL

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els poders públics fomentaran una política que asseguri l'estabilitat econòmica, la plena ocupació i la formació i readaptació professionals; tindran cura de la seguretat i higiene en el treball; garantiran el descans necessari mitjançant la limitació de la jornada laboral, les vacances periòdiques retribuïdes i la promoció de centres adequats.

ESMENA

1. Igual.

2. La seguretat en la feina a què tot treballador té dret vindrà determinada en el contracte de treball entre ell i l'empresa; aquest contracte precisarà categoria, funcions i qualificació professional del treballador. Si el treballador està sindicat caldrà el vist i plau del sindicat, altrament caldrà el vist i plau de la delegació estatal de treball.

MOTIVACIÓ

2. A fi d'evitar els abusos de la contractació del treball.

DEFENSA

Pretenem que s'inclogu aquest apartat 2 de la nostra esmena per a evitar els abusos de la contractació de treball. El contracte de treball ha de ser la base sobre la qual reposi la relació laboral; per això la Constitució ha de preveure quins seran els punts bàsics que ha de contenir. A més, pretenem que la Constitució indiqui que, si el treballador pertany a algun sindicat, aquest faci una funció supervisora de les condicions jurídiques del contracte, i si aquest treballador, en l'exercici del seu dret, no pertany a cap sindicat, cal que la mateixa funció sigui exercida subsidiàriament per l'Estat. Perquè en la contractació laboral,

per molt que les lleis especials la regulin, sempre hi haurà una part forta i una altra de feble, i, considerem que la nostra esmena col·laborarà a evitar aquesta situació, perquè així establim els requisits mínims de protecció que han de contenir les lleis laborals.

El senyor Matutes proposa el comiat lliure per resoldre el problema de l'atur. És la «solució» capitalista. Si l'Estat, d'acord amb els sindicats, no estableix la planificació social dels llocs de treball, ni aniran bé les empreses necessitades de reajustament de plantilles, ni l'obrer cessarà d'ésser una mercaderia que es compra, es ven, es trasllada o s'abandona.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Els poders públics mantindran un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans que garanteixi prestacions socials dignes i suficients i l'assegurança d'atur forçós. L'assistència i prestacions complementàries seran lliures.

1. Igual.
2. Els Estats que componen la Confederació es reserven la responsabilitat de la Seguretat Social.
3. La Confederació només farà funció de suplència. En aquest cas el finançament anirà íntegrament a càrrec del Pressupost General.

MOTIVACIÓ

2 i 3. Per coherència amb la forma d'Estat (art. 1).

DEFENSA

Es de tots coneguda i patida la ineficàcia i la corrupció d'aquest mastodont del nostre temps que és la Seguretat Social, amb un pressupost incontrolable, ja avui superior al pressupost de l'Estat. La premsa i la ràdio ja no ens sorprenen quan ens expliquen les morts succeïdes per inassistència de la Seguretat Social. L'esmena acosta els centres decisoris d'aquest servei als usuaris.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

L'Estat procurarà especialment la salvaguarda dels drets econòmics i socials dels treballadors espanyols a l'estranger, mitjançant acords amb els països en els quals es trobin, tot això sense perjudici de l'obligació d'orientar la seva política vers el retorn i reinserció dels treballadors espanyols emigrats.

Els poders públics procuraran especialment la salvaguarda dels drets econòmics i socials dels treballadors espanyols a l'estranger, així com l'equiparació de llurs drets laborals i socials amb els reconeguts als ciutadans dels països on es trobin, mitjançant acords amb aquells països, tot això sense perjudici de l'obligació d'orientar la seva política vers el retorn i reinserció dels treballadors espanyols emigrats.

MOTIVACIÓ

Per a pal·liar la situació de discriminació que pateixen en llurs respectius llocs d'emigració.

DEFENSA

L'esmena consisteix a afegir a la salvaguarda que els poders públics, no solament l'Estat central, sinó també els dels diferents territoris autònoms, han de procurar dels drets dels treballadors a l'estranger: «així com l'equiparació dels seus drets laborals i socials amb els reconeguts als ciutadans dels països on es trobin.»

Aquest article hauria de valer tant per a les migracions laborals extraestatsals com per a les intraestatsals. Però en aquest cas es refereix a les migracions exteriors. Als emigrants interns, aquesta Constitució no els dedica cap article.

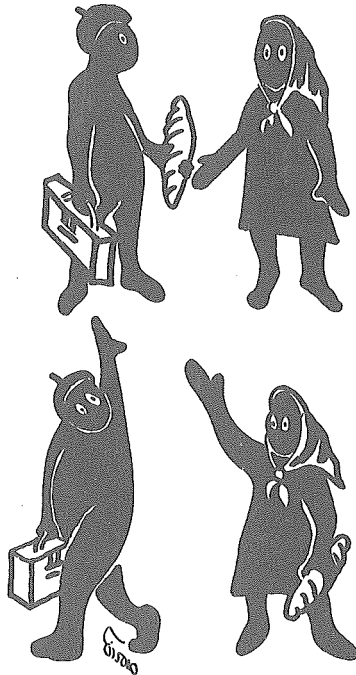
Vaig estar tota una setmana, aquest any per Pasqua, amb els obrers de tots els pobles de l'Estat espanyol a la Suïssa Alemanya. Converses, conferències, col·loquis, visites. No són ciutadans d'aquell país. No

poden tenir tots els drets de què gaudeixen els ciutadans suïssos. Pensen tornar. Però van perdre l'arrelament a la terra d'origen, i els costa tornar. D'escreix, a la terra d'origen hi ha un atur descomunal. Qui pot tornar? A la terra de destinació els utilitzen com a força de treball barata, i quan sobren els expulsen. Són tractats com éssers inferiors. Als aeroports s'han vist escenes denigrants de discriminació. Separats amb cordes dels passatgers corrents, com si tinguessin la pesta. Un autèntic «apartheid». Els cristians no poden votar en els consells de les esglésies, però cotitzen. Això sí, tenen problemes de totes menes: per l'idioma, la feina, amb la seguretat social, amb l'educació dels fills, per la poca capacitat d'ajuda de les representacions diplomàtiques i del ministeri de Treball espanyol en aquest país. Aquesta lletania es pot repetir a

propòsit dels altres països que reben els nostres treballadors. I mentre els grans rics evadeixen milions de pessetes a Suïssa o on sigui, els nostres exiliats laborals trameten les seves divises, patriòticament, a la seva terra d'origen, per poder engruixir la nostra cartera de divises.

Democràcia vol dir preocupar-se d'aquestes ciutadans que sofreixen i ens enriqueixen. I això vol dir que en les seves relacions amb la seva terra d'origen tinguin totes les facilitats. Es queixen que no són ben atesos, que tenen tallats en rodó els seus drets polítics, que no poden votar...

I això vol dir, pel que fa a la terra que els dona treball, el que diu l'esmena: que els poders públics «procurin l'equiparació dels seus drets laborals amb els reconeguts als ciutadans dels països on es trobin».

Article 39.

SANITAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Es reconeix el dret a la protecció de la salut.

2. Competeix als poders públics d'organitzar i tenir cura de la sanitat i la higiene a través de mesures preventives i de les prestacions i els serveis necessaris. La llei establirà els drets i els deures de tots en aquest respecte.

3. Els poders públics fomentaran l'educació sanitària, l'educació física, l'esport i, en general, l'adequada utilització de l'oci.

1. Tots els ciutadans tenen dret a la protecció de la salut.

2. Els Estats de la Confederació es reserven l'organització i cura de la Sanitat i la higiene a través de mesures preventives i de les prestacions i els serveis necessaris.

3. Els Estats de la Confederació també es reserven el foment de l'educació sanitària, l'educació física, l'esport i, en general, l'adequada utilització de l'oci.

4. La Confederació només farà funció de suplència. En aquest cas el finançament anirà íntegrament a càrrec del Pressupost General.

MOTIVACIÓ

1. Per ésser un dret bàsic inherent a totes les persones.
- 2, 3 i 4. Per coherència.

Article 40.

CULTURA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els poders públics promouran i tutelaran l'accés a la cultura a la qual tots tenen dret.

2. Els poders públics promouran la ciència i la investigació científica i tècnica en benefici de l'interès general.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Tots tenen el dret a fruit del medi ambient i el deure de preservar-lo. La llei regularà els procediments per a l'exercici d'aquest dret i el compliment d'aquest deure.

2. Els poders públics tindran cura de la utilització racional dels recursos i espais naturals i de les muntanyes i de la conservació del paisatge i la fauna, garantint el manteniment i potenciació dels recursos naturals renovables i la protecció i millora del medi ambient.

3. Per als atemptats més greus contra les disposicions dels dos números anteriors s'establiran per la llei sancions penals i obligació de reparar el mal produït.

1. Igual.

2. Els poders públics tindran cura de la utilització racional dels recursos i espais naturals i de les muntanyes i de la conservació del paisatge, la fauna i els entorns urbans per la defensa i el control responsable de la fauna, garantint el manteniment i potenciació dels recursos naturals renovables i la protecció i millora del medi ambient impedit qualsevol acció que pugui degradar-lo.

3. Igual.

4. Les zones de muntanya tindran una promoció especial atenent a llur funció econòmica, ecològica i social, seran objecte d'una planificació de l'ordenació territorial i de la promoció de la població muntanyenca. La llei regularà aquesta planificació especial i delimitarà les zones interessades.

MOTIVACIÓ

2. S'afegeix la protecció dels entorns urbans com a concepte nou a afegir als fins ara utilitzats per a definir el medi ambient.

4. En atenció al gran subdesenvolupament de la població d'alta muntanya.

DEFENSA

2. La meua esmena té la intenció d'introduir alguna millora en aquest text que toca un tema de màxim interès ciutadà, en què els polítics van una mica endarrerits i al que els grans interessos industrials intenten de minimitzar.

La nostra pobra terra és una terra d'importació de pol·lució. Perquè la pol·lució s'exporta i s'importa. Ara farà dos anys que els pobles de Gavà i Viladecans, de la comarca catalana del Baix Llobregat, van suportar una vaga de les més dures que han existit mai. La censura de premsa va amagar la virulència de

la situació. Els obrers, per tal d'evitar que entressin esquirols a la fàbrica, harien d'anar de quatre grapes com en cas de guerra. Si aixecaven el cap la guàrdia civil disparava un tret d'escopeta. Es disparava al carrer. Contra els balcons i les finestres. Muntanya amunt. S'obligava a la gent a entrar a la fàbrica a cops de culata. Segons deien els amos, els obrers havien deixat reventar uns forns de ceràmica molt costosos. La vaga va ser tan radical que la immensa majoria dels obrers de la concentració industrial més densa de tot el país se'n va dessolidaritzar. Era la fàbrica Roca de sanitaris. Per què aquests obrers van

ser tan durs, tan diferents dels seus companys? Perquè el seu medi ambient industrial era d'una duresa extrema. Les seves condicions de treball a grans temperatures, amb polsina traïdora. I el pitjor és que en aquelles instal·lacions s'hi fon la ferralla dels motors d'explosió dels EUA. Els nord-americans tenen lleis cada vegada més exigents contra la pol·lució al seu país. La funció d'aquests motors és verinosa. Està prohibida. Solució? Envien els motors vells en un vaixell i els fonen a Gavà, el paradís de les indústries contaminants.

Quan tindrem una llei decent en aquest sentit? Perquè ara com ara

l'únic que tenim és repressió contra els ecologistes. El 20 d'agost va començar la Marxa del Llobregat. Poc temps després fou prohibida pel governador civil de Barcelona. No ens atrevim amb els ianquis,

però sí amb quatre joves que volen recórrer caminant, durant vint dies, de cap a cap, el riu més contaminat de l'Estat espanyol. Els qui haurien de ser estimulats per les autoritats són perseguits, com va passar amb

la Marxa de la Llibertat, per obra del ministre de l'Interior Fraga Iribarne, ara farà dos anys. S'ha de dir, tanmateix, que la resistència no violenta a la prohibició va fer que finalment el governador la retirés.

Però Barcelona es beu l'aigua de totes les fàbriques i clavagueres d'Igualada, Manresa, Terrassa i Martorell, quatre ciutats molt densament poblades i industrialitzades. El que passa al Llobregat i la seva conca, al Nerbió i la seva conca, el que passa amb la flora i la fauna de tot el país, el que passa a l'entorn urbà de Madrid, de Barcelona, etc., no té nom.

Ens hem d'esforçar per aconseguir la millor redacció d'aquest text, que no és dolent. Proposo l'addició de la defensa i control responsable de la fauna per petició de moltes associacions protectores d'animals i de les espècies en perill d'extinció i sobretot proposo la conservació de les condicions dels entorns urbans, que pateixen el saqueig implacable de les urbanitzacions i edificacions industrials salvatges.

4. Aquesta esmena ha estat redactada amb una atenció especial i pregaria als senadors de la Comissió que la rellegissin amb la mateixa atenció.

A primera vista pot semblar redundant amb el segon apartat que ja fa referència a la muntanya. Però en referir-me a la zona de muntanya vull dir la zona sociogeogràfica i no només a la paisatgística de gran muntanya, poblada per agricultors i ramaders, allunyada dels centres urbans i mal comunicada.

És una zona geogràfica i social molt peculiar. El seu tractament és espe-

cialíssim ecològic i sociològic en-sems. El seu subdesenvolupament, en un primer moment, és degut més al seu terreny salvatge i feréstec que a causes intencionades d'explotació. Caldria dir que la naturalesa a protegir inclou els homes que la habiten. Per això hem posat aquesta esmena en l'article que tracta d'ecologia.

Una pastora de la muntanya de Cebreros (Lugo) em deia: «En comptes de cobrar-nos impostos, ens haurien de pagar per romandre aquí.» Conec l'alta muntanya gallega i catalana i els seus problemes són equivalents. Suposo que la muntanya granadina o aragonesa, asturiana o euskalduna deuen patir els mateixos mals. En l'alta muntanya catalana ja fa mesos que cinc comarques treballen mancomunadament en la redacció d'un projecte de llei de la muntanya que seria d'igual utilitat per a altres zones semblants de l'Estat. Els camperols d'aquests llocs són indispensables per a protegir l'equilibri d'aquests darrers reductes naturals que ens queden. Els esports d'hivern, les grans carreteres amb els seus túnels, l'especulació urbanitzadora que generen, els excursionistes incivilitzats, els caçadors desaprensius, el moto-cross, la tala indiscriminada, els incendis només es poden frenar per pacients camperols que no tenen telèfon, televisió, electricitat, camins, tractors, indústries de conservació de la llet, metge, hospital, carreteres, mestres, infor-

mació, diners per pagar absurds impostos doblats.

Com digué Gabriel i Galán:

«Para hacerse de acero los cuerpos para hacerse de oro las almas. Vaquerillo mío, cuán amargo era el pan que te daba.»

Mengen només pa i cansalada, la carn del porc és per vendre i els seus fills tenen boci. Jo ho he vist ficant-me en aquesta barreja de fang i fems que hi ha pels seus camins fins ha amaran-me els peus. No tenen vaques perquè la seva llet no disposa de camins de sortida. La visita del metge més proper, quan vol anar, quan no tem estibar-se per un barranc, els costa tres mil pessetes i, abans, tres hores a peu fins al primer telèfon. Costa més temps en la muntanya gallega anar del poblet a la capital del municipi que a mí anar desde casa meva de Barcelona al Senat de Madrid.

Parem una mica els nostres vols per les altures i les nostres velocitats de vertigen i pensem en aquells que aranyen la terra lentament, pas a pas, regant-la amb la seva suor, ancorats gairebé en la prehistòria, aturats en llur pobresa, aïllats dels qui puguin ajudar-los.

El Consell d'Europa i la Comunitat Econòmica han pres una posició decidida a favor de l'ajuda a les zones d'alta muntanya dels seus àmbits respectius atenent a les funcions social, econòmica, recreativa i ecològica que aconsegueixen.

Res més, senyors de la Comissió.

Article 42.

PATRIMONI HISTÒRIC

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els poders públics garanteixen la conservació i promouen l'enriquiment del llegat històric, cultural i artístic dels pobles de l'Estat espanyol i dels béns que l'integren, qualsevol que en sigui el règim jurídic i la titularitat. La llei penal sancionarà els atemptats contra aquest patrimoni.

Tots els espanyols tenen dret a fruit d'un habitatge digne i adequat. Els poders públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes adequades per a fer efectiu aquest dret, regulant la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per impedir l'especulació, amb participació de la comunitat en les plusvàlues que generi l'acció urbanística dels ens públics.

Tots els espanyols tenen dret a fruit d'un habitatge digne i adequat. Els poders públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes adequades per a fer efectiu aquest dret, regulant la municipalització o altres modalitats de socialització més amples del sòl edificable per impedir l'especulació.

MOTIVACIÓ

Per raons anti-especulatives.

DEFENSA

El text insinua una correcció contra l'especulació del sòl edificable que és insuficient i ineficaç mentre es mantingui aquest sòl edificable en el marc de l'economia de mercat. Els problemes de l'urbanisme són tan greus, de conseqüències socials tan importants, com per exemple les que es deriven de la manca d'habitatges de preu assequible, que només adoptant mesures socialitzants, d'àmbit municipal o d'àmbits més amples, si convé, l'habitatge deixarà de ser un bé escàs i odiosament mal repartit, al qual tots tenim dret. Hem de pensar que quan parlem d'habitatges hem de recordar els amuntaments de pisos, els rellogats, les barraques, els barris inco-

municats, no il·luminats, no asfaltats, no senyalitzats, sense serveis culturals, educatius, esportius, sanitaris, d'oci; barris envaïts de sorolls, de fums, de vies de circulació ràpida aïllants, sense desguassos, bruts; cases esquerdades, parets de paper.

La vida als cinturons industrials i als barris dormitori de les grans àrees fabrils del món capitalista és terrible.

Només hi ha una solució. Tota altra solució ja s'ha provat i no se n'ha tret cap resultat. Només una política valenta en aquest sentit pot posar remei a aquests focus tràgics de drogaddicció, d'alcoholisme, de perversió, de perturbacions mentals, de delinqüència.

Es pretén apartar del torrent de

l'oferta i la demanda de mercat i per tant de l'especulació i de la consideració de bé escàs el sòl edificable, com en altres esmenes es fa amb la televisió, l'escola, la sanitat, la Seguretat Social, les atencions als minusvàlids, etc. És la solució de socarrel. I no es tracta d'una simple estatalització, sinó d'una socialització als diferents nivells, especialment al nivell municipal i, si fos possible, de barri.

Hi ha encara molta gent practicant el barraquisme o vivint rellogats. Sis famílies en un pis. Prolifereixen les ocupacions de pisos nous. El ministeri de l'habitatge es demostra ineficaç. Jo mateix he encapçalat ocupacions de pisos escandalosament buits durant anys. Ocupacions que acabaren a base d'antidisturbis.

Article 44.

JOVENT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç del jovent en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

1. Igual.
2. Amb aquest fi, fomentaran les organitzacions i els moviments autònoms propis dels joves.

MOTIVACIÓ

2. Cal protegir espais de possibilitats a favor dels joves en front de la instal·lació dels adults.

DEFENSA

Com que la Constitució estableix que els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural, també ha d'indicar que aquests mateixos poders públics han de protegir les organitzacions i moviments autònoms propis dels joves. Perquè el que no pot fer la nostra societat, a través de la seva Constitució, és només enunciar la promoció de la joventut d'una manera abstracta.

Ha de dir expressament que es protegiran no solament les organitzacions juvenils de grups determinats, polítics, religiosos, etc., sinó també qualsevol organització o moviment juvenil autònom, sense excepció.

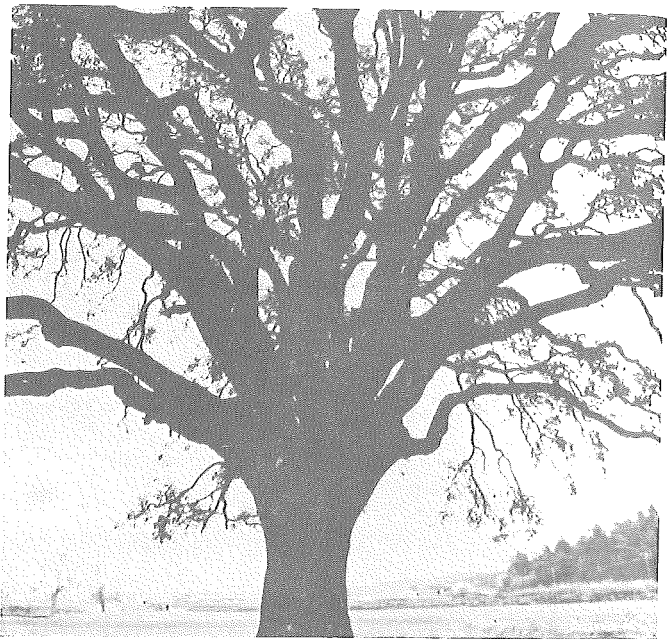
Si el nen és la base de la societat, i el jove és el qui ja comença a participar-hi realment, s'han de promoure al màxim els seus moviments i organitzacions, per tal que la seva participació i experiència social produïxi una societat futura millor. La joventut ha de tenir les seves pròpies organitzacions i moviments

i, per tant, sense dominació de cap mena per part de l'Estat, han de tenir les màximes ajudes possibles per a poder exercir la seva llibertat. Es el jove el qui va provocant la nova societat.

Quan els Estats no eren tan poderosos i opressius com ara, a tot arreu florien moviments de joventut veritablement autònoms. Àdhuc al segle XVII trobem com a rector magnífic de la Universitat un estudiant elegit pels estudiants. Ara no demanem tant. Però l'ascensió del desig de responsabilitat juvenil és imparable.

Avui no es tolera que l'Estat manipuli les organitzacions juvenils. I els partits que ho feien en segles anteriors troben greus dificultats a l'hora de reduir les seves respectives prolongacions juvenils al trist paper de corretja de transmissió de les seves consignes en el món de la joventut. Fins i tot actualment, tot sovint es dóna el cas d'aquells partits que convertint la necessitat en virtut toleren un radicalisme calculat en les seves organitzacions juvenils, en contradicció amb la línia real del partit adult, per tal d'abastar més camp electoral.

No oblidem que la societat d'adults margina perillosament una joventut que, sigui pels avenços de l'educació moderna, sigui per l'acceleració de les innovacions o sigui pel que sigui, es responsabilitza molt de pressa. Els esclats com la revolució del maig francès de 1968 no es poden evitar corrompent a la joventut amb entreteniments idiotes, amb modes idiotes, amb un consumisme i amb un erotisme idiotes.

Article 45.

DISMINUÏTS I MARGINATS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els poders públics realitzaran una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals prestaran l'atenció especialitzada que requereixin segons la seva incapacitació, i reforçaran l'empara que els drets d'aquest títol atorguen a tots els ciutadans.

ESMENA

1. Els poders públics realitzaran gratuïtament una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals prestaran l'atenció especialitzada que requereixin segons la seva incapacitació, i reforçaran l'empara que els drets d'aquest títol atorguen a tots els ciutadans.

2. Igualment garantiran als marginats i inadaptats per causes personals, familiars i socials, el dret a una atenció especialitzada, amb el fi d'aconseguir llur integració personal i social.

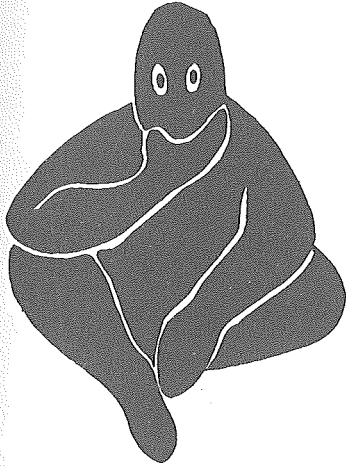
MOTIVACIÓ

1. Per coherència.
2. Responsabilitat davant la plaga social de la marginació.

DEFENSA

1. Suposem que aquesta aclaparadora allau d'anuncis televisius a favor del subnormal en què se'ns mostra en cinc posicions diferents la mateixa cara d'un nen mongòlic és obra del govern. L'anunci acaba demanant al televident que ajudi econòmicament el centre de subnormals del seu barri.

Presentem la nostra més enèrgica protesta per aquests anuncis, segurament pagats amb els diners del contribuent, fets per dos organismes públics que haurien d'assumir la responsabilitat de les atencions

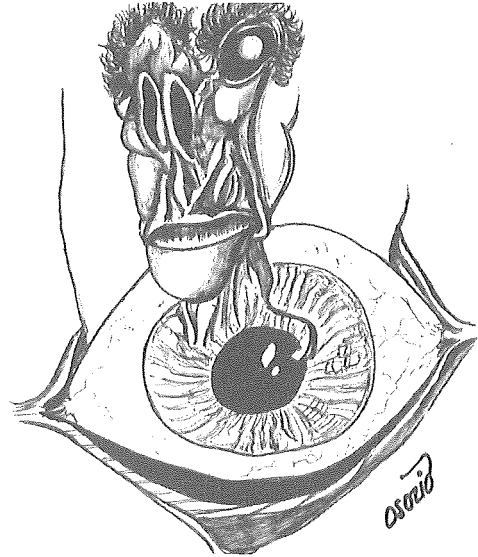
econòmiques als disminuïts. (Aquests anuncis em recorden l'època dels visigots.) S'ha acabat l'era de la caritat assistencial! És a l'Estat, des del nivell més baix del municipi al més alt de l'administració central, a qui s'exigeix avui dia, en ple segle XX (senyor Escudero), que resolgui aquest problema. I precisament el nostra Estat atén molt malament les seves responsabilitats. He visitat establiments de sords, de cecs, de disminuïts físics i psíquics profunds. He intervingut davant el governador civil de Barcelona quan es produí la tancada de minusvàlids a les oficines oficials. El panorama assistencial és desolador. La

democràcia vertadera comença amb l'atenció eficaça al més feble.

2. Aquest és un altre tema tabú. Els partits polítics clàssics vuitcentistes es posen nerviosos quan es toquen unes certes qüestions per a les quals, segons sembla, no se senten gaire adaptats. Aquestes qüestions són: ecologia, democràcia directa, o de base, autodeterminació, dels pobles i, en general, l'immens món de la marginació. Com que el marginat queda al marge del focus central de l'atenció política, s'acaba perdent la consciència que existeix. Aquesta societat egoista i compe-

qüents, els exiliats, els emigrants laborals, i encara no he acabat la llista macabra.

Aquí només regeix la llei del més fort en tots els camps. La llei feixista aristocràtica que acabem practicant tots, encara que ens vulguem anomenar democràtics. I refinem gairebé sempre la nostra opressió acusant de la seva marginació el qui nosaltres hem marginat. Ell en té la culpa, que en carregui la pena. Les escombraries humanes. No sabem què fer amb la ingent quantitat d'escombraries materials que produïm en els nostres temps, i no sabem què fer amb les escombraries huma-

titiva en què vivim fabrica marginació en quantitats industrials. Compteu, si us plau, els milions de jubilats, el milió i escaig de parats, els aspectes de marginació que pateixen totes les dones i especialment les mares solteres, les desemparades o les abandonades, les prostitutes; compteu els pobres de solemnitat, els infants, especialment els abandonats, molts malalts, els marginats racials com els gitanos, els marginats sexuals com els gays, els marginats religiosos, els marginats polítics, els marginats per l'opressió lingüística, cultural o nacional, entre els quals em compto, els presos, els ex-presos, els delin-

nes. Procurem ignorar-les, però se'ns omplen les cantonades dels carrers, les boques del metro, d'estranyos personatges de mirada terrible i posat atrabiliari. Ens envaeixen com les altres escombraries, amb la seva presència molesta, amb la seva olor insuportable. Els ficarem a la presó. No hi cabran. A Itàlia han hagut de donar un indult a milers de presos perquè no cabien a les presons. I les escombraries altre cop al carrer, a les joieries, als bancs, agredint els guàrdies i la policia, que té una feina com més va més ingrata. Ens envaeixen. Espanyol els pisos, desvalisen els cotxes... Vosaltres mateixos, senyors...

PROYECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Els poders públics garantirán, mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades, la suficiència econòmica als ciutadans que assoleixin la tercera edat. Així mateix i amb independència de les obligacions familiars, promouran el seu benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els seus problemes específics de salut, habitatge, cultura i oci.

Els poders públics garantirán mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades que mai no seran inferiors al salari mínim, la suficiència econòmica als ciutadans que assoleixin la tercera edat. Així mateix i amb independència de les obligacions familiars, promouran el seu benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els seus problemes específics de salut, habitatge, cultura i oci, així com la seva efectiva participació possible a la societat.

MOTIVACIÓ

Es tracta de compensar la débil capacitat reivindicativa de la tercera edat, així com de respectar i aprofitar ensems la capacitat creativa romanalla encara de l'ancianitat.

LUIS H. XIRINACS
Palau de la Generalitat
Pl. Sant Jaume
BARCELONA

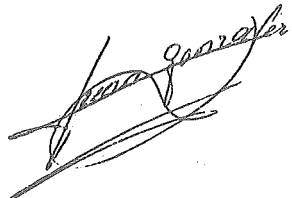
ASOCIACION DE PENSIONISTAS DEL XUP
JUAN GONZALEZ BEJIA
Vedas. Padre Ignacio Fulg, nº 12, 2ª-2ª.
BARCELONA (Barcelona)

Barrosa, 10, agosto, 1970

Xirinos:

Le adjuntamos en la presente, una copia de la carta abierta, firmada por 56 pensionistas, que con esta fecha, dirigimos al Sr. Ministro de Sanidad y Seguridad Social, Sr. Sanchez de León.

Esperando que tome este asunto en consideración, como uno más de los que venimos sufriendo los trabajadores, y en concreto los pensionistas y jubilados, uno de los sectores más marginados, aprovechamos la ocasión para saludarle.

DEFENSA

A propòsit del primer punt, que es el de les pensions actualitzades, en l'esmena proposo, per mor que no quedi tot penjat, «que en cap cas

podran ser inferiors al salari mínim interprofessional». A la fi de l'esmena afegeixo que cal promoure un seguit de coses, «així com la seva efectiva participació possible en la societat».

Tinc aquí damunt la taula una carta jubilats de Manresa que diu: «Excel·lentíssim senyor ministre de Sanitat i Seguretat social.

Excel·lentíssim senyor:

Els qui subscribim, jubilats i pensionistes residents al barri del Xup (habitatges Pare Ignaci Puig) de Manresa ens dirigim a vós, en forma de carta oberta, per exposar-vos la nostra situació, opinions i reivindicacions, que creiem que compartim amb la majoria de jubilats i pensionistes.

Volem denunciar en primer lloc la situació de marginació i desatenció a què ens ha condemnat la societat, i més específicament, els qui tenen el poder polític o econòmic. El model de societat en que vivim es preocupa molt poc de nosaltres, pel fet que no li som productius. S'interessa pel guany i l'interès d'uns quants, pocs, abans que cobrir les necessitats individuals i col·lectives.

Per una altra banda, no som un sector insignificant de la població. A Manresa, per exemple, de cada sis persones n'hi una en la nostra situació. I aquesta és la tònica general. Aquesta situació de desatenció es concreta en primer terme en les pensions. Ja fa temps que es diu que les nostres pensions són insuficients per a viure dignament, però no se soluciona; perquè, com es pot viure amb 7.190 pessetes al mes, per exemple, que és el que cobrem uns quants de nosaltres?

El problema de les pensions baixes és molt més greu per als pensionistes que no han arribat encara a l'edat de la jubilació (per motius d'invalidesa, malaltia llarga, etc.) ja que normalment, amb la pensió haurien de poder mantenir tota la família. Això, no cal dir-ho, no és possible i s'han d'anar a buscar ajudes i sobreesforços per a reparar-ho i augmentar els ingressos familiars.

Diuen que podem treballar unes hores al dia, però, com trobarem feina nosaltres, si molts companys que estan bé de salut no en tenen? Volem denunciar també la política dels últims mesos respecte a les pensions.

En primer terme, els pactes de la

Moncloa anunciaven un augment de pensions del 30 per cent sobre el conjunt total de l'import de les pensions. Augment realment molt reduït i insuficient si es té en compte la inflació, que ja superava el 20 per cent, i com són de baixes les pensions. Ni tan sols això no s'ha complert, ja que l'augment es va fer en dues fases, una pel gener i una altra pel juny, de manera que si haguessin augmentat realment el 30 per cent, el que va augmentar el cost de la vida en l'any i mig (de començaments del 77 fins a mitat del 78) ja superaria aquest 30 per cent.

I encara més, no veiem enlloc que s'hagi complert aquest 30 per cent promès, ni la preferència per les pensions més baixes.

Així, per exemple, tenim els casos següents, que representen la tònica general:

Jubilat:

Pensió de jubilació el desembre del 1977: 10.140 pessetes.

Pensió de jubilació el juliol del 1978: 12.400 pessetes.

Augment en tant per cent: 22,28 per cent.

Jubilat:

Pensió jubilació el desembre del 1977: 13.760 pessetes.

Pensió jubilació el juliol del 1978: 15.860 pessetes.

Augment en tant per cent: 15,26 per cent.

Pensionista:

Pensió el desembre del 1977: 5.700 pessetes.

Pensió el juliol del 1978: 6.875 pessetes.

Augment en tant per cent: 19,91 per cent.

A tot això podem afegir la demagògia i el triomfalisme que es fa sobre la nostra situació, des dels mitjans de difusió. Sense anar més enllà, TVE va difondre fa poques setmanes que la pensió més baixa era de 12.600 pessetes. Això deu ser en un altre país, perquè aquí ni s'olora. La situació dels qui han treballat i no ho poden acreditar mitjançant documents, perquè l'empresari no cotitzava a la Seguretat Social, o perquè no tenia declarat el negoci o el treballador, encara és més dura. Aquests companys no reben cap pensió.

Insistent en el problema dels pensionistes no jubilats, s'ha de considerar que normalment som persones capacitades per a altres treballs que no demanen gaire esforç físic (com ara consergeries, porteries...) i aquesta gama s'ampliaria amb cursos de formació o promoció. Però tanmateix veiem que aquests llocs els ocupen generalment funcionaris jubilats, que tenen una pensió molt més elevada que no pas la nostra. Considerem que a part del problema de les pensions n'hi ha d'altres de molt importants per a nosaltres, com ara:

— La necessitat de llocs condicionats per tal que els jubilats poguem reunir-nos durant el dia, i que aquestes llars de pensionistes estiguin ben repartides entre els barris. Aquí, al nostre barri, ja ho tenim pràcticament, però no volem deixar de reclamar-ho per als altres. Creiem que és un deure de solidaritat.

— La necessitat de residències per a vells. Hi ha un dèficit alarmant de places. Només a Manresa es necessitarien dues-centes vint places amb caràcter d'urgència segons un estudi promogut per l'ajuntament. No ens sembla correcte que siguin les entitats privades o benèfiques les que cobreixin el poc que hi ha de residències per a vells.

Creiem que la Seguretat Social hauria de finançar una àmplia xarxa de residències per a vells, amb una gestió dependent dels municipis.

— Creiem que s'ha de transferir a la Generalitat de Catalunya, especialment a les conselleries de Treball i Sanitat, tot el que es referix a pensions, residències i altres assistències a pensionistes i jubilats, i dotar-la d'una capacitat completa de decisió i gestió i dels diners que permetin d'atendre els greus dèficits que tenim actualment.

Potser trobareu un to dur en aquest escrit. Tal vegada aquesta duresa hi és, però exposarem dues raons que creiem que la justifiquen.

En primer terme, fa molt de temps que ens queixem i reivindicuem sense que ens escoltin.

En segon terme, les nostres reivindicacions i exigències són estrictament justes.

Atentament.»

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els poders públics establiran els mitjans adequats per al control de la qualitat dels productes i serveis d'utilització general i la informació fidedigna sobre ells.

2. Els poders públics fomentaran els agrupaments de consumidors i usuaris.

3. La llei regularà el control del comerç interior, el règim general d'autorització dels productes comercials i el de la seva publicitat.

**CAPITOL DE LES GARANTIES DE LES LLIBERTATS
QUART I DELS DRETS FONAMENTALS**

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Els drets i les llibertats reconeguts en el capítol segon del present títol vinculen tots els poders públics. Tan sols per llei, que en tot cas haurà de respectar el seu contingut essencial, podrà ésser regulat l'exercici d'aquests drets i llibertats i es tindrà cura d'acord amb allò que és previst a l'article 155, 1, a).

2. Qualsevol ciutadà podrà aconseguir la tutela de les llibertats i els drets, reconeguts a l'article 13 de la secció 1.ª del capítol segon, davant els tribunals ordinaris per un procediment basat en un principi de preferència i sumarietat i a través del recurs de l'empara davant el tribunal constitucional. Aquest darrer recurs serà aplicable a l'objecció de consciència reconeguda a l'article 28.

3. El reconeixement, el respecte i

1. Els drets i les llibertats reconeguts en aquesta Constitució vinculen tots els poders públics. Tan sols per llei Confederal que en tot cas haurà de respectar el seu contingut essencial, podrà reglar-se l'exercici d'aquests drets i llibertats i se'n tindrà cura d'acord amb allò que és previst a l'article 117 (segons la meua esmena).

2. Qualsevol ciutadà podrà reclamar la protecció dels drets reconeguts en la Constitució, davant els tribunals ordinaris per un procediment basat en els principis de preferència i sumarietat, i a través del recurs d'empara davant el tribunal corresponent.

3. Suprimir.

la protecció dels principis reconeguts al capítol tercer informarà la legislació positiva, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics. Tan sols podran ser al·legats davant la jurisdicció ordinària mitjançant els procediments establerts per les lleis que els desenvolupin.

MOTIVACIÓ

1. Per coherència amb la supresió del títol IX.
2. Ampliació de la garantia a tota la Constitució perquè existeixen drets en altres títols.
3. Suprimit per ser una repetició de l'article 1, apartat 1 del text o de l'article 1, apartat 2 de les meves esmenes.

Article 49.

DEFENSOR DEL POBLE

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Una llei orgànica regularà la institució del Defensor del Poble, com a alt comissionat de les Corts Generals, que el designarà per a la defensa dels drets compresos en aquest títol.
2. El Defensor del Poble vetllarà igualment pel respecte als principis de l'estat de dret per part dels poders públics, supervisarà l'activitat de l'Administració i n'informarà a les Corts Generals.

ESMENA

1. Una llei orgànica regularà la institució del defensor del poble, com a alt comissionat de les Corts generals, designat per aquestes per a la defensa dels drets compresos en aquesta Constitució.
2. El defensor del poble vetllarà igualment pel respecte als principis de l'Estat de dret per part dels poders públics, supervisarà l'activitat de l'Administració confederal, designarà els òrgans administratius corresponents a les advertències necessàries per a prevenir i reparar injustícies o traslladarà l'expedient al Fiscal General i n'informarà a les Corts generals.

MOTIVACIÓ

1. Per coherència amb l'article 48-1 esmenat.
2. Per a ampliar la capacitat de gestió del Defensor del Poble davant els tres poders.

DEFENSA

Per motius tècnics o purament circumstancials — cas dels grans despatxos administratius i judicials on s'acumulen expedients la qualitat dels quals produeix obstruccions insuperables — el ciutadà acostuma a trobar-se desprotegit per la pràc-

tica de la llei malgrat el segueixin protegint els texts legals. Els delinqüents que han esperat sentència, àdhuc durant anys, en presó preventiva, tot complint una condemna ni, tan sols encara imposada per la Justícia, sino imposada per la burocràcia, són potser la prova més con-

vincent de la indefensió kafkiana en la que sovint es troba atrapat el ciutadà.

Per això aquets esmena amplia al màxim les funcions del defensor del poble, figura que es va introduint en l'ordenament jurídic de molts països.

Article 50.

SUSPENSIO DE DRETS

PROJECTE DE CONSTITUCIO

ESMENA

1. Els drets reconeguts als articles 16, 17, apartats 2 i 3; articles 18 i 19, apartats 1, a) i d), i 5, articles 20, 26, apartat 2, i article 33, apartat 2, podran ser suspesos quan s'acordi la declaració de l'estat d'excepció o de setge en els termes previstos a la Constitució. S'exceptua de l'establert anteriorment l'apartat 3 de l'article 16 suposant que hi hagi declaració d'estat d'excepció.

2. Una llei orgànica podrà determinar la forma i els casos en els quals, de forma individual i amb la necessària intervenció judicial o l'adequat control parlamentari, els drets reconeguts als articles 16, 2 i 17, apartats 2 i 3, podran ser suspesos per a persones determinades en relació amb les investigacions corresponents a l'actuació de bandes armades o elements terroristes.

La utilització injustificada o abusiva de les facultats reconegudes en dita llei orgànica produirà responsabilitat penal, com a violació dels drets i llibertats reconeguts per les lleis.

1. Igual.

2. La utilització injustificada o abusiva de les facultats reconegudes en aquest article, produirà responsabilitat penal, per als seus autors, com a violació dels drets i llibertats reconeguts per la Constitució.

MOTIVACIO

2. Suprimida la referència al terrorisme ja que el mateix es combat atacant-ne les causes.

S'exigeixen responsabilitats penals davant l'abús o mala aplicació d'aquestes mesures excepcionals.

DEFENSA

Fa pocs dies es va debatre en el ple del Senat i s'acordà d'acceptar a estudi per la comissió senatorial corresponent la llei sobre grups armats, popularment coneguda per

lleí antiterrorista. El govern no va poder esperar l'aprovació d'aquesta llei i va fer un decret que ja és en vigor i els efectes del qual s'han conegut fins i tot a Catalunya, amb les darreres detencions de militants de partits radicals d'esquerra, com

és el cas indignant de Dolors Serra, del Partit Socialista d'Alliberament Nacional (provisional).

No sé si hem arribat a veure en algun moment, d'una manera clara, respectats per l'Estat els drets individuals i les llibertats bàsiques de

què ens han fet dejunar durant aquests quaranta anys. Els diputats havien construït un títol primer de la Constitució farcit de drets i llibertats. Únicament el darrer article d'aquest títol parlava «de la suspensió de les llibertats i drets fonamentals». Alguns drets, en el paràgraf primer d'aquest article 50, quedaves suspesos en els estats d'excepció i de setge, amb les cauteles degudes de control democràtic, ben especificades en l'article 109.

Però les coses anaven massa bé. Davant la repetició d'atemptats que semblen provocacions de mans ocultes per a precipitar l'enduriment de les lleis i impossibilitar l'exercici de les llibertats i dels drets, s'han acumulat un decret, un projecte de llei i dos paràgrafs (12.3 i 50.2) en sengles articles constitucionals, que, tots ells, suspensen llibertats i drets. Més encara, la llei i aquest paràgraf 2 de l'article 50 semblen un coet i una estació orbital perfectament acoblables, segons un pla meditat llargament. Aquest paràgraf segon obre la possibilitat de fer permanents, com en temps del franquisme, els estats de setge i d'excepció.

Com molt bé va dir el meu amic Bandrés en el torn en contra del projecte de llei de bandes armades, aquestes «persones determinades, en relació amb les investigacions corresponents a l'actuació de bandes armades o elements terroristes»,

que poden ser privades dels seus drets per sospitosos, podem ser tots els ciutadans. Una mirada un xic extraviada, un enrojolament davant una pregunta aspra poden ser sospitosos. I, qui jutja quan s'és sospitós? No el jutge, no el Parlament elegit democràticament. Sinó un personal tècnic dependent del la Direcció General de Seguretat. Sense cap cautela, sense control democràtic.

Aquest mig paràgraf, que en la meua esmena tracto de suprimir, permet la suspensió de certes garanties del detingut, tipificades en l'article 16.2; de la inviolabilitat de domicili, tipificada en l'article 17.2, i de la inviolabilitat postal, telegràfica i telefònica tipificades en l'article 17.3. Quina vida més efimera han tingut aquests articles! No han passat de la seva fase de crisàlida.

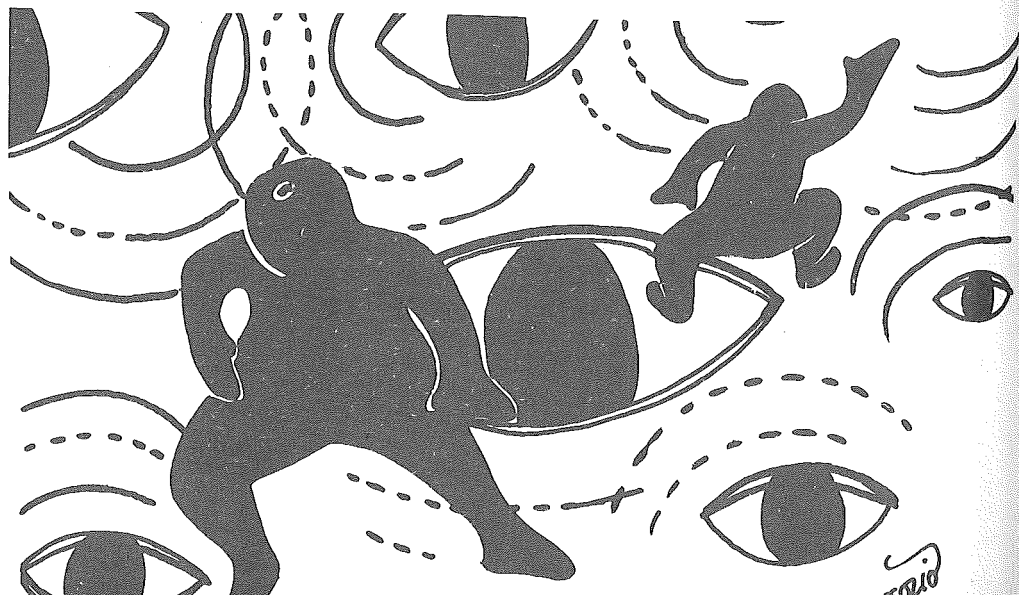
Ja el projecte de llei, que aprovarem qualsevol dia d'aquests, suspèn també el 16.2 amb el seu 2, el 17.3 amb el seu 3, i el 17.3 amb el seu 4, contra tots aquells que siguin sospitosos de tenir implicació, o simplement connexió, amb delictes greus típics dels grups armats, a judici governatiu. Excepcionalitat normal. Ben poc, per no dir gens, ha durat l'alegria de la llibertat.

Encara som a temps de votar contra aquesta llei i suprimir aquest mig apartat de la Constitució. Augmentem l'eficàcia de les comissions parlamentàries d'investigació, que

les comissions populars ens fan fer el ridícul. Anem a les causes. Attribuem als poders ocults i deixem que la població respiri una mica de dret i una mica de llibertat.

Pensem que traint llibertats con la inviolabilitat del domicili i de les comunicacions privades o com la reducció de permanència en comissaries, no inventem cap mesura nova contra cap delictes nou. Ni les accions armades o atemptats són d'avui, ni la seva repressió oficial és d'avui.

És curiós que en l'etapa anomenada del Terror de la revolució francesa s'insistí el càrrec de Ministre de Policia i en fou nomenat titular Joseph Fouché, després duc d'Otranto, «el geni tenebrós», segons el biògraf Stefan Zweig, que reprimí l'açament de Lió, matant els presos a canonades en la Plaça Major. Seguí amb el nou règim de Napoleó i encara amb la restauració monàrquica posterior. Fou tan eficaç que alguns parlamentaris anglesos intentaren introduir l'invent en el seu país. El parlament anglès tingué el sender de refusar la proposta. Preferien, digueren, patir de tant en tant algun atemptat que suportar un Estat-policia permanent ficat dintre de casa. Anem nosaltres, ara, a inventar la pólvora? ¿sincerament creiem que s'acabaran els atemptats per aquest camí o anem més aviat a implantar el terror quan es tractava de suprimir-lo?

TÍTOL II DE LA CORONA

Esmena al títol II de la Corona

TÍTOL II DEL PRESIDENT DE LA CONFEDERACIÓ

MOTIVACIÓ

Per coherència amb l'article 1 esmenat.

DEFENSA

Les meves esmenes als deu articles — 51 a 60 — del projecte de Constitució a la Corona em fan aparèixer com enemic d'una Institució bàsica i que no ens deixen discutir, del nostre moment polític. Es feu famosa la frase «delenda est monarchia» de l'escrit d'Ortega i Gasset, sobre República i Monarquia. I s'oblidaren llàstimosament les dues línies que la precedien i que diuen així: «Somos

nosotros, gente de la calle de tres al cuarto y nada revolucionarios, quienes tenemos que decir a nuestros conciudadanos. ¡Españoles, vuestro Estado no existe! ¡Reconstruidlo!»

La meua preocupació no es atacar el rei, ni tan sols la monarquia en allò que té d'operativa, especialment en aquests moments polítics. Tracto simplement de sustraure als atzars de la successió per natural

descendència el Cap de l'Estat i sotmetre'l a l'elecció democràtica que no és tan atzarosa i és més racional. El President de la Confederació serà elegit per sufragi universal (art. 51) per un període de sis anys (art. 52). No té problemes de consort (art. 53), ni de tutors (art. 55). I no proposa el President de Govern (art. 57), que és proposat pel Parlament. En resum: simplicitat, democràcia i racionalitat d'estructura.

Article 51.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El Rei és el Cap de l'Estat, símbol de la seva unitat i permanència; arbitra i modera el funcionament regular de les institucions; assumeix l'altra representació de l'Estat en les relacions internacionals i exerceix les funcions que li atribueixen expressament la Constitució i les lleis.

2. El seu títol és el de Rei d'Espanya, i podrà utilitzar tots els altres que corresponguin a la Corona.

3. La persona del Rei és inviolable i no és subjecta a responsabilitat. Els seus actes seran sempre legítims segons la manera establerta a l'article 59, i mancaran de validesa sense aquesta legalització, excepte en el que disposa l'article 60, 2.

NOMENAMENT

ESMENA

1. El president de la confederació, elegit per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret, assumeix la representació de la confederació i exerceix les funcions que li atribueixen expressament la Constitució i les lleis, sempre sota reserva dels drets del poble i dels Estats confederats.

2. La persona del President de la Confederació és inviolable. Els seus actes seran sempre legalitzats mitjançant la fórmula establerta a l'article 59 i no seran vàlids sense aquesta legalització. Només se li podrà exigir responsabilitat per violació de la Constitució o per delictes contra la seguretat exterior de la Confederació. La competència per jutjar-lo correspon al Tribunal Confederal en ple, i la possibilitat de ser jutjat ha d'ésser apreciada plenament per una majoria de tres cinquenes parts del Senat.

3. Suprimir.

MOTIVACIÓ

1 i 2. Per coherència amb la forma d'Estat.

Article 52.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. La Corona d'Espanya és hereditària en els successors de sa majestat don Joan Carles I de Borbó. La successió al tron seguirà l'ordre regular de primogenitura i representació, i sempre serà preferida la línia anterior a les posteriors; en la mateixa línia, el grau més proper al més remot; en el mateix grau, el mascle a la femella, i en el mateix sexe, la persona de més edat a la més jove.

2. El Príncep hereu, des del seu naixement o des que es produeixi el fet que origini la crida, tindrà dignitat de Príncep d'Astúries i tots els altres títols vinculats tradicionalment amb el successor de la corona d'Espanya.

3. Extingides totes les línies que s'ajusten a dret, les Corts generals proveiran a la successió a la Corona de la manera que més convingui als interessos d'Espanya.

4. Aquestes persones que, tenint dret a la successió al tron, contreguin matrimoni contra l'expressa prohibició del rei d'acord amb el Congrés seran excloses de la successió de la corona, com també els seus descendents.

5. Les abdicacions i renúncies i qualsevol dubte de fet o de dret que tingui lloc en l'ordre de successió a la corona es resoldran per una Llei Orgànica.

ELECCIÓ

ESMENA

1. El mandat del president durarà sis anys i no serà possible la immediata reelecció. Seran elegibles per a la presidència confederal els ciutadans espanyols més grans de trenta anys que estiguin en ple ús dels seus drets civils i polítics.

2. Seixanta dies abans de l'expiració del seu mandat, el president de la Confederació convocarà eleccions a renovació de la presidència.

3. En el cas de vacant, el president del Senat convocarà eleccions en el termini de trenta dies.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

Article 53.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

El consort del rei o de la reina no podrà assumir funcions constitucionals, excepte el que sigui disposat per a la regència.

CONSORT

MOTIVACIÓ

Suprimit per coherència.

Article 54.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Quan el Rei sigui menor d'edat, el pare o la mare del Rei o, si de cas manquen, el parent major d'edat més pròxim a la successió a la corona, segons l'ordre establert en la Constitució, passarà a exercir immediatament la regència i l'exercirà tot el temps de la minoria d'edat del Rei.

2. Quan el Rei s'inhabiliti per a l'exercici de la seva autoritat i la impossibilitat sigui reconeguda per les Corts generals passarà a exercir immediatament la Regència el Príncep hereu de la Corona, si és major d'edat. Si no ho fos, es procedirà de la manera prevista al paràgraf anterior.

3. Si no hi hagués cap persona a qui correspongui la regència, aquesta serà nomenada per les Corts i es compondrà d'una, tres o cinc persones.

4. Per a exercir la regència cal ser espanyol i major d'edat.

5. La regència s'exercirà per manament constitucional i sempre en nom del Rei.

SUBSTITUCIÓ

ESMENA

En cas d'un impediment temporal, absència o que s'esdevingués vacant la presidència, en farà la substitució provisional el president del Senat.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

Article 55.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Serà tutor del Rei menor d'edat la persona que en el seu testament hagi nomenat el rei difunt, sempre que sigui major d'edat i espanyol de naixement; si no n'hagués nomenat cap, serà tutor el pare o la mare, mentre restin vidus. Altrament, el nomenaran les Corts, però no podran recaure en una persona els càrrecs de regent i de tutor, sinó en el pare, la mare o ascendents directes del Rei.

2. L'exercici de la tutela és també incompatible amb qualsevol càrrec o representació política.

TUTOR

ESMENA

Suprimit.

MOTIVACIÓ

Suprimit per coherència.

Article 56.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El Rei, en ser proclamat davant les Corts generals, prestarà jurament d'exercir fidelment les seves funcions, guardar i fer guardar la Constitució i les lleis i respectar els drets dels ciutadans i de les comunitats.

2. El príncep hereu, en ser major d'edat, i el regent o regents en fer-se càrrec de les seves funcions, prestaran el mateix jurament, així com el de fidelitat al rei.

JURAMENT

ESMENA

Quan sigui proclamat el president de la confederació, davant de les Corts generals, prestarà jurament de lleialtat a la Constitució i de complir fidelment les seves funcions.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

Article 57.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Corresponen al Rei:

- a) Sancionar i promulgar lleis.
- b) Convocar i dissoldre les Corts generals, i convocar eleccions en els termes previstos en la Constitució.
- c) Convocar a referèndum en els casos previstos a la Constitució.
- d) Proposar el candidat a president del govern i nomenar-lo en els termes previstos a la Constitució, així com posar fi a les seves funcions quan presenti la dimissió del govern.
- e) Nomenar i separar els membres del govern a proposta del seu president.
- f) Expedir els decrets acordats al Consell de Ministres, conferir els càrrecs civils i militars i concedir honors i distincions d'acord amb la llei.
- g) Ser informat dels afers d'Estat i presidir, a aquests efectes, les sessions del consell de ministres quan ho cregui oportú a petició del president del govern.

ATRIBUCIONS

ESMENA

Correspon al President de la Confederació:

- a) Promulgar lleis generals.
- b) Convocar i dissoldre les Corts generals i convocar eleccions en els termes i condicions previstos a la Constitució.
- c) Convocar a referèndum en els casos previstos a la Constitució.
- d) Designar el candidat a president del Govern confederal en els termes previstos a la Constitució, així com donar fi a les seves funcions quan aquell li presenti la dimissió del Govern.
- e) Nomenar i separar els membres del Govern confederal a proposta del seu President.
- f) Expedir els decrets acordats en el consell de ministres, conferir els càrrecs civils confederals i militars i concedir honors i distincions d'acord amb la llei.
- g) Ser informat dels afers de la

- h) Tenir el comandament suprem de les forces armades.
i) Exercir el dret de gràcia segons la llei, la qual no podrà autoritzar indults generals.

- Confederació i presidir, a aquests efectes, les sessions del consell de ministres quan aquest ho cregui oportú a petició del president del Govern.**
h) Tenir el comandament suprem de les forces armades.
i) Exercir el dret de gràcia d'acord amb la llei.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

Article 58.

COMPROMISOS INTERNACIONALS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El rei acredita els ambaixadors i altres representants diplomàtics. Els representants estrangers a Espanya són acreditats davant d'ell.

2. Al rei correspon, quan calgui, manifestar el consentiment de l'Estat per a obligar-se internacionalment per mitjà de tractats i ratificar-los.

3. Al rei correspon, prèvia autorització de les Corts Generals, declarar la guerra i concloure la pau.

ESMENA

1. El president acredita els ambaixadors i altres representants diplomàtics. Els representants estrangers en la confederació estan acreditats davant d'ell.

2. Al president li correspon també manifestar el consentiment de la confederació per a obligar-se internacionalment per mitjà de tractats; autoritzar la seva celebració i ratificar-los en el seu cas.

3. Al president correspon, prèvia autorització de les Corts generals, declarar la guerra i concloure la pau.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

Article 59.

LEGALITZACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els actes del rei seran legalitzats pel president del govern i, si cal, pels ministres competents. La proposta i el nomenament del president del govern i la dissolució prevista a l'article 93 seran legalitzats pel president del Congrés.

ESMENA

1. Els actes del President de la Confederació seran legalitzats pel president del govern confederal i, si cal, pels ministres competents. La proposta i el nomenament del president del govern confederal i la dissolució prevista a l'article 93, seran le-

2. Dels actes del rei seran responsables les persones que els legalitzin.

galitzats pel president del Congrés confederal.

2. Dels actes del President de la Confederació, en seran responsables les persones que els legalitzin.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

Article 60.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El rei rep dels pressupostos de l'Estat una quantitat global per al sosteniment de la seva família, quantitat que distribueix lliurement.

2. El rei nomena i relleva lliurement els membres civils i militars de la seva casa.

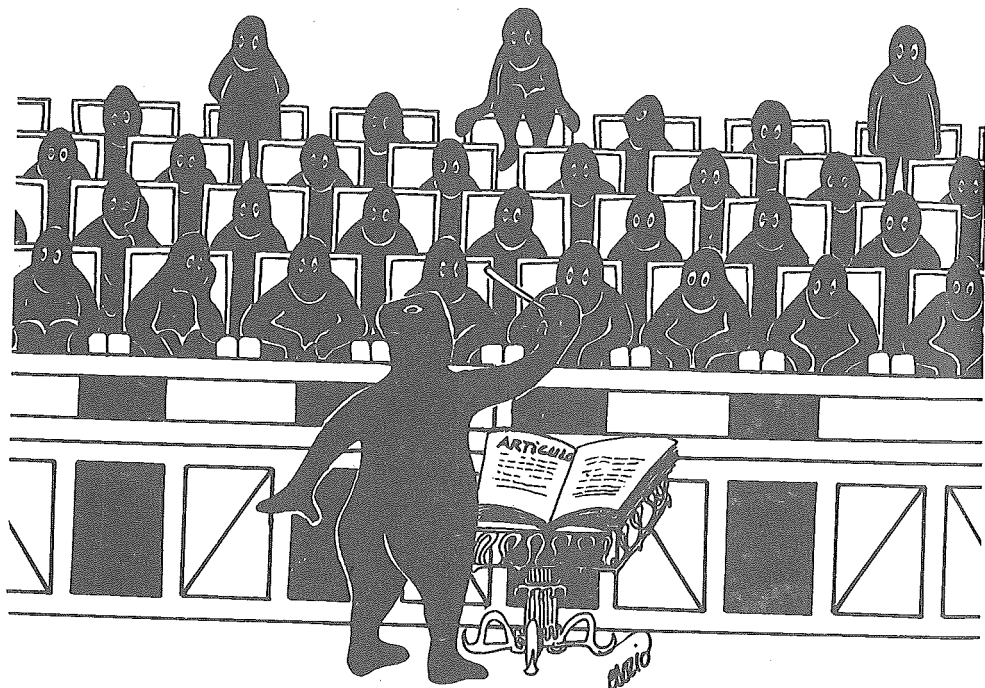
REMUNERACIÓ

ESMENA

Les Corts generals determinaran els emoluments del President de la Confederació.

MOTIVACIÓ

Per coherència i simplificació.

TÍTOL III DE LES CORTS GENERALS

CAPÍTOL PRIMER DE LES CAMBRES

Article 61.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les Corts generals representen el poble espanyol i són formades pel Congrés de Diputats i el Senat.

2. Les Corts generals exerceixen la potestat legislativa de l'Estat, n'aproven els pressuposts, controlen l'acció del govern i tenen les altres competències que els atribueix la Constitució.

3. Les Corts generals són inviolables.

AUTORITAT SUPREMA

ESMENA

1. Sota reserva dels drets del poble i dels Estats confederats, l'autoritat suprema de la Confederació espanyola és exercida per les Corts generals, que componen el Congrés dels diputats i el Senat dels Estats.

2. Les Corts Generals exerceixen la potestat legislativa de la Confederació, aproven els seus pressuposts, controlen l'acció del govern i tenen les altres competències que els atribueix la Constitució.

3. Igual.

MOTIVACIÓ

1 i 2. Per coherència i per el principi democràtic de supremacia del legislatiu.

DEFENSA

El poble es reserva els seus drets d'acció directa que es troben escampats per tota la Constitució. Els Estats confederats es reserven llur sobirania també acuradament constitucionalitzada en aquestes esmenes. Però a nivell de conjunt les

Corts Generals encarnen la representació més directa i genuïna del conjunt dels ciutadans. Així, tot i que cal conservar l'equilibri dels diferents poders confederals, el legislatiu, concretat en les Corts Generals, és la font dels altres, com s'anirà veient en els articles següents.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Ningú no podrà ser membre de les dues cambres simultàniament, ni acumular l'acta d'una assemblea de comunitat autònoma amb la de diputat del Congrés.

2. Els membres de les Corts generals no estan lligats per mandat imperatiu.

3. Les reunions de parlamentaris que se celebrin sense convocatòria reglamentària no vincularan les Cambres i no podran exercir-ne les funcions, ni ostentar-ne els privilegis.

1. Ningú no podrà ser membre de les dues cambres simultàniament, ni acumular l'acte d'un parlament d'Estat amb la de diputat del Congrés general confederal.

2. Els membres de les Corts Generals no estaran lligats per mandat imperatiu.

3. Les reunions de parlamentaris que es celebrin sense convocatòria reglamentària no vincularan les Cambres, i els seus membres no podran exercir-ne les funcions ni ostentar-ne els privilegis que pel seu càrrec els corresponguin.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

DEFENSA

1. Per coherència amb el model confederal.

2 i 3. Senzills canvis redaccionals (única esmena d'aquest autor que fou votada positivament i integrada en el text de la Constitució).

Per coherència amb el model adoptat de Confederació, cal que ningú no pugui ser parlamentari de les dues Cambres Confederales alhora. Al seu torn, i pels mateixos raonaments esgrimits per la ponència i al Congrés de diputats, ningú que sigui parlamentari en el seu Estat confederat no ho pot ser alhora en la Confederació.

Així les coses, els parlamentaris tampoc no podran estar lligats per mandat imperatiu. Aquest Senador independent ha sentit en la seva persona els problemes dimanants d'una actuació per mandat imperatiu, i la trista experiència personal ha de servir perquè no es repeteixin fets paral·lels.

Les reunions de parlamentaris que se celebrin sense convocatòria reglamentària no vincularan les Cambres, i els seus membres no hi podran exercir les funcions ni ostentar els privilegis que els corresponguin pel seu càrrec.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. El Congrés es compon d'un mínim de tres-cents diputats i un màxim de quatre-cents, elegits per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret en els termes que la llei estableix.

2. La circumscripció electoral és la província. La llei distribuirà el nombre total de diputats, assignarà una representació mínima inicial a cada circumscripció i distribuirà la resta en proporció a la població.

3. L'elecció es verificarà a cada circumscripció atenent criteris de representació proporcional.

4. El Congrés és elegit per quatre anys. El mandat dels diputats acaba quatre anys després de la seva elecció o el dia de la dissolució de la Cambra.

5. Són electors i elegibles tots els espanyols en ple ús de llurs drets polítics. La llei reconeixerà i l'Estat facilitarà l'exercici del dret de sufragi als espanyols que es trobin fora del territori d'Espanya.

6. Les eleccions tindran lloc entre els 30 dies i els 60 dies posteriors a la terminació del mandat. El Congrés electe haurà de ser convocat dins els 25 dies següents a la celebració de les eleccions.

1. Igual.

2. Cada Estat elegirà un nombre de representants proporcional a la seva població. Es respectaran les regions i províncies autònomes, que, hauran de tenir com a mínim, un representant.

3. Igual.

4. Igual.

5. Són electors i elegibles tots els espanyols en ple ús de llurs drets polítics. La llei reconeixerà la confederació i facilitarà l'exercici del dret de sufragi als espanyols que es trobin fora del territori de la Confederació espanyola.

6. Igual.

MOTIVACIÓ

2 i 5. Per coherència.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. El Senat es compon de quatre senadors elegits pels votants de cada província en els termes que assenyali una llei orgànica.

2. Les comunitats autònomes que es constitueixin podran proposar d'acord amb allò que assenyalin llurs estatuts, en el marc d'una llei orgànica, dos candidats a senadors que seran nomenats pel rei. Aquest nombre es reduirà a un en el cas de les comunitats autònomes, l'àmbit de les quals no superi el d'una província.

3. La llei orgànica que, d'acord amb el que es disposa als apartats a) i c) de l'article 142, autoritzi la constitució de les comunitats autònomes, o dels territoris de règim autonòmic, en fixarà la representació al Senat.

4. El Senat és elegit per quatre anys.

El nombre de senadors que correspon a cada Estat és el de 31. En la distribució interna de cada Estat es respectaran les regions i províncies autònomes d'acord amb les pròpies constitucions.

MOTIVACIÓ

La distribució, igual per tots els Estats, respecta la igualtat de drets en els Estats petits.

DEFENSA

En els païssos on s'institucionalitzen dues Cambres, la segona o és un refugi d'aristòcrates privilegiats de vells règims o és la Cambra de les Nacionalitats. El primer cas no ens interessa. El segon, sí. Des d'aquesta òptica, el Congrés representa allò que és polític i la proporcionalitat de la població; el Senat que és estructural i la paritat de representació de les nacions, de forma que les més grans no devorin les més petites.

Els constituents majoritaris ens han estafat. La unitat territorial no és, en el text, la nacionalitat, ni tan sols la regió, és la província. Així es desequilibra la representació nacional, perquè les nacions grans tenen moltes províncies i les petites inclús només una, com és el cas d'Astúries.

L'oposició tractà de compensar això i aconseguí introduir algun representant per regió i algun altre per proporcionalitat d'habitans. Però tampoc les nacions tenen igual nombre de regions i això encara des-

equilibra més la paritat. I la introducció de la proporcionalitat per votació torna a convertir el Senat en quelcom d'hibrid que tendeix a mal assemblar-se al Congrés. La proposta de l'esmena és clara, senzilla i ajustada.

INELEGIBILITAT I INCOMPATIBILITAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. La llei electoral determinarà les causes d'inelegibilitat i incompatibilitat dels diputats i senadors que comprendran, en tot cas:

a) Els components del tribunal constitucional.

b) Els alts càrrecs de l'administració de l'Estat, que determini la llei, amb l'excepció dels membres del govern.

c) El defensor del poble.

d) Els magistrats, jutges i fiscals en actiu.

e) Els militars professionals, membres de les forces armades i cossos de seguretat, policia governativa, en actiu.

f) Els membres de les juntes electorals.

2. La validesa de les actes i credencials dels membres d'ambdues Cambres serà sotmesa al control judicial, en els termes que la llei estableixi.

ESMENA

1. La llei electoral determinarà les causes d'inelegibilitat i incompatibilitat dels diputats i senadors que comprendran en tot cas.

a) Els alts càrrecs de l'Administració de l'Estat que determina la llei amb l'excepció dels membres del govern.

b) El defensor del poble.

c) Els magistrats, jutges i fiscals en actiu.

d) Els militars professionals, membres professionals dels cossos de seguretat i de la policia governativa en actiu.

e) Els membres de les juntes electorals.

2. Cada Cambra rebrà i apreciarà la validesa de les actes i credencials de cada un dels seus membres. Contra la seva decisió l'afectat podrà recórrer a la sala del penal del Tribunal Confederal.

MOTIVACIÓ

1. Supressions per coherència.
2. Per coherència.

DEFENSA

1. Com es motivarà en la meua esmena al títol IX, desapareix el Tribunal Constitucional.
2. Es tracta de respectar la independència del poder legislatiu respecte del poder judicial.

Article 66.

INVIOLABILITAT, IMMUNITAT I REMUNERACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Els diputats i senadors gaudeixen d'inviolabilitat per les opinions manifestades en l'exercici de les seves funcions. Així mateix, gaudeixen d'inviolabilitat pels actes efectuats en l'exercici de llurs funcions, d'acord amb el que disposi una llei orgànica.

2. Durant el període del seu mandat, els senadors gaudeixen igualment d'immunitat i només podran ser detinguts en cas de flagrant delictes. No podran ser inculcats ni processats sense la prèvia autorització de la Cambra respectiva.

3. En les causes contra diputats i senadors serà competent la sala del penal del Tribunal Suprem.

4. Els diputats i senadors percebran una remuneració que serà fixada per les respectives Cambres.

1. Igual.
2. Igual.
3. En les causes contra diputats i senadors serà competent la sala del penal del Tribunal Confederal.
4. Igual.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

Article 67.

AUTONOMIA INTERIOR

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les Cambres estableixen els seus propis reglaments i l'estatut del seu personal, i aproven els seus pressupostos. Els reglaments seran sotmesos a votació final sobre la seva totalitat, per als quals es requerirà la majoria absoluta.

2. Les Cambres elegeixen llurs respectius presidents i els altres membres de les seves meses. Les sessions conjuntes seran presidides pel president del Congrés.

3. Els presidents de les Cambres exerceixen en nom d'aquestes, tots els poders administratius i les facultats de policia a l'interior de llurs seus.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les Corts Generals es reuniran anualment en dos períodes ordinaris de sessions. El primer, del setembre al desembre, i el segon del febrer al juny.

2. Les Corts Generals podran reunir-se en períodes extraordinaris a petició del govern, de la diputació permanent o de la majoria absoluta de qualsevol de les Cambres. Els períodes extraordinaris de sessions hauran de ser convocats pels respectius presidents sobre un ordre del dia determinat i seran clausurats una vegada aquest hagi estat esgotat.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les Cambres funcionaran en ple i per comissions.

2. Les Cambres podran delegar en comissions legislatives permanents l'aprovació de projectes o proposicions de llei sense perjudici de la competència del ple per a recaptar el debat i votació de qualsevol projecte o proposició.

3. Resten exceptuats del que s'ha disposat en l'apartat anterior la reforma constitucional, les qüestions internacionals, les lleis orgàniques i de bases i els pressupostos generals de l'Estat.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. El Congrés i, en el seu cas, amb dues Cambres conjuntament, podran nomenar comissions d'investigació sobre qualsevol afer d'interès públic. Llurs conclusions no seran vinculants per als tribunals ni afectaran les resolucions judicials, sense perjudici que el resultat de la investigació sigui comunicat al ministeri fiscal per a l'exercici de les accions oportunes, quan calgui.

2. Serà obligatori de comparèixer a requeriment de les Cambres. La llei regularà les sancions que es puguin imposar per incompliment d'aquesta obligació.

1. Les Cambres, per separat o conjuntament, podran nomenar comissions d'investigació sobre qualsevol afer d'interès públic. Les seves conclusions no seran vinculants per als Tribunals, no afectaran les resolucions judicials, sense perjudici que el resultat de la investigació sigui comunicat al ministeri fiscal per a l'exercici de les accions oportunes que calgui.

2. Igual.

MOTIVACIÓ

1. Devolució al Senat d'un dret que el text del Congrés li sostreu.

DEFENSA

Al present article s'han presentat deu esmenes, totes les quals tendeixen al mateix fi. En definitiva, el que els senyors esmenants pretenen és que el subjecte de l'article 70 siguin totes dues Cambres, és a dir, el Congrés de diputats i el Senat, en un mateix pla.

El text aprovat pel Congrés col·loca la Cambra alta en un segon pla, i en aquest cas, al meu entendre, el dret de què hom la priva és molt important.

Crec, i em sembla que opino com la

majoria, que el Senat ha de tenir potestat de nomenar comissions d'investigació pròpies, i potestat de participar en altres de conjuntes amb el Congrés. Que el Senat decideixi, en cada cas concret, de participar-hi o no, això és un altre afer. Per aquesta raó continuo mantenint l'esmena, que considero que té una redacció senzilla i clara. Comparant-la amb les altres esmenes equivalents presentades al mateix article, potser la redacció que us proposo ofereix l'avantatge de més senzillesa, claredat i agilitat.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

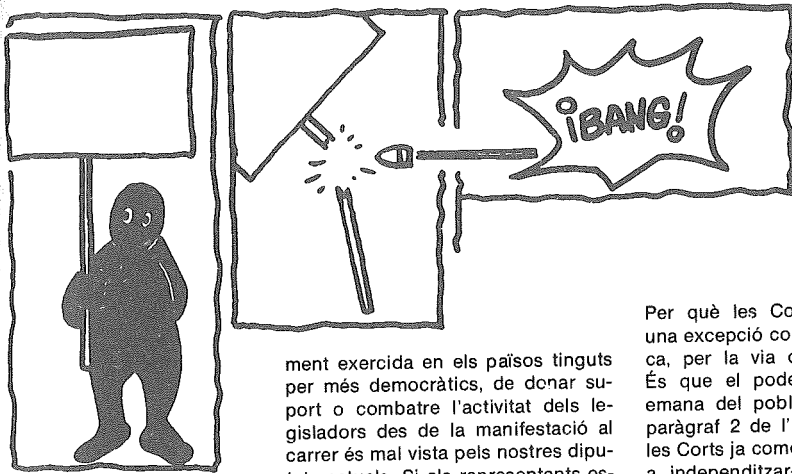
ESMENA

1. Les Cambres poden rebre peticions individuals i col·lectives, sempre per escrit; és prohibida la presentació directa per manifestacions ciutadanes.
2. Les Cambres poden remetre al Govern les peticions que rebin. El Govern està obligat a explicar-se sobre llur contingut sempre que les Cambres li ho exigeixin.

1. Les Cambres poden rebre peticions individuals i col·lectives, sempre per escrit.
2. Igual.

MOTIVACIÓ

1. La supressió es fonamenta en el respecte al dret de manifestació. Per coherència amb l'article 20 esmenat.
2. L'apartat segon d'aquest article queda d'acord amb el text aprovat pel Congrés.

DEFENSA

Ens trobem altra vegada amb un problema que toca l'exercici de la democràcia directa. El dret de manifestació, mal reconegut i mal protegit contra les crispacions de l'executiu en l'article 20, és aquí vetat explícitament. La pràctica, extensa-

ment exercida en els països tinguts per més democràtics, de donar suport o combatre l'activitat dels legisladors des de la manifestació al carrer és mal vista pels nostres diputats actuals. Si els representants escollits volguessin de debò servir la voluntat del poble que els va elegir, per què haurien de tenir por de la manifestació a les portes de les Corts? La manifestació, tan abundantment practicada en les àrees de llibertat, és un termòmetre permanent, és un sondeig d'opinió, és un canal de contacte entre el poble i els seus representants.

Per què les Corts haurien de ser una excepció com a objecte de crítica, per la via de la manifestació? És que el poder de les Corts no emana del poble, com reconeix el paràgraf 2 de l'article 1? O és que les Corts ja comencen a escapar-se i a independitzar-se d'aquesta emanació, com abans ho va fer la institució monàrquica en l'apartat 3 del mateix article, i l'exèrcit en l'apartat 8? Quantes institucions més s'aniran escapant del poder del poble, que acaba sempre essent un fantasma platònic? Proposo, doncs, simplement, la supressió de la segona part de l'apartat primer.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. A cada Cambra hi haurà una diputació permanent composta com a mínim de vint-i-un membres, que representaran els grups parlamentaris en proporció a llur importància numèrica.

2. Les diputacions permanents seran presidides pel president de la Cambra respectiva i tindran com a funcions les previstes en l'article 68 i la d'assumir les facultats que corresponguin a les Cambres, d'acord amb els articles 80 i 109, cas que les Corts haguessin estat dissoltes o hagués expirat llur mandat, i la de vetllar pels poders de les Cambres quan aquestes no estiguin reunides.

3. Expirat el mandat o en cas de dissolució, la diputació permanent continuarà exercint les seves funcions fins a la constitució de les noves Corts.

4. Reunida la Cambra corresponent la diputació permanent donarà compte dels assumptes tractats i de les seves decisions.

1. Igual.

2. Les diputacions permanents seran presidides pel president de la Cambra respectiva i tindran com a funcions les previstes en l'article 68 i la d'assumir les facultats que corresponguin a les Cambres, d'acord amb els articles 79, 80 i 109, cas que les Corts haguessin estat dissoltes o hagués expirat llur mandat i la de vetllar pels poders de les Cambres quan aquestes no estiguin reunides.

3. Igual.

4. Igual.

MOTIVACIÓ

2. Per coherència amb els articles 79 i 100.

DEFENSA

L'esmena presentada al present article setenta-dos, té la seva raó de ser en la necessària simplificació de l'estructura de l'organització estatal. Per una altra banda s'amplien les funcions consultives que han de complir les diputacions permanents de les Cambres, segons les meves esmenes als articles setenta-nou i vuitanta-dos, en uns supòsits el dictamen dels quals els ha de correspondre imperiosament.

Tot això comporta, com a conseqüència, la supressió d'una institució, com el Consell d'Estat, que

per la poca necessitat de les seves funcions, pot tenir-les suplides perfectament per les diputacions permanents de les Corts. Aquesta supressió l'he exposada en la meua esmena a l'article 100. I aquesta no és l'única raó que ens fet prendre aquesta posició, sinó que també s'ha de pensar en el problema del finançament, i per tant la seva inclusió com a partida en el pressupost general de l'Estat, que augmenta així de forma innecessària.

Històricament, al nostre país, les funcions que ha de complir el Consell d'Estat, tant en les seves atribucions al ple com en les seves atri-

bucions per actuació de la seva Comissió permanent, eren exclusivament de caràcter consultiu, per mitjà de dictàmens, redacció d'informes, en conflictes d'atribucions entre els diferents departaments ministerials, etc., que, és important assenyalar-ho, en cap cas no tenien el caràcter de vinculant. Això implica que, encara que l'opinió emesa fos orientativa, no obligava a res, i per tant la seva força intrínseca era ben poca. I tot el que he dit fins ara, senyors senadors, és fàcil de constatar només estudiant la llei del 25 de novembre de 1944, desenvolupada per decret del 13

d'abril de 1945 i de la lectura de les seves actuacions i transcendència en l'exercici de les seves funcions. A la sala n'hi ha que poden pensar, en contra de l'exposició que estem fent, que l'òrgan que proposem de suprimir existeix no solament a Espanya, sinó en molts altres països. És cert, però no podem oblidar una qüestió que considero d'importància vital: en el dret comparat trobem exemples nombrosos d'aquesta institució, om sempre té funcions semblants a les exercides pel Consell d'Estat a l'Estat espanyol. Però, a més, hi actua com a Tribunal en matèria contenciosa administrativa i, és en, això que resideix la seva veritable importància, en l'exercici de facultats del poder judicial, i la funció consultiva, no vinculat, que

efectuen, resta en un segon terme. N'hi ha que podrien pensar, i pel que s'ha dit fins ara tindrien raó, que tots els problemes plantejats es poden resoldre fàcilment, ja que l'article 100 aprovat pel Congrés de diputats remet a una regulació per la llei de la composició i competència del Consell d'Estat. Però abans de res hem de considerar que si els organismes que componen l'estructura de l'Estat han de fer unes tasques específiques, concretes, estables i, com ho diríem en termes econòmics, rendibles, crec que és clara, molt clara, l'escassa utilitat del manteniment, en el nostre ordenament jurídic, del Consell d'Estat. La seva funció la poden realitzar, indefectiblement, les diputacions permanents de les Corts.

Per acabar, en aquesta sala n'hi ha que podrien pensar, que la llei, quan en reguli les competències, també s'encarregarà de canviar-li la feina. Però si transforma les seves competències i facultats, ens trobarem en el cas de que la llei anirà en contradicció amb l'esperit dels articles de la Constitució que fan referència al Consell d'Estat i, si per una altra banda, se li volen donar competències semblants a les dels Tribunals contenciosos administratius, trobaríem l'obstacle del títol VI del text aprovat, en l'actualitat, pel Congrés. Per tot això, crec que la supressió del Consell d'Estat i l'adopció de les seves funcions per les diputacions permanents de les Cambres respon a una posició més lògica, econòmica i productiva.

Article 73.

PUBLICITAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Per adoptar acords les Cambres han d'estar reunides reglamentàriament i amb assistència de la majoria dels seus membres.

2. Aquests acords per a ser vàlids hauran de ser aprovats per la majoria dels membres presents, sense perjudici de les majories especials que estableixin la Constitució o les lleis orgàniques i les que per a elecció de persones estableixin els reglaments de les Cambres.

3. El vot de senadors i diputats és personal i indelegable.

Article 74.

LLEIS ORGÀNIQUES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Les reunions plenàries de les Cambres seran públiques, salvant l'acord en contra de cada Cambra, pres per majoria absoluta o segons el reglament.

Article 75.

DELEGACIÓ LEGISLATIVA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Són lleis orgàniques les relatives al desenvolupament de les llibertats públiques, a l'organització de les institucions centrals de l'Estat, les que aprovin els estatuts d'autonomia i el règim electoral general i les altres previstes en la Constitució.

2. Les lleis orgàniques hauran de ser aprovades, modificades o derogades per la majoria absoluta del Congrés.

ESMENA

1. Són lleis orgàniques les relatives al desenvolupament de les llibertats públiques confederals, a l'organització de les institucions centrals de la Confederació, a la ratificació de la formació o acceptació de nous Estats en la Confederació, al règim electoral general i a les altres previstes en la Constitució.

2. Les lleis orgàniques hauran d'ésser aprovades, modificades o derogades per la majoria absoluta de cada una de les Cambres.

MOTIVACIÓ

1. Per coherència.

2. Perquè les lleis orgàniques afecten no tan sols a la política més pròpia del Congrés, sinó també al nivell estructural més propi del Senat.

Article 76.

LLEIS DE BASES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les Corts generals podran delegar al govern la potestat de promulgar lleis sobre matèries determinades, no compreses en l'article anterior.

2. La delegació legislativa s'haurà d'atorgar mitjançant una llei de bases quan el seu objecte sigui la formació de textos articulats, o per una llei ordinària quan es tracti de refondre diversos textos legals en un de sol.

3. La delegació legislativa haurà d'atorgarse al govern, de manera expressa, per a cada cas concret i amb fixació del termini per al seu exercici. La delegació s'esgota per l'ús que en faci el govern mitjançant la publicació de la norma corresponent. No es podrà entendre concedida de manera implícita o per un temps indeterminat. Tampoc no es podrà permetre la sub-

delegació a autoritats diferents del propi govern.

4. Les lleis de bases delimitaran amb precisió l'objecte i abast de la delegació legislativa i els principis i criteris que han de seguir-se en el seu exercici.

5. L'autorització per a refondre textos legals determinarà l'àmbit normatiu a què es refereix el contingut de la delegació, especificant si es circumscriu a la mera formulació d'un text únic o si s'inclou la de regularitzar, aclarir i harmonitzar els textos legals que han de ser refosos.

6. Sense perjudici de la competència pròpia dels tribunals, les comissions de les Cambres podran demanar en el termini de sis mesos a partir de la utilització de dita delegació, la derogació de la legislació delegada en cas d'ús incorrecte de la delegació. La resolució correspon al ple del Congrés dels Diputats.

7. Les lleis de delegació podran establir en cada cas fórmules addicionals de control.

Article 77.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Les lleis de bases no podran en cap cas:

- a) Autoritzar la modificació de la mateixa llei de bases.
- b) Facultar per a dictar normes amb caràcter retroactiu.

LÍMITS

Article 78.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Quan una proposició de llei o una esmena fos contrària a una delegació legislativa en vigor, el govern podrà oposar-se a la seva tramitació. En tal cas, podrà presentar-se una proposició de llei per a la derogació total o parcial de la llei de delegació.

CONFLICTE LEGISLATIU

Article 79.

DECRETS LEGISLATIUS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Les disposicions del govern que continguin legislació delegada rebran el títol de decrets legislatius i seran sempre dictaminats pel consell d'Estat, que, en tot cas, es pronunciarà sobre la seva conformitat o disconformitat amb l'objecte, contingut i abast de la delegació.

ESMENA

Les disposicions del govern que continguin legislació delegada rebran el títol de decrets legislatius i seran sempre dictaminats per la Diputació Permanent del Congrés que, en tot cas, es pronunciarà sobre la seva conformitat o disconformitat amb l'objecte, contingut i abast de la delegació.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb l'article 99 esmenat.

DEFENSA

Vegi's la de l'article 72.

Article 80.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. En cas de necessitat extraordinària i urgent, el govern podrà dictar disposicions legislatives provisionals que prendran la forma de decrets-lleis, i que no podran afectar l'ordenament de les institucions centrals de l'Estat, als drets, deures i llibertats dels ciutadans regulats en el títol I, ni al règim de les comunitats autònomes, ni al dret electoral general.

2. Els decrets-lleis hauran de ser immediatament sotmesos a debat i votació de totalitat al Congrés dels diputats, convocat a l'efecte si no estigués reunit, en el terme dels trenta dies següents a la seva promulgació. El Congrés haurà de pronunciar-se expressament dintre de l'esmenat termini sobre la seva convalidació o derogació, per a la qual cosa el reglament establirà un procediment especial i sumari.

3. Durant el termini establert en el paràgraf anterior les Corts podran tramitar-los com projecte de llei pel procediment d'urgència.

DECRETS-LLEIS

ESMENA

1. En cas d'extraordinària i urgent necessitat, el Govern podrà dictar disposicions legislatives provisionals, que prendran la forma de decrets-lleis i que no podran afectar l'ordenament de les institucions generals de la Confederació, els drets, deures i llibertats dels ciutadans regulats en el títol I, el règim dels Estats de la Confederació, ni el dret electoral general

2. Igual.
3. Igual.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

DEFENSA

L'única esmena que es pretén en aqueste article és adequar l'expressió continguda en el paràgraf 1,

«al règim de les comunitats autònomes», al nou concepte necessari d'Estats Confederats, per coherència, segons s'indica en la motivació de l'esmena.

Article 81.

INICIATIVA LEGISLATIVA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. La iniciativa legislativa correspon al govern i als diputats, en la forma i amb els requisits que estableixi el reglament del Congrés.

2. El Senat podrà sol·licitar del govern l'adopció d'un projecte de llei o remetre a la mesa del Congrés una proposició de llei delegant davant de dita Cambra un màxim de tres senadors encarregats de la seva defensa.

3. El mateix dret podrà exercir-se també per les assemblees autònomes. En tal supòsit, s'actuarà d'acord amb el que disposa l'apartat anterior.

4. Una llei orgànica regularà les formes d'exercici i requisits de la iniciativa popular per a la presentació de proposicions de llei. En tot cas, s'exigiran no menys de 500.000 signatures acreditades, i no procedirà en matèria tributària o de caràcter internacional ni en allò relatiu a la prerrogativa de gràcia.

ESMENA

1. El dret d'iniciativa legislativa confederal correspon als diputats, als senadors, al Govern, als Estats confederats representats pels seus òrgans superiors de poder, a les comissions permanents de les Cambres Confederales, al Tribunal Confederal i al Fiscal general confederal d'acord amb una llei orgànica.

2. El dret d'iniciativa popular es podrà exercir amb la presentació de proposicions de llei articulades i motivades, significades per un mínim de cent mil electores d'acord amb una llei orgànica.

MOTIVACIÓ

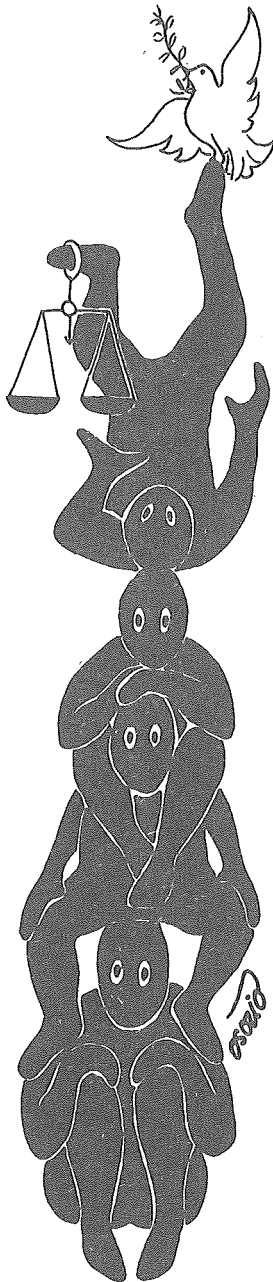
Ampliació d'iniciativa legislativa als tres poders delegats i al poder bàsic del poble.

DEFENSA

1. Entenem que la iniciativa legislativa ha de recaure en els tres poders delegats i, alhora, en el poder bàsic del poble. Per això trobem que l'article 81, aprovat pel Congrés de diputats i que nosaltres ara debatem, té un defecte greu. Diu l'article 81 que la iniciativa legislativa correspon al govern i als diputats en la forma i amb els requisits que estableix el reglament del Congrés. És greu, al nostre entendre, que el procediment de la iniciativa legislativa resti únicament en mans del reglament d'una Cambra, perquè pensem que no ha de ser un reglament, sinó una llei orgànica allò que convé, ja que aquesta mateixa Constitució, en el seu article 75, en enumerar i definir quines són les lleis orgàniques, ens en fa un «numerus apertus» que pel seu esperit ens fa interpretar que la potestat de la iniciativa legislativa ha de ser prevista i previnguda amb el mateix rang.

Encara més. L'article 81 estudiat ens diu en el seu apartat 2 o paràgraf segon que el Senat podrà sol·licitar del govern l'adopció d'un projecte de llei o remetre a la mesa del Congrés una proposició de llei, i delegar davant la Cambra sobredita un màxim de tres senadors encarregats de defensar-la. I jo pregunto: és aquesta la missió d'un Senat en un sistema bicameral modern? Perquè, si aquesta és tota la iniciativa legislativa que correspon a les vostres senyories i als nostres successors, i és aquesta la nostra manera de servir el país, no seria més econòmic que ens evitéssim pressupostos com el que estem consumint? I si prosseguim l'estudi detingut de l'article 81, ens trobem amb l'apartat 3, que preveu una certa activitat legislativa per a les anomenades assemblees de les comunitats autònomes. Afegeix que en aquest

cas s'actuarà igualment que en el cas del Senat. Si resulta que les assemblees de les comunitats autònomes tenen la mateixa iniciativa que el Senat, per què no agrupar-les en un mateix apartat?

2. Quina iniciativa popular o de base podrà triomfar si se li exigeix de recollir no menys de mig milió de firmes acreditades? Personalment tinc uns quants anys d'experiència en iniciatives populars, iniciatives de base que el poble ha necessitat amb la mateixa necessitat que l'aire que respira. Moltes d'aquestes iniciatives m'han portat a aquesta cambra. I això emparat en l'ambient general de campanya electoral, promogut amb la inversió per part de l'Estat i de totes les candidatures de molts milions en publicitat. Pretendre més de cent mil signatures per a una iniciativa legislativa és voler tancar la boca al poble. Una altra vegada la democràcia platònica. El nostre poble, acostumat a ser dominat per sistemes feudals, es deixa dominar per qualsevol publicitat que digui que el defensa. Però no es defensa el poble dient-ho, sinó treballant amb ell i en ell, suant, escoltant-lo, atenent-lo, servint-lo. Per aquestes raons considero que la iniciativa legislativa ens correspon a tots: a la base popular, mitjançant les seves proposicions avalades amb l'importantíssim nombre de cent mil firmes, per a evitar precisament l'ús incontrolat i absurd de possibles dominadors de masses, i correspon també aquesta iniciativa legislativa als tres poders delegats del poble, sigui en una primera fase a l'Estat al qual pertany, sigui en una segona fase a la Confederació a la qual també pertany. Per això considerem, finalment, que la iniciativa legislativa provingui de qui provingui, ha de ser regulada mitjançant una llei orgànica. Aquesta serà la seva garantia més gran.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els projectes de llei seran aprovats en consell de ministres, i sempre que es tracti de lleis orgàniques o de delegació legislativa requeriran dictamen previ del Consell d'Estat.

2. En la seva remissió al Congrés, hauran d'anar acompanyats d'una exposició de motius i de tots els antecedents que siguin necessaris per a pronunciar-s'hi.

ESMENA

Els projectes de llei confederal seran aprovats en Consell de Ministres i en la seva remissió al Congrés hauran d'anar acompanyats d'una exposició de motius i de tots els antecedents que siguin necessaris per a pronunciar-s'hi.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

DEFENSA

L'esmena que es presenta a aquest article té per finalitat la simplificació i claredat de la norma, perquè quan demanem la supressió del Consell d'Estat, previst i previngut en l'article 100 d'aquest text, volem evitar l'existència d'un organisme que té unes funcions molt limitades, i al mateix temps antidemocràtiques. Per aquesta raó, suprimim el dictamen d'aquest consell i, per això, per tal de procedir a l'elabo-

ració d'una llei confederal n'hi haurà prou amb la prèvia aprovació del consell de ministres i la seva remissió al Congrés dels diputats amb tots els antecedents necessaris i pertinents.

No es poden fer distincions entre lleis orgàniques i no orgàniques. Tampoc no és necessari que l'article que intentem esmenar tingui dos paràgrafs. La simplicitat i la no reiteració ha de ser una guia de tota norma constitucional.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

La tramitació de les proposicions de llei es regularà pels reglaments de les Cambres, sense que la prioritat deguda als projectes de llei impedeixi l'exercici de la iniciativa legislativa en els termes regulats en l'article 81.

Article 84.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Aprovat un projecte o proposició de llei pel Congrés dels diputats, el seu president en donarà compte immediatament al president del Senat, el qual el sometrà a la deliberació del Senat.

2. El Senat, en el termini d'un mes a partir del dia de la recepció del text, pot, mitjançant missatge motivat, oposar el seu veto, o introduir-hi esmenes. El veto haurà de ser aprovat per majoria absoluta. El projecte no podrà ser sotmès al rei, sense que el Congrés ratifiqui per majoria absoluta, en cas de veto, el text inicial, o es pronunciï sobre les esmenes acceptades o no per majoria simple.

3. El termini d'un mes es reduirà a deu dies naturals, en els projectes declarats urgents pel govern o pel Congrés dels diputats.

DEBAT AL SENAT

ESMENA

1. Igual.

2. El Senat, en el termini d'un mes a partir del dia de la recepció del text, pot, mitjançant missatge motivat, oposar el seu veto, o introduir-hi esmenes. El veto haurà de ser aprovat per majoria absoluta. El projecte no podrà ser sotmès al President de la Confederació, sense que el Congrés ratifiqui per majoria absoluta, en cas de veto, el text inicial, o es pronunciï sobre les esmenes acceptades o no per majoria simple.

3. El termini d'un mes es reduirà a deu dies naturals, en els projectes declarats urgents pel govern o per les Corts.

MOTIVACIÓ

2. Per coherència amb la forma d'Estat.

3. Per coherència i igualtat de facultats de les Cambres.

Article 85.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Les lleis aprovades per les Corts generals seran sancionades en el termini de quinze dies pel rei, que les promulgarà i ordenarà per a la seva immediata publicació.

PROMULGACIÓ

ESMENA

Les lleis aprovades per les Corts Generals seran promulgades en el termini de 15 dies pel President de la Confederació. Aquelles que tinguin caràcter d'urgència ho seran immediatament. Tot seguit ordenarà la seva immediata publicació.

MOTIVACIÓ

Es suprimeix el terme sanció per donar un excessiu poder a la persona única del President.

Article 86.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les decisions polítiques d'especial transcendència podran ser sotmeses a referèndum consultiu de tots els ciutadans.

2. El referèndum serà convocat pel rei, amb la ratificació del president del govern i el previ debat del Congrés dels diputats.

3. Una llei orgànica regularà les condicions i el procediment de les diverses modalitats de referèndum previstes en aquesta Constitució.

REFERÈNDUM

ESMENA

1. Les lleis i les decisions polítiques confederals d'especial transcendència podran ser sotmeses a referèndum de tots els ciutadans, consultiu o decisoriu a criteri de qui faci ús de la iniciativa.

2. El referèndum serà convocat pel President de la Confederació, a proposta del Govern, bé per iniciativa de la majoria absoluta de qualsevol de les dues Cambres, de les autoritats de tres Estats Confederals o de 200.000 (doscents mil) electors.

3. Igual.

MOTIVACIÓ

Per respecte al dret de participació directa dels ciutadans en els assumptes públics enunciat en l'article 23.

CAPÍTOL TERCER DELS TRACTATS INTERNACIONALS

Article 87.

CESSIÓ DE COMPETÈNCIES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Mitjançant llei orgànica es podrà autoritzar la celebració d'un tractat pel qual s'atribueixi a una organització o institució internacional en règim de paritat l'exercici de competències derivades de la Constitució.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. La prestació del consentiment de l'Estat per a obligar-se mitjançant tractats o convenis requerirà la prèvia autorització de les Corts generals en els següents casos: a) tractats de caràcter polític; b) tractats o convenis de caràcter militar; c) tractats o convenis que afectin la integritat territorial de l'Estat, o els drets i deures fonamentals establerts en el títol I d), tractats o convenis que impliquin obligacions importants per a la Hisenda Pública o suposen modificació o derogació d'alguna llei o exigeixin mesures legislatives per a la seva execució.

2. Les Corts generals seran immediatament informades de la conclusió dels restants tractats o convenis.

1. La prestació del consentiment de la Confederació per a obligar-se mitjançant tractats o convenis requerirà la prèvia autorització de les Corts Generals en els següents casos:

a) Tractats de caràcter polític o militar.

b) Tractats i convenis que afectin la integritat territorial de la Confederació o els drets i deures fonamentals establerts en la Constitució.

c) Tractats i convenis que impliquin obligacions importants per a la Hisenda Pública o suposi modificació o derogació d'alguna llei confederal o exigeixin mesures legislatives per a la seva execució.

2. Igual.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb la forma d'Estat.

Es suprimeix l'apartat b) que s'inclou en el a), corrent doncs, en conseqüència l'ordre correlatiu dels altres punts.

DEFENSA

L'esmena pretesa a aquest article 88, apartat 1, consisteix en la substitució del terme consentiment de l'Estat per consentiment de la Confederació, per raó de coherència amb la forma d'Estat.

La segona part o segon punt de l'esmena consisteix a refondre en un de sol els punts a) i b) s'aquest apartat primer aprovat pel Congrés de dipu-

tats, ja que en aquell text es diu: a) tractats o convenis de caràcter polític; b) tractats o convenis de caràcter militar.

Nosaltres entenem que el consentiment per a obligar-se ha de recaure amb la mateixa força i ha de ser el mateix per als casos de tractats i convenis, tant si són de caràcter polític com militar i, per tant, en crear la norma no hem de fer distincions.

Article 89.

INCONSTITUCIONALITAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Si el tribunal constitucional a requeriment del govern o de qualsevol de les Cambres declara que un tractat internacional conté estipulacions contràries a la Constitució, la seva celebració requerirà en tot cas la prèvia revisió constitucional.

ESMENA

Si el tribunal confederal, a requeriment del Govern confederal, o de qualsevol de les Cambres, declara que un tractat internacional conté estipulacions contràries a la Constitució, la seva celebració requerirà en tot cas la prèvia revisió constitucional.

MOTIVACIÓ

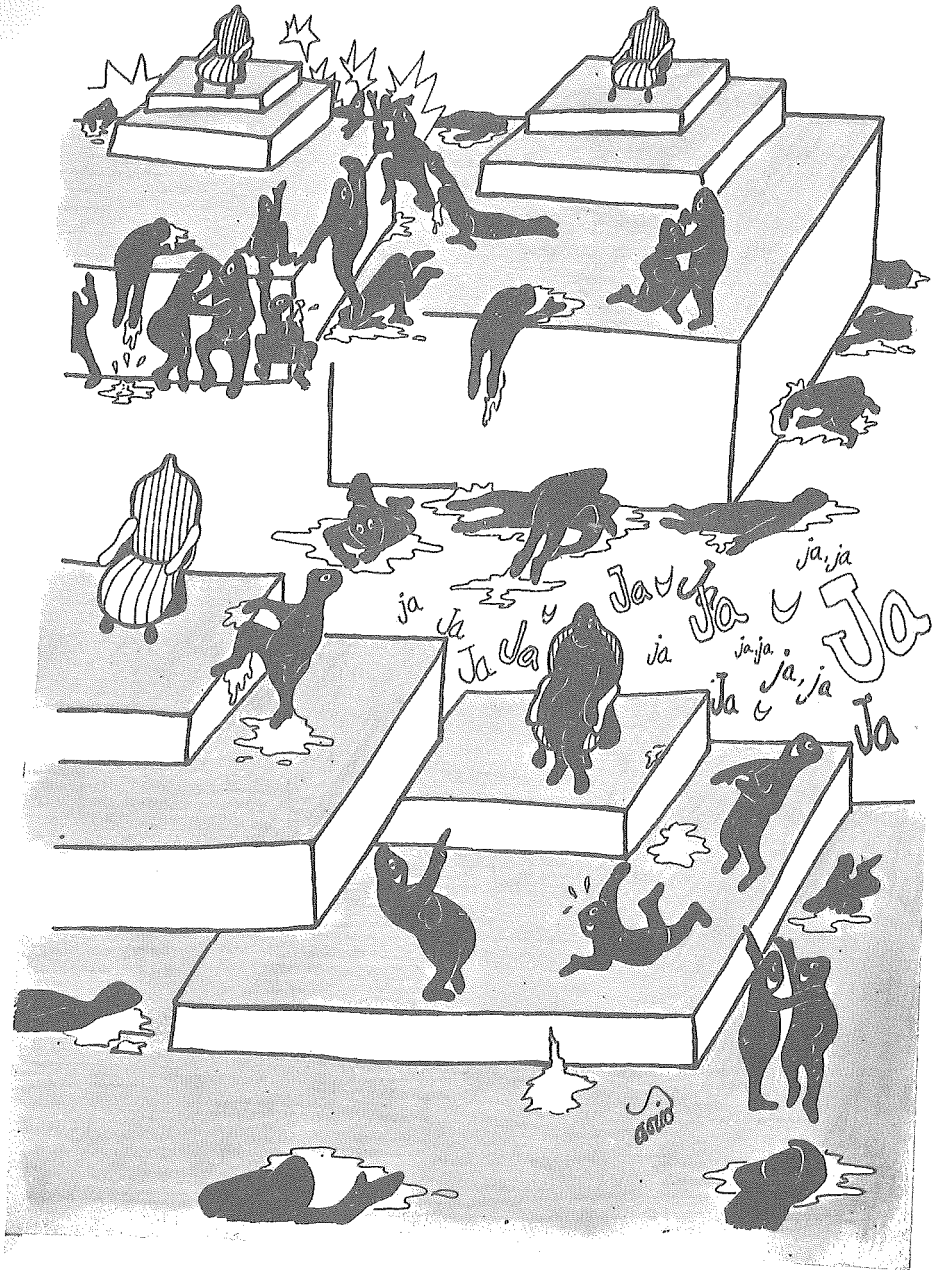
Per coherència amb la forma d'organització política.

Article 90.

VALIDESA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els tractats internacionals vàlidament celebrats, un cop publicats oficialment a Espanya, formaran part de l'ordenament intern. Les seves disposicions tan sols podran ser derogades, modificades o suspeses en la forma prevista en els mateixos tractats o d'acord amb les normes generals del dret internacional.

Article 91.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

El govern dirigeix la política, l'administració civil i militar i la defensa de l'Estat. Exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària d'acord amb la Constitució i les lleis.

Per coherència.

FUNCIONS

ESMENA

El Govern confederal dirigeix la política, l'administració civil i militar i la defensa de la confederació; **exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària d'acord amb la Constitució i les lleis.**

MOTIVACIÓ

Article 92.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El govern es compon del president, dels vice-presidents si convé, dels ministres i dels altres membres que la llei estableixi.
2. Una llei orgànica regularà la composició del govern i l'estatut i les incompatibilitats dels seus membres.
3. Els membres del govern no podran exercir altres funcions representatives que les derivades del mandat parlamentari, ni qualsevol altra funció pública que no derivi del seu càrrec, ni cap activitat professional o mercantil.
4. El president dirigeix l'acció del govern i coordina les funcions dels altres membres del gabinet sense perjudici de la competència i responsabilitat directa d'aquest en la seva gestió.

COMPOSICIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ**ESMENA**

1. Després de cada renovació del Congrés dels diputats i en els altres supòsits constitucionals en els quals així procedeixi, el rei, prèvia consulta amb els representants designats pels grups polítics amb representació parlamentària i per mitjà del president del Congrés, proposarà un candidat a la presidència del govern.

2. El candidat proposat, conforme al que preveu l'apartat anterior, exposarà davant el Congrés dels diputats el programa polític del govern que pretengui formar i sol·licitarà la confiança de la Cambra.

3. Si el Congrés dels diputats, pel vot de la majoria absoluta dels seus membres, atorga la seva confiança a dit candidat, el rei el nomenarà president del govern.

4. Si no assolís dita majoria, les successives propostes es tramitiran en la forma prevista als apartats anteriors i la confiança es considerarà atorgada si el Congrés dels diputats la vota per majoria simple.

5. Si en el termini de dos mesos a partir de la primera votació d'investidura cap candidat no hagués obtingut la confiança del Congrés, el rei, a proposta del seu president, el dissoldrà i convocarà noves eleccions.

6. Els altres membres del govern seran nomenats i destituïts pel rei, a proposta del seu president.

1. En iniciar-se cada legislatura i en els altres supòsits constitucionals en els quals així procedeixi, el Congrés dels Diputats, sense debat previ, elegirà President del Govern confederal d'entre els candidats proposats pels grups parlamentaris. Serà elegit qui reuneixi el vot de la majoria absoluta de la Cambra.

2. Si cap dels candidats no obtingués la majoria absoluta dels sufragis en tres votacions celebrades en dies consecutius, serà elegit el candidat que obtingui en següent votació la majoria simple relativa dels vots. El candidat així elegit, en el termini de set dies, haurà de formar Govern i comparèixer davant del Congrés per exposar el seu programa polític, per rebre la confiança de la Cambra per vot de la majoria absoluta dels seus membres.

3. El President de la Confederació nomenarà President de Govern el candidat així elegit i confirmat.

4. Si en el termini de dos mesos a partir de la primera votació d'investidura cap candidat no hagués obtingut la confiança de les Cambres reunides, el President de la Confederació, a proposta del President del Congrés, les dissoldrà i convocarà noves eleccions.

5. Els altres membres del govern, també en proporció als Estats, seran nomenats i destituïts pel President de la Confederació a proposta del President del govern.

MOTIVACIÓ

1. La iniciativa de la determinació del President de Govern passa del Rei al Congrés de Diputats per coherència amb l'article 61.1 esmenat.

2. Proporcionalitat dels membres del gabinet per respectar els diferents Estats que formen part de la Confederació.

3. Per coherència.

4. Es suprimeix el del text del Congrés per estar inclòs en l'apartat segon del present article esmenat. Els altres per coherència.

Article 94.

CESSACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El govern cessa després de la celebració d'eleccions generals, en cas de pèrdua de la confiança parlamentària, o per dimissió, mort o incapacitat del seu president.

2. El govern cessant continuarà en funcions fins a la presa de possessió del nou govern.

Article 95.

RESPONSABILITATS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. La responsabilitat criminal del president i els altres membres del govern serà exigible, si convé, davant la sala del penal del Tribunal Suprem.

2. Si l'acusació fos per traïció o per qualsevol delictes contra la seguretat de l'Estat en l'exercici de les seves funcions, tan sols podria ser plantejada per iniciativa de la quarta part dels membres del Congrés, i amb l'aprovació de la majoria absoluta de la Cambra.

3. La prerrogativa reial de gràcia no serà aplicable a cap dels supòsits d'aquest article.

1. La responsabilitat criminal del president i els altres membres del govern serà exigible, si convé, davant la sala del penal del Tribunal Confederal.

2. Si l'acusació fos per traïció o per qualsevol delictes contra la seguretat de la Confederació en l'exercici de les seves funcions, tan sols podria ser plantejada per iniciativa de la quarta part dels membres del Congrés i amb l'aprovació de la seva majoria absoluta.

3. La prerrogativa de gràcia no serà aplicable a cap dels supòsits d'aquest article.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb el sistema Confederal i amb la forma d'Estat.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. L'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos col·lectius i actua amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació amb submissió plena a la llei i el dret.

2. Els òrgans centrals i perifèrics de l'Administració de l'Estat són creats, regits i coordinats d'acord amb la llei.

3. La llei regularà l'estatut dels funcionaris públics, l'accés a la funció pública d'acord amb els principis de mèrit i capacitat, les condicions de l'exercici del seu dret a sindicació, el sistema d'incompatibilitats i les garanties per a la imparcialitat política en l'exercici de les seves funcions.

1. L'Administració pública confederal serveix amb objectivitat els interessos col·lectius i actua amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei, sense interferir en els afers reservats a les administracions dels Estats confederats.

2. Els òrgans centrals i perifèrics de l'Administració confederal seran creats, modificats i suprimits pel Govern Confederal, d'acord amb la llei. No existirà la figura del Governador civil ni la de representant de l'Administració o del Govern confederal en els Estats.

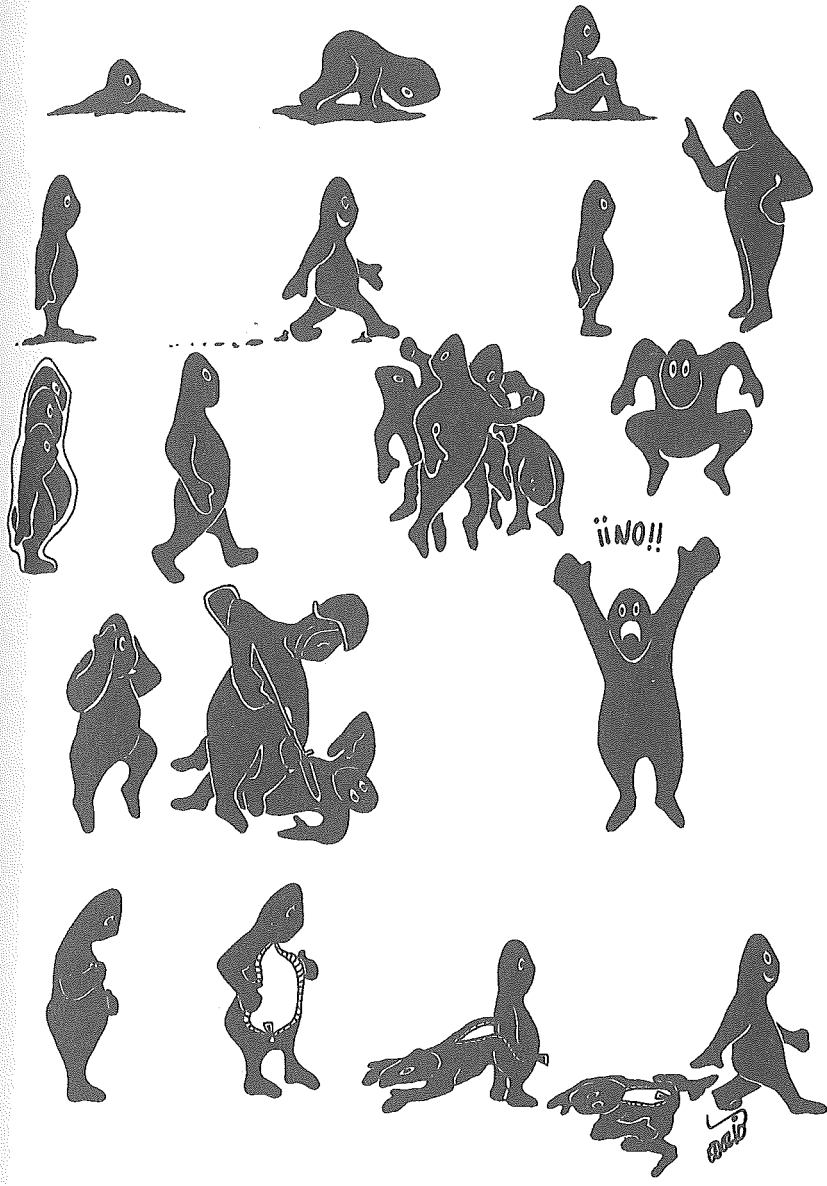
3. La llei regularà l'estatut dels funcionaris públics, l'accés a la funció pública d'acord amb els principis de caràcter i mèrit, les condicions del respecte al seu dret a sindicació, el sistema d'incompatibilitats i les garanties per a la imparcialitat política en l'exercici de les seves funcions.

4. En els càrrecs suprems de la Confederació es nomenaran funcionaris provinents de tots els Estats, en proporció adequada. Les persones encarregades de les altres funcions confederals a cada Estat es seleccionaran, per regla general, en l'Estat on exerceixen la seva activitat.

MOTIVACIÓ

1, 2, 3 i 4. Millores introduïdes per coherència amb la forma d'organització política.

onfe
s in
o el
cep
ord
lle
vat
con

erico
era
Go
lle
ado
dm
l e

del
nci
s de
de
o, e
ga
tica
ns.
e la
cio
en
nes
oni
cio
t on

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ**ESMENA**

1. Les forces i els cossos de seguretat, sota la dependència del govern, tindran la missió de protegir l'exercici lliure dels drets i llibertats, i garantir la seguretat ciutadana.

2. Una llei orgànica determinarà les funcions, els principis bàsics d'actuació i els estatuts de les forces i els cossos de seguretat.

1. Els estats de la Confederació deleguen en ella la legislació de la funció militar i posen sota la dependència del Govern confederal la seva execució directa. Les forces armades, constituïdes per l'exèrcit de terra, l'armada i l'exèrcit de l'aire, tenen com a missió garantir la independència de la Confederació.

2. Existiran forces armades i cossos no armats de seguretat confederal sota la dependència del govern confederal. Tindran la missió de garantir la seguretat personal del ciutadà i el lliure exercici dels seus drets i llibertats, sempre actuant subsidiàriament davant les responsabilitats prioritàries de seguretat dels Estats. Mai no intervindran en el seu interior si no és a petició de les seves autoritats. Gradualment, els cossos no armats de seguretat civil els anirà substituint.

3. Una llei orgànica regularà les bases de l'organització militar i una altra determinarà les funcions, els principis bàsics d'actuació i els estatuts de les forces i els cossos de seguretat, sempre dintre dels principis de la present Constitució confederal.

MOTIVACIÓ

1. S'afegeix el paràgraf primer per tal d'explicar la cessió de competències en matèria militar a la Confederació. El paràgraf recull part de l'article 8 que troba ací, millor acolliment.

2. Per coherència amb la forma d'organització política, corrent-se el número del paràgraf per haber-se afegit l'anterior.

3. Es corre el número del paràgraf. Per coherència amb els paràgrafs anteriors esmenats en aquest article.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

La llei regularà: a) L'audiència dels ciutadans directament o per mitjà de les organitzacions i associacions reconegudes per la llei en la formació de les disposicions administratives que els afectin. b) L'accés dels ciutadans als arxius i als registres administratius, excepte en allò que afecta la seguretat i la defensa de l'Estat, la investigació dels delictes i la intimitat de les persones. c) El procediment a través del qual els actes administratius han de produir-se, sense que en cap cas pugui ometre's el tràmit d'audiència de l'interessat.

ESMENA

1. El dret de participació dels ciutadans directament o per mitjà de les organitzacions, associacions i assemblees populars reconegudes per la llei es podrà exercir en la formació de les disposicions administratives que els afectin.

2. El dret d'informació dels ciutadans es podrà exercir amb l'accés als arxius i registres administratius, excepte en allò que afecta la seguretat; la defensa de la confederació i la intimitat de les persones. Aquest darrer cas no serà obstacle a l'exercici d'aquest dret quan la informació afecti a la protecció dels interessos de la societat.

3. La llei regularà aquests drets i el procediment a través del qual els actes administratius han de produir-se, sense que en cap cas pugui ometre's el tràmit d'audiència i de possibilitat de participació de l'interessat.

MOTIVACIÓ

Afirmació dels drets de participació i d'informació a propòsit de les disposicions administratives, en vistes a equilibrar el pes de la democràcia directa al costat de democràcia representativa en un sistema mixt de participació.

DEFENSA

Al segle passat van ser llargs els debats sobre la compensació que s'hauria d'introduir en la Constitució per a equilibrar la democràcia de representació parlamentària a través dels partits amb alguna dosi moderada de participació directa del ciutadà en els tres poders: legislatiu, judicial i executiu. La sobirania està en el poble i d'alguna forma el poble, que dona la representació per les urnes ha de poder controlar-la.

S'ha argumentat que en el segle XX l'aparició dels partits de masses

obria camins per a la intervenció del poble des de dins mateix dels partits, i així poden desaparèixer els residus de democràcia directa.

Mirem, dinc, com la realitat va per camins oposats a les aparences. En tots els països on s'han implantat els grans partits de masses l'efecte produït ha estat l'invers a la democràcia: la despolitització dels multitudinaris socis numeraris d'aquests partits, els quals ni tans sols no és possible d'anomenar-los militants sense contravenir les lleis de les etimologies.

Aquests massius socis numeraris cotitzen per compte corrent al partit

cada mes. Dormen durant l'interval que va entre elecció i elecció. Acudeixen a festes divertides, amb atraccions, organitzades pel partit de tant en tant, dins d'un parc, a la platja, o en un càmping, amb algun míting polític escadusser, més ple de consignes que no pas d'idees. I quan arriba una campanya electoral surten a cridar amb altaveus i a enganxar propaganda, de signe més publicitari que no pas informatiu, pels carrers. I tot això no vol dir que molts partits que es pensen que són de masses no continuïn essent partits de minories.

La finalitat de la democràcia és pro-

moure la més gran participació popular. Els partits, especialment els que vulguin ser populars, a parer meu, haurien de canviar de tàctica i promoure les assemblees populars, les organitzacions de masses autònomes, les associacions de veïns, els moviments espontanis, aquesta praxi del poble que, segons el mateix Marx, dicta la teoria i la política. Cal obeir el poble, estudiar-lo, auscultar-lo, deixar-lo créixer, expandir-se i expressar-se a la seva manera. Cal protegir-lo constitucionalment dels manipuladors desadrensius.

És bo treballar i influir sobre el poble, és el treball polític, és el treball de govern, però sempre amb programes extrets de l'observació objectiva i científica de les línies profundes del desig del poble, no amb

programes i decisions polítiques gestades dins els despatxos, en intrigues de passadís o als sopars de selectes que no conviuen amb els treballadors dels barris, els pagesos de la muntanya, els usuaris del metro. Els partits de masses del segle XX tendeixen a separar la base dels pocs entesos concentrats a dalt de tot. Per això, ara molt més que en el segle XIX (i no parlem dels visigots del segle V) és urgent obrir camí a la democràcia de base, per corregir i complementar, no per negar, la democràcia de representació. Avui, amb els mitjans electrònics i arquitectònics que tenim són possibles assemblees molt més nombroses que les dels visigots a la llum de la lluna, i a més la representació assembleària per torns permet de subdividir per barris, per carrers, per

cases, per empreses, les assemblees de base i convocar assemblees més àmplies sense que aquests representants es converteixin en élites.

En el cas concret de la participació en l'executiu, que ocupa aquí la nostra atenció, l'esmena parla de drets de participació, i no solament d'audiència i d'informació. Tractant-se de l'executiu, que per ell mateix i sobretot en els darrers temps tendeix a ser cada dia més absorbent, convenia reforçar aquests drets de base. Tampoc ni l'executiu ni el judicial no poden impedir investigacions populars, com voldria el text. Ni es pot impedir la crítica de la corrupció, amb incidència social amb l'exclusa de la protecció de la intimitat a base de lleis antilibel com la que tenim.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els tribunals controlen la potestat reglamentària i la legalitat de l'actuació administrativa, així com la subjecció d'aquesta als fins que ho justifiquen.

2. Els particulars, en els termes establerts per la llei, tindran dret a ser indemnitzats per tota lesió que pateixin en qualsevol dels seus béns i drets, llevat dels casos de força major, sempre que aquella lesió sigui conseqüència del funcionament dels serveis públics.

ESMENA

1. El Tribunal Confederal controla la potestat reglamentària i la legalitat de l'actuació governativa i administrativa confederal, així com la subjecció d'aquesta als fins que la justifiquen.

2. Els particulars, en els termes establerts per la llei, tendran dret a ser indemnitzats, a càrrec de l'Administració, per tota lesió i per acció o omissió que pateixin en qualsevol dels seus béns i drets, llevat dels casos de força major, sempre que aquella lesió sigui conseqüència del funcionament dels serveis públics.

MOTIVACIÓ

Per coherència.

DEFENSA

A l'apartat primer, la meua esmena afegeix al text que diu: «Els Tribunals controlen la potestat reglamentària i la legalitat de l'actuació administrativa», «de l'actuació governativa i administrativa».

L'article al qual s'ha presentat l'esmena diu que «la potestat reglamentària i la legalitat de l'actuació administrativa així com el sotmetiment d'aquesta als fins que la justifiquen», està controlada pels tribunals. I no diu l'article que els tribunals hagin de controlar l'actuació governativa. Si es controla la potestat reglamentària i la legalitat de l'actuació administrativa, també cal controlar la le-

galitat de l'actuació governativa. Si es manté el text aprovat pel Congrés dels Diputats, aquest article estaria en franca oposició amb l'article 91 dels que també són aprovats pel Congrés, perquè, com indica aquest article, el Govern «... exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària, d'acord amb la Constitució i les lleis», i aquesta funció executiva escaparia al control dels tribunals. Amb la nostra esmena allò que es pretén és que l'actuació o funció executiva o governativa estigui controlada pels Tribunals, que són, en definitiva, el Poder Judicial. La redacció de l'article aprovat pel Congrés respira un marcat aire de «l'ancien régime», en el que el Govern

era només l'òrgan suprem de l'Administració. I el Govern és actualment un òrgan polític i no administratiu, i també cal que sigui especialment controlat pel Poder Judicial no solament en l'exercici de la facultat reglamentària, ans també en la seva funció executiva. Perquè si estem en un Estat de dret —i això consta en l'apartat 1 de l'article 1 de la Constitució—, el Poder Públic està sota l'imperi de la llei i, per tant, sota els Tribunals, i això no s'aclara en cap altre punt de la Constitució. A l'apartat segon —senzillament és un enriquiment—, quan parlo del dret a la indemnització dels particulars, afegeixo «a càrrec de l'Administració». Res més.

Article 100.

CONSELL D'ESTAT (SUPRESSIÓ)

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

El Consell d'Estat és l'òrgan consultiu suprem en afers de govern i administració. La llei regularà la seva composició i competència.

MOTIVACIÓ

Es suprimeix per simplificació de l'estructura orgànica de la Confederació.

DEFENSA

Vegi's la feta a propòsit de l'esmena a l'article 72.

TÍTOL V DE LES RELACIONS ENTRE EL GOVERN I LES CORTS GENERALS

Article 101.

RESPONSABLE DAVANT EL CONGRÉS

1. El govern respon solidàriament de la seva gestió política davant el Congrés de diputats.
2. En cada període ordinari de sessions del Congrés se celebrarà almenys un debat respecte a l'orientació de la política general del govern.
3. El govern pot formular declaracions de política general davant totes dues Cambres.

Article 102.

INFORMACIÓ I AJUDA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Les Cambres i les seves comissions podran demanar, per mitjà dels presidents d'aquelles, la informació i l'ajut que els calgui al govern i els seus departaments i a qualsevol autoritat de l'Estat i de les comunitats autònomes.

ESMENA

Les cambres confederals i les seves comissions podran demanar, per mitjà dels presidents d'aquelles, la informació i l'ajut que els calgui al Govern, als seus departaments i a qualsevol autoritat de la Confederació i dels Estats que la componen.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb l'organització política.

Article 103.

PRESENCIA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les Cambres i les seves comissions poden reclamar la presència dels membres del govern.

2. Els membres del govern tenen accés a les sessions de les Cambres i a les seves comissions i la facultat de fer-s'hi escoltar, i podran sol·licitar que informin davant les Cambres els funcionaris dels seus departaments.

Article 104.

INTERPEL·LACIONS, PREGUNTES, MOCIONS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El govern i cadascun dels seus membres estan sotmesos a les interpel·lacions i preguntes que hom els formuli a les Cambres. Per aquesta classe de debat els reglaments establiran un temps mínim setmanal.

2. Tota interpel·lació podrà donar lloc a una moció en la qual la Cambra manifesti la seva posició.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

El president del govern, prèvia deliberació del consell de ministres, pot plantejar davant el Congrés dels diputats la qüestió de confiança respecte al seu programa o sobre una declaració de política general. La confiança es considerarà atorgada quan hi voti a favor la majoria absoluta dels diputats.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El Congrés dels diputats pot exigir la responsabilitat política del govern mitjançant l'adopció per majoria absoluta de la moció de censura.

2. La moció de censura haurà de ser proposada almenys per la desena part dels diputats i haurà d'incloure un candidat a la presidència del govern.

3. La moció de censura no podrà ser votada fins que no passin cinc dies des de la seva presentació. En els dos primers dies de dit termini podran presentar-se mocions alternatives.

4. Si la moció de censura no fos aprovada pel Congrés, els seus signataris no en podran presentar una altra durant el mateix període de sessions.

Article 107.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Si el Congrés nega la seva confiança al govern, aquest presentarà la seva dimissió al rei, i a continuació es procedirà a la designació del president de govern segons el que disposa l'article 93.

2. Si el Congrés adopta una moció de censura, el govern presentarà la seva dimissió al rei i el candidat inclòs en aquella s'entendrà investit de la confiança de la Cambra als efectes previstos a l'article 93. El rei el nomenarà president del govern.

DIMISSIÓ

ESMENA

1. Si el Congrés nega la seva confiança al govern, aquest presentarà la seva dimissió al President de la Confederació, i a continuació es procedirà a la designació del president de govern, segons el que disposa l'article 93.

2. Si el Congrés adopta una moció de censura, el govern presentarà la seva dimissió al President de la Confederació i el candidat inclòs en aquella s'entendrà investit de la confiança de la cambra als efectes previstos en l'article 93. El president de la confederació el nomenarà president del govern.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb la forma orgànica política adoptada.

Article 108.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El president del govern, prèvia deliberació del consell de ministres, i sota la seva exclusiva responsabilitat, podrà proposar la dissolució de les Corts generals, que serà decretada pel rei. El decret de dissolució fixarà la data de les eleccions del Congrés.

2. La proposta de dissolució no podrà presentar-se quan el Congrés tramiti una moció de censura.

3. No procedirà nova dissolució abans que transcorri un any des de l'anterior llevat de si es refereix al que disposa l'article 93 apartat 5.

DISSOLUCIÓ

ESMENA

1. El President del Govern, prèvia deliberació del consell de ministres i sota la seva exclusiva responsabilitat, podrà proposar la dissolució del Congrés, que serà decretada pel President de la Confederació. El decret de dissolució fixarà la data de les eleccions del Congrés.

2. Igual.

3. Igual.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb la forma orgànica política adoptada.

ALARMA, EXCEPCIÓ, SETGE

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Una llei orgànica regularà els estats d'alarma d'excepció i de setge i les competències i limitacions corresponents.

2. L'Estat d'alarma serà declarat pel govern mitjançant decret acordat en consell de ministres per termini màxim de quinze dies, el qual en donarà compte al Congrés de diputats, reunit immediatament a l'efecte, sense l'autorització del qual el dit termini no podrà ser prorrogat. El decret determinarà l'àmbit territorial al qual s'entenen els efectes de la declaració.

3. L'estat d'excepció serà declarat pel govern mitjançant decret acordat en consell de ministres prèvia autorització del Congrés dels diputats i, en cas de no estar reunit aquest, de la diputació permanent. L'autorització i la proclamació de l'estat d'excepció n'haurà de determinar expressament els efectes, l'àmbit territorial al qual s'estén i la seva durada, que no podrà excedir de trenta dies, prorrogables per un altre termini igual amb els mateixos requisits.

4. L'estat de setge serà declarat per la majoria absoluta del Congrés dels diputats a proposta exclusiva del govern. El Congrés en determinarà l'àmbit territorial, la durada i les condicions.

5. No podrà procedir-se a la dissolució del Congrés mentre estiguin vigents alguns dels estats compresos en el present article. Dissolt el Congrés o expirat el seu mandat, si es produís alguna de les situacions que donen lloc a qualsevol d'aquests estats, s'entendran prorrogats els seus poders mentre aquesta situació continuï, i seran automàticament convocades les Cambres si no estiguessin en període de sessions. El seu funciona-

1. Igual.

2. Igual.

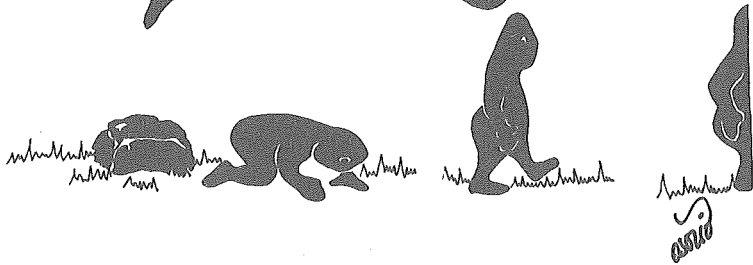
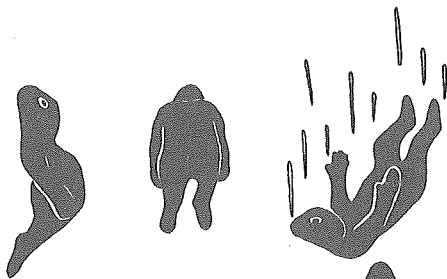
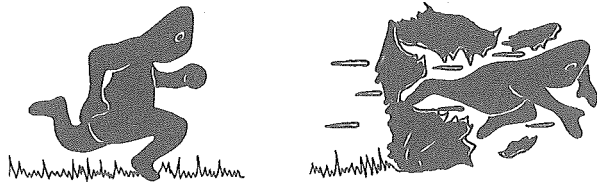
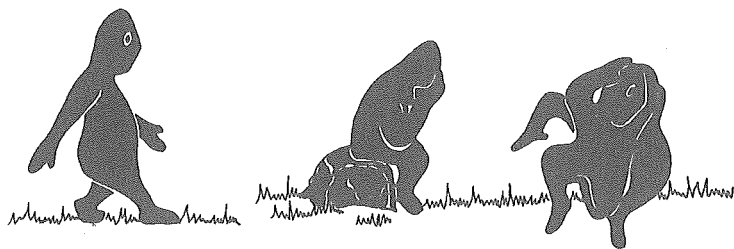
3. Igual.

4. L'estat de setge serà declarat per la majoria absoluta del Congrés de Diputats, a proposta exclusiva del Govern. El Congrés en determinarà l'àmbit territorial, la durada i les condicions. Tant per a l'estat d'excepció com per al de setge, també caldrà autorització prèvia del Senat quan afecti a tot el territori confederal o de l'autoritat de cada Estat afectat, segons fixi la seva Constitució, en cas contrari.

5. Expirat el mandat de les Cambres, si es produïa alguna de les situacions que donen lloc a qualsevol d'aquests estats, s'entendran prorrogats els seus poders mentre aquesta situació continuï i seran automàticament convocades les Cambres si no estiguessin en període de sessions. El seu funcionament, així com els dels altres poders constitucionals de la Confederació, no podrà interrompre's durant la vigència d'aquests estats.

6. Igual.

eciar
ongre
va de
nina
s con
cepo
cald
qua
l o d
t, se
n ca
Can
es si
seve
rorre
uest
atica
si no
sions
s del
de la
pre
stats

ment, així com el dels altres poders constitucionals de l'Estat, no podrà interromprés durant la vigència d'aquests estats.

6. La declaració dels estats d'alarma, excepció i setge no modificarà el principi de responsabilitat del govern i dels seus agents reconeguts en la Constitució i les lleis.

MOTIVACIÓ

4. Per respecte a la forma d'estructura política adoptada.
5. Per coherència en l'apartat 5 solament es canvia el terme Estat pel de Confederació, quedant idènticament la resta.

TÍTOL VI DEL TRIBUNAL CONFEDERAL

Esmena a l'anunciat del títol sisè (VI)

TÍTOL VI DEL PODER JUDICIAL

MOTIVACIÓ

Per coherència amb el model polític adoptat.

Article 110.

FINALITAT, MEMBRES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. La justícia emana del poble i s'administra en nom del rei per jutges i magistrats integrants del poder judicial independents, inamovibles, responsables i sotmesos únicament a l'imperi de la llei.

2. Els jutges i magistrats no podran ser destituïts, suspesos, traslladats ni jubilats sinó per alguna de les causes previstes en la llei i amb les garanties contingudes en aquesta.

3. L'exercici de la potestat jurisdiccional en tota mena de processaments, jutjant i fent executar allò que s'ha jutjat correspon exclusivament als jutjats i tribunals determinats per les lleis, segons normes de competèn-

ESMENA

1. La justícia emana del poble i s'administra en el seu nom. És de competència de cada Estat confederal l'administració de la seva justícia.

2. Existeix un Tribunal confederal per a l'administració de justícia en matèria confederal. Existeix a més un jurat per als afers penals confederals.

3. Els membres d'aquest tribunal seran independents, responsables, sotmesos només a l'imperi de la llei i al principi d'unitat jurisdiccional. No podran ser separats, suspesos, traslladats ni jubilats, sinó per alguna de les causes previstes en la llei i amb les garanties previstes en aquestes.

4. La justícia s'administrarà en la llengua dels justiciables.

cia i procediment que aquestes estableixin.

4. Els jutjats i tribunals no exerciran més funcions que les assenyalades a l'apartat anterior i les que expressament els siguin atribuïdes per la llei en garantia de qualsevol dret.

5. El principi d'unitat jurisdiccional és la base de l'organització i funcionament dels tribunals. La llei regularà l'exercici de la jurisdicció militar en l'àmbit estrictament castrense i en els supòsits d'estat de setge d'acord amb els principis constitucionals.

6. Es prohibeixen els tribunals d'excepció.

MOTIVACIÓ

- 1, 2 i 3. Per coherència amb el model polític.
4. Dret bàsic.

DEFENSA

4. El meu text diu: «La justícia s'administrarà en la llengua dels qui siguin jutjats.» És una defensa, una protecció d'aquest dret, reconegut internacionalment, que tota

persona té dret a ser escoltada en el seu propi idioma. Perquè la presència davant un tribunal no és per motius fútils, sinó per motius importantíssims, i aquest dret és reconegut a tot arreu. Al nostre Estat plurilingüístic es poden donar molt

sovint casos d'indefensió per causa de l'idioma. Em sembla que és una cosa tan evident que s'hauria d'acceptar. Però, no sé per quina raó, no se solen acceptar aquestes coses. Res més.

Article 111.

UNITAT JURISDICCIONAL

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Es prohibeixen els tribunals d'honor en l'àmbit de l'Administració civil i de les organitzacions professionals.

Es prohibeixen els tribunals d'excepció i d'honor.

MOTIVACIÓ

Normalització de les jurisdiccions.

DEFENSA

Es proposa en l'esmena la supressió de tots els tribunals d'honor sense excepció per a fer més coherent la nostra administració de justícia

amb l'afirmació del primer apartat del primer article d'aquesta Constitució, segons el qual ens constituïm Estat de dret. Encara que a primera vista l'honor no solament no lesiona, sinó que perfecciona el dret,

en concret els tribunals d'honor, com que vaguen imprecisament sobre temes no legislats com a delictius, es presten a les màximes arbitrarietats, sobretot quan s'apliquen a persones fàcilment influenciables. També es proposa la supressió total dels tribunals d'excepció que per una o altra causa sempre tendeixen a proliferar, i que lesionen el propòsit constitucional de la unitat de jurisdicció.

Deia el diari «El País» a començament de mes: «Malgrat l'enorme avenç que representa per a la defensa dels drets humans el control judicial sobre l'acció policial contra les bandes armades, no deixa de ser preocupant, per exemple, aquest renaiement de les jurisdiccions especials, disfressades ara de jurisdiccions especialitzades, a què condueixen les reforçades competències de l'Audiència Nacional. Tampoc no és un model de sensibilitat jurídica la decisió de concedir un

fur especial als membres de les forces d'ordre públic, encara que sigui un progrés la seva instal·lació dins del camp de la jurisdicció ordinària; el fet que només les audiències provincials puguin dictar el processament en aquests casos significa, a més, que s'encaomanaran a la mateixa instància judicial el processament i el judici.»

A aquestes consideracions d'«El País», que mostren l'enterboliment subreptic del principi d'unitat jurisdiccional afirmat en l'article anterior, apartat 5, cal afegir-hi que les atribucions especialitzades de l'Audiència Nacional ens recorden amargament les d'aquell tribunal d'excepció establert permanentment anomenat popularment el TOP, del qual un trist titular és ara titular d'aquesta tot just creada Audiència Nacional per a la caça de petites bruixes, que les bruixes grans ningú no les caça.

Article 112.

ACATAMENT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

És obligatori acatar les sentències i resolucions fermes dels jutges i tribunals, així com prestar la col·laboració requerida per aquests en el curs del procés i en l'execució i compliment d'allò que hom hagi resolt.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

La justícia serà gratuïta quan així ho disposi la llei i, en tot cas, respecte als qui acreditin insuficiència de recursos per a litigar.

La justícia serà gratuïta en l'ordre penal, laboral i contencioso-administratiu. La justícia civil serà gratuïta, excepte quan la resolució que posi fi al litigi declari temeritat d'alguna de les parts.

La defensa i representació seran gratuïtes per a qui acrediti insuficiència de mitjans per a litigar.

MOTIVACIÓ

Millor redacció tècnica.

DEFENSA

L'Administració ha d'assegurar al ciutadà la possibilitat d'accés als Tribunals.

Per aquesta raó considerem que la justícia ha de ser gratuïta en l'ordre laboral, penal i contencios administratiu.

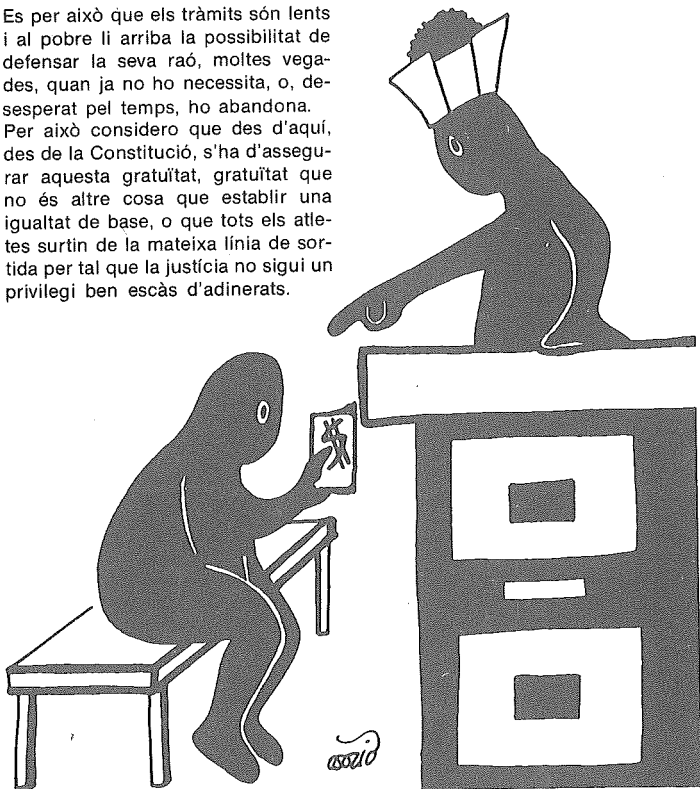
Pel que fa a la justícia civil l'administració ha d'assegurar-ne la gratuïtat per al litigant que el Tribunal consideri que té la certesa i la raó. Només ha de ser onerosa per a la gent que té temeritat en la interposició a la demanda. Precisament per a evitar l'abús de la llei per part del litigant de mala fe o temerari. Al mateix temps s'ha d'assegurar a l'econòmicament necessitat, al pobre, la possibilitat d'obtenir defensa (advocat) i representació (procurador) gratuïta.

Es cert que actualment ja es pot obtenir la gratuïtat tant de la justícia com de la defensa i representació, però els tràmits per a aconseguir-ho són lents i recarregats.

La declaració de pobresa per a obtenir la gratuïtat de la justícia s'obté mitjançant la interposició d'una demanda, que s'ha de tramitar ens uns termes i dius uns terminis, amb la necessària intervenció de les parts i a través de mitjans de prova.

Es per això que els tràmits són lents i al pobre li arriba la possibilitat de defensar la seva raó, moltes vegades, quan ja no ho necessita, o, desesperat pel temps, ho abandona.

Per això considero que des d'aquí, des de la Constitució, s'ha d'assegurar aquesta gratuïtat, gratuïtat que no és altre cosa que establir una igualtat de base, o que tots els atletes surtin de la mateixa línia de sortida per tal que la justícia no sigui un privilegi ben escàs d'adinerats.

Article 114.

CONDICIONS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Les actuacions judicials seran públiques, amb les excepcions que prevegin les lleis de procediment. Excepcionalment, els jutges i tribunals podran acordar la seva celebració a porta tancada, en resolució motivada i per causa greu.

2. Les sentències seran sempre motivades i es pronunciaran en audiència pública.

3. El procediment serà predominantment oral, sobretot en matèria criminal.

1. Igual.
2. Igual.
3. Igual.
4. La legislació processal s'inspirarà en els principis d'eficàcia, rapidesa i economia.

5. És autoritzada l'anàlisi i crítica de les resolucions judicials, sempre que no comporti desacatament als Tribunals o a llurs membres i respectant l'execució de les sentències fermes.

MOTIVACIÓ

4. Millora del servei judicial al poble.

5. Millora les relacions democràtiques de jutges i poble. Per això s'afegix dos nous apartats a l'article.

DEFENSA

4. Segurament a causa de l'escassa dotació de personal judicial, els nostres jutjats, com és endèmic en d'altres països, estan ofegats per excés d'expedients. Això produeix una ineficàcia de la justícia, endarreriments injustificables i grans des economies. Cal demanar amb urgència, a favor d'aquests jutges sobre-

saturats, les mesures necessàries per a posar remei a aquest mal.

5. Per a contribuir a la democratització del poder judicial i a la molt convenient relació entre jutges i societat, així com al coneixement de les lleis per part del públic, es proposa l'acceptació de l'anàlisi i la crítica respectuoses de les resolucions judicials, realitzades pels ciutadans.

Article 115.

INDEMNITZACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els errors judicials, així com els danys que siguin conseqüència del funcionament anormal de l'administració de justícia, donaran dret a una indemnització a càrrec de l'Estat, conforme a la llei.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. La llei orgànica del poder judicial determinarà la constitució, el funcionament i el govern dels jutjats i tribunals, així com l'estatut jurídic dels jutges i magistrats i del personal al servei de l'administració de justícia.

2. El Consell general del poder judicial n'és l'òrgan de govern. La llei orgànica n'establirà l'estatut i el règim d'incompatibilitats dels seus membres i les seves funcions, en particular en matèria de nomenaments, ascensos, inspecció, règim disciplinari i duració del seu mandat.

3. El Consell general del poder judicial serà integrat pel president del Tribunal Suprem, que el presidirà, i per vint membres nomenats pel rei per un període de cinc anys. Dotze entre jutges i magistrats de totes les categories judicials, en els termes que estableixi la llei orgànica, i vuit a proposta del Congrés de diputats elegits per majoria de tres cinquens dels seus membres entre advocats i altres juristes de reconeguda competència, amb més de quinze anys d'exercici en la seva professió.

Els membres i suplents del Tribunal confederal són nomenats per les dues Cambres en nombre igual, després de cada renovació de les Corts, amb cura que hi siguin representats els diferents Estats de la Confederació. El Tribunal elegirà el seu president d'entre els seus membres. Una llei orgànica determinarà la seva organització, el nombre dels seus membres i suplents i el seu sou.

MOTIVACIÓ

Per raó de la democratització del poder judicial.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. El Tribunal Suprem, amb jurisdicció a tot l'Estat espanyol, és l'òrgan jurisdiccional superior en tots els ordres, llevat del que s'ha disposat en matèria de garanties constitucionals.

2. El president del Tribunal Suprem serà nomenat pel rei, a proposta del Consell general del poder judicial, en la forma que determina la llei.

1. El Tribunal Confederal és competent:

a) Del recurs d'inconstitucionalitat contra lleis i disposicions normatives amb força de llei dels òrgans de la Confederació i dels dels Estats que la componen o contra tractats internacionals.

b) De conflictes jurisdiccionals i de competències entre la Confederació i els Estats o dels Estats entre sí.

c) De conflictes entre la Confederació, d'una part, i les corporacions o els particulars, de l'altra, quan aquestes particulars corporacions siguin els demandants i quan el conflicte tingui el grau d'importància que determini la legislació federal.

d) De conflictes concernents als apàtrides.

e) De conflictes entre circumscripcions territorials de diferents Estats, referents a dret territorial.

f) De l'administració de la justícia militar.

g) Dels casos d'alta traïció, de rebel·lió o de violència contra la Confederació.

h) De fets contra funcionaris nomenats per una autoritat confederal, quan aquesta autoritat s'aculli al Tribunal Confederal.

i) De les altres matèries que li atribueixi la Constitució o les lleis orgàniques.

2. Estan legitimats per a interposar el recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Confederal el President del Congrés de Diputats, el President del Senat, el President del Govern, el defensor del poble, cinquanta diputats, vint-i-cinc senadors, els presidents dels Estats i el Fiscal General.

MOTIVACIÓ

Coherència amb altres aspectes de les esmenes.

INSTÀNCIA FINAL

ESMENA

1. Les sentències del Tribunal Confederal es publicaran en el Butlletí Oficial Confederal, juntament amb els vots particulars si n'hi hagués. Tenen el valor de cosa jutjada a partir de l'endemà de la seva publicació i no és possible el recurs contra elles. Les que declarin la inconstitucionalitat d'una llei confederal o d'una norma amb força de llei confederal i totes les que no es limitin a l'estimació subjectiva d'un dret tenen plens efectes davant tothom.

2. Llevat que en la sentència es disposi una altra cosa, subsistirà la vigència de la llei en la part no afectada per la inconstitucionalitat.

MOTIVACIÓ

Provinent del 157 per coherència.

Article 118.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El ministeri fiscal, sense perjudici de les funcions encomanades a altres òrgans, té per missió de promoure l'acció de la justícia en defensa de la legalitat, dels drets dels ciutadans i dels interessos públics tutelats per la llei, d'ofici o a petició dels interessats així com vetllar per la independència dels tribunals i procurar davant aquests la satisfacció de l'interès social.

2. El ministeri fiscal exerceix les seves funcions per mitjà d'òrgans propis, d'acord amb els principis d'unitat d'actuació i dependència jeràrquica i amb subjecció en tot cas als de legalitat i imparcialitat.

3. La Llei regularà l'estatut orgànic del ministeri fiscal.

4. El fiscal del Tribunal Suprem serà nomenat pel rei a proposta del president del govern, escoltat el Consell general del poder judicial.

FISCAL GENERAL

ESMENA

1. El Fiscal General té per missió promoure la justícia en l'àmbit confederal en defensa de la legalitat, dels drets dels ciutadans i de l'interès públic confederal tutelat per la llei, d'ofici o a petició dels interessats, així com vetllar per la independència del Tribunal Confederal i procurar davant d'aquest la satisfacció de l'interès social.

2. El Fiscal General exerceix les seves funcions d'acord amb els principis de legalitat i imparcialitat.

3. La Llei regularà l'estatut del Fiscal General.

4. El Fiscal General del Tribunal Confederal serà nomenat pel President de la Confederació a proposta del Senat dels Estats.

MOTIVACIÓ

- 1 i 3. Correccions per coherència.
4. És convenient que el senat més lligat a les estructures de l'Estat que a les dificultats polítiques, sigui qui proposi el Fiscal General defensor de la llei.

Article 119.

JURAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els ciutadans podran exercir l'acció popular i participar en l'administració de justícia en els casos i formes que la llei estableixi, així com en els tribunals consuetudinaris i tradicionals.

ESMENA

1. Els ciutadans podran exercir l'acció popular i participar en l'administració de la justícia confederal mitjançant la institució del jurat per als afers penals i en els altres casos i formes que la llei estableixi, així com en els Tribunals consuetudinaris i tradicionals.

2. Els jurats confederals seran elegits segon llei orgànica.

MOTIVACIÓ

Al tractar del poder judicial s'ha previst la creació i institucionalització del Jurat Penal. Per aquesta raó i causa i per tant per coherència, en la fórmula confederal devem constitucionalitzar el Jurat Penal de caràcter confederal.

És un cas més de participació popular que, en aquest article introdueix els ciutadans en les responsabilitats de l'administració de justícia.

Article 120.

POLICIA JUDICIAL

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

La policia judicial depèn dels jutges, dels tribunals i del ministeri fiscal en les seves funcions de perquisició del delictes i descobriment i assegurament del delinqüent en els termes que la llei estableixi.

ESMENA

La policia judicial confederal depèn del Tribunal Confederal i del Fiscal General en les seves funcions de perquisició del delictes, i descobriment i assegurament del delinqüent, en els termes que la llei estableixi.

MOTIVACIÓ

Els termes esmenats ho han sigut per coherència amb la fórmula Confederal, les atribucions Confederals i la funció de suplència dels seus òrgans.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

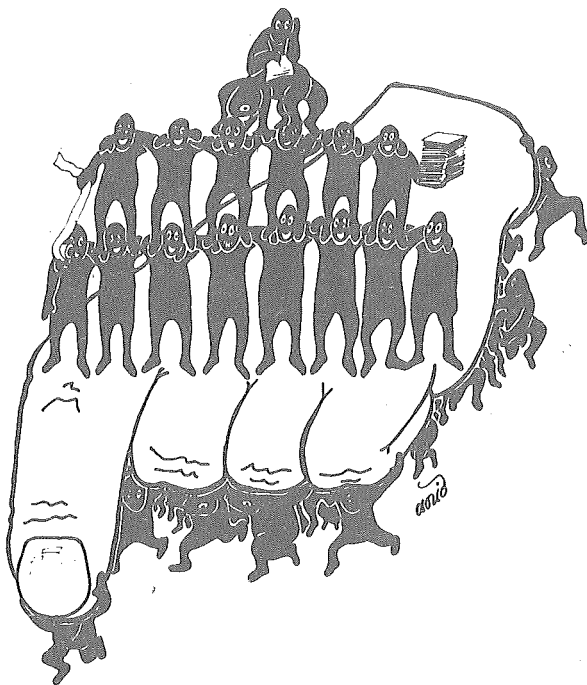
1. Els jutges i magistrats, així com els fiscals, mentre siguin en actiu, no podran desenvolupar càrrecs públics, ni pertànyer a partits polítics o sindicats. La llei establirà el sistema i modalitat d'associació professional de jutges, magistrats i fiscals.

2. La llei establirà el règim d'incompatibilitats dels membres del poder judicial, que haurà d'assegurar llur total independència.

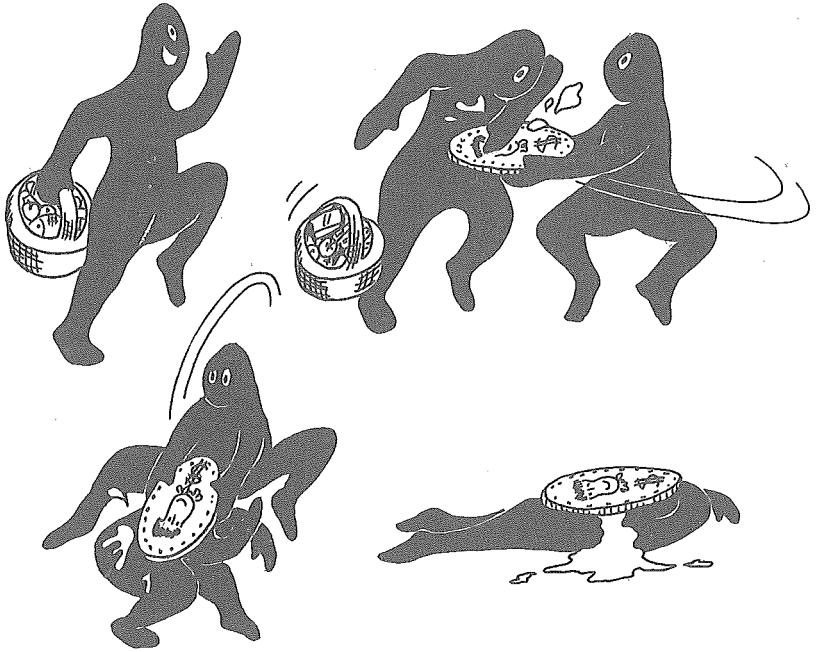
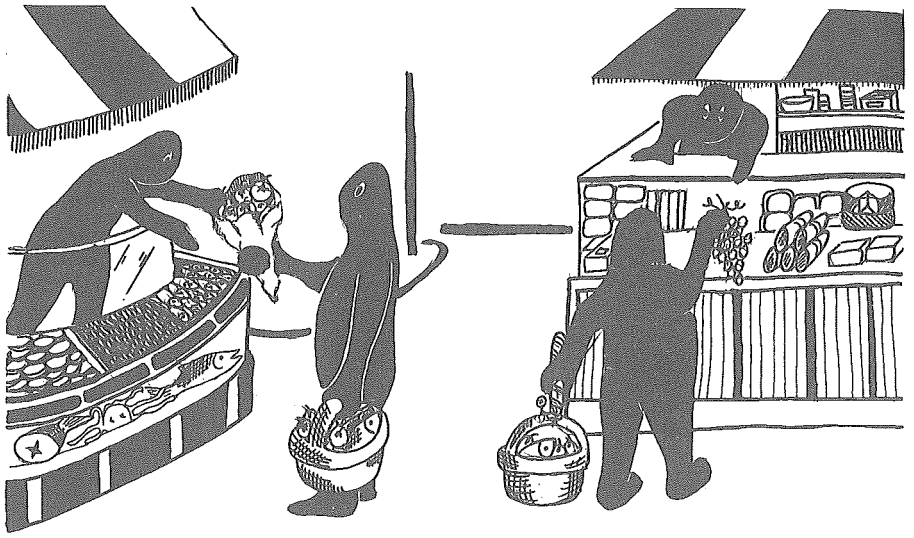
Pot ser membre del Tribunal Confederal tot ciutadà espanyol elegible per a les Corts generals i els membres del Govern confederal no poden ensams formar part del Tribunal Confederal. Els membres d'aquest Tribunal, mentre durin llurs funcions, no poden exercir una altra professió o funció ni de la Confederació ni de cap dels seus Estats.

MOTIVACIÓ

La democratització del poder judicial i de l'Administració de Justícia obliga a la aprofessionalitat dels components del Tribunal confederal i a ésser elegits democràticament.

Article 122.

POLÍTICA ECONÒMICA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Tota la riquesa del país, en les seves diferents formes i fos quina fos la seva titularitat, està subordinada a l'interès general.

2. Es reconeix la iniciativa pública en l'activitat econòmica: mitjançant llei es podrà reservar al sector públic recursos o serveis essencials, especialment en cas de monopoli i així mateix acordar la intervenció d'empreses quan així ho exigis l'interès general.

1. Tota la riquesa del país en les seves diferents formes i sigui quina sigui la seva titularitat està subordinada a l'interès general, i podrà ser objecte, quan convingui a aquest interès general, d'expropiació forçosa d'acord amb la Constitució i les lleis, tot respectant la sobirania dels Estats de la Confederació que tanmateix comprometen a exercir la solidaritat entre ells per evitar els desequilibris econòmics.

2. Es reconeix la iniciativa pública confederal en l'activitat econòmica. Mitjançant llei es podrà reservar al sector públic recursos o serveis essencials, especialment en cas de monopoli i així mateix acordar la intervenció d'empreses quan així ho exigeixi l'interès general.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb la forma política adoptada i per a donar primàcia a l'interès col·lectiu sobre el privat.

Article 123.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. La llei establirà les formes de participació dels interessats en la Seguretat Social i en l'activitat de tots els organismes públics la funció dels quals afecti directament la qualitat de la vida o el benestar general.

2. Els poders públics promouran eficaçment les diverses formes de participació en l'empresa i facilitaran un marc legislatiu adequat per a les empreses cooperatives. També s'establiran els mitjans que facilitin l'accés dels treballadors a la propietat dels mitjans de producció.

PARTICIPACIÓ

ESMENA

1. La llei establirà les formes de participació dels interessos en l'activitat de tots els organismes Confederals la funció dels quals afecti directament a la qualitat de la vida o al benestar general.

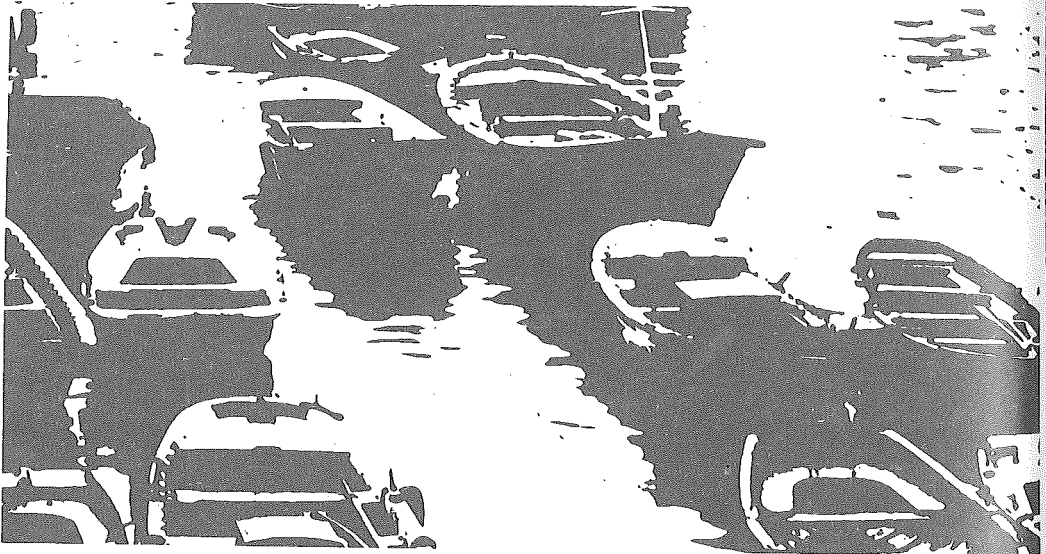
2. Suprimit.

MOTIVACIÓ

La Seguretat Social és un Organisme Confederat.

La resta de l'article (apartat 2) suprimit per coherència amb el model econòmic adoptat.

Un altre cas de participació popular. Ara en afers de tema econòmic. No val parlar a mitges, com en l'apartat 2.º, de participació en l'empresa i de cooperatives quan en l'esmena a l'article 34 ja s'ha plantejat l'autogestió, que va molt més enllà.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els poders públics procuran la modernització i desenvolupament de tots els sectors econòmics i en particular de l'agricultura, de la ramaderia, de la pesca i de l'artesania, i a la racional explotació dels recursos naturals, a fi d'equiparar el nivell de vida de tots els espanyols.

ESMENA

Els poders públics confederals atendran a la modernització i desenvolupament de tots els sectors econòmics i en particular de l'agricultura, de la ramaderia, de la pesca i de l'artesania i a la racional explotació dels recursos naturals, sempre respectant les disposicions de l'article 41 d'aquesta Constitució, a fi d'equiparar el nivell de vida de tots els espanyols.

MOTIVACIÓ

Per tal d'evitar el desenvolupament indiscriminat.

DEFENSA

Toquem en aquest article el punt roent del desenvolupament econòmic, dels seus excessos, això que se'n diu desenvolupisme, i els seus límits, qüestió aquesta que avui dia preocupa tots els economistes i sobre la qual hi ha teories per a tots els gustos, des de la marxa endavant sense entrebancs, alegre i confiada en l'enginy humà, fins a la catastrofista del creixement zero.

En el nostre Estat hem gaudit i hem sofert un desenvolupisme foll, que va deixant tristes seqüeles.

El text s'esforça a assenyalar-ne els correctius: equilibri entre sectors punters i la resta de sectors, criteri de racionalitat en l'explotació dels recursos naturals i equiparació del nivell de vida dels ciutadans.

És un text bo, però genèric, i amb uns límits massa abstractes i discutibles a l'hora de la concreció.

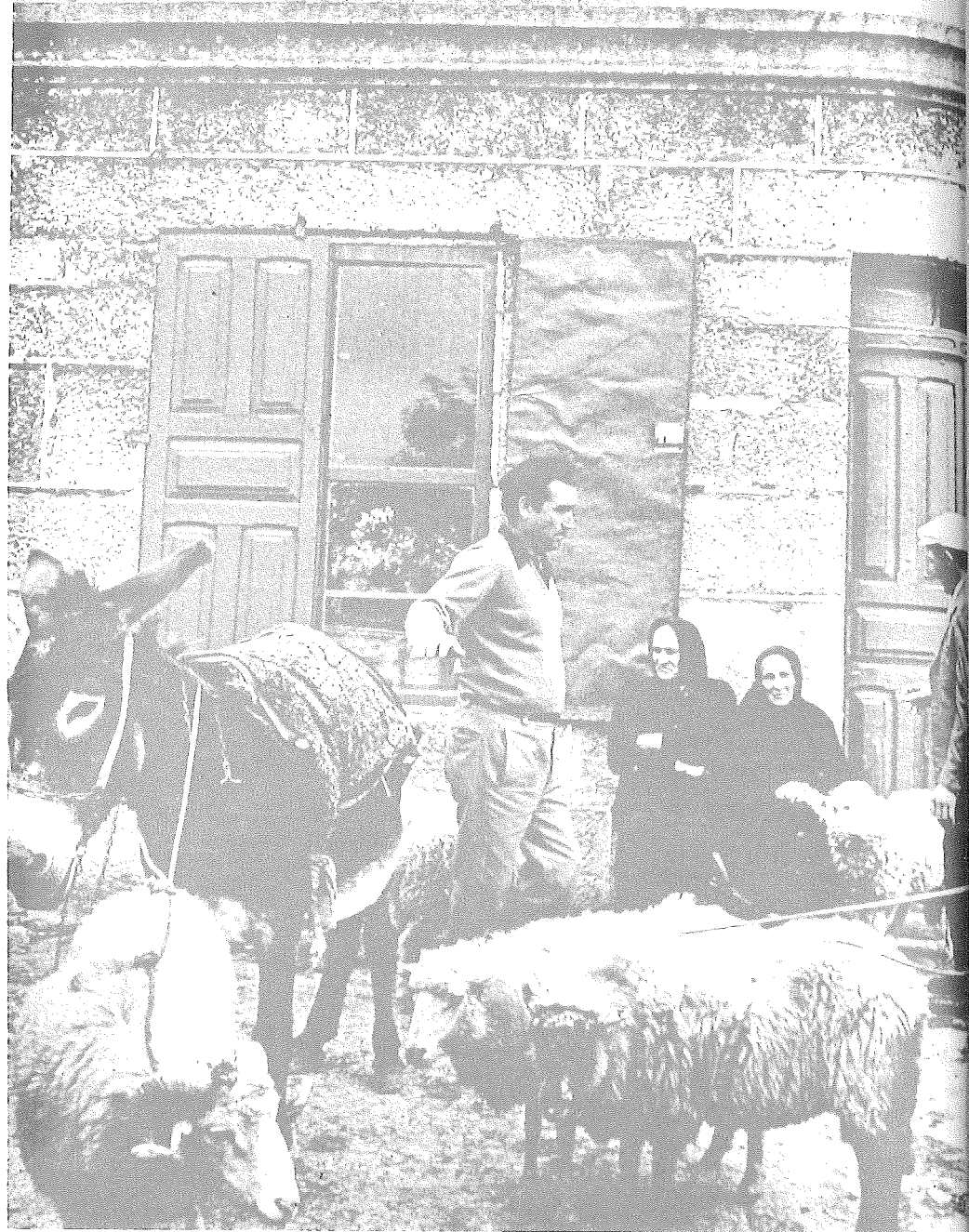
La meva esmena assenyala, a més, com a límit precís i antagònic l'arti-

cle 41 d'aquesta Constitució, que tracta de l'ecologia. L'ecologia ha estat la gran menyspreada per l'afany de desenvolupament inherent a la subsistència del capitalisme. Va semblar a l'immens orgull humà que tot era possible a l'home amb capital i tecnologia. I realment tot és possible, fins i tot l'anihilació de l'home, del seu capital i la seva tecnologia.

L'ecologia ha sorgit com la minyona respostejadora que diu als desenvolupistes: si destrosseu, us destrosseu; si mateu, us mateu. L'aire brut i sorollós de les ciutats. La terra bruta i erosionada dels camps. L'aigua bruta i emmetzinada dels rius i dels mars. Espècies vegetals i animals que s'extingeixen. I les escombraries humanes dels marginats, que no deixen d'augmentar.

No hem de cedir als beneficis fàcils i a curt termini. Ja hem vist el resultat d'aquesta mena de política econòmica.

FUNERARIA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. L'Estat mitjançant llei, podrà planificar l'activitat econòmica general per a atendre a les necessitats col·lectives, equilibrar i harmonitzar el desenvolupament regional i sectorial i estimular el creixement de la renda i de la riquesa i la seva més justa distribució.

2. El govern elaborarà els projectes de planificació, d'acord amb les previsions que li siguin subministrades per les comunitats autònomes i l'assessorament i col·laboració dels sindicats i altres organitzacions professionals, empresarials i econòmiques. Per a aquest fi es constituirà un consell de composició i funcions del qual es desenvoluparan per llei.

1. La Confederació, mitjançant llei, planificarà periòdicament l'activitat econòmica general per a atendre a les necessitats col·lectives, equilibrar i harmonitzar el desenvolupament territorial i sectorial i estimular el creixement de la renda i de la riquesa i la seva més justa distribució.

2. El Govern Confederal elaborarà els projectes de planificació a nivell confederal, d'acord amb la planificació dels Estats de la confederació i la participació dels sindicats i altres organitzacions professionals, empresarials i econòmiques. Per a aquest fi es constituirà un consell de composició i funció del qual es desenvoluparan per llei.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb el model polític adoptat en aquestes esmenes. La planificació de la política econòmica és una obligació no una alternativa.

DEFENSA

El text diu: «L'Estat, mitjançant llei, podrà planificar l'activitat econòmica general...» I a l'esmena hi dic: «Planificarà periòdicament l'activitat econòmica general.»

La planificació de la política econòmica no és una alternativa, sinó una obligació del govern. La inseguretats que genera l'absència de programació de la política econòmica i l'eficàcia marginal del capital, fan que no es produeixi la confiança necessària per a promoure la propensió a la inversió.

L'Administració s'ha de comprometre — substituïnt un plantejament opcional presentat — a la planificació econòmica com a base indispen-

sable per a modelar, promoure i equilibrar el benestar econòmic de la societat.

Especialment, no obtindrem inversions estrangeres en una quantitat desitjable i potencial si per endavant no els oferim unes previsions macroeconòmiques acceptablement fiables. Per tal d'aconseguir uns nivells d'inversió millors, i per tant que l'atur disminueixi, la utilització de mesures monetàries ortodoxes i altres menes d'estímulos conjunturals, serveix de ben poca cosa si no es té una visió de l'horitzó econòmic estructural sobre una elaboració provisional que cobreixi, al menys, un termini mitjà encara que no seria superflu que s'emetessin algunes idees orientatives, per part de l'Ad-

ministració, sobre cap on es pensa anar a llarg termini.

La planificació de l'activitat econòmica ha de ser una de les principals responsabilitats del govern i ha d'incloure el tractament de les filosofies, polítiques i estratègies econòmiques. Les filosofies com a plans globals d'acció. Les polítiques com a programació anual, coherent amb les necessitats reals econòmiques i amb els pressupostos d'ingressos i despeses. I les estratègies econòmiques com a guia d'adaptació a les ràpides variacions que experimenta universalment la política econòmica. Us estalvio els arguments socials de planificació, als quals sembla que aquesta Constitució sigui una mica al·lèrgica.

BÉNS PÚBLICS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. La llei regularà el règim jurídic dels béns de domini públic i dels comuns, inspirant-se en els principis d'inalienabilitat, imprescriptibilitat i inembargabilitat, i així mateix la seva desafectació.

2. En tot cas són béns de domini públic estatal la zona marítima terrestre, les platges, el mar territorial, la zona econòmica, la plataforma continental i els seus recursos geològics.

3. Per llei es regularà el patrimoni de l'Estat, la seva defensa i conservació.

ESMENA

1. Els béns que seveixin de suport material a usos i serveis públics confederals i aquells la distribució social justa dels quals s'asseguri més eficaçment per mitjà d'un sistema de concessions administratives seran qualificats com a avenç de domini públic, i, com a tals, seran inalienables, imprescriptibles, inembargables, i sotmesos a un règim especial d'utilització i protecció.

2. Els Estats, que cedeixin al domini públic Confederal les platges i ribes de la mar, de manera que s'asseguri un accés públic al mar en tota la seva extensió i amb la terra ferma, així com el mar territorial en una extensió de dues-centes milles, però no els seus recursos ni els de la plataforma continental que els correspon.

3. Per llei es regularà el patrimoni confederal, la seva defensa i conservació.

MOTIVACIÓ

Per respecte al model polític y econòmic adoptats en aquestes esmenes.

POTESTAT TRIBUTÀRIA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. La potestat originària per a establir tributs correspon exclusivament a l'Estat, mitjançant llei.

2. Les comunitats autònomes i les corporacions locals podran establir i exigir tributs, d'acord amb la Constitució i les lleis.

3. Tot benefici fiscal que afecti els tributs de l'Estat, hauran d'establir-se en virtut de llei.

4. Les administracions públiques tan sols podran contraure obligacions financeres i realitzar despeses d'acord amb les lleis.

ESMENA

1. La potestat originària per a establir tributs correspon a cada Estat de la Confederació i a les seves corporacions locals.

2. La Confederació podrà tanmateix establir i exigir tributs, d'acord amb la Constitució i les lleis.

3. Tot benefici fiscal que afecti els tributs confederals haurà d'establir-se en virtut de llei.

4. Les administracions públiques confederals tan sols podran contraure obligacions financeres i realitzar despeses d'acord amb les lleis.

MOTIVACIÓ

Devolució de la potestat tributària als entes sobirans bàsics.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Correspon al govern l'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat i a les Corts Generals el seu examen, esmena i aprovació.

2. Els pressupostos generals de l'Estat inclouran la totalitat de les despeses i ingressos del sector públic estatal, i tindran caràcter anual.

3. El govern haurà de presentar davant el Congrés dels diputats els pressupostos generals de l'Estat, almenys tres mesos abans de l'expiració dels de l'any anterior.

4. Si els pressupostos no fossin aprovats abans del primer dia de l'exercici econòmic corresponent, serà automàticament prorrogada la vigència dels anteriors.

5. Aprovats els pressupostos generals de l'Estat, el govern podrà presentar projectes de llei que impliquin augment de la despesa pública o disminució dels ingressos corresponents al mateix exercici pressupostari. Tota proposició o esmena que comporti augment dels crèdits o disminució dels ingressos pressupostats, requerirà la conformitat del govern per a la seva tramitació.

6. La llei de pressupostos no podrà crear tributs. Podrà modificar-los quan una llei tributària substantiva així ho prevegi.

1. Correspon al Govern l'elaboració dels pressupostos generals de la Confederació i a les Corts Generals el seu examen, esmena i aprovació.

2. Els pressupostos generals confederals inclouran la totalitat de les despeses i ingressos del sector públic confederal i tindran caràcter anual.

3. El Govern haurà de presentar davant el Congrés dels diputats els pressupostos generals de la Confederació almenys tres mesos abans de l'expiració dels de l'any anterior.

4. Igual.

5. Aprovats els pressupostos generals confederals, el Govern podrà presentar projectes de llei que impliquin variació de despeses o ingressos. Tota proposició o esmena que comporti variació de despeses o ingressos pressupostats, requerirà la conformitat del Govern per a la seva tramitació.

6. Igual.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb el model polític adoptat.

5. L'augment d'ingressos o la disminució de despeses també hauran d'ésser vigilats per la seva possible incidència en la política econòmica.

Article 129.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El govern haurà de ser autoritzat per llei per a emetre deute públic o contraure crèdit.

2. Els crèdits per a satisfer el pagament dels interessos i capital del deute públic de l'Estat s'entendran sempre inclosos en l'Estat de despeses dels pressupostos i no podran ser objecte d'esmena o modificació mentre s'ajustin a les condicions de la llei d'emissió.

DEUTE PÚBLIC

ESMENA

1. El Govern confederal haurà de ser autoritzat per llei per a emetre deute públic o contraure crèdit.

2. Els crèdits per a satisfer el pagament dels interessos i capital del deute públic de la Confederació s'entendran sempre inclosos en l'estat de despeses dels pressupostos i no podran ser objecte d'esmena o modificació mentre s'ajustin a les condicions de la llei d'emissió, sense prèvia aprovació del Congrés dels Diputats, que podrà ser tramitada quan calgui pel procediment d'urgència.

MOTIVACIÓ

1 i 2. Canvi de paraules per coherència.

2. Ha de poder-se contemplar la situació real del mercat, amb independència dels termes de negociació inicial del Deute.

DEFENSA

Només serveix per a contemplar una situació estàtica d'immobilitat de condicions d'emissió. Si, com és usual avui en el món, es correlacionen els termes de l'emissió — interessos, etc. — a la situació universal i interior del mercat de capitals, resultaria que les emissions de deute públic oferirien una sensible va-

riabilitat entre les seves magnituds reals de desenvolupament, amb pàl·lids desajust a les lleis que autoritzaren la seva emissió, que són, precisament, les que no poden ser objecte d'esmena o modificació. Cal contemplar la situació real del mercat, amb independència dels termes de negociació inicial del deute.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. El tribunal de comptes és el suprem òrgan fiscalitzador dels comptes i de la gestió econòmica de l'Estat, així com del sector públic. Dependrà directament de les Corts generals i exercirà les seves funcions per delegació d'aquestes en l'examen i comprovació dels comptes generals de l'Estat.

2. Els comptes de l'Estat i del sector públic estatal es rebran al tribunal de comptes i seran censurats per aquest. El tribunal de comptes, sense perjudici de la seva pròpia jurisdicció, remetrà a les Corts generals un informe anual en el qual, quan procedeixi, comunicarà les infraccions o responsabilitats en què, al seu judici, s'hagués incorregut.

3. Els membres del tribunal de comptes gaudiran de la mateixa interdependència i inamobilitat i estaran sotmesos a les mateixes incompatibilitats dels jutges.

4. Una llei orgànica regularà la composició, organització y funcions del tribunal de comptes.

1. El Tribunal de comptes és l'òrgan fiscalitzador dels comptes i de la gestió econòmica de la Confederació, així com del sector públic confederal. Dependrà directament de les Corts generals i exercirà les seves funcions per delegació d'aquestes en l'examen i comprovació dels comptes generals de la Confederació.

2. Els comptes de la Confederació i del sector públic Confederal es rebran al Tribunal de comptes i seran censurats per aquest. El Tribunal de Comptes, sense perjudici de la seva pròpia jurisdicció, remetrà a les Corts Generals un informe anual en el qual, quan procedeixi, comunicarà les infraccions o responsabilitats en què, al seu judici, s'hagués incorregut.

3. Els membres del Tribunal de Comptes, elegits pel Congrés i Senat a parts iguals tot respectant els diferents Estats, gaudiran de la mateixa independència i inamobilitat i estaran sotmesos a les mateixes incompatibilitats dels jutges confederals.

4. Igual.

MOTIVACIÓ

Es constitucionalitza l'elecció dels membres del Tribunal per a preservar la democratització d'un tan important organisme.

Els altres apartats modificats solament en quant a paraules per coherència amb el sentit general d'aquesta Constitució Confederal.

TÍTOL VIII DE L'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE L'ESTAT

Esmena al títol vuitè (VIII)

CAPÍTOL PRIMER

PRINCIPIS GENERALS

ESMENA

Queda substituït l'anunciat del títol VIII pel següent: **DE L'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE LA CONFEDERACIÓ.**

Desapareix el seu capítol I amb tots els seus articles i el capítol II també amb tots els seus articles, mentre del capítol III queden els articles 137, 143, 150 i 152; tanmateix la nova redacció es presenta en esmenes apart.

MOTIVACIÓ

D'acord amb el concepte Confederal sostingut en aquesta Constitució el títol VIII deu ser remodelat.

DEFENSA

El títol VIII, «Sobre l'organització territorial de l'Estat», es pot rebutjar gairebé totalment, tant pel contingut de la majoria dels seus articles com per la concepció de les autonomies que inspira aquest títol.

Els Estatuts d'autonomia han constituït i constitueixen una reivindicació popular, reiteradament i massivament expressada al menys en les diferents nacions de l'Estat espanyol. Però aquests Estatuts d'autonomia, que el poble reivindica,

constitueixen una aspiració legítima d'autogovern en el sentit que les comunitats nacionals gestionin la seva pròpia vida política, econòmica i cultural. L'Estatut d'autonomia és, en definitiva, un instrument eficaç per tal que els pobles oprimits iniciïn la marxa de la seva llibertat basant-se en unes institucions polítiques pròpies, amb les màximes competències possibles, i un control popular de les decisions d'aquestes institucions.

Res no està més lluny d'aquesta concepció de l'autonomia que l'ex-

pressada en aquest títol VIII del projecte de Constitució, que es mou en l'àmbit d'unes concessions mínimes que, encara que rebin el nom d'autonomies, no són sinó una mera descentralització administrativa.

Les següents consideracions, entre altres possibles, sobre la regulació de l'autonomia, avalen les afirmacions anteriors (a l'article 115, 1). Es manté la divisió provincial, vella arma del centralisme borbònic, que ha tingut per finalitat, encara que ha fracassat, la desintegració de les comunitats nacionals. A vegades aquesta manipulació provincial ha arribat a límits delirants, com ho demostra l'intent recent de crear la regió del Sud-est (amb les províncies d'Alacant i Múrcia), o de separar Lleida de Catalunya per unir-la a les províncies aragoneses, o fer servir el provincialisme per a separar Navarra d'Euskadi.

Creiem que difícilment es poden constituir unes comunitats autònomes, en el sentit que hem expressat abans, mentre encara hi hagi la divisió provincial «per al compliment de les activitats de l'Estat», i encara més quan les activitats de l'Estat afecten a la totalitat de la vida política, econòmica i cultural.

(A l'article 138.) 2) Repetint un article de la Constitució de la II República es prohibeix la federació de comunitats autònomes. Aquesta prohibició, que atempta directament, i així va constar en els debats del Congrés de diputats, contra la comunitat nacional que formen els Països Catalans, és un veritable atemptat contra la democràcia. Quin sentit té aquesta prohibició? Simplement, el d'impedir que un dia el poble dels Països Catalans, en l'exercici lliure de la seva sobirania, decideixi d'establir entre si vincles federals. Amb aquesta prohibició s'impedeix que les comunitats autònomes de Catalunya, el País Valencià i les Illes puguin resoldre el vell problema de la seva vertebració política. Aquesta prohibició antidemocràtica constitueix per ella mateixa una raó suficient per a continuar considerant els

Països Catalans una nació oprimida per l'Estat espanyol.

(A l'article 141.) 3) S'ha d'assenyalar que les competències que la Constitució cedeix a les comunitats autònomes són una altra mostra del fort centralisme que impera en el text constitucional i de la pobre, rídicula i a vegades insultant, com veurem, concepció de l'autonomia. Amb l'excepció de l'«Ordenació del Territori, Urbanisme i Habitatge», la «Sanitat i Higiene» i potser alguna altra, la resta de les competències són poc més o menys les que avui, en una estructuració política molt centralista, tenen les diputacions provincials. Evidentment, quan el poble reivindica l'autonomia, l'autogovern, no reivindica un president de diputació, ni una corporació provincial que abasti tot un país.

En aquest mateix ordre de problemes, quin sentit té el paràgraf segon de l'article 141? per què han de passar cinc anys per a ampliar les competències? Evidentment, es vol dificultar i endarrerir aquesta petita autonomia, que ni tan sols no s'en podria dir autonomia. Per què pobles com el País Valencià, que l'any 1707 va perdre les seves institucions polítiques quan el van conquerir militarment, ha d'esperar cinc anys per incrementar les seves competències? Per què les Illes Balears i Pitiüses que també van perdre les seves institucions l'any 1715, en la mateixa guerra que Catalunya i el País Valencià, han d'esperar cinc anys? Per què el poble canari, amb el munt de problemes que té, ha d'esperar cinc anys? Es evident que aquest títol VIII, en lloc de regular els Estatuts d'autonomia, el que fa és posar una sèrie de traves i dificultats per a obtenir l'autonomia. I això, després de les campanyes electorals del 15 de juny, en què es van prometre els Estatuts d'autonomia, no és sinó enganyar al poble.

4) Si els Estatuts són «la norma institucional bàsica de cada Comunitat Autònoma», és ben clar que els ha d'elaborar un Parlament elegit per tal de fer aquesta tasca; la composició d'aquest no pot ser provin-

vial, sinó segons les organitzacions territorials que més convinguin a cada comunitat autònoma. Per exemple, en el nostre cas, les comarques, perquè sigui con més representatiu millor. Però una vegada més la divisió provincial se'ns imposa en un assumpte tan important com l'elaboració d'un Estatut, tasca que fan els representants provincials en el Congrés i el Senat i representants provincials de les diputacions. Creiem que l'elaboració d'un Estatut d'Autonomia no es pot camuflar d'aquesta manera. El poble ha d'escollir els seus representants exclusivament per a aquesta tasca. 5) Pel que fa al finançament de les autonomies, amb l'actual sistema establert, com que es fa dependre de l'Estatut la cessió d'impostos i es faculden les comunitats autònomes per establir recàrrecs sobre impostos estatals, es tracta ni més ni menys, que de fer més cara l'autonomia per al contribuent. Hi hauria sistemes més democràtics, per exemple que fossin les autonomies les que cobressin tots els impostos i cedissin a l'Estat la part corresponent per a sufragar les despeses generals de l'Estat i contribuir a l'equilibri interterritorial.

No és l'autonomia que han reivindicat, moltes vegades amb sang, els pobles oprimits de l'Estat espanyol. Aquí presento unes poques esmenes a aquest títol, molt diferents dels corresponents articles del text. Suprimeixo els dos primers capítols i la majoria dels articles del tercer. Els temes municipals, comarcals, provincials i regionals són de exclusiva incumbència de les nacions. No deuen incloure-se en aquesta Constitució. També, el manteniment de la sobirania dels pobles simplifica extraordinàriament el redactat dels articles del tercer capítol.

Tote les nacions tenen el mateix tracte, sense discriminacions. Només es consigna la llista de les competències que cedeixen a la Confederació, que supleix provisionalment les funcions de les nacions encara no desenrotllades suficientment per fer-les front.

Article 131.

DIVISIÓ TERRITORIAL

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

L'Estat s'organitza territorialment en municipis, províncies i les comunitats autònomes que es constituïxin; totes aquestes entitats gaudiran d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius.

Article 132.

SOLIDARITAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

1. L'Estat garanteix la realització efectiva del principi de solidaritat consagrat a l'article segon de la Constitució, curant de l'establiment d'un equilibri econòmic adequat i just entre les diverses parts del territori espanyol, atenent en particular a les circumstàncies del fet insular.

2. Les diferències en els Estatuts de les diferents comunitats autònomes no podran implicar, en cap cas, privilegis econòmics o socials.

Article 133.

IGUALTAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

1. Tots els espanyols tenen els mateixos drets i obligacions a qualsevol part de l'Estat.

2. Cap autoritat no podrà adoptar mesures que directament o indirectament obstaculitzin la lliure circulació de les persones o de les coses a través del territori espanyol.

Article 134.

MUNICIPI

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

La Constitució garanteix l'autonomia dels municipis. Aquests gaudiran de personalitat jurídica plena. El seu govern i la seva administració corresponen als seus respectius ajuntaments, integrats pels alcaldes i els consellers. Els consellers seran elegits pels veïns del municipi mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, en la forma establerta per la llei. Els alcaldes seran elegits pels consellers o pels veïns. La llei regularà les condicions en les quals procedeixi el règim de consell obert.

Capítol segon: suprimit.

Article 135.

PROVÍNCIA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. La província és una entitat local amb personalitat jurídica pròpia, determinada per l'agrupament de municipis i divisió territorial per al compliment de les activitats de l'Estat.

2. El govern i l'administració autònoma de les províncies estaran encomanats a diputacions o corporacions de caràcter representatiu.

3. Es podran crear agrupacions de municipis diferents de la província.

4. Als arxipèlags cada illa tindrà, a més, la seva administració pròpia en forma de capítols o consells.

Suprimit.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

Les finances locals hauran de disposar dels mitjans suficients per al desenvolupament de les funcions que la llei atribueixi a les corporacions respectives i es nodrirà fonamentalment de tributs propis i de participació en els de l'Estat i les comunitats autònomes.

CAPÍTOL TERCER DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES

ESTATS CONFEDERATS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. En l'exercici del dret a l'autonomia reconegut a l'article segon de la Constitució, les províncies limítrofes amb característiques històriques, culturals i econòmiques comunes, els territoris insulars i les províncies amb entitat regional històrica podran accedir al seu autogovern i constituir-se en comunitats autònomes, segons allò previst en aquest títol i en els estatuts respectius.

2. La iniciativa del procés autòmic correspon a totes les diputacions interessades o a l'òrgan interinsular corresponent i a les dues terceres parts dels municipis la població dels quals representi, almenys, la majoria absoluta del cens electoral de cada província o illa. Aquests requisits hauran de ser complerts en el termini de sis mesos des del primer acord adoptat en aquest sentit per alguna de les corporacions locals interessades.

1. La confederació es compon d'Estats amb característiques nacionals pròpies: històriques, culturals i econòmiques, per la qual cosa tenen dret a l'autodeterminació. Gaudiran de plena sobirania i la compartiran lliurement i amb esperit de solidaritat. Les qüestions de variacions de límits seran resoltes per referèndum lliure dels habitants dels territoris qüestionats.

2. Cada Estat es dota a si mateix de la seva Constitució. La Constitució de cada Estat és reconeguda i emparada per la confederació com a part integrant del seu ordenament jurídic. La solució de les qüestions d'inconstitucionalitat declarada pel Tribunal Confederal sobre Constitucions Estatals, requerirà proposta per majoria absoluta del Senat Confederal o bé en el sentit d'esmena de la Confederal. La proposta seguirà el seu curs legal. Si no prosperés en cap dels dos sen-

3. La iniciativa, en cas de no prosperar, solament podrà reiterar-se al cap de cinc anys.

tits la Confederació retirarà el reconeixement i empara del punt inconstitucional cas de ser mantingut per l'Estat interessat.

3. Suprimir.

MOTIVACIÓ

1. Determinació de la unitat del territori confederat, dels seus drets i dels seus límits.

2. Estableix la Llei Fonamental Pròpia d'un Estat Sobirà i de les seves relacions amb la Constitució Confederal.

Article 138.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. En cap cas no s'admet la federació de comunitats autònomes.

2. Les Corts generals podran autoritzar acords de cooperació entre comunitats autònomes.

NO FEDERACIÓ

ESMENA

Suprimir.

Article 139.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

El projecte d'estatut serà elaborat per una assemblea composta pels membres de les diputacions o òrgan interinsular de les províncies afectades i pels diputats i senadors elegits en elles, i serà elevat a les Corts generals per a la seva tramitació com a llei.

ESTATUTS

ESMENA

Suprimir.

Article 140.

CONTINGUT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Dins dels termes d'aquesta Constitució, els estatuts seran la norma institucional bàsica de cada comunitat autònoma i l'Estat els reconeixerà i empararà com a part integrant del seu ordenament jurídic.

2. Els estatuts d'autonomia hauran de contenir: a) La denominació de la comunitat que millor correspongui a la seva identitat històrica. b) La delimitació dels seus territoris. c) La denominació, organització i seu de les institucions autònomes pròpies. d) Les competències assumides dins del marc establert en la Constitució i les bases per al traspàs dels serveis corresponents a aquestes.

3. La reforma de l'Estatut s'ajustarà al procediment que hi ha establert i requerirà, en tot cas, l'aprovació per les Corts generals mitjançant llei orgànica.

Suprimir.

Article 141.

COMPETÈNCIES AUTONÒMIQUES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. Les comunitats autònomes podran assumir competències en les següents matèries:

a) Organització de les seves institucions d'autogovern.

b) L'alteració dels termes municipals compresos en el seu àmbit, i en general les funcions que poguessin correspondre a l'Administració de l'Estat, d'acord amb el que en aquest respecte estableixi la legislació sobre règim local.

c) Ordenació del territori, urbanisme i vivenda.

Suprimir.

d) Les obres públiques d'interès de la comunitat autònoma.

e) Els ferrocarrils i carreteres l'itinerari dels quals es desenrotlli íntegrament en el territori de la comunitat autònoma i, en els mateixos termes, el transport desenrotllat per aquests mitjans o per cable.

f) Els ports de refugi, els ports i aeroports deportius i, en general, els que no desenrotllin activitats comercials.

g) L'agricultura i ramaderia d'acord amb l'ordenació general de l'economia.

h) Les muntanyes i aprofitaments forestals.

h bis) La gestió en matèria de protecció del medi ambient.

i) Els aprofitaments hidràulics, canals i regadius d'interès de la comunitat autònoma; les aigües minerals i termals.

j) La «pesca de bajura», la caça i la pesca fluvial.

k) Fires interiors.

l) El foment del desenvolupament econòmic de la comunitat autònoma, dins dels objectius marcats per la política econòmica nacional.

m) L'artesanía.

n) Museos, biblioteques i conservatoris de música d'interès per a la comunitat autònoma.

ñ) Patrimoni monumental d'interès de la comunitat autònoma.

o) El foment de la cultura, de la investigació i en el seu cas, de l'ensenyança de la llengua de la comunitat autònoma.

o bis) Promoció i ordenació del turisme en el seu àmbit territorial.

p) Promoció de l'esport i de l'oci.

q) Beneficència i assistència social.

q bis) Sanitat i higiene.

r) La vigilància i protecció dels edificis i instal·lacions.

La coordinació i altres facultats en

relació amb les policies locals en els termes que estableixi una llei orgànica.

2. Transcorreguts cinc anys i mitjançant la reforma de llurs estatuts, les comunitats autònomes podran ampliar successivament les seves competències en el marc establert en l'article 143 i següents.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

Les Corts generals, mitjançant llei orgànica, podran per motius d'interès nacional: a) Autoritzar la Constitució d'una comunitat autònoma, quan el seu àmbit territorial no superi el d'una província i no reuneixi les condicions de l'apartat 1 de l'article 137.

b) Substituir la iniciativa de les corporacions locals a què es refereix l'apartat 2 de l'article 137.

c) Autoritzar o acordar, en el seu cas, un Estatut d'autonomia per a territoris que no estiguin integrats en l'organització provincial.

COMPETÈNCIES CENTRALS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

L'Estat té competència exclusiva sobre les matèries següents:

1) La regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals.

2) Nacionalitat. Immigració, emigració, estrangeria i dret d'asil.

3) Relacions internacionals.

4) Defensa i forces armades.

5) Administració de justícia.

6) Legislació mercantil, penal i penitenciària. Legislació processal sense perjudici de les necessàries especialitats que en aquest ordre es derivin de les particularitats del dret substantiu de les comunitats autònomes.

7) Legislació laboral, sense perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes.

8) Legislació civil, sense perjudici

1. Els Estats cedeixen a la Confederació:

a) La legislació i l'execució directa en les matèries següents:

1.º La regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els ciutadans en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures continguts en la Constitució Confederada.

2.º Dret de ciutadania; immigració i emigració; estrangeria i dret d'asil.

3.º Relacions internacionals. Tanmateix cada estat conserva el dret de concloure tractats i mantenir representacions amb Estats estrangers o entitats internacionals, mentre no vagin en contra de la Confederació o dels drets dels seus Estats.

4.º Defensa i forces armades. Però, excepte en serveis imprescindibles de tipus conjunt, els cossos d'exèrcit seran formats per tropes

de la conservació, modificació i desenvolupament dels drets civils, forals o especials, allà on existeixin, per les comunitats autònomes. En tot cas, les regles relatives a l'aplicació i eficàcia de les normes jurídiques, relacions jurídic-civils relatives a la forma de matrimoni, ordenament dels registres i hipoteques, bases de les obligacions contractuals, normes per a resoldre els conflictes de lleis i determinació de les fonts del dret, amb respecte, en aquest darrer cas, a les normes de dret foral.

9) Legislació sobre propietat intel·lectual i industrial.

10) Règim duaner i aranzelari. Comerç exterior.

11) Sistema monetari. Divises, canvi i convertibilitat. Bases generals de l'ordenament del crèdit. Banca i assegurances.

12) Legislació sobre pesos i mesures, determinació de l'hora oficial.

13) Bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

14) Finances generals i deute de l'Estat.

15) Sanitat exterior. Bases i coordinació general de la sanitat. Legislació sobre productes farmacèutics.

16) Legislació bàsica i règim econòmic de la seguretat social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per les comunitats autònomes.

17) Les bases del règim jurídic de l'Administració pública i del règim estatutari dels seus funcionaris, que en tot cas garantirán als administrats un tractament comú davant d'elles. El procediment administratiu comú, sense perjudici de les especialitats derivades de l'organització pròpia de les comunitats autònomes. Legislació sobre expropiació forçosa. Legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives i el sistema de responsabilitat de totes les administracions públiques.

d'un mateix Estat. La composició d'aquests cossos de tropes, la cura del manteniment dels seus efectius i la promoció d'oficials d'aquests cossos, la propietat, el finançament, el manteniment econòmic dels efectius materials d'aquests cossos, pertany a cada Estat. Només voluntàriament es podrà fer el servei de la defensa fora del propi Estat per voluntat pròpia de l'interessat. La Confederació determinarà el nombre d'efectius materials dels cossos estatals i dirigirà conjuntament la defensa i la seva preparació.

5.º Les funcions judicials atribuïdes al Tribunal Confederal.

6.º Règim supletori del dret privat.

7.º Circulació de mercaderies i capitals.

8.º Règim duaner i aranzelari i del comerç exterior.

9.º Sistema monetari: Divises, canvi, convertibilitat i emissió de moneda.

10.º Coordinació i planificació confederal de l'activitat econòmica i industrial, sense perjudici de les disposicions i plans de cada Estat, segons allò que es preveu en l'article 125.

11.º Hisenda general i deute de la Confederació.

12.º Les bases del règim jurídic de les administracions públiques confederals i del règim estatutari dels seus funcionaris que en tot cas garantirán als administrats un tractament comú davant d'elles; legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives i el sistema de responsabilitat de totes les administracions públiques.

13.º Abanderament de vaixells; il·luminació de costes i senyals marítims; abanderaments i matriculació d'aeronaus.

14.º Règim confederal de comunicacions; matriculació i circulació de

- 18) Pesca marítima.
- 19) Marina mercant i abandament de vaixells. Il·luminació de costes i senyals marítims. Ports d'interès general. Aeroports d'interès general. Trànsit i transport aeri. Servei meteorològic i matriculació d'aeronaus.
- 20) Ferrocarrils i transports terrestres que transcorrin pel territori de més d'una comunitat autònoma. Règim general de comunicacions. Tràfic i circulació de vehicles a motor. Correus i telecomunicacions. Cables aeris, submarins i radiocomunicació.
- 21) La concessió d'aprofitaments hidràulics, quan les aigües discorrin fora del territori d'una comunitat autònoma, i l'autorització d'instal·lacions elèctriques quan el seu aprofitament afecti una altra comunitat o el transport d'energia surti del seu àmbit territorial.
- 22) Legislació bàsica respecte a boscos i aprofitaments forestals.
- 23) Obres públiques d'interès general o la realització de les quals afecti més d'una comunitat autònoma.
- 24) Bases del règim miner i energètic.
- 25) Règim de producció, comerç, tinença i ús d'armes i explosius.
- 26) Normes bàsiques del règim de premsa, ràdio i televisió i en general dels altres mitjans de comunicació social, sense perjudici de les facultats que en el seu desenvolupament i execució corresponguin a les comunitats autònomes.
- 27) Seguretat pública, sense perjudici de la possibilitat de creació de policies per les comunitats autònomes de la manera que s'estableixi en els respectius Estatuts en el marc que li disposi una llei orgànica.
- 28) Regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article corresponent de la Constitució a fi de garantir el compliment de

vehicles a motor; correus i telecomunicacions; cables submarins.

15.º Obres públiques d'interès confederal, sense perjudici de les d'interès de cada Estat en el seu respectiu territori.

16.º Suplència de les diferents legislacions dels Estats Confederats, en l'administració de la justícia.

17.º Règim de producció, comerç, tenència i ús d'armes i explosius.

18.º Estadística per a fins confederals.

19.º Reglamentació de la convalidació de títols acadèmics.

b) Correspon a la Confederació la legislació i als Estats confederats l'execució sobre les següents matèries:

1.º Dret penal supletori.

2.º Relacions jurídic-civils relatives a l'ordenació dels Registres i Hipoteques; bases de les obligacions contractuals i per resoldre els conflictes de lleis i determinació de les fonts del dret entre la diferent legislació de la Confederació.

3.º Dret processal supletori.

4.º Relacions jurídic-mercantils referents a l'estatut del comerciant i societats mercantils; procediments concursals; normes bàsiques, garanties comunes i eficàcia dels títols de valors; principis bàsics de la contractació mercantil; dret marítim.

5.º Bases generals de l'ordenació del crèdit i de la banca.

6.º Pesos i mesures. Determinació de l'hora oficial. Meteorologia.

7.º Legislació sobre propietat intel·lectual i industrial.

8.º Relacions jurídic-laborals, formes i modalitats de la contractació; drets i obligacions dels subjectes que intervinguin i els altres aspectes relatius a l'eficàcia de les relacions laborals en tot el territori de la Confederació.

les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

29) Estadística per a fins estatals.

30) Autorització per a la convocatòria de consultes populars per via de referèndum.

2. Les matèries no atribuïdes expressament a l'Estat per aquesta Constitució podran correspondre a les Comunitats Autònomes, en virtut dels seus respectius Estatuts. Les matèries no assumides expressament en els respectius Estatuts per les Comunitats Autònomes s'entendran, en tot cas, com de competència pròpia de l'Estat, però aquest podrà distribuir o transmetre aquestes facultats per mitjà de lleis orgàniques.

3. El dret de l'Estat preval sobre el de les Comunitats Autònomes en tot el que no estigui atribuït a l'exclusiva competència d'aquestes. Serà, en tot cas, supletori del dret propi de les Comunitats Autònomes.

9.º Legislació sobre expropiació forçosa.

10.º Marina mercant; ports d'interès general; aeroports d'interès general; trànsit i transport aeri.

11.º Ferrocarrils i transports terrestres que transcorrin per més d'un Estat Confederat; línees aèries; radio-comunicacions.

12.º Aprofitaments hidràulics i instal·lacions elèctriques, quan les aigües discorrin fora de l'Estat confederat o quan el seu aprofitament afecti a un altre Estat o el transport d'energia surti del seu àmbit jurisdiccional.

13.º Recursos miners i energètics, incloent-hi l'energia nuclear.

14.º Normes bàsiques del règim de premsa, ràdio i televisió i, en general, dels altres mitjans de comunicació social, que siguin d'iniciativa i àmbit confederal.

2. Les matèries no atribuïdes expressament a la Confederació per aquesta Constitució corresponen als Estats, que establiran les bases per al traspàs dels serveis corresponents. La Confederació assumeix la suplència en les matèries que no siguin assumides pels Estats.

3. El dret de la Confederació no preval dins dels Estats i, en tot cas, és supletori del dret propi dels Estats.

4. Els Estats conserven la seva plena potestat legislativa en els seus territoris.

MOTIVACIÓ

1. Seguint el sistema propi confederal tan sols es determinen les competències que els Estats cedeixin a la Confederació, per ser més convenient l'acció conjunta que per separat.

Es subdivideix, com en la Constitució republicana de 1931 en dos apartats:

a) Cessió de legislació i d'execució.

b) Cessió exclusivament de legislació.

Aquest darrer, en els temes, en els quals, l'execució vingués a representar una gran i complexa penetració a l'interior dels Estats, en cas de cedir-la a la Confederació.

Es mantenen certes potestats, en els Estats, com passa a la Confederació Helvètica, referent a relacions internacionals i forces armades.

2, 3 i 4. Coherència amb les sobiranes bàsiques dels Estats.

Article 144.

DELEGACIÓ I TRANSFERÈNCIES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

1. Les lleis de bases aprovades per les Corts generals podran atribuir expressament a totes o a alguna de les comunitats autònomes la facultat de dictar per a elles la corresponent legislació delegada en els termes dels articles 76 i 77.

2. L'Estat podrà transferir o delegar en les Comunitats autònomes, mitjançant llei orgànica, facultats corresponents a matèria de titularitat estatal que per la seva pròpia naturalesa siguin susceptibles de transferència o delegació. La llei preveurà en cada cas la corresponent transferència de mitjans financers, així com les formes de control que es reservi l'Estat.

3. L'Estat podrà dictar lleis que estableixin els principis necessaris per a harmonitzar les disposicions normatives de les comunitats autònomes, àdhuc en el cas de matèries atribuïdes a la competència d'aquestes, quan així ho exigeixi l'interès general. Correspon a les Corts generals, per majoria absoluta de cada Cambra, l'apreciació d'aquesta necessitat.

Article 145.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

VIA RÀPIDA

ESMENA

Suprimir.

1. No serà necessari deixar transcórrer el termini de cinc anys al qual es refereix l'apartat 3 de l'article 141, quan la iniciativa del procés autonòmic sigui acordada per les tres quartes parts dels municipis de cadascuna de

les províncies afectades que representin, almenys, la majoria del cens electoral de cadascuna d'elles; i dita iniciativa serà ratificada mitjançant referèndum pel vot afirmatiu de la majoria absoluta dels electors de cada província en els termes que estableixi una llei orgànica.

2. En el supòsit previst en l'apartat anterior, el procediment per a l'elaboració de l'estatut serà el següent:

1.º El Govern convocarà tots els Diputats i Senadors elegits en les circumscripcions compreses en l'àmbit territorial que préntengui accedir a l'autogovern perquè es constitueixin en assemblea als únics efectes d'elaborar el corresponent projecte d'estatut d'autonomia mitjançant l'acord de la majoria absoluta dels seus membres.

2.º Aprovat el projecte d'estatut per assemblea de parlamentaris, es remetrà a la comissió constitucional del Congrés, la qual, dins el termini de dos mesos, l'examinarà amb el concurs i l'assistència d'una delegació de l'assemblea proponent per tal de determinar de comú acord la seva formulació definitiva.

3.º Si s'assolís dit acord, el text resultant serà sotmès a referèndum del cos electoral de les províncies compreses a l'àmbit territorial del projectat estatut.

4.º Si el projecte d'Estatut és aprovat per la majoria dels vots vàlidament emesos, serà elevat a les Corts generals. Els plens d'ambdues Cambres decidiran sobre el text mitjançant un vot de ratificació. Aprovat l'Estatut, el Rei el sancionarà i el promulgarà com a Llei.

5.º Si no s'assoleix l'acord al qual es refereix l'apartat segon d'aquest número, el projecte d'Estatut serà tramitat com a projecte de llei davant les Corts generals. El text aprovat per

aquestes serà sotmès a referèndum del cos electoral de les províncies compreses en l'àmbit territorial del projectat estatut. En cas de ser aprovat per la majoria dels vots vàlidament emesos, es procedirà a la seva promulgació en els termes de l'apartat anterior.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. En els Estatuts aprovats pel procediment al qual es refereix l'article anterior, l'organització institucional autonòmica es basarà en una assemblea legislativa elegida per sufragi universal d'acord amb un sistema de representació proporcional que assegurí, a més, la representació de les diverses zones del territori; un consell de govern amb funcions executives i administratives; i un president, elegit per l'assemblea d'entre els seus membres i nomenat pel rei, al qual correspon la direcció del consell de govern, la suprema representació de la respectiva comunitat i l'ordinària de l'Estat en aquella. El president i els membres del consell de govern seran políticament responsables davant l'assemblea. Un Tribunal superior de justícia culminarà l'organització judicial en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma i en els estatuts podran establir-se els supòsits i les formes de participació de les comunitats autònomes en l'organització de les demarcacions judicials del corresponent territori, de conformitat, tot això, amb allò que és previst a la llei orgànica del poder judicial i dins la unitat i independència d'aquest. Sense perjudici d'allò disposat a l'article 117 d'aquesta Constitució, les successives instàncies processals, en el seu cas, s'esgotaran davant òrgans judicials radicats al mateix territori de la comunitat autònoma on estigui l'organisme competent en la primera instància.

2. Un cop sancionats i promulgats els respectius Estatuts i les seves successives reformes, solament podran ser modificats mitjançant els procediments en ells establerts i amb referèn-

Suprimit.

dum entre els electors inscrits en els corresponents censos.

3. Mitjançant l'agrupament de municipis, els Estatuts podran establir circumscripcions territorials pròpies, que gaudiran de plena personalitat jurídica.

Article 147.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

El control de l'activitat dels òrgans de les comunitats autònomes s'exercirà:

- a) El relatiu a la constitucionalitat, pel Tribunal Constitucional.
- b) Pel Govern, previ dictamen del Consell d'Estat, en exercici de les funcions delegades a què fa referència l'article 142.
- c) El de l'Administració autònoma i les seves normes reglamentàries, per la jurisdicció contenciosa administrativa.
- d) L'econòmic i pressupostari, pel Tribunal de Comptes.

CONTROL

ESMENA

Suprimir.

Article 148.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Un delegat nomenat pel govern dirigirà l'administració perifèrica de l'Estat i la coordinarà, quan sigui convenient, amb l'administració autònoma.

DELEGAT GOVERNATIU

ESMENA

Suprimir.

Article 149.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Si una comunitat autònoma no complís les obligacions que la Constitució o altres lleis li imposin o actués de manera que atemptés greument contra l'interès general d'Espanya, el Govern, amb l'aprovació per majoria absoluta del Senat, podrà adoptar les mesures necessàries per obligar-la al compliment forçós d'aquestes obligacions o per a la protecció de l'esmentat interès general.

2. Per a l'execució de les mesures previstes en l'apartat anterior, el Govern podrà donar instruccions a totes les autoritats de les comunitats autònomes.

MESURES DE CÀSTIG

ESMENA

Suprimir.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les comunitats autònomes gaudiran d'autonomia financera per al desenvolupament i execució de les seves competències d'acord amb els principis de coordinació amb les finances estatals i de solidaritat entre tots els espanyols.

2. Les comunitats autònomes podran actuar com a delegats o col·laboradors de l'Estat per a la recaptació, la gestió i la liquidació dels recursos tributaris d'aquell, d'acord amb les lleis i els estatuts.

ESMENA

Els Estats gaudiran de sobirania tributària. Es reserven els ingressos per impostos directes. La Confederació es finançarà amb els impostos indirectes.

MOTIVACIÓ

**Per coherència amb el model polític adoptat.
La distribució d'impostos es fa segons un criteri objectiu clar.**

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Els recursos de les comunitats autònomes seran constituïts per:

a) Impostos cedits totalment o parcialment per l'Estat; recàrrecs sobre impostos estatals i altres participacions en els ingressos de l'Estat.

b) Llurs propis impostos, taxes i contribucions especials.

c) Transferències d'un fons de compensació interterritorial i altres assignacions amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.

d) Rendiments procedents de llur patrimoni i ingressos de dret privat.

e) El producte de les operacions de crèdit.

2. Les comunitats autònomes no podran en cap cas adoptar mesures tributàries sobre béns situats fora de

ESMENA

Suprimir.

llur territori o que comportin obstacle per a la lliure circulació de mercaderies o serveis.

3. Mitjançant llei orgànica es podrà regular l'exercici de les competències financeres enumerades en el precedent apartat primer, les normes per a resoldre els conflictes que poguessin sorgir i les possibles formes de col·laboració financera entre les comunitats autònomes i l'Estat.

Article 152.

FONS DE COMPENSACIÓ

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

1. En els pressupostos generals de l'Estat es podrà fixar una assignació a les comunitats autònomes en funció del volum dels serveis i activitats estatals que hagin assumit, i de la garantia d'un nivell mínim en la prestació dels serveis públics fonamentals en tot el territori espanyol.

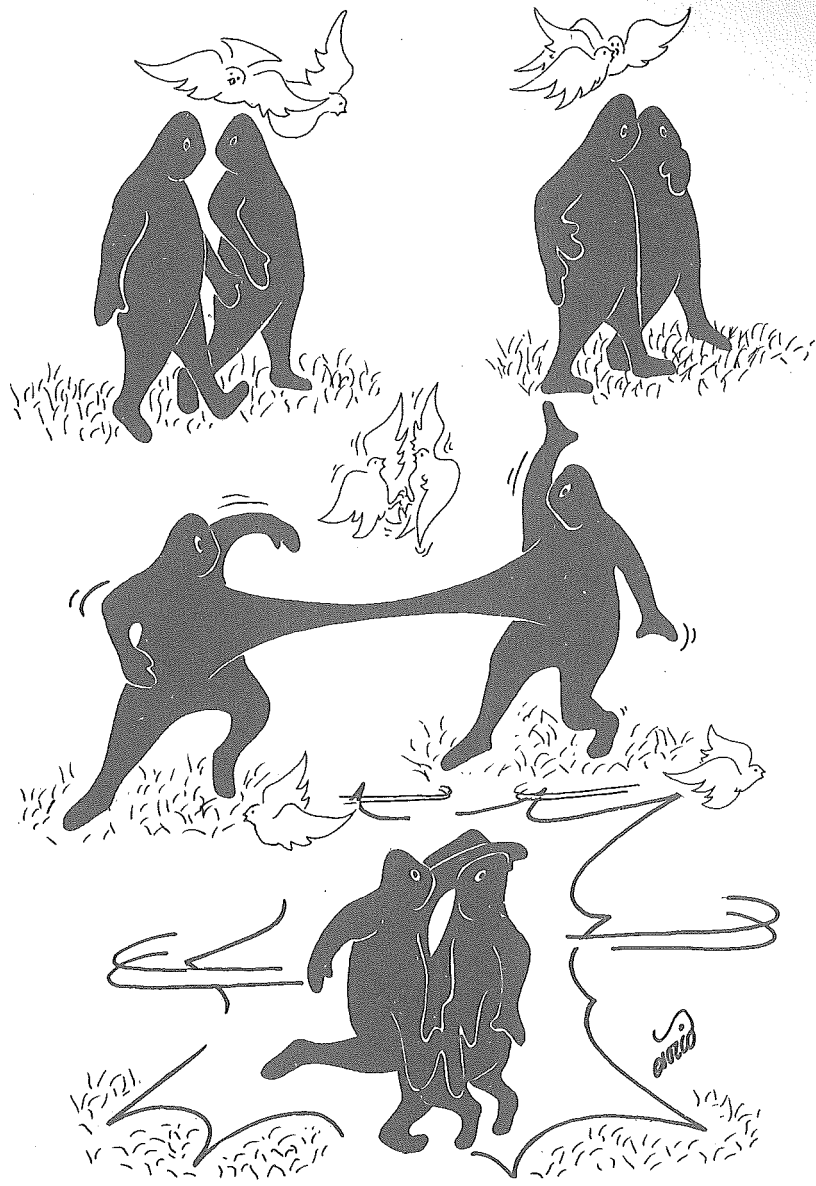
2. Amb la finalitat de corregir desequilibris econòmics interterritorials i fer efectiu el principi de solidaritat es constituirà un fons de compensació destinat a despeses d'inversió els recursos del qual seran distribuïts per les Corts generals entre les comunitats autònomes i províncies, si n'és el cas.

Am el fi de corregir desequilibris interterritorials i fer efectiu el principi de solidaritat es constituirà un fons de compensació destinat a despeses d'inversió els recursos del qual seran distribuïts pel Senat entre els Estats Confederats.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb el model polític elegit. Es suprimeix l'apartat 1.

S'atribueix aquesta distribució al Senat per ser la Cambra de les Nacions.

Esmena d'inclusió d'un nou títol, aquí numerat de vuitè bis (VIII bis), a incloure's entre el títol VIII i el títol IX

TÍTOL VIII BIS

DE L'EXERCICI DEL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ

MOTIVACIÓ

En vistes a fer efectiu i merament simbòlic l'exercici del dret dels pobles a l'autodeterminació.

DEFENSA

Hi ha dos aspectes fonamentals dos barems, per a mesurar la coherència democràtica d'una Constitució que vulgui ser-ho. Són: la garantia dels drets individuals dels ciutadans de l'Estat, per una banda, i la garantia dels drets col·lectius de les comunitats nacionals — nacionalitats — de l'Estat, d'una altra. I, paral·lelament, hi ha dues maneres històricament constatables de negar aquests drets:

1) La més feble, i que actualment es fa servir més, que consisteix a negar el dret o simplement no reconèixer-lo, sense negar per això l'existència de subjectes (persones o pobles) que haurien de ser assistits per aquest dret no reconegut.

2) La més forta, feliçment superada d'una manera parcial avui, que consistiria a no reconèixer cap subjecte detentor de cap dret, amb la qual es talla d'arrel el problema de reconèixer i garantir drets individuals o col·lectius per la via expeditiva de negar la personalitat jurídica del material humà previ.

Pel que respecta als drets individuals, les revolucions burgeses, és a dir, el pas de les estructures estatals feudals a les estructures capitalistes, van significar, en línies generals, el pas de la situació de ne-

gació forta (absència de ciutadans i, per tant, absència dels drets d'aquests ciutadans) a la del reconeixement constitucional de les persones com a ciutadans i dels drets que tenen. I diem en línies generals perquè tots tenim en la memòria l'existència de desgraciats períodes dictatorials, dintre de les estructures estatals capitalistes, on, sense negar la condició de ciutadans, es neguen els drets que, com a tals, els pertoquen. Salvada, tanmateix, l'excepcionalitat dolorosa i sagnant dels feixismes, podem afirmar que les constitucions burgeses assumeixen en general el reconeixement dels ciutadans i la garantia dels seus drets individuals.

Tanmateix, aquest canvi qualitatiu no s'ha produït en allò que es refereix al reconeixement de les comunitats nacionals i dels seus drets com a tals. I en general, la posició ha estat la de la negació rotunda. Es pretenia «solucionar el problema» de soca-rel admetent només una comunitat nacional dintre l'Estat, per sanció constitucional — i així ha succeït des de l'any 1812 fins ara —. Amb la «solució» irracional d'amagar el cap sota l'ala. I hem de reconèixer que aquesta posició no és coherent amb el proclamat respecte a la llibertat que informa, segons pròpia declaració, tota la història del

constitucionalisme, de la societat capitalista. Haurem d'acabar dient, en conseqüència, que aquest afer — a diferència dels drets individuals — no concerneix a aquesta etapa de la història? Haurem d'acabar dient que, als Estats capitalistes plurinacionals, i a les seves constitucions, no es pot plasmar ni intentar solucionar mínimament aquest problema? Haurem d'acabar dient, finalment, que només amb la revolució socialista s'abordarà i solucionarà el reconeixement de les comunitats nacionals i la seva plasmació política?

Segurament, la resposta és afirmativa. Sigui com sigui, tanmateix, en l'actual projecte de Constitució de l'Estat espanyol podem dir que s'ha passat a una actitud de l'estil que hem anomenat «de negociació feble». En efecte, es reconeix l'existència de «nacionalitats» a l'Estat Espanyol, i al mateix temps se'ls concedeix una tímida possibilitat de plasmació política mitjançant les autonomies. Continuant el paral·lelisme dels ciutadans i els seus drets, la situació és similar, en aquest aspecte, al de les etapes feixistes en què es reconeix formalment l'existència de ciutadans però es neguen o restringeixen els seus drets.

La raó de la inclusió d'aquest títol VIII bis és exactament la de re-

soldre aquesta situació d'opressió nacional, d'opressió de les nacionalitats de l'Estat espanyol. La més estricta coherència democràtica ens exigeix, al costat de del reconeixement de l'existència de nacionali-

tats, el reconeixement i la garantia dels seus drets. I això és el dret a l'autodeterminació, amb tota la llibertat d'opció política que li correspon, inclosa la independència. De la mateixa manera que es reco-

neix als ciutadans i es garanteixen els seus drets individuals, sense restriccions, s'han de reconèixer les comunitats nacionals (cosa, que en certa manera, ja es fa) i garantir el seu dret a l'autodeterminació.

Article 152 bis.

SECESSION O ADHESIO

ESMENA

El dret a l'autodeterminació dels Estats de la Confederació espanyola, o d'altres possibles Estats futurs eixits del seu si o sobrevinguts de fora, suposa, d'acord amb el pacte internacional de drets civils i polítics, ratificat en el seu dia per aquella, que ells mateixos estableixin lliurement la seva condició política, podent en conseqüència optar, els que hi siguin, entre seguir formant part de la Confederació o apartar-se pacíficament d'aquesta i constituir un Estat separat, i els possibles Estats nascuts en l'interior o vinguts de l'exterior, constituir-se en Estats dins de la Confederació.

MOTIVACIO

Una veritable autodeterminació permet la possibilitat de separació o d'una nova integració pacífica.

Article 152 ter.

PROCEDIMENT

ESMENA

1. La iniciativa per a convocar la població de l'Estat confederat a a l'exercici del dret d'autodeterminació correspon al Parlament d'aquest Estat a proposta d'una quarta part dels seus membres, de la majoria absoluta de l'assemblea popular de l'Estat o d'un deu per cent de la població de l'Estat. Per la seva aprovació caldrà el vot afirmatiu de la majoria absoluta del Parlament de l'Estat.

2. Aquesta iniciativa no podrà ser proposada davant del Parlament propi abans de transcorreguts dos anys des de l'entrada en vigor de la Constitució pròpia.

3. Obtingut el vot afirmatiu del Parlament, es sotmetrà a referèndum de la població afectada l'opció expressada en l'article 152 bis.

4. La decisió de constituir-se en Estat separat requerirà el vot afirmatiu de la majoria absoluta del cens electoral de tot el territori, i si aquest contenia regions, províncies o altres circumscripcions amb estatut d'autonomia dintre de l'Estat, caldrà la majoria absoluta de totes les circumscripcions.

5. Si no s'aconseguís el quòrum necessari en el Parlament de l'Estat confederat per a convocar la població al referèndum citat o, si convocat, no s'aconseguís en el referèndum la majoria qualificada establerta, no podrà replantejar-se la proposta fins a la següent legislatura de l'Estat confederat i, en tot cas, mai abans de dos anys desde la convocatòria de referèndum.

6. Si el resultat fos afirmatiu, la Confederació espanyola, d'acord amb els poders legislatiu i executiu de l'antic Estat confederat, reconeixerà el nou Estat separat i li transferirà la totalitat de les atribucions que integren la seva plena sobirania.

7. En cas d'adhesió a la Confederació de nous Estats nascuts en el seu interior o vinguts de l'exterior haurà d'exigir-se un procés equivalent.

MOTIVACIÓ

En la moderna i imparable ascensió dels pobles, en vistes a exercir la seva sobirania, sense impedir per això la possibilitat d'unions polítiques supranacionals, convé obrir nous camins per a constitucionalitzar la pràctica de les conseqüències de l'autodeterminació en el doble sentit de la separació i de l'adhesió a aquestes unions polítiques superiors.

Esmena total del títol novè (IX)

TÍTOL IX

DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

Es suprimeix aquest títol amb tots els seus articles.

MOTIVACIÓ

El principi fonamental de la democràcia és l'equilibri de poders substituïnt al poder absolut únic. L'aparició d'un nou poder judicial per damunt dels tres poders clàssics és un inici de corrupció democràtica en benefici dels absolutistes.

Les funcions es recullen en els articles 115 i 115 bis referent al Tribunal Confederal o es reserven pels Tribunals propis de cada Estat.

Article 153.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El Tribunal Constitucional es compon de dotze membres nomenats pel rei; quatre a proposta del Congrés per majoria de 3/5 dels seus membres; quatre a proposta del Senat amb idèntica majoria; dos a proposta del govern, i dos a proposta del consell general del poder judicial.

2. Els membres del Tribunal Constitucional hauran de ser nomenats entre magistrats i fiscals, professors d'universitat, funcionaris públics i advocats, tots ells juristes de reconeguda competència amb més de quinze anys d'exercici professional.

3. Els membres del Tribunal Constitucional seran designats per un període de nou anys i es renovaran per terceres parts cada tres.

4. La condició de membre del Tribunal Constitucional és incompatible

COMPOSICIÓ

ESMENA

Suprimir.

amb tot mandat representatiu, càrrec polític o administratiu, funció judicial i fiscal, exercici de la carrera forense, acompliment de càrrec directiu d'un partit polític o ocupació al seu servei, i, en general, tindran les incompatibilitats pròpies dels membres del poder judicial. Seran, així mateix, independents i inamovibles durant l'exercici de llur mandat.

Article 154.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

El president del Tribunal Constitucional serà nomenat entre els seus membres pel rei, a proposta del mateix Tribunal en ple i per un període de tres anys.

PRESIDENT

ESMENA

Suprimir.

Article 155.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. El Tribunal Constitucional té jurisdicció a tot el territori espanyol i és competent per a conèixer:

a) Del recurs d'inconstitucionalitat contra lleis i disposicions normatives amb força de llei de l'Estat i de les comunitats autònomes o contra tractats internacionals.

b) Del recurs d'empara per violació dels drets i llibertats referits en l'article 48 número 2, d'aquesta Constitució, quan hagués estat ineficaç, la reclamació davant altres tribunals.

c) De conflictes jurisdiccionals i de competència.

d) De les altres matèries que li atribueixi la Constitució o les lleis orgàniques.

2. El Govern podrà impugnar davant el Tribunal Constitucional les disposicions i resolucions adoptades pels òrgans de les comunitats autònomes. La impugnació produirà la suspensió de la disposició o resolució recorreguda, però el Tribunal haurà de ratificar-la o eixacar-la en el termini màxim de sis mesos.

JURISDICCIO

ESMENA

Suprimir.

Article 156.

RECURS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

Estan legitimats:

a) Per a interposar el recurs d'inconstitucionalitat, el president del govern, el defensor del poble, cinquanta diputats, cinquanta senadors, els presidents dels òrgans col·legiats executius de les comunitats autònomes i, en el seu cas, els presidents de les Assemblees d'aquestes comunitats.

b) Per a interposar el recurs d'empara, tota persona natural o jurídica que invoqui un interès legítim o el defensor del poble.

c) En els altres casos, la llei orgànica regularà les condicions de legitimitat.

Article 157.

INCONSTITUCIONALITAT

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

Quan un jutge o tribunal d'ofici consideri en algun procés que una norma legal invocada la validesa de la qual depengui de la sentència, pot ser contrària a la Constitució, plantejarà la qüestió davant el Tribunal Constitucional en la forma que estableixi la llei.

2. Així mateix, per llei es regularà els supòsits de revisió de la jurisprudència del Tribunal Suprem per causa d'inconstitucionalitat.

Article 158.

SENTÈNCIES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

1. Les sentències del Tribunal Constitucional es publicaran en el Butlletí Oficial de l'Estat juntament amb els vots particulars, si n'hi hagués. Tenen el valor de cosa jutjada a partir de l'endemà de la seva publicació i no és possible el recurs contra elles. Les que declarin la inconstitucionalitat d'una llei o d'una norma amb força de llei i totes les que no es limitin a l'estimació subjectiva d'un dret tenen plens efectes davant tothom.

2. Llevat que en la sentència es disposi una altra cosa, subsistirà la vigència de la llei en la part no afectada per la inconstitucionalitat.

Article 159.

LLEI ORGÀNICA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Suprimir.

Una llei orgànica regularà el funcionament del Tribunal Constitucional, l'estatut dels seus membres i el procediment davant d'ell.

TÍTOL X DE LA REFORMA CONSTITUCIONAL

Article 160.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

La iniciativa de reforma constitucional s'exercirà en els termes previstos els paràgrafs u, dos i tres de l'article 81.

INICIATIVA

ESMENA

La iniciativa de reforma Constitucional s'exercirà en els termes previstos en l'article 81.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb l'esmena de l'article 81.

Article 161.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els projectes de reforma constitucional hauran de ser aprovats per una majoria de tres cinques parts de cadascuna de les Cambres. Si no hi hagués acord entre elles, s'intentarà obtenir-lo mitjançant la creació d'una comissió de composició paritària de diputats i senadors, que presentarà un text que serà votat pel Congrés i el Senat.

2. Si no s'aconsegueix l'aprovació pel procediment de l'apartat anterior, i sempre que el text hagués obtingut el vot favorable de la majoria absoluta del Senat, el Congrés per majoria de dos terços podrà aprovar la reforma.

3. Aprovada la reforma per les Corts generals, serà sotmesa a referèndum per a la seva ratificació quan així ho sol·liciti, en quinze dies següents a la seva aprovació, una dècima part de qualsevol d'ambdues Cambres.

PROCEDIMENT

ESMENA

1. Igual.
2. Igual.
3. Aprovada la reforma per les Corts generals, serà sotmesa a referèndum per a la seva ratificació quan així ho sol·liciti, en quinze dies següents a la seva aprovació, una dècima part de qualsevol d'ambdues Cambres o les entitats i particulars esmentats en l'article 86, paràgraf 3.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb l'esmena a l'article 86, paràgraf 3.

REVISIONS IMPORTANTS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Quan es proposés la revisió total de la Constitució o una parcial que afecti el títol preliminar, el capítol segon, secció 1.ª del títol I o el títol II, es procedirà a l'aprovació del principi per majoria de dos terços de cada Cambra i a la dissolució immediata de les Corts.

2. Les Cambres elegides hauran de ratificar la decisió i procedir a l'estudi del nou text constitucional, que haurà de ser aprovat per majoria de dos terços d'ambdues Cambres.

3. Aprovada la reforma per les Corts generals, serà sotmesa a referèndum per a la seva ratificació.

QUAN NO PROCEDEIX

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

No procedeix iniciar la reforma constitucional en temps de guerra o de vigència d'algun dels Estats previstos en l'article 109.

FURS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

La Constitució empara i respecta els drets històrics dels territoris forals.

L'actualització general de dit règim foral es portarà a cap, en el seu cas, en el marc de la Constitució i dels Estatuts d'Autonomia.

Es suprimeix aquesta disposició adicional.

MOTIVACIÓ

En retornar la sobirania als Estats són sobrers els reconeixements forals.

Disposició transitòria
primera.

PROCÉS CONSTITUENT DELS ESTATS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

En els territoris dotats d'un règim provisional d'autonomia, els seus òrgans col·legiats superiors, mitjançant acord adoptat per la majoria absoluta dels seus membres, podran substituir la iniciativa que l'apartat 2 de l'article 137 atribueix a les Diputacions Provincials o als òrgans interinsulars corresponents.

ESMENA

1. La iniciativa del procés constituent de cada Estat confederat, correspondrà a l'autoritat superior del territori o, en el cas d'haver-hi diferents territoris amb autoritat pròpia, a un consell provisional compost per les autoritats corresponents, que convocarà eleccions a constituent.

2. El constituent redactarà i aprovarà per majoria absoluta dels seus membres la Constitució de l'Estat, que la corresponent autoritat sotmetrà a referèndum de la població afectada i a continuació a examen de possible inconstitucionalitat confederal per part del Tribunal Confederal. A Continuació, es dissoldrà el constituent i la mateixa autoritat esmentada dirigirà la culminació del procés d'acord amb la Constitució aprovada.

MOTIVACIÓ

Procés normal constituent d'accés a una situació de ple exercici de sobirania.

Disposició transitòria
segona.

PLEBISCIT HISTÒRIC

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

Els territoris que en el passat haguessin plebiscitat afirmativament projectes d'Estatut d'autonomia i comptin, al temps de promulgar-se la Constitució, amb règim provisional d'autonomia, podran procedir immediatament de la manera que es preveu en l'apartat 2n. de l'article 141, quan ho acordin així, per majoria absoluta, llurs òrgans pre-autonòmics col·legiats superiors i ho comuniquin al govern. El projecte d'Estatut serà elaborat d'acord amb el que s'estableix en l'article 144, número 2, a convocatòria de l'òrgan col·legiat pre-autonòmic.

Es suprimeix aquesta disposició transitòria segona.

MOTIVACIÓ

Supressió per coherència amb la disposició transitòria primera. Desapareix les discriminatòries diferències de tractament dels territoris autònoms.

Disposició transitòria
tercera.

INICIATIVA AUTONÒMICA ESPECIAL

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

La iniciativa del procés autonòmic per part de les corporacions locals o dels seus membres, prevista a l'apartat dos de l'article 137, s'entén diferida, en tots els seus efectes, fins a la celebració de les primeres eleccions locals un cop vigent la Constitució.

Es suprimeix aquesta disposició transitòria tercera.

MOTIVACIÓ

Per la mateixa raó que l'anterior disposició transitòria.

Disposició transitòria quarta.

NAVARRA

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

ESMENA

**Es suprimeix aquesta disposició
transitòria quarta.**

1. En el cas de Navarra, i a efectes de la seva incorporació al Consell General Basc o al règim autonòmic basc que el substitueixi, en lloc del que estableix l'article 137 de la Constitució, la iniciativa correspon a l'òrgan foral competent, el qual adoptarà la seva decisió per majoria dels membres que el componen. Per a la validesa d'aquesta iniciativa caldrà a més que la decisió de l'òrgan foral competent sigui ratificada per referèndum expressament convocat a aquest efecte i aprovat per majoria dels vots vàlids emesos.

2. Si la iniciativa no prospera, tan sols es podrà reproduir en diferent període del mandat de l'òrgan foral competent i, en tot cas, quan hagi transcorregut el termini mínim que estableix l'article 137.

MOTIVACIÓ

Cap perfectament el respecte a la voluntat diferencial Navarra mantenint la condició de regió autònoma apart de les altres províncies d'Euskadi dins d'un mateix Estat sobirà, legitimat per les arrels comunes profundes, acceptades pels historiadors, i reforçat per raons de comunitat cultural i econòmica, molt determinants en el nostre temps.

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Les ciutats de Ceuta i Melilla podran constituir-se en comunitats autònomes, si així ho decideixen els seus respectius ajuntaments mitjançant acord adoptat per la majoria absoluta dels seus membres i així ho autoritzen les Corts generals mitjançant una llei orgànica en els termes previstos a l'article 142.

ESMENA

1. Es reclamen els drets històrics i, per conseqüent, la devolució per part de França a l'Estat d'Euskadi del Territori d'Euskadi Nord i a l'Estat dels Països Catalans el territori de Catalunya Nord separats actualment per la frontera resultant del tractat dels Pirineus, i per part de la Gran Bretanya a l'Estat d'Andalusia el Penínyol de Gibraltar.

2. També es reclama de França i d'Espanya la renúncia dels drets sobre el Principat d'Andorra que optarà entre esdevenir País autònom dintre dels Països Catalans, comarca autònoma dintre del Principat de Catalunya o comarca integrada i sense autonomia, com les altres del Principat.

3. Les ciutats de Ceuta i Melilla podran optar, en la mesura que les circumstàncies ho permetin, entre entrar a l'Estat Andalús amb l'Estatut que amb Andalusia pactin o entrar al Marroc amb l'estatut que amb Marroc es negociï.

MOTIVACIÓ

1. i 2. A fi de coronar la voluntat sobirana dels pobles de la Confederació era necessari reclamar els drets històrics dels territoris amputats o aïllats.

3. Per coherència amb el model polític adoptat.

Disposició transitòria
sisena.

ORDRE D'APROVACIÓ D'ESTATUTS

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Quan es remetin a la comissió de Constitució del Congrés diversos projectes d'estatut, es dictaminaran per l'ordre d'entrada en aquella, i el termini de dos mesos a què es refereix l'article 145 començarà a comptar des que la comissió acabi l'estudi del projecte o projectes de què successivament hagi tingut esment.

ESMENA

Es suprimeix aquesta disposició transitòria sisena.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb la disposició transitòria primera.

Disposició transitòria
setena.

DISSOLUCIÓ DE PRE-AUTONOMIES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Els organismes pre-autonòmics es consideraran dissolts en els casos següents:

- a) Un cop constituïts els òrgans que estableixin els estatuts d'autonomia aprovats d'acord amb aquesta Constitució.
- b) En el supòsit que la iniciativa del procés autonòmic no arribés a prosperar per no complir els requisits previstos a l'article 137.
- c) Si l'organisme pre-autonòmic no hagués exercit el dret que li reconeix la disposició transitòria primera en el termini de tres anys.

ESMENA

Els organismes pre-autonòmics actuals es consideraran dissolts, quan les institucions de cada Estat d'acord a la seva Constitució siguin establertes.

MOTIVACIÓ

Per coherència amb la disposició transitòria primera.

DISSOLUCIÓ DE LES CAMBRES

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Les Cambres que han aprovat aquesta Constitució assumiran, després de la seva entrada en vigor, les funcions i les competències que s'hi assenyalen respectivament per al Congrés i per al Senat.

2. En cas de dissolució, d'acord amb el que es preveu a l'article 108, i si no s'hagués desenvolupat legalment el que es preveu als articles 63 i 64, seran aplicades a les eleccions les normes vigents anteriorment, amb l'única excepció que en allò referent a incompatibilitats s'aplicaran directament les previsions del segon incís del paràgraf b del número 1 de l'article 65 de la Constitució, així com el disposat en la mateixa respecte a l'edat per al vot.

ESMENA

Les Cambres que han aprovat la present Constitució general, en entrar aquesta en vigor, es dissoldran, d'acord amb el previst en l'article 108.

Si no s'hagués desenrotllat legalment la previsió dels articles 63 i 64, es suspèndrà la dissolució fins que aquest desenrotllament, amb caràcter prioritari, sigui consumat.

MOTIVACIÓ

Per un elemental principi democràtic.

DEFENSA

A la vista del projecte constitucional, es té la impressió que aquesta disposició és inelegant. Des d'un punt de vista democràtic les Cambres seguiran funcionant excepte en un cas imprecís de dissolució. Si les Cambres continuen, donem la impressió davant del poble que hem fet la Constitució per a nosaltres. Em sembla, doncs, que aquesta disposició està dintre de la línia d'una sèrie de faltes d'elegància democràtica que arrossega el nostre tarannà polític.

En l'esmena es proposa que es disolguin les Cambres. Que només es mantinguin el temps necessari per desenrotllar legalment la nova llei electoral en vista a la successió de

les Cambres segons determina la Constitució.

Aquest estil inelegant és més propi d'una dictadura. La força de les dictadures està en els secrets, en la intrigues, en la clandestinitat; la força de la democràcia està en la transparència, en complir les regles del joc, en tenir llum i taquígrafs. I arrenquem d'unes necessitats, tal volta, ineludibles, d'unes inelegàncies originals com foren la no legalització de molts partits polítics abans de les eleccions, el no saber si les noves Corts serien constituents o no, el retard de les eleccions municipals que calia que antecedissin a les generals — la democràcia va de baix a dalt i no a la inversa —, el no donar l'amnistia abans de les eleccions, la forma de pactar la llei d'amnistia al marge de les Corts. El Congrés i el

Senat es veieren obligats a aprovar-la sense debat. La mateixa cosa succeí amb els Pactes de la Moncloa i amb el consens constitucional, que s'ha pactat pels passadissos i el debat ha estat una pura formalitat, com tots hem pogut veure.

Tracto amb aquesta esmena de tallar aquestes inelegàncies. Crec que aquestes Corts no han fet la Constitució per a servir-se'n al seu gust i espero que ens sabrem retirar tant bon punt sigui enllestida.

La única cosa que es permet en l'esmena, per necessitat, és que hi hagi un temps, el més curt possible, per fer la llei electoral amb caràcter prioritari, perquè altrament ens hauríem de regir, davant les noves eleccions, per la llei electoral que no fou sotmesa a cap control democràtic.

BUTLLETÍ OFICIAL CONFEDERAL

Esmena d'inclusió d'una nova disposició transitòria

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA VUITENA-BIS (VIII-BIS)

El «Butlletí Oficial de l'Estat» prendrà el nom de «Butlletí Oficial de la Confederació».

MOTIVACIÓ

Per coherència amb el model adoptat.

TRANSICIÓ AL MODEL SOCIALISTA

ESMENA

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA VUITENA-TER

El trànsit de l'empresa capitalista a l'autogestionada tindrà en compte la conversió de les participacions de capital, en crèdits, en condicions adaptades als plans financers que les empreses estableixin d'acord amb la planificació general, i els òrgans de decisió, representació i gestió capitalistes, en òrgans corresponents dels treballadors.

MOTIVACIÓ

Per tal de marcar el trànsit entre el sistema econòmic vigent i el delimitat en l'article 34 esmenat.

Disposició derogatòria.

DEROGACIÓ SISTEMA LEGAL ANTERIOR

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

1. Queda derogada la llei 1/1977, de 4 de gener per a la reforma política, així com, mentre no fossin ja derogades per la llei anteriorment esmentada, la de Principis Fonamentals del Movimiento del 17 de maig de 1958, el Fur dels Espanyols de 17 de juliol de 1945, el del Treball de 9 de març de 1938, la llei constitutiva de les Corts de 17 de juliol de 1942, la llei de successió en la «Jefatura» de l'Estat de 26 de juliol de 1947, totes elles modificades per la llei orgànica de l'Estat de 10 de gener de 1967 i en els mateixos termes aquesta última i la de referèndum nacional de 22 d'octubre de 1945.

2. Mentre pugui conservar alguna vigència, es considera definitivament derogat el Reial Decret de 25 d'octubre de 1839, en el que pogués afectar les províncies d'Àlaba, Guipúscoa i Biscaia. En els mateixos termes es considera definitivament derogada la Llei de 21 de juliol de 1876.

3. Així mateix, queden derogades totes aquelles disposicions que s'oposin al que aquesta Constitució estableix.

Disposició final.

ENTRADA EN VIGOR

PROJECTE DE CONSTITUCIÓ

Aquesta Constitució entrarà en vigor el mateix dia de la publicació del seu text oficial en el «Butlletí Oficial de l'Estat». Es publicarà també en les altres llengües de Espanya.

El President de la Comissió Constitucional, Emilio Attard Alonso. El Secretari de la Comissió Constitucional, José Manuel Paredes Grosso.

AVUI

Barcelona, 7-X-1978

Al servei d'aquest poble Litúrgia final

Van donar carbassa als bascs. Semblava com si Abril Martorell confongués el PNB amb l'ETA. Equivocació que sembla morta. Es votà la tesi d'UCD, contra la tesi dels bascs. A favor d'UCD, Satrustegui, Villar Arregui, Martín Retortillo i una colla dels grups independents i mixt; en total, cent vint-i-nou. En contra, els bascs, Alonso, que és un treballador de Renfe, Mateo, del PCE, Huerta Argenta, santanderi, i jo; en total tretze. I setanta-vuit abstencions dels socialistes i de l'Entesa.

Després es votà la meua proposta de dissolució de les Cambres, acabada la Constitució. Bandrés i Huerta a favor meu. Els altres bascs havien marxat. Noranta-nou en contra. Els agrada l'escò i li han agafat gust. Noranta-una abstencions de catalans, socialistes, progressistes i algun independent.

La proposta de Bandrés demanant un darrer indult per als presos, a propòsit de la nova Constitució, també fou derrotada per cent quaranta-dos vots en contra, vuit a favor i l'abstenció de catalans i socialistes.

El preàmbul de la Constitució que parla de la nació espanyola tingué el meu vot en contra.

I s'ha acabat la Constitució al Senat. Només falta el vot a la totalitat, que farem més tard, quan s'unifiqui el text amb el del Congrés.

Després d'haver-ho estudiat molt, el meu veredicté sense lloc a dubtes és el següent:

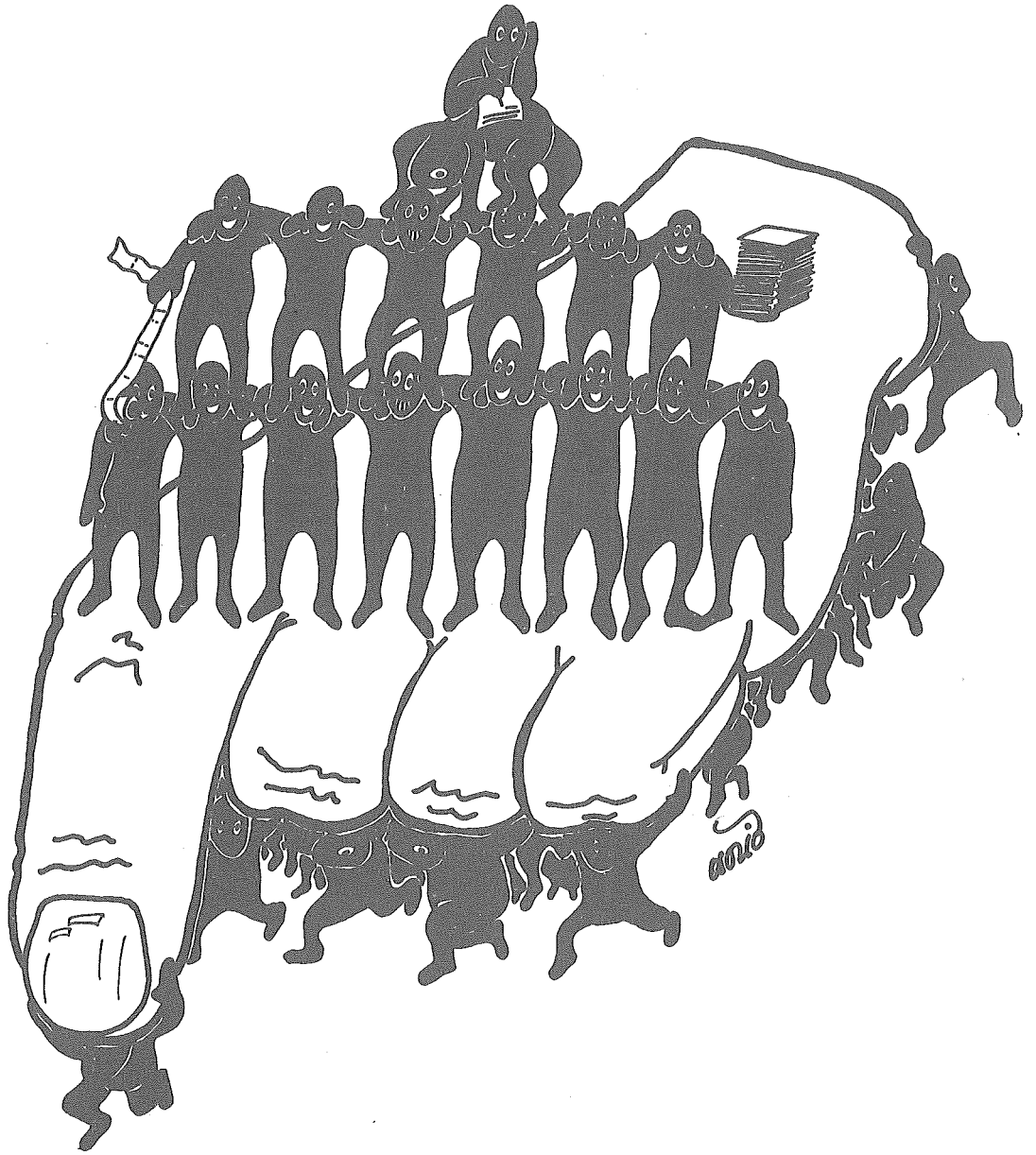
Aquesta Constitució no és la Constitució de tots, com diuen. Anàrem a les eleccions sense saber si es tractaria de Corts constituents o no. Quan UCD hagué guanyat i per tant s'hagué assegurat que controlava la situació, donà llum verda per fer la Constitució. Aquesta és la Constitució d'UCD amb quatre caramelles per al PSOE i amb una indefinible picadeta d'ull al PCE i als catalans. I res més. Amargament vaig escoltar tots els discursos de la cloenda: el del president de la Comissió, els dels portaveus, el del ministre de Justícia i el del president del Senat. Tots triomfalistes. Malgrat algunes crítiques, tots acceptaren aquesta Constitució com la Constitució de tots. Adhuc el portaveu basc Unzueta, que reservà la presa de posició definitiva dels bascs, es destéu en lloances del text. No s'havia aprovat ni una de les moltes esmenes dels bascs al títol de les autonomies.

El cor em plorava. Tothom fent seves les posicions contràries als pobles oprimits de l'Estat i a la classe treballadora. Es digueren veritables barbaritats, com ara ja no hi ha presos polítics ni exiliats polítics. S'oblida la constitucionalització de la suspensió de drets i llibertats amb l'excusa del terrorisme tot cantant les glòries al títol dels drets humans.

Els bascs havien marxat. Jo em sentia sol en mig de la buidor que deixaren els bascs al meu voltant. Tothom aplaudia sense parar. La UCD en els seus escons, en el banc blau del govern, en la tribuna dels observadors, somreia amb satisfacció. El final fou gloriós.

El portaveu d'UCD, Jiménez Blanco, digué en la Cambra que jo no era d'aquest món.

Lluís M Xirinacs

EPILEG

Utòpic! M'han estat dient utòpic fins al cansament.

(—Mamà, els altres nens m'estan dient utòpic tota l'estona!)

La Constitució és la llei general d'una comunitat humana.

L'opressió de l'home per l'home divideix la comunitat.

La ferotge lluita de classes divideix la comunitat.

Com es pot fer la llei general d'una comunitat humana?

El peix gros es menja el peix xic.

La llei de l'embut.

* * *

Si analitzeu al microscopi una gota treteta d'un toll d'aigua, hi veureu cents d'animalons unicel·lulars maldant, cadascú, per sobreviure. El gros es menja el xic. La lluita per l'existència no pot ésser més aferrisada. Igual, igual com en la nostra societat.

Però la naturalesa, després de milions d'experiments, ha sabut trobar la fórmula de la convivència harmònica d'aquells animalons unicel·lulars en una comunitat superior. Per exemple, en el cos humà hi ha, convivint en pau, milers de milions d'unitats vivents elementals. Poses un mos de pa a la boca i es reparteix equitativament per tot el cos i alimenta totes les cel·lules segons una llei distributiva que ja

voldrien conèixer els planificadors socialistes o comunistes.

Quin és el secret fonamental d'aquesta fantasia utòpica esdevinguda realitat comprobable cada dia? En el toll d'aigua cada animal té els seus cromosomes, la seva herència biològica, el seu programa, la informació bàsica de la seva estructura i del seu funcionament diferents dels dels altres. Aixó dóna a l'actuació del conjunt un aspecte caòtic. En canvi, en el cos humà, cada unitat cel·lular és un animalet que, tot i realitzar funcions diferents, tot i tenir formes diferents i formar part d'estructures diferents a les dels altres, posseeix la informació cromosòmica de tot el conjunt, rebuda en herència, exactament igual a les dels altres i assumida del tot.

El programa de cada cèl·lula independent en el toll d'aigua no té res a veure amb el dels altres. El programa de cada cèl·lula realitza només aquella part del programa que li pertoca. Però la seva part està perfectament inserida en el programa conjunt. Aquella cèl·lula «sap» que les altres compleixen la part que els correspon. «Sap» la llei general, la seva «Constitució».

En cas de necessitat, de perill, una cèl·lula pot emigrar de lloc, pot canviar de forma i de funció, pot suplir altres cèl·lules més importants que han estat ferides o mortes. Per què? Perque cada cèl·lula té tot el programa del conjunt i el té assumit.

Allò que semblava utòpic en el toll d'aigua és una realitat en qualsevol animal o vegetal pluricel·lular.

La Constitució és la llei general, el programa bàsic d'una comunitat humana. Cal que cada persona la sàpiga i l'assumeixi. La Constitució ens interessa a tots, per damunt de tot. Només quan aconseguim una Constitució vàlida per a tots hi haurà pau.

* * *

Democràcia vol dir comunitat programada per a tots.

Constitució democràtica vol dir vàlida per tots.

En el text que se'ns proposa hi ha de munts privilegis constitucionalitzats.

En les meves esmenes, enlloc no he demanat cap privilegi per a ningú.

Igualdat. Llibertat. Solidaritat. Coherència.

No m'han aprovat res.

Uns pocs poderosos han fet la seva Constitució.

L'han imposada al poble.

Han donat uns quants caramels als partits parlamentaris populars.

Despendran molts milions per fer votar «sí» en el referèndum.

Tot allò que no convenç s'imposa per les armes o pels diners.

Jo no dono cap consigna.

Crec en el sentit recte del poble.

Dóno, amb aquest llibre, informació i les meves opinions.

Que cadascú jutgi.

La distància entre el text i les meves esmenes refusades és gran.

Aquèsta distància marca, al meu entendre, allò que falta de democràcia al text.

Així resten clares les trampes antidemocràtiques.

Per a mí aquesta no és la Constitució de tots, ni de molts, només d'uns pocs poderosos, amb algunes concessions tèrboles.

Hi ha amics que diuen que m'abstingui. «Res no tenin a veure amb aquestes oligarquies».

Pero jo sí que hi tinc quelcon a veure. Sóc senador en aquest sistema; m'he de definir.

Aquesta Constitució té coses bones.

És millor que la dictadura passada.

Però manté encara massa punts fonamentals antidemocràtics.

Punts irrenunciabls.

Tu vota el que vulguis.

Jo votaré «NO».

Lluís M. XIRINACS

UN TEMA POLÈMIC

la CONSTITUCIÓ **DE TOTS**

UN AUTOR POLÈMIC

XIRINACS, SENADOR **INDEPENDENT**

UN LLIBRE POLÈMIC

DEFENSA i **ATAC**
a un PROJECTE
de CONSTITUCIÓ

P.V.P.: 225 ptes.